

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Diplomová práce

2017

Bc. Nicole Pochopová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Bc. Nicole Pochopová

**Analýza protiimigračních hnutí na území
ČR: Blok proti islámu a Úsvit–národní
koalice**

Diplomová práce

Praha 2017

Autor práce: **Bc. Nicole Pochopová**

Vedoucí práce: **Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.**

Rok obhajoby: **2017**

Bibliografický záznam

POCHOPOVÁ, Nicole. *Analýza protiimigračních hnutí na území ČR: Blok proti islámu a Úsvit–národní koalice*. Praha, 2017. ?? s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií. Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.

Abstrakt

Současná doba se z hlediska politických stran vyznačuje úspěchem nových politických stran a hnutí, které vznikají jako důsledek hospodářské recese v kombinaci s evropskou migrační krizí. S tím vyvstává otázka, zda mohou být stále řazeny ke krajní pravici, nebo se jedná o strany a hnutí, které jsou ideologicky prázdné, populistické a demagogické, nebo se jedná o úplně nový typ stran. Problematika zasahuje současný Západní svět i středovýchodní Evropy a proto je téma, navzdory zdánlivé probádanosti, vhodné k dalšímu zkoumání. Práce se tak zabývá novými subjekty na území České republiky (ÚPD, ÚNK, SPD, BPI, BPi, IMK, 7. Republika, ApČR, ČS). Cílem práce je predikce budoucnosti těchto subjektů v českém prostředí a jejich identifikace z hlediska příslušnosti ke krajní pravici. Teoretickým rámcem je krajní pravice dle C. Mudde, teorie islamofobie podle A. Quelliena rozšířená o F. Lopezův pohled. Posledním je definice populismus dle P. Taggarta a F. Pianizza, doplněné o identifikační znaky V. Havlíka a A. Pinkové. Práce užívá obsahové analýzy stranických dokumentů, webových stránek a profilů na Facebooku v kvantitativní i kvalitativní rovině. Dále autorka využívá polostrukturovaných dotazníků a rozhovorů s vybranými respondenty a základní monitoring médií. Autorka provádí podrobnou analýzu Facebooku za pomoci nástroje FanPage Karma a provádí analýzu krajských voleb (2016). K propojení jednotlivých dat je využita statistická metoda korelace. Výsledky práce přinesly potvrzení, že většina ze zkoumaných subjektů může být řazena k nové krajní pravici. Díky výzkumu autorka naráží na nutnost revize dělení politických stran, jelikož tradiční osa pravice-levice se již zdá být nedostatečná. Navrhuje možnost nové typologie na základě *cleavage* vlastenci versus globalisté a pro-EU versus proti-EU.

Abstract

The current situation in politics is defined by the success of new political parties and movements, which are developed as a result of economic recession combined with European migration crisis. However, can we consider them as extreme right? Are these parties and movements ideologically empty, populist and demagogic or they forming a completely new kind of political groups? This issue interferes with current Western world but also the countries of middle and Eastern Europe. Thus, although it might appear to be a well-known topic, it is worth further research. This thesis is focused on new subjects in the territory of Czech Republic (ÚPD, ÚNK, SPD, BPI, BPi, IMK, 7. Republika, ApČR, ČS). The aim of this thesis is prediction of the future of these subjects in Czech environment and whether or not they could be identified as extreme right. The theoretical framework is extreme right by C. Mudde, the theory of islamophobia by A. Quellien enriched by the view of F. Lopez. Then also the definition of populism by P. Taggart and F. Pianizzo, completed with identification signs by V. Havlík and A. Pinková. In this thesis, quality and quantity content analysis of parties documents, web pages and profiles on Facebook is performed. Also, the author uses semi-structured questionnaires and interviews with chosen individuals and a basic monitoring of media. The author performs detailed analysis of Facebook with the tool FanPage Karma and an analysis of regional elections (2016). Statistical method correlation is used to conjoin the data obtained. The results confirmed the main hypothesis of this research – the majority of subjects can be considered as extreme right. Thanks to this research, the author mentions the need of revision of political parties' classification, because the traditional approach as left-right seems to be insufficient. She proposes the possibility of new typology based on cleavage patriots versus globalists and pro-EU versus anti-EU.

Klíčová slova

Blok proti islámu, Úsvit–národní koalice, antiimigrační hnutí, ČR, krajní pravice, islamofobie, populismus, populistická strana, případová studie, krajské volby, Mudde, Quellien, Lopez, PEGIDA, Islám v ČR nechceme, Úsvit přímé demokracie, Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury, Blok proti islamizaci, Iniciativa Martina Konvičky, Alternativa pro Českou republiku 2017, Česká suverenita, 7. Republika, Facebook

Keywords

Blok proti islámu, Úsvit–národní koalice, antiimmigration movement, CZ, radical right, islamophobia, populism, populist party, case study, regional election, Mudde, Quellien, Lopez, PEGIDA, Islam in the Czech Republic we do not want, Úsvit přímé demokracie, Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury, Blok proti islamizaci, Iniciativa Martina Konvičky, Alternativa pro Českou republiku 2017, Česká suverenita, 7. Republika, Facebook

Rozsah práce: 275 334 znaků + literatura 27 814 znaků, celkem **303 148 znaků** (tj. 116 + 11 normostran)

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne

Bc. Nicole Pochopová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé práce Mgr. Janu Charvátovi, M.A., Ph.D., který byl vždy ochoten poradit s prací i mimo konzultační hodiny, a to i přes svou velkou vytíženost. Dále bych mu ráda poděkovala za věcné a odborné rady. Rovněž bych chtěla poděkovat jednotlivým respondentům, kteří byli ochotni se osobně setkat a zodpovědět mé otázky. Poděkování nesmí chybět ani podporující rodině a svým drahým přátelům a stejně tak povzbuzující cyklistické komunitě, kteří mě po dobu studia i psaní závěrečné práce povzbuzovali a drželi při zdravém rozumu.

Institut politologických studií

Teze diplomové práce

Náplň práce

Autorka vybrala problematiku islamofobních hnutí na území české republiky, jelikož je v současné situaci toto zaměření aktuálním tématem české společnosti, vhodným k bádání. S rostoucí migrační krizí v Evropě roste i aktivita a frekvence projevů těchto nových hnutí ve většině evropských zemí. Mimo jiné i vzhledem k blízkosti, vybrala autorka právě Českou republiku, přičemž dochází k minimalizaci případné jazykové bariéry při zkoumání hnutí. Zároveň je pro autorku zajímavá jistá návaznost českých hnutí na německou PEGIDU. Hnutí Blok proti islámu (BPI) a Úsvit–národní koalice (ÚNK) byla vybrána jako, dle autorky, nejvýznamnější zástupci na českém území a zároveň jako hnutí, která se snaží nepůsobit rasisticky a vystupovat tak, aby se mohla etablovat jako politické strany, které se mohou účastnit volební soutěže. Tzn. že se tato hnutí snaží vyvarovat antisystémovosti. Vzhledem k neustálé proměnlivosti situace na českém území je vysoká pravděpodobnost, že budou do výzkumu zahrnuta i další hnutí, která mají stejný charakter. Primární je výběr a výzkum hnutí, která vznikla z prvotní skupiny Islám v ČR nechceme, ale vzhledem k turbulentním proměnám v systému bude pravděpodobně docházet ke změnám zkoumaných subjektů. Ovšem bude se stále jednat o subjekty stejného charakteru, resp. subjekty vymezující se stejně k migračním otázkám atp. Práce chce zohlednit výsledky krajských voleb, které se mají konat na podzim 2016, jako faktor, který by mohl predikovat nějaký budoucí trend vývoje, postupu a úspěšnosti daných hnutí. Zároveň autorka práce upozorňuje, že musí být zohledněn fakt, že se v současné době hnutí stále rozhodují o účasti v těchto volbách a svá prohlášení neustále mění. Proto bude rozhodující, zda se nakonec rozhodnou do krajských voleb vstoupit. Z toho důvodu je možné, že bude druhá kapitola práce případně rozšířena nebo čtvrtá kapitola práce z textu vyjmuta, nebo dojde ke změně zkoumaných subjektů v těchto volbách.

Hlavní náplň práce bude podrobně analyzovat politická hnutí, u kterých je předpoklad protiimigračního islamofobního zaměření, a která se snaží etablovat v politickém systému ČR. Téma patří mezi výrazné aspekty současné ne jen české, ale i evropské společnosti. Hnutí tohoto typu s rostoucí migrační krizí hýbou Evropou. Ačkoliv na území České republiky je nyní fáze spíše ochlazování tohoto tématu, dá se očekávat, že v předvolebním období může opět eskalovat. Na základě tématu migrační krize, a i díky těmto hnutím, dochází k rozdělování české společnosti, které by se mohlo v

následujících letech odrazit i na celostátní úrovni. Což se v podstatě stalo i v posledních parlamentních volbách do Poslanecké sněmovny ČR, kdy se nové hnutí Úsvit dostalo do Sněmovny a zařadilo se tak k opozičním stranám. V práci se bude autorka zabývat především vznikem hnutí na základě první organizace Islám v ČR nechceme. Vybrána byla hnutí BPI a ÚNK. Předmětem výzkumu bude také případná návaznost hnutí na zahraniční „kolegy“ (př. PEGIDA). Dále budou zkoumány projevy těchto hnutí na sociálních sítích (sít' Facebook), jejich předvolební kampaň a v neposlední řadě jejich ne/úspěch v českých krajských volbách, které by mohli předpovědět budoucnost hnutí na celostátní úrovni. V posledním bodě výzkumu může dojít k problému, jelikož hnutí stále mění prohlášení o tom, zda vstoupí do krajských voleb. Tento fakt musí být zohledněn. Čtvrtá kapitola tak bude záviset na konečném rozhodnutí vybraných hnutí.

Cíle:

Cílem práce bude zjištění charakteru těchto hnutí a jejich pravděpodobnou budoucnost na české politické scéně. To znamená, že se bude autorka snažit zjistit, jak tato hnutí fungují, pracují, jak vznikla a také kdo jsou jejich představitelé a především, kam tato hnutí směřují. Dále zda je možné je řadit mezi stranickou rodinu krajně pravicových stran, ačkoli se mnohdy snaží nevymezovat se v ekonomických a sociálních otázkách. Pomocí analýzy nadcházejících krajských voleb se pak autorka pokusí zjistit, jaká by mohla být budoucnost těchto dvou vybraných hnutí – autorka ale podotýká fakt, že zahrnutí krajských voleb závisí na tom, zda se vybraná hnutí opravdu rozhodnou do voleb vstoupit (zatím svou účast přislíbila).

Metodologie:

Autorka chápe svou práci jako case study, ve které budou aplikovány teoretické koncepty krajní pravice, primárně dle Case Mudde, a s tím spjatý populismus. Rovněž nesmí, vzhledem k tématice práce chybět ani teorie islamofobie vycházející z původního pojetí A. Quelliena.. Práce bude vycházet z monitoringu médií a sociálních sítí (konkrétně Facebooku), obsahové analýza vlastních webových stránek hnutí, které budou využity pro zjištění hlavních postojů a záměrů jednotlivých hnutí. Statistická metoda korelace bude využita pro zjištění spojitostí jednotlivých bodů. Při účasti ve volbách dojde k analýze krajských voleb, které proběhly v říjnu 2016, a kvantitativní analýze jejich výsledků. Více k metodologii viz úvod práce.

Osnova:

Úvod

1. Teoretická část

1.1 Krajní pravice

1.2 Islamofobie

1.3 Populismus

2. Vznik nových antiimigračních hnutí

2.1 Blok proti islámu

2.2 Úsvit–národní koalice

3. Veřejné projevy a předvolební kampaň

4. Blok proti islámu a Úsvit–národní koalice v krajských volbách v ČR (případně jiná stejně zaměřená hnutí)

5. Vyhodnocení (jednotlivých částí) výzkumu

Závěr

Obsah

ÚVOD.....	17
METODOLOGIE.....	20
1 TEORETICKÁ ČÁST	23
1.1 KRAJNÍ PRAVICE	23
1.1.1 <i>Extremismus</i>	24
1.1.2 <i>Radikalismus</i>	25
1.1.3 <i>Krajně pravicové strany jako Radical Right Parties</i>	26
1.1.3.1 <i>Muddeho pojetí subjektů krajní pravice</i>	28
1.2 POPULISMUS	31
1.2.1 <i>Typologie populistických stran</i>	32
1.3 ISLAMOFOBIE.....	36
2 VZNIK NOVÝCH ANTIIMIGRAČNÍCH HNUTÍ V ČR.....	42
2.1 ÚSVIT PŘÍMÉ DEMOKRACIE (TOMIA OKAMURY)	43
2.1.1 <i>Vznik hnutí ÚPD</i>	43
2.1.2 <i>Programatika a organizace ÚPD</i>	45
2.1.3 <i>Krize hnutí Úsvit</i>	48
2.2 ÚSVIT–NÁRODNÍ KOALICE	52
2.2.1 <i>Vznik politické strany ÚNK</i>	52
2.2.2 <i>Programatika a organizace ÚNK</i>	53
2.2.2.1 <i>Úsvit s Blokem proti islámu</i>	56
2.2.3 <i>ÚNK a postoj k migrační krizi</i>	58
2.2.4 <i>ÚNK v nadnárodním prostředí</i>	58
2.2.5 <i>Budoucí směřování strany Úsvit</i>	59
2.3 SVOBODA A PŘÍMÁ DEMOKRACIE – TOMIO OKAMURA	60
2.3.1 <i>Vznik SPD</i>	60
2.3.2 <i>Programatika a organizace SPD</i>	61
2.3.3 <i>SPD a postoj k migrační krizi</i>	63
2.3.4 <i>SPD v nadnárodním prostředí</i>	64
2.3.5 <i>Budoucí směřování SPD</i>	65
2.4 BLOK PROTI ISLÁMU	66
2.4.1 <i>Vznik Bloku proti islámu</i>	66
2.4.2 <i>Programatika a organizace BPI</i>	67
2.4.2.1 <i>Blok a spojení s Úsvitem</i>	70
2.4.3 <i>BPI a postoj k migrační krizi</i>	70
2.4.4 <i>BPI v nadnárodním prostředí</i>	72
2.4.5 <i>Krize BPI</i>	73
2.5 BLOK PROTI ISLAMIZACI.....	75
2.5.1 <i>Vznik BPi</i>	75
2.5.2 <i>Programatika a organizace BPi</i>	76
2.5.2.1 <i>Blok proti islamizaci a spojení s Úsvitem</i>	78
2.5.3 <i>BPi a postoj k migrační krizi</i>	79
2.5.4 <i>BPi v nadnárodním prostředí</i>	80
2.5.5 <i>Budoucí směřování spolku BPi</i>	80
2.6 INICIATIVA MARTINA KONVIČKY.....	81
2.6.1 <i>Vznik IMK</i>	81
2.6.2 <i>Programatika a organizace IMK</i>	82
2.6.3 <i>Otázka migrace, nadnárodní prostředí a budoucnost IMK</i>	84
2.6.4 <i>7. Republika</i>	85
2.7 ALTERNATIVA PRO ČESKOU REPUBLIKU 2017	86
2.7.1 <i>Vznik ApČR</i>	86
2.7.2 <i>Programatika a organizace ApČR</i>	87
2.7.3 <i>Alternativa a postoj k migrační krizi</i>	89
2.7.4 <i>ApČR v nadnárodním prostředí</i>	90
2.7.5 <i>Budoucí směřování Alternativy</i>	90
2.8 ČESKÁ SUVERENITA	91

2.8.1	<i>Vznik České suverenity</i>	91
2.8.2	<i>Programatika a organizace ČS</i>	92
2.8.3	<i>Česká suverenita a postoj k migrační krizi</i>	93
2.8.4	<i>ČS v nadnárodním prostředí</i>	94
2.8.5	<i>Budoucí směřování ČS</i>	95
3	ANALÝZA FACEBOOKU	96
3.1	FACEBOOK JAKO NÁSTROJ POLITICKÝCH SUBJEKTŮ	97
3.1.1	<i>Počet příznivců na Facebooku</i>	100
3.1.2	<i>Aktivita politických subjektů na Facebooku</i>	101
3.2	ANALÝZA FACEBOOKOVÝCH PŘÍSPĚVKŮ Z HLEDISKA SMĚŘOVÁNÍ POLITICKÝCH SUBJEKTŮ - WORDCLOUDS	104
4	KRAJSKÉ VOLBY V ČR 2016	110
4.1	VOLEBNÍ PROGRAMY KANDIDUJÍCÍCH SUBJEKTŮ	111
4.2	VOLEBNÍ KAMPAŇ	112
4.3	VOLEBNÍ PREFERENCE	114
4.4	VÝSLEDKY VOLEB	116
4.5	PODÍL SPD NA VLÁDĚ V KRAJÍCH	120
5	VYHODNOCENÍ VÝZKUMU	121
5.1	IDENTIFIKACE VYBRANÝCH POLITICKÝCH SUBJEKTŮ	121
5.2	BUDOUĆÍ POTENCIÁL (PARLAMENTNÍ VOLBY)	127
	ZÁVĚR	129
	POUŽITÁ LITERATURA	132
	<i>Internetové zdroje</i>	135
	SEZNAM PŘÍLOH	145
	PŘÍLOHY PRÁCE	147
	GRAFY	147
	OBRÁZKY	156
	PŘÍLOHY	165

Seznam zkratek

AfD – Alternativa pro Německo

ALDE – Aliance liberálů a demokratů pro Evropu

ApČR – Alternativa pro Českou republiku 2017

BPi – Blok proti islamizaci

BPI – Blok proti islámu

ČS – Česká suverenita

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická

DSSS – Dělnická strana sociální spravedlnosti

EHS – Evropské hospodářské společenství

EP – Evropský parlament

ENF – Evropa národů a svobod

EU – Evropská unie

IMK – Iniciativa Martina Konvičky

ISIS – Islámský stát v Iráku a Sýrie

IvČRN – Islám v ČR nechceme

JČK – Jihočeský kraj

JMK – Jihomoravský kraj

KDU-ČSL – Křesťanská demokratická unie–Československá strana lidová

KHK – Královéhradecký kraj

KPI – klíčový ukazatel výkonnosti

KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy

KVK – Karlovarský kraj

LBK – Liberecký kraj

MENF – Hnutí pro Evropu národů a svobod

MSK – Moravskoslezský kraj

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky

ODS – Občansko demokratická strana

OKD – Ostravsko-karvinské doly

OLK – Olomoucký kraj

PAK – Pardubický kraj

PLK – Plzeňský kraj

PSČR – Poslanecká sněmovna České republiky

SČK – Středočeský kraj

SLK – Starostové pro Liberecký kraj

SPO – Strana práv občanů

SSSR – Svaz sovětských socialistických republik

STAN – Starostové a nezávislí

SVP – Švýcarská strana lidová

ÚPD – Úsvit přímé demokracie

ÚNK – Úsvit–národní koalice

ÚSK – Ústecký kraj

VV – Věci veřejné

VYS – Kraj Vysočina

ZLK – Zlínský kraj

Úvod

Téma stranické rodiny krajní pravice je v akademické sféře diskutováno poměrně dlouhou dobu. Rozbor a popis radikálně pravicových uskupení sahá již do 50. let minulého století, kdy sociolog Daniel Bell posuzoval radikální pravici v USA¹. V průběhu let se tato uskupení pomalu transformovala a mnoho z nich postupně upustila od klasického rasismu, fašismu, nacismu a extremismu jako takového. Díky tomu bylo téma pro akademiky stále aktuální, jelikož bylo nutné revitalizovat teorie zabývající se touto problematikou.

V současné době dochází k narůstajícím úspěchům politických stran a hnutí, které vznikají v kontextu období hospodářské recese a evropské migrační, posléze uprchlické krize. Při čemž vyvstává otázka, zda nové formace mají být stále řazeny do stranické rodiny krajně pravicových stran a hnutí, či se jedná o ideologicky prázdná uskupení založená na populismu či demagogii, která pouze čerpají z aktuálního dění ve společnosti a nenabízí vlastní reálnou vizi fungující společnosti. Tato problematika zasahuje západní svět, včetně USA, i oblast středovýchodní Evropy. Právě to je důvodem, proč je dle autorky, navzdory její probádanosti, oblast stále aktuálním a vhodným tématem pro další výzkum.

Autorka se ve své práci zaměřuje na vybrané subjekty nacházející se na území České republiky, které se veřejně prezentují jako příznivci protiimigrační politiky s islamofobním podtextem. Právě tato témata v posledních letech rozdmýchávají politické napětí v české společnosti, stejně jako v sousedních a dalších evropských státech. S narůstající migrační krizí roste i frekvence projevů takových hnutí v zemích Evropy. Jako stěžejní hnutí byl pro tuto práci vybrán Blok proti islámu (BPI) a Úsvit–národní koalice (ÚNK). Úsvit–národní koalice vznikl sloučením původního Úsvitu přímé demokracie (ÚPD) po vnitrostranické krizi s nově vzniklou stranou Národní zájmy, ke kterému došlo v roce 2015. V tomto roce došlo k odštěpení části Úsvitu, včetně lídra Tomia Okamury, kteří založili nové hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD). Z toho důvodu se autorka v práci věnuje i ÚPD a SPD.

Na druhém pólu, kde stojí BPI záleží na politických uskupeních, která se zformovala na platformě skupiny Islám v ČR nechceme, která se vznikla v rámci prostředí internetu (primárně sociální síť Facebook) v důsledku tzv. uprchlické krize v Evropě. Vzhledem k turbulentním změnám na tomto pólu autorka do výzkumu

¹ Dílo, které editoroval Daniel Bell, s názvem *The New American Right* vyšlo v roce 1955.

zařazuje Blok proti islamizaci (BPi), který vznikl po sněmu BPI, který se konal v květnu 2016 a kde bylo BPI rozpuštěno. Právě zde byl Martinem Konvičkou založen protiislamistický spolek Iniciativa Martina Konvičky (IMK). Tou dobou „vznikalo“ také hnutí Alternativa pro Českou republiku 2017 (ApČR), které zakládal jeden z hlavních představitelů BPI Petr Hampl s dalšími lidmi, kteří byli s BPI nějakým způsobem spojeni. Vznikalo *v uvozovkách*, jelikož vznik, nyní už politické strany, Alternativy doprovázelo mnoho komplikací ohledně názvu a jeho registrace, a proto se tito představitelé realizovali na „spícím“ hnutí RESTART 2014, které bylo následně přejmenováno. Kromě výše jmenovaných je součástí výzkumu rovněž Česká suverenita, která se na politické scéně objevila mnohem dříve, v roce 2011 stranu založila Jana Bobošíková, ale její dřívější první místopředsedkyně a současná předsedkyně Jana Volfová se angažovala ve skupině IvČRN a také v BPI. Česká suverenita byla členem BPI jako právnická osoba a nyní je stejně tak členem BPi. Celkem tedy autorka diplomové práce zahrnuje do výzkumu osm politických hnutí, stran a spolků, při čemž je v podkapitole věnované IMK zahrnuta i 7. Republika.² Výběr hnutí byl založen na relevanci subjektů z hlediska jejich významu v politické obci a jejich podpoře veřejnosti. Zahrnutí konkrétních hnutí do výzkumu bylo rovněž ovlivňováno neustálou proměnlivostí situace na českém území. V rámci relevance vybraného tématu autorka podotýká fakt, že Blok proti islámu i Úsvit–národní koalice byly již zkoumány, ale primárně jako otázka programatiky a téma nebylo zkoumáno z hlediska budoucího etablování do českého politického systému.

Hlavním cílem závěrečné práce je predikce pravděpodobné budoucnosti daných hnutí v českém politickém prostoru a snaha o identifikaci jejich charakteru, resp. zda mohou být hnutí zařazena ke stranické rodině krajně pravicových stran, což je zjišťováno na základě toho, jak hnutí fungují, pracují, jak vznikla a kdo jsou jejich hlavní představitelé. Autorka se rovněž snaží zjistit, zda mají hnutí tohoto typu větší úspěšnost v post-komunistickém prostoru, zde jde tedy o spojitost s post-socialistickou kulturou. Předmětem výzkumu je rovněž návaznost hnutí na transnacionální spolupráci s obdobnými politickými subjekty a organizacemi (zde např. Hnutí PEGIDA). Zkoumané období autorka vymezuje od roku 2013, kdy vzniká hnutí ÚPD, které se s nastupující migrační krizí proměňuje. V tuto dobu již probíhá činnost iniciativy

² Úsvit přímé demokracie (ÚPD), Úsvit–národní koalice (ÚNK), Svoboda a přímá demokracie (SPD), Blok proti islámu (BPI), Blok proti islamizaci (BPi), Iniciativa Martina Konvičky (IMK) + 7. Republika, Alternativa pro Českou republiku 2017 (ApČR) a Česká suverenita (ČS).

IvČRN (od roku 2009). Zohledněno je období do současnosti, vzhledem k dokončení a odevzdání práce tedy do 23. dubna 2017.

Autorka se snaží o zodpovězení předem vymezených výzkumných otázek, které zní následovně:

1. Mohou být vybraná hnutí zařazena ke stranické rodině krajní pravice?
2. Existuje rozdíl mezi fungováním a organizací Bloku proti islámu (a jeho nástupců) a Úsvitu–národní koalice?
3. Má přeshraniční spolupráce s obdobnými formacemi vliv na úspěch hnutí/politické strany?
4. Mohou mít vybraná hnutí/politické strany šanci na větší úspěch³ v následujících volbách do PSČR?
5. Mají vybraná hnutí reálný vliv na politický systém ČR a jeho fungování? Mohou jej v budoucnu fakticky ovlivnit?

Práce je členěna do pěti kapitol. V první kapitole se autorka věnuje jednotlivým výše nastíněným teoretickým konceptům. V jednotlivých podkapitolách podrobně rozebírá definice krajní pravice, islamofobie a populismu, které jsou pro práci a identifikaci hnutí stěžejními. Další kapitola se zaměří na představení vybraných hnutí, primárně tedy Blok proti islámu a Úsvit–národní koalice. Autorka se zabývá okolnostmi vzniku těchto hnutí, následně se zaměřuje na jejich organizaci, jak tato hnutí fungují, jak se vymezují v rámci establishmentu a kam sama sebe řadí. Autorka rozebírá hlavní myšlenky stranických dokumentů, jejich primární hodnoty a ideje. Kapitola obsahuje informace o případné transnacionální spolupráci (např. s PEGIDA či ENF⁴), postojích k migrační krizi a Evropské unii. Zmínka je tu i o hlavních představitelích těchto formací. Ve třetí kapitole se autorka věnuje analýze sociální sítě Facebook. Hlavní pozornost je zde věnována podpoře jednotlivých profilů vybraných politických subjektů a tomu, jak jsou schopni oslovovat své příznivce a pracovat v tomto prostředí.

Čtvrtá kapitola je věnována krajským volbám z října 2016. V této kapitole autorka popisuje volební kampaně zúčastněných subjektů (nakonec šlo do voleb SPD a ÚNK společně s BPi). Dále je věnována pozornost předvolebním preferencím a konečným výsledkům voleb a nakonec případný podíl stran v krajských výkonných orgánech. Poslední kapitola slouží pro vyhodnocení jednotlivých částí výzkumu.

³ Větším úspěchem autorka rozumí překročení *threshold* 5 % hlasů a případný vstup do poslanecké sněmovny ČR.

⁴ Evropa národů a svobod – eurorealistická frakce v EP.

Dochází zde ke zodpovězení v začátku úvodu vymezených výzkumných otázek a potvrzení či vyvrácení stanovených premis. Autorka zde rozhodne, zda podle jejího výzkumu mohou být vybrané politické subjekty řazeny ke krajní pravici a případně k jaké formě krajní pravice. Dle analýz se bude autorka snažit odhadnout, kdo ze zkoumaných subjektů by mohl uspět v nadcházejících parlamentních volbách a které z nich mají nějaký budoucí potenciál a které naopak s největší pravděpodobností brzy ukončí svou činnost. Závěr následně shrnuje veškeré získané poznatky a autorka se zde pokusí nastínit budoucnost výzkumu v této oblasti.

Metodologie

V této případové studii je využita aplikace teorie krajní pravice společně s ostatními svázanými teoretickými koncepty (populismus, islamofobie) na vybrané politické subjekty. Primárně bude využit minimalistický koncept jednoho z hlavních teoretiků Cas Mudde, který se skládá ze čtyř hlavních prvků: nacionalismus, nativismus, touha po *law and order* a welfare šovinismus (2007), jež je mezi vědci využíván nejčastěji, který bude doplněn o uchopení dalších autorů, kteří definují formace v českém prostředí (J. Charvát 2007, M. Mareš 2000, 2002 atd.). Základní definice islamofobie autora Allana Quellien se datuje do roku 1910. Tato definice je doplněna moderními teoretickými koncepty, a to především autora Fernando B. Lopez, který definuje islamofobii v článku z roku 2011 *Towards a definition of Islamophobia* v časopise *Ethnic and racial studies*. Dále důležitá práce pro případy v rámci České republiky autora L. Kropáčka *Islám a západ: historická paměť a současná krize* (2002), nebo článek M. Mrázka z roku 2010 *Islamofobie ve vědeckém diskurzu*. U populismu autorka vychází z nejznámější definice populistické strany a populismu Paula Taggart v dílech *New populist party in Western Europe* (1995) a *Populism* (2000). Rovněž novější práce z roku 2005 od F. Pianizza *Populism and the Mirror of Democracy*. Mimo další autory je zohledněn pohled na populismus, resp. určení populistických stran V. Havlíka a A. Pinkové v článku *Populisté, protestní strany, outsideři? Několik poznámek ke konceptualizaci populistických stran* uveřejněném v roce 2012 v časopise *Rexter*. Teoretické koncepty krajní pravice, islamofobie a populismu budou sloužit pro zodpovězení první a jedné z hlavních výzkumných otázek, a to, zda mohou být jednotlivé politické subjekty řazeny ke stranické rodině krajní pravice a jejich bližší identifikaci.

Výzkum vychází z několika metod. Kromě využití teoretického ukotvení autorka provádí obsahovou analýzu, v kvantitativní i kvalitativní rovině, programových dokumentů a stanov zkoumaných subjektů a rovněž zahrnuje obsah jejich webových stránek⁵. Zároveň využívá monitoringu médií a sociální sítě Facebook. Facebook byl mnoha politickými subjekty uveden jako primární zdroj komunikace s voliči a podporovateli, a proto se jedná o velmi důležitou složku pro identifikaci vybraných subjektů. Nejdříve jsou na jednotlivých facebookových profilech vyhledávány projevy a informace, které by vypovídaly o postojích daných formací. Tyto analytické metody pomáhají autorce získat empirické podklady pro zjištění výskytu populismu a islamofobie u vybraných politických subjektů a zároveň pro jejich zařazení, nebo naopak vyloučení z krajně pravicové stranické rodiny. Statistická metoda korelace je využita pro následné zjištění spojitostí mezi jednotlivými body.

V práci jsou rovněž využity předem připravené polostrukturované dotazníky a rozhovory (dle stejného schématu jako dotazníky), které slouží pro lepší rozpoznání hodnot a idejí jednotlivých stran a hnutí, na jejichž základě jsou analyzovány z hlediska zařazení k dané stranické rodině. Autorka oslovila následující představitele: Martin Konvička (BPI, IMK), Jana Volfová (BPI, BPI, ČS), Petr Hampl (BPI, ApČR), Petr Štěpánek (BPI, ApČR), Tomio Okamura (SPD), Radim Fiala (SPD), Jaroslav Holík (SPD), Miroslav Lidinský (ÚNK), Marek Černochoch (ÚNK), Jan Zilvar (ÚNK), Jana Hnyková (ÚNK), Martin Lank (ÚNK). Formou dotazníku odpověděl Martin Konvička a Petr Hampl. Rozhovory byly uskutečněny s Markem Černochem, Janem Zilvarem, Petrem Štěpánkem, Janou Volfovou a Radimem Fialou. Jaroslav Holík odpověděl, že nechce odpovídat na dotazník a napsal několik stručných vyjádření o BPI a imigraci a hlavních programových bodech. Rovněž uvedl, že se nechce vracet k událostem ohledně odloučení z původního Úsvitu přímé demokracie a autorku odkázal na účast na semináři *Voda znamená život*, který se zaměřuje na environmentální tematiku. Jana Hnyková se omluvila s tím, že je vytížena prací ve sněmovně a odkázala na Jana Zilvara. Martin Lank, Miroslav Lidinský ani Tomio Okamura vůbec neodpověděli. Všechny zodpovězené dotazníky a uskutečněné rozhovory jsou k dispozici k pročetí v přílohách na konci práci. Tyto metody autorce slouží k zodpovězení prvních třech výzkumných otázek, jež jsou v úvodu stanoveny.

⁵ U vlastních webových stránek jde primárně o to, co daný subjekt na svých stránkách zpřístupňuje. Zda jsou zde k dispozici programové dokumenty, stanovy, různá stanoviska subjektu, odkazy na spolupracující skupiny, spolky, strany či hnutí apod.

Autorka zároveň provádí detailnější analýzu Facebooku daných subjektů, která kromě jejich zaměření vypovídá o jejich potenciaální podpoře ze strany voličů/příznivců. Autorka práce užívá internetového nástroje FanPage Karma. Do tohoto nástroje zadává jednotlivá data, ze kterých pak získává potřebné KPI hodnoty, které vypovídají o účinnosti stránky. Nástroj zároveň umožňuje vytvoření grafů, které vzájemně porovnávají zadané profily. Primárními zkoumanými údaji jsou: počet příznivců, angažovanost, celkový počet příspěvků a počet příspěvků za den, počet *likes*. Pomocí FanPage Karma jsou také vytvořeny *wordclouds*, neboli slovní mraky, které jsou vhodné pro analýzu kvalitativních dat. *Wordcloud* vizualizuje textová data, při čemž vytyčuje klíčová slova zkoumaného obsahu – v tomto případě facebookový profil. Mrak vytváří frekvenční analýzu výskytu slov na stránce. Frekvenci zobrazí pomocí velikosti slov v mraku, při čemž, čím větší je slovo, tím vícekrát bylo použito. Tato analýza by měla pomoci s predikcí podpory a budoucnosti jednotlivých subjektů, podobně jako výsledek krajských voleb⁶.

Výzkum krajských voleb, které proběhly v říjnu roku 2016, autorka provádí pomocí kvantitativní analýzy výsledků vybraných subjektů. Vyhodnocení těchto výsledků u vybraných subjektů bude sloužit především ke zjištění jejich volebního potenciálu, ze kterého se bude autorka snažit predikovat možný volební úspěch v následujících parlamentních volbách do poslanecké sněmovny, které by měly řádně proběhnout na podzim 2017⁷. Tato část napomáhá k zodpovězení posledních dvou autorkou stanovených výzkumných otázek společně s předchozími uvedenými metodami, které jsou v práci použity.

Pro lepší uchopení práce si autorka vymezila několik premis, ze kterých bude při řešení jednotlivých výzkumných problémů vycházet. Premisa zní „*S rostoucí migrační krizí roste úspěšnost antiimigračních hnutí.*“ a naopak „*S ustupováním migrace muslimů jako hlavního tématu ve společnosti přichází pokles antiimigračních hnutí.*“. V případě, že se jedná o čistě populistickou stranu, je zde předpoklad, že „*V případě vyhasnutí tématu uprchlické krize dojde ke změně hlavního tématu populistické antiimigrační strany.*“.

⁶ Do detailní facebookové analýzy je zahrnuta většina vybraných politických subjektů na rozdíl od krajských voleb, kterých se účastnil jen tři subjekty – ÚNK s Bpí a SPD.

⁷ To se může změnit vzhledem k probíhající vládní krizi v ČR (stávající premiér Bohuslav Sobotka za ČSSD podal demisi a žádá odvolání ministra financí Andreje Babiše za ANO 2011 z vlády, což zatím prezident republiky nepodepsal), jelikož existuje jistá pravděpodobnost vyhlášení předčasných voleb.

1 Teoretická část

V první části práce je nutné představit základní teoretické koncepty, ze kterých závěrečná práce vychází. Primárním teoretickým rámcem pro tento text je pojetí krajní pravice, jelikož se autorka práce snaží o potvrzení či vyvrácení příslušnosti vybraných stran, hnutí a spolků k této stranické rodině⁸. S teorií krajní pravice se neodmyslitelně pojí vysvětlení hlavních pojmů, jako jsou extremismus, radikalismus, nacionalismus atp. V dalších podkapitolách autorka rozebírá definice populismu a islamofobie, které jsou v současné době důležité pro identifikaci nových hnutí a politických formací, která v hojném počtu vznikají na území západní, tak i středovýchodní Evropy.

1.1 Krajní pravice

Pro pochopení konceptu krajní pravice je nutné se a priori věnovat dvěma velice důležitým termínům – extremismus a radikalismus, které pojem krajní pravice zastřešuje. Jejich řádné vysvětlení je pro práci důležité, jelikož mnoho odborných prací nerozlišuje mezi pojmem extremismus a radikalismus a dochází k volnému zaměňování těchto dvou pojmů, což je nepochybně špatně [Mudde 2010: 1168]. Jedním z viníků tohoto zaměňování je pravděpodobně i anglosaská tradice. V anglosaském prostředí se začal pojem extremismus objevovat již v první polovině 19. století, kde označoval nesmiřitelné či netolerantní postoje. Konceptuální podobu začal extremismus získávat s nástupem totalitarismu. Mezi takové teoretiky mohou být řazeni K. Lowenstein, R. Aron, H. Kohn, F. Neumann či H. Arendtová [Mareš 2004: 297–299]. V anglosaském prostředí se pracuje nejvíce s pojmem „extrémní pravice“, proti tomu střeoevropská tradice spíše více využívá pojem „radikalismus“ [Mudde 2000: 13]. Radikalismus dle střeoevropského pojetí je charakteristický spíše snahou o zásadní a hlubokou přeměnu stávajícího systému [Mareš 2003: 32–33]. O problémech v terminologii svědčí i širší chápání radikalismu v prostředí severoamerickém, kde je radikalismus zpravidla pojen s antikomunismem, ultranacionalismem, militarismem a křesťanským fundamentalismem [Mudde 2000: 13]. Zároveň autorka podotýká, že dosud neexistuje žádná všeobecně platná definice těchto pojmů.

Docent Fiala se vyjadřuje o politickém extremismu jako o velmi problematickém, jelikož je tento pojem příliš prázdný, libovolně aplikovatelný a jeho

⁸ Klaus Von Beyme vytvořil koncept stranických rodin, který má napomáhat identifikaci politických stran v jednotlivých politických systémech. Vymezil tak devět stranických rodin, včetně rodiny krajní pravice v díle *Political Parties in Western Democracies*. Aldershot: Gover, 1985. Mimo jiné psal o extrémní pravici v díle *Right Wing Extremism in Western Europe*. London: Frank Cass Publishers, 1988.

informační přínos se tak rovná nule [Fiala 1998: 25]. Vzhledem k tomu je dobré podívat se na lingvistický rozbor těchto dvou výrazů stejně, jako to dělá M. Mareš či J. Charvát.

1.1.1 Extremismus

Termín extremismus pochází z latinského *extremitas*, které lze přeložit jako nejkrajnější hranice, nejzazší [Smolová 2011: 46]. Z tohoto překladu pak lze předpokládat, že v politické teorii označuje pojem takovou pozici, která je nejvíce vzdálena od středu na pravo-levé ose politického spektra [Charvát 2007: 9]. V právní sféře se o extremismu hovoří jako o vyhraněném ideologickém postoji, který vybočuje z ústavních a zákonných norem a vyznačuje se prvky netolerance a především útočí směrem proti základním demokratickým principům, které jsou definovány v ústavním pořádku⁹ [MVČR 2002]. Jeden ze stěžejních teoretiků krajní pravice Cas Mudde definuje extremismus v souladu s tradičními pracemi a v protikladu s minimální definicí demokracie¹⁰. Z toho plyne, že extremismus odmítá lidovou suverenitu, kde jeden člověk představuje jeden hlas ve volebním systému [Mudde 2010: 1168]. Výsledkem je, že se extremismus vyznačuje jako nedemokratický, diktátorský a pravděpodobně v rozporu se základními lidskými svobodami a právy¹¹. Hlavní myšlenkou je, že jde o nahrazení stávajícího (demokratického) politického systému v zemi alternativou, kterou nabízí extrémistický subjekt. Zde se nabízí rozdělení extremismu dle typologii Š. Danicse, který význam termínu rozděluje na akademický pojem, bojový pojem a sběrný/úřední pojem. Při čemž akademický pojem znázorňuje extremismus právě jako antidemokratickou alternativu, která chce změnit zavedený politický systém a to jak legálními, tak nelegálními prostředky.¹² V oblasti masmédií a v reálné politice dochází k využití pojmu extremismus jako bojového nástroje, který slouží k diskreditaci protivníka, v mediích pak za účelem atraktivity zprávy na úkor jejich objektivitu. Ve smyslu sběrného/úředního pojmu jde o souhrnný název pro veškerou činnost směřující

⁹ V tomto smyslu jde o demokracii vyznačující se suverenitou lidu, vládou pro lid a lidem, rovností občanů, svobodou každého jedince a také pluralitní demokracií [Filip 2003: 201–212].

¹⁰ Minimální definice demokracie zní následovně: „*demokracie je...institucionální uspořádání pro dosahování politických rozhodnutí, kterými realizuje společné dobro tak, že lidé sami rozhodují o otázkách prostřednictvím volby jednotlivců, kteří se shromažďují za účelem, aby mohli vykonávat společnou vůli.*“ [Schumpeter 1949: 50].

¹¹ Ovšem ne všechny formace musí do takového kritéria zapadat. Jedná se především o různé subkultury, subjekty jako jsou anarchisté. Autorka je ale přesvědčena, že to neplatí pro extremismus politický a v rámci této práce považuje tvrzení za více méně platné.

¹² J. Charvát podotýká, že v tomto směru se jedná o pojem dynamický, vzhledem k tomu, že v současnosti je za extrémistu označována osoba zastávající nacistické či fašistické ideje, ale například v období absolutistických monarchií by za extrémistu byl označován přívrženec liberální demokracie [Charvát 2007: 10].

proti ústavnímu pořádku a legálnímu nastavení daného státu. V posledním případě jde o pojetí využívané především státními správami, které na základě toho utváří bezpečnostní politiky. Pojetí extremismu se díky tomu může v jednotlivých státech EU lišit a s tím se liší i spojené hrozby.[Danics 2003: 11–15]

1.1.2 Radikalismus

Radikalismus má původ v latinském *radix*, což znamená kořen. Radikalismus pak označuje jednání, které „jde ke kořenu“. Jazykově se tedy nejedná o ekvivalent slova extremismus. [Charvát 2007: 9–10] Stěžejní informací je, že radikální myšlenky nemají vést k zániku stávajícího zřízení. Radikalismus se nevymezuje vůči demokratickému systému, který je v zemi zaveden. Radikálové usilují o změnu vlády, ale v rámci daného politického systému a za pomoci dostupných legálních prostředků [Danics 2003: 16]. Definice radikalismu obsažená v Blackwellově encyklopedii je popsána jako „schopnost podrobit existující okolnosti kritickému zpochybňování a hlásat reformu nebo zrušení těchto okolností, pokud jejich existenci nelze primárně ospravedlnit“ [Miller 2000: 385].

Hlavním rozdílem mezi extremismem a radikalismem je především antisystémovost a antidemokratičnost, která se vyskytuje výhradně u extremismu, kdy extremismus stojí proti demokracii jako takové a radikalismus je opozicí vůči demokracii liberální (konstituční)¹³ [Mudde 2007]. Radikalismus tak přijímá na rozdíl od extremismu procedurální demokracii. Radikálové zpochybňují oba základy liberální demokracie, za prvé pozitivní hodnotu pluralismu a za druhé konstituční limity.[Mudde 2010: 1168–1169] Radikální opozice je definována jako protivládní, zde je pak nutné ji odlišit od neradikální protivládní opozice. Radikální opozici lze rozlišit jednak podle toho, že se pohybuje na okraji ústavního rámce, a jednak podle toho, že se vyznačuje radikálním postojem vůči ostatním subjektům stranického systému a stávající podobě demokracie. Zároveň ji definuje negativní postoj vůči všemu cizímu, mnohdy se vyskytují i autoritářské tendence.[Lepsy a Venn, cit. dle Mareš 2003: 34–35] Badatelé si v každém případě při řazení stran do jedné či druhé skupiny musí dávat pozor, aby dospěli ke skutečné tváři strany, ta může být často skryta. Antidemokratické strany mohou být skryty v protivládní rétorice [Abedi 2004: 3–10]. Radikalismus využívá pro

¹³ „Extremismus a radikalismus může být rozlišen pomocí opozičního směřování takto ideologicky chápaných subjektů.“, z teze Amira Abedi v díle *Anti-political Establishment Parties* rovněž vyplývá, že extrémistické strany představují antisystémovou opozici, naproti tomu radikální strany mohou být označeny za opozici protivládní.

dosahování svých cílů často nestandardní a akční metody agitace, ale stále je zde respekt vůči základním demokratickým principům a monopolu státu na použití fyzického násilí [Mareš 2003: 34]. V jistém smyslu může být radikalismus chápán jako přechod mezi demokracií a extremismem, ačkoli hranice mezi extremismem a radikalismem zůstává více méně nezřetelná [Smolík 2013: 26].

1.1.3 Krajně pravicové strany jako Radical Right Parties

Obecně největší rozkvět tradiční krajní pravice zaznamenala politologická obec v období před druhou světovou válkou, kdy se velkému úspěchu těšily fašistická a nacistická ideologie. Vzhledem k událostem okolo války došlo k zákazu těchto pravicových extremistických ideologií v rámci Evropy a úspěchu se těšil pro změnu extremismus levicový. Tedy učení K. Marxe a F. Engelse transformované ve státní komunismus na základě marxismu–leninismu, který se proměnil ve 30. letech ve stalinismus, který byl v poválečném období zaváděn v zemích pod poválečnou správou Sovětského svazu. Celou tuto formu extrémní levicové ideologie můžeme nazvat totalitním komunismem. K obratu došlo v 70. letech minulého století, kdy společnost už přestává být přímo zasažena válkou. Zároveň vystupují ve společnosti otázky spojené s imigrací a zavedenými sociálními systémy, na kterých začíná krajní pravice operovat. Také dochází ke ztrátě důvěry v politiky ze strany občanské společnosti. Ačkoli jsou krajně pravicové strany všeobecně považovány za negativní faktor ve společnosti, dokázaly si za poslední roky vytvořit významné postavení v rámci národních stranických systémů a mnoho z nich získalo i parlamentní zastoupení, nebo se staly součástí koaličních vlád.¹⁴ Zajímavostí také je, že strany a hnutí tohoto typu se účastní voleb do Evropského parlamentu a to navzdory svému typickému odporu k Evropské unii, navíc se na této úrovni těší značným úspěchům.

Většina krajně pravicových stran bývá těsně svázána se specifiky konkrétního národního kontextu a to díky jejich nacionalistickému apelu, který se vyskytuje u

¹⁴ Mezi takové strany jako první patřila italská MSI, která se po volbách v roce 1994 stala součástí Berlusconiho vládní koalice. Výraznou a úspěšnou je francouzská Národní fronta, dříve v čele s Jean-Marie Le Pen, od roku 2011 vedená jeho dcerou Marine Le Pen, která má narůstající úspěchy na regionální úrovni (2004, 2010, 2015), na parlamentní úrovni získala v roce 1986 celkem 35 mandátů, po jednom křesle získali v letech 1988 a 1997 a v posledních volbách 2012 získali dvě křesla. Národní fronta stavěla i prezidentského kandidáta, přičemž do druhého kola se J.-M. Le Penn dostal v roce 2002. Za úspěšný lze považovat dále také belgický Vlámský blok, nyní Vlámský zájem, který získává mandáty jak v dolní, tak i horní komoře. Stejně tak Práví Finové, mohla by sem být zařazena i rakouská FPÖ. V českém prostředí bylo parlamentně úspěšné v té době hnutí Tomia Okamury Úsvit přímé demokracie, které se zanedlouho rozložilo na dva politické subjekty – Úsvit–národní koalice a Svobodu a přímou demokracii (SPD).

většiny případů, i proto se tento typ stran stává obtížně komparovatelným. I díky tomu pravděpodobně nedošlo ke shodě na jedné všeobecně akceptovatelné definici krajně pravicové strany. V současné době dochází také k etablaci tak trochu nového subtypu krajní pravice, tzv. ultrapravicový populismus, který se ze všech směrů těší největším úspěchům a využívá primárně antiimigrační a homofobní rétoriky [Charvát 2007: 71].

Jednotliví autoři věnující se tématu krajní pravice na problematiku nahlíží různě a na základě toho vymezují různá definiční kritéria. Dle autorky nedostačující jsou definice svázané pouze s jedním znakem. Mezi takové vědce patří například U. Hartmann, který považuje za dostatečný definiční znak přítomnost nepřátelského postoje vůči pokroku [Mudde 2000: 10]. Ch. T. Husbands rozlišuje politické subjekty podle přítomnosti xenofobie [Mudde 1995: 205]. Sám Mudde v těchto případech upozorňuje na to, že definice, která obsahuje jediné kritérium je vysoce problematická, protože pak zavádí zbytečný pojem „krajní pravice“ pro něco, co už je nějak popsáno¹⁵, zároveň dochází k potlačování mnohdy charakterističtějších znaků. Zároveň většinou nejde o *single issue* strany. T. A. Herz stanovil šest kritérií, a to: stranická organizace, politické cíle, politické prostředky a taktika, sociální struktura elektorátu, osobnost voličů a ideologie, která je nejdůležitějším a nejčastěji zmiňovaným kritériem.[Mudde 1995: 205] R. C. Macridis považuje za hlavní ideologické rysy krajní pravice rasismus, xenofobii a nacionalismus. J. W. Falter a S. Schumann naopak požadují splnění deseti kritérií, konkrétně krajní nacionalismus, etnocentrismus, antikomunismus, antiparlamentarismus, antipluralismus, militarismus, zákon a pořádek, požadavek silného politického vůdce resp. silné exekutivy, antiamerikanismus a kulturní pesimismus [Mudde 2000: 10–11].

V teorii krajní pravice jsou důležité také pojmy jako neofašismus, neonacismus a ultrapravicový populismus. Neofašismus z hlediska ideologie navazuje na soudobě akceptovatelné prvky jako je nacionalismus, šovinismus, víra v silný stát nebo antikomunismus [Laqueur 1996: 93]. Od předválečného fašismu se liší především tím, že se snaží vyhnout propagaci násilí a totalitnímu pojetí ideologie. Neofašisté usilují o silný soběstačný národ a z toho pramení jejich kritický postoj k migraci, nadnárodním organizacím a korporacím. Neofašisté opouštějí antisemitismus a obrací se k antisionismu, což je kritika politiky státu Izrael [Charvát 2007: 75].¹⁶

¹⁵ Jako je například nepřátelství vůči pokroku.

¹⁶ Klasickým příkladem neofašistické formace je MSI, která působila do roku 1995. Dále španělská strana Falanga, v českém prostředí Vlastenecká fronta [Charvát 2007: 76].

Neonacismus je označení pro nacistické ideje a skupiny, které vznikly po druhé světové válce. Tento směr je ale více spojen s nepolitickými skupinami, subkulturami. Neonacistické skupiny mají ze všech směrů krajní pravice nejvíce propracovanou symboliku, se kterou se příslušníci skupin identifikují (jde o symboliku třetí říše, starogeráanské symboly, subkulturní atributy hnutí skinheads) [Charvát 2007: 86]. V tomto subtypu krajní pravice je důležité vůdcovství, neonacistická ideologie založená na panárijském rasismu, antisemitismu a militantním antikomunismu. Neonacisté se často uchylují k násilí. Neonacisté, na rozdíl od neofašistů, staví na silném etnickém a rasovém nacionalismu a podtrhávají příslušnost ke „správné rase“ a rasovou čistotu. Mimo jiné jsou pro opětovné zavedení trestu smrti, stejně jako většina stran krajní pravice. Ovšem jen zřídka zakládají politické subjekty.[Charvát 2007: 79–80]

Třetím je ultrapravicový populismus, který patří v současné době k nejvíce aktivním v rámci krajně-pravicové stranické rodiny. Vznik pravicového populismu se datuje do období opětovného vzestupu krajní pravice, tedy 70. letech 20. století. Jednou z nejvýraznějších odlišností oproti dvěma předchozím odvětvím je, že se populistická pravice snaží o zapojení do politiky a úspěchy ve volbách. Populistická krajní pravice se pohybuje na hraně legálnosti, neuznává akt násilí (nebo alespoň ne oficiálně) a jedná se zde o radikály, nikoli extrémisty. Příslušníci populistické krajní pravice se od extremismu distancují. [Charvát 2007: 72] Více k tématu populistické krajní pravice v následující části, v rámci teorie populistické radikální pravice C. Muddeho.

Mezi stěžejní autory, kteří se věnují soudobé krajní pravici, patří C. Mudde, P. Ignazi, nebo H. Kitschelts. Autorka diplomové práce ve svém výzkumu vychází především z práce C. Muddeho z roku 2007, včetně autorova vyjádření na následnou kritiku jeho díla, kde vysvětluje a znovu empiricky podkládá jednotlivé body kritiky [Mudde 2009]. Ohled je brán rovněž na Mudde dílo z roku 2010 *The Populist Radical Right: A Pathological Normalcy*.

1.1.3.1 Muddeho pojetí subjektů krajní pravice

Dílo z roku 2007 *Populist Radical Right Parties i Europe* navzdory svému stáří patří mezi stěžejní práce, ze které vychází a jistým způsobem přetvářejí, vzhledem k aplikacím na konkrétní území, soudobí teoretici krajní pravice, a to jak v prostředí zahraničí, tak i v české oblasti výzkumu. Mudde člení svou vědeckou práci do tří částí. První část *Concepts*, tedy pojmy, se týká definice pojmů a terminologie. Druhá část *Issues* se věnuje problémům a otázkám, které jsou s tématem spjaty. Poslední část

Explanations, respektive vysvětlení, kde se Mudde snaží o vysvětlení volebního a v menší míře politického úspěchu populistických krajně pravicových stran v Evropě. Vysvětlení tak trochu uměle rozděluje do tří různých kategorií: 1) strana poptávky, 2) vnější strana nabídky a za 3) vnitřní strana nabídky.

Na rozdíl od mnohých jiných autorů je Mudde zastáncem ideologického přístupu ve výzkumu krajní pravice. V první řadě se Mudde věnoval rozsáhlému rozboru vědecké literatury, ze které vzešlo zhruba dvacet šest definic, ve kterých bylo řečeno minimálně padesát osm kritérií a znaků pro identifikaci politického subjektu tohoto typu. Z toho vybírá pět nejvíce frekventovaných, které podle něho představují ideologické jádro krajně pravicové stranické rodiny. Těmi jsou: nacionalismus, rasismus, xenofobie, antidemokratické postoje a požadavek silného státu. S těmi se pak pojí, možná jako druhotné či propojené, tzv. Welfare-šovinismus¹⁷ a tradiční etika. V těchto pojmech se jedná o Muddeho minimální definici krajní pravice.¹⁸

Definice národa u krajně pravicových stran má dvě možnosti. První znamená národ jako příslušnost k etnické skupině, ta druhá se vztahuje k politické jednotce, která je založena především na státním občanství. U nových moderních krajně pravicových stran jde právě o státní nacionalismus, kde je stát chápán jako stěžejní jednotka, od kterého je následně i na základě společné kultury a tradic odvozen národ [Mudde 2000: 171]. Panuje zde představa, že uvnitř daného státu by měli mít právo žít pouze příslušníci daného národa, resp. občané daného státu, a cizinci jsou považováni pouze za dočasné hosty, kteří mají jen omezená práva [Mudde 2000: 169–170].

Rasismus představuje druhé Muddeho kritérium, ovšem v kontextu moderních krajně pravicových uskupení je již nutné hovořit o tzv. novém rasismu¹⁹. V novém

¹⁷ Jedná se o termín složený z pojmů *welfare state*, neboli stát blahobytu, kde jde o redistribuci zdrojů v moderní liberální a kapitalistické společnosti, kde stát „změkčuje“ dopady kapitalistické společnosti prostřednictvím sociálního aparátu. Pojem šovinismus představuje vyhrocený nacionalismus, který se vyznačuje nenávisí vůči ostatním národům a naprosté preferencí národa vlastního. Může jít i o nadřazenost sociální skupiny. Kombinace welfare-šovinismu pak vyjadřuje myšlenku, že by sociální transfery měly směřovat primárně, ne-li výhradně, těm, kdo se rozhodující měrou podílí a podíleli na vytváření národního bohatství. Tzn. „vlastním lidem“, nikoli cizincům. Rovněž sem může být zařazeno usilování o ochranu určitých odvětví ekonomiky před konkurencí „zvenčí“ [Mudde 2000: 174–175; Mudde 1995: 206–207]. U idey welfare-šovinismu jde v podstatě o vniknutí nacionalismu společně s xenofobií do socio-ekonomického programu šovinistického sociálního zabezpečení.

¹⁸ Muddeho koncept krajně pravicové strany z roku 2000 vycházel ze zkoumání pěti západoevropských krajně pravicových stran a z tohoto výzkumu vzniká minimalistický koncept, který vykazuje sedm rysů: nacionalismus, exkluzivismus, xenofobii, víru v silný stát, sociální šovinismus, tradiční etika a revizionismus [Mudde 2000: 20–22; 169–176]. Za nejdůležitější znaky jsou ale všeobecně považovány výše popsané, jelikož Mudde později dospěl na základě analýzy volebních programů k tomu, že pro všechny krajně pravicové strany jsou společné pouze čtyři rysy. Těsny nacionalismus, xenofobie, víra v zákon a pořádek a program šovinistického sociálního zřízení [Mudde 2000: 170].

¹⁹ V tomto případě lze o novém rasismu mluvit zhruba od 80. let 20. století.

rasismu jde v podstatě o kulturní rasismus, který staví rovněž na rozdílech, které vznikají samovolně mezi určitými (kulturními, sociálními) skupinami. V tomto případě nejde přímo o nadřazenost jedné skupiny nad druhou jako u klasického rasismu, ale spíše o inkompatibilitu nějaké skupiny s ostatními. Mudde tvrdí, že jádrem kulturního rasismu je předpoklad, že každý jedinec je svázán se svým kulturním prostředím a nemůže se plnohodnotně rozvíjet mimo něj.

Xenofobie je úzce spojena s rasismem. Termín označuje strach či nenávisť ke všemu cizímu, zejména pak, ve smyslu této práce, k cizincům. U mnohých stran se objevují prohlášení jako „...*Multikulturní společnost postrádá vnitřní soudržnost a harmonii a je tak náchylná k otevřeným konfliktům...*“ [Wold 2005: 54]. Imigranti jsou považováni za zdroj řady negativních okolností ve státě (nezaměstnanost, kriminalita, rozpad tradičních hodnot atp.).

Dalším kritériem jsou antidemokratické postoje. Takové kritérium může být proměnlivé ve vztahu ke konkrétnímu pojetí demokracie. Mudde v tomto směru stanovuje dvě linie. V případě, kdy je demokracie chápána jako politický pluralismus, potom je antidemokratickým chováním vystupování proti němu. Pokud je demokracie brána jako idea rovnosti občanů, pak je antidemokratické popření takové rovnosti ve společnosti. [Mudde 1995: 214]

Posledním z hlavních pěti kritérií je požadavek silného státu, ve kterém se odráží úsilí politického subjektu o nastolení vlády práva a pořádku prostřednictvím výrazného zvýšení autority bezpečnostních složek, zpřísnění trestů za porušování zákona a to včetně znovuzavedení trestu smrti [Mudde 1995: 216].²⁰ Mudde hovoří o posílení policie a soudní moci, přičemž by se posílení týkalo, kromě zvýšení pravomocí daných orgánů, také zvýšení počtu členů ozbrojených složek a modernizace jejich vybavení [Mudde 2000: 172–173].

V závěru této podkapitoly autorka vytyčuje ještě pojem nativismus, který označuje kombinaci nacionalismu a xenofobie. S nativismem ve výsledku Mudde operuje. Spojení nativismu a autoritářství pak podle Muddeho představuje obraz krajní pravice [Mudde 2009: 331]. Nový, současný, typ politických stran, který dosahuje v západní i střední Evropě znatelných úspěchů ale potřebuje zároveň populismus, kterému se autorka věnuje v následující části.

²⁰ Svou roli zde má také militarismus, neboli snaha o posílení vojenské moci k obraně národních zájmů, zvýšení prestiže armády a vyzdvihování národně výchovné funkce povinné vojenské služby.

1.2 Populismus

Mnohé z nových stran a hnutí, které v posledních letech zaznamenaly nečekané úspěchy v evropském prostoru, bývají označovány jako populistické, a proto jsou s tímto pojmem jednoznačně svázány i nové strany krajní pravice.²¹ Jako první je nutné zmínit, že populismus bývá mimo akademickou sféru často zaměňován s demagogií²², ale jde o dva různé pojmy, přičemž populismus může a nemusí být doprovázen demagogií. Jejich zaměňování přispívá k tomu, že jsou populismu připisovány negativní konotace a je a priori vnímán jako negativní jev ve společnosti, což následně ovlivňuje i diskuze o vztahu mezi demokracií a populismem.[Havlík, Pinková 2012: 123]

Pro definování populismu bylo vytvořeno mnoho typologií, které se ve většině případů pojí rovněž s nacionalismem. Termín je nejčastěji využíván ve výzkumech extremismu a radikalismu. Příkladem může být ultrapravicový populismus, o kterém hovoří J. Charvát [2007: 72–73] či dělení jako uzavřený populismus, nacionální populismus, nový populismus, xenofobní populismus [de Lange 2008].

Při výzkumu populismu je nutné nejdříve vyhodnotit, zda populismus patří mezi ideologie, *thin-centered* ideologie²³ a nebo je pouze komunikační strategií. Autoři Havlík a Pinková tvrdí, že rozlišení populismu jako *thin-centered* ideologie nebo politické praxe a strategie je vlastně irelevantní, protože v praxi je od sebe není možné spolehlivě oddělit. Proto můžeme jako populistické označit takové subjekty, jejichž projevy, programy a jednání obsahují dostatečnou míru populistických elementů. Z toho následně vyvstává otázka, co má být považováno za populistické elementy a jaká míra jejich užívání zařadí politickou formaci mezi populistické.[Havlík, Pinková 2012: 126]

Panizza identifikuje tzv. jádro populismu a určuje tři základní charakteristiky, kterou jsou vzájemně úzce propojené. Jedná se o (1) konstrukci lidu a elit jako homogenní entity při (2) zdůraznění antagonismu vztahu mezi lidem a elitami a (3) chápání lidu jako morálně nezkaženého suveréna [Panizza 2005: 1]. V konceptu populismu je klíčovým pojmem „lid“. Lid je homogenní skupina se společnými zájmy, kde není preferováno jeho dělení dle majetku či náboženství. V populismu stojí lid proti

²¹ Takové strany jsou označovány jako radikálněpravicové populistické strany či nacionalistické populistické strany [Havlík, Pinková 2012: 122].

²² Demagogie představuje řečnický výstup, který se snaží být masově působivý, ale je založen na klamu. Jde o záměrné zamlčení důležité informace, nebo naopak vyzdvihování méně podstatných, jde o záměrné překroucení a desinterpretaci fakt a změnu či opomenutí souvislostí. Demagogie působí na předsudky a emoce posluchačů. Působí logicky, ačkoli ve skutečnosti tomu tak není. [ABZ.cz: slovník cizích slov 2005–2017; Významy.com]

²³ Thin-centred ideologie nepředstavuje kompletní vizi společnosti jako ideologie, ale soustředí se pouze na některé aspekty společenského života – strukturu politické moci a podobu politických procesů. Jde o tzv. zředěnou ideologii. [Havlík, Pinková 2012: 126]

vládnoucí elitě, která má své partikulární zájmy, které omezují demokratická práva lidu [Laycock 2005: 173]. Jde tedy o zdůrazňování protikladného vztahu lidu a politických elit. Shedler v tomto smyslu uvádí termín *anti-political-establishment party*. Pro tento typ stran je podle Schedlera typické obviňování etablovaných stran z vytváření exkluzionistického kartelu, který je neodpovědný, dále prezentují politickou elitu jako skupinu líných, nekompetentních, sebeobohacujících se a mocichtivých zlotřilců [Schedler 1996: 291]. Schedler zároveň tvrdí, že se tento typ stran od populismu liší tak, že populismus vystupuje spíše proti ekonomické, nikoli politické elitě [Schedler 1996: 292–293].

Apel populistických stran je namířený proti stávajícímu establishmentu, nikoli proti režimu jako takovému. Populistické strany se sebe prezentují jako bojovníci za „čistou politiku“, bojovníci proti korupci a skupina usilující o nápravu pokřiveného vztahu mezi lidem a elitami. Populistické strany nelze v žádném případě označit jako strany antisystémové. Strany často kritizují nastavené mechanismy zastupitelské demokracie, to ale nelze považovat za antisystémové. Populistické strany vystupují jak proti vládním, tak proti opozičním stranám a za skutečnou opozici považují pouze sami sebe. Z pohledu režimu je jejich kritika mírnější než u antisystémových stran. Sami sebe tyto strany prezentují jako jediného důvěryhodného obhájce zájmů lidu, který je vnímán jako nezkažený a morální nositel suverén. Cílem populistů je tak vrátit moc zpět do rukou lidu a to nejčastěji prostřednictvím zavedení prvků přímé demokracie. Přímá demokracie má představovat nástroj pro oslabení moci zkorumpovaných a nekompetentních elit, zároveň je chápána jako prostředek pro nalezení vůle většiny.[Havlík, Pinková 2012: 129–132]

1.2.1 Typologie populistických stran

Problematikou typologie populismu, resp. populistických politických stran se zabývají autoři K. Deegan-Krause a T. Haughon v díle *Towards a More Useful Conceptualization of Populism: Types and Degrees of Populist Appeals in the Case of Slovakia* [2009]. Snaží se zkoumat význam populismu pro jednotlivé stranické aktéry, tedy zjišťují míru populističnosti u politické strany. Autoři zdůrazňují rozdíly vzhledem k tomu, jestli strana využívá populismus jako identitu, nebo jako charakteristiku apelu, který strana používá. Pro identifikaci míry populismu u stran využívají rámce rozšířeného o čtyři charakteristiky populismu dle Stanleyho [2008; cit. Dle Havlík, Pinková 2012: 133] a do protikladu vůči nim staví charakteristiky nepopulistického

apelu. Jsou to 1) heterogenita lidu²⁴, 2) heterogenita elit²⁵, 3) odtažitost od lidu (nejde o nekritické vnímání „obyčejných lidí“), 4) akceptace statusu elit²⁶, 5) podpora současného institucionálního uspořádání²⁷ a za 6) pozitivní vztah ke kompromisu a kooperaci²⁸. Následně autoři stranám přidělí příslušné číslo dle přítomnosti každého ze šesti prvků populistického apelu, při čemž 0 znamená nízký výskyt, 0,5 představuje střední výskyt a 1 vysoký výskyt. Hodnoty u každé strany za každé volební období byly sečteny a byl vypočítán průměr, který stanovil míru populismu u dané politické strany, Hodnoty navíc autoři podrobili zkoumání z hlediska životnosti a dynamiky populistického apelu.[Deegan-Krause a Haughton 2009] Z jejich metody vyplývá, že všechny strany mohou obsahovat jistou míru populismu, akorát některé více, některé méně.

Podobnou studii provedl J. de Raadt a kol. v roce 2004, kteří zkoumali vybrané politické strany, které jsou mnohdy označovány za populistické a mimo jiné i krajně pravicové.²⁹ Kolektiv vytvořil několik kategorií s ohledem na charakter a přítomnost jednotlivých populistických prvků v programech jednotlivých stran [de Raadt at al. 2004]. Mezi takové prvky patří např. Antiestablishmentové postoje, neustále zdůrazňování lidu a jeho významu, prvky přímé demokracie atp. V souladu se zmíněnými přístupy stojí i C. Mudde, který bere populismus jako *thin-centered* ideologii říká, že je populismus lehce kombinovatelný s ostatními ideologiemi (bez problémů i s komunismem, ekologismem, nacionalismem, socialismem) [Mudde 2004: 544]. Mudde tvrdí, že lze populismus spojit s různými ideologiemi, ale spojení s radikální verzí ideologie je pravděpodobnější.

Proti tomu podle J. Charváta populismus není ideologií, „...*Populismus představuje styl politické propagandy, která se obrací na obyčejného člověka, slibuje ho ochraňovat před zkorumpovanými politickými elitami a státní byrokratickou mašinerií na jedné straně a na druhé straně mu nabízí rychlá a jednoduchá řešení stávajících politických problémů.*“ Za klíčové považuje právě fixaci na „obyčejného“ člověka.

²⁴ Heterogenita lidu v tomto případě znamená to, že strany hájí zájmy pouze určitých skupin obyvatelstva v protikladu vnímání lidu jako homogenní entity.

²⁵ Heterogenita elit stojí proti vnímání elit jako monolitického bloku.

²⁶ Jde o chápání nezastupitelnosti elit v procesu rozhodování oproti paušální kritice establishmentu.

²⁷ V protikladu s preferencí přímé demokracie.

²⁸ Oproti populistickému konstatování o krizi demokracie a zbytečnosti o dosažení kompromisu a kooperace se stávajícími elitami.

²⁹ Zkoumali Svobodomyšlnou stranu Rakouska (ÖVP), Švýcarskou lidovou stranu, německé Republikány, belgický Vlámský blok, francouzskou Národní frontu a kandidátku Prima Fortuyna [de Raadt 2004].

Stejně tak Charvát říká, že nejčastější je výskyt populismu u radikálních a extrémistických formací a to na obou pólech politického spektra, ovšem mnohdy je do jisté míry využíván i ostatními politickými stranami, včetně těch vládních³⁰. [Charvát 2007: 71]

Typickým znakem populismu je nereagování na individuální zájmy jednotlivých sociálních skupin. Populismus pohlíží na lid jako homogenní skupinu a snaží se zastupovat jeho kolektivní zájem a společnou vůli. Usilování politického populismu o přímou demokracii má představovat prosazení tzv. hlasu lidu.

Mudde označuje populismus jako demokratickou patologii [Mudde 2010: 1169]. S ohledem na populismus je Muddem vymezena populistická krajní pravice³¹, jejíž jádro je definováno jako kombinace 1) nativismu³², 2) autoritářství³³ a za 3) populismu [Mudde 2007; cit. dle Mudde 2010:1173]. Populismus je podle Muddeho ideologie, která bere společnost jako dvě homogenní a antagonistické skupiny, na jedné straně „čistý lid“ a na straně druhé „zkorumpované elity“, kdy populisté jsou centrem pro obranu lidu proti těmto elitám. Podle populismu by měla politika být *volonté générale*, tedy obecnou vůlí lidu [Mudde 2007: 23; Mudde 2010: 1175]. Populismus staví na tzv. demokratickém slibu, tedy *vox populi, vox dei*³⁴ [Canovan 1999: 11]. Také Mudde mluví o interpretaci lidu jako homogenní morální entity - „...*zdravý rozum lidí by měl mít vždy přednost a nemůže být zkrácen 'nedemokratickými' institucionálními omezeními, jako jsou ústavní ochrany menšin...*“ [Mudde 2010: 1175]. Obecná vůle lidu je pro populisty důležitější než demokracie [Mudde 2007: 23].

³⁰ „Minimálně od poloviny 90. let se populismus stal běžným jevem západoevropské politiky...“, je využíván mainstreamovými politickými stranami a to i těmi vládními. Např. Labour Party za předsednictví Tony Blaira, vlámská sociální demokracie za Steva Stevaerta. [Mudde 2004: 551]

³¹ Tzv. Pravicový populismus staví související s nacionálním populismem [Smolík 2009].

³² Nativismus je klíčovým rysem na ideologické úrovni. Jde o ideologii, která si myslí, že by každý stát měl být obýván výhradně nativní skupinou, tedy národem. Podle nativismu nenárodní prvky (jednotlivci a jejich názory) ohrožují homogenní národní stát. [Mudde 2007: 19] Nativismus je ideologicky i historicky spojen s myšlenkou národního státu, tedy „*každý národ by měl mít vlastní stát a každý stát by měl mít pouze jeden národ*“. Je dobré podotknout, že tato myšlenka je základním kamenem evropské a globální politiky. Některé ústavy dokonce přímo uvádějí, že je jejich stát propojen pouze s jedním národem, např. Ústava Slovenské republiky („...*my, slovenský národ...*“), Ústava Rumunska („...*základ státu je založen na jednotě rumunského národa...*“), myšlenka národního sebeurčení je i součástí článku 1 Charty OSN, který vyzývá k respektování sebeurčení národů. Ovšem ne všechny odkazy znamenají nativismus, což je příklad Irska, kde na začátku ústavy také odkazují na národ, ale rovněž hovoří o soužití s ne-Iry v harmonii. [Mudde 2010: 1173–1174]

³³ Zde ve smyslu víry ve striktní uspořádání společnosti, kde je porušení autority přísně trestáno. Je určitě rysem krajní pravice [Mudde 2007: 23].

³⁴ Znamená „vláda lidu, lidem a pro lid.“

Další zajímavou skupinou jsou nové/centristické populistické strany z typologie G. Pop-Elechese³⁵. Tyto strany se obecně prohlašují za neideologické a antipolitické a neužívají nacionalistického apelu. Lídři takových stran bývají silně medializovaní a strana takovým lídrům vlastně slouží pro naplnění osobních ambicí. Mezi hlavní znaky rovněž patří kritika mainstreamových stran, které obviňují ze špatné sociální situace ve společnosti a také z korupce. Nové/centristické populistické strany jsou neideologické.[Pop-Eleches 2009]

Na základě výše zmíněných konceptů (Mudde, Pop-Eleches, příp. i Taggart³⁶) Havlík a Pinková dělí populistické strany do dvou základních kategorií – identitárně populistické strany a parciálně populistické strany. V jejich přístupu jde především o to, zda je populismus jádrem identity politických stran, které jsou jinak programově nevyhraněné, nebo jde o populismus, který je pouze doplňkem primárního programu politické strany. „*Identita identitárně populistických stran je založena na populistickém apelu...Jádrem identity identitárně populistických politických stran je politika protestu namířené vůči politice stávajících elit a naopak obhajoba zájmů 'obyčejných lidí', tedy to, co je označováno jako jádro populismu.*“ [Havlík, Pinková 2012: 138]. Takové politické strany jsou z hlediska teorie *cleavages* nezařaditelné a nelze u nich identifikovat konsistentní příklon k žádné ideologii. Identitárně populistické strany nekritizují systém jako takový, jsou zaměřeny proti elitám a establishmentu. Strany se zároveň cíleně snaží stát mimo pravolevé politické spektrum. Populismus je zde jádrem stranické identity, jelikož nemají ideologii, není na čem jiném stavět identitu. Pro identifikaci takového typu strany je klíčová právě absence ideologie a nejde o to, zda výzkumník vnímá populismus jako ideologii nebo jako komunikační strategii.[Havlík, Pinková 2012: 139–140]

Proti tomu existují strany, u kterých je používání populistické rétoriky *de facto* důsledkem nebo pouhým doplňkem jejich primárního programového vybavení, resp. určité ideologie, či *single issue* strany. Strany, které jsou parciálně populistické, mají vypracovaný program, který je jasně vyprofilovaný, nebo se přímo hlásí k nějaké ideologii. Tyto strany pak mohou být na základě takového programu zařazeny do jedné ze stranických rodin. Mezi takové strany patří radikálně pravicové politické strany.

³⁵ Rozděluje mainstreamové a neortodoxní strany. U neortodoxních pak vyčleňuje čtyři typy politických stran: 1) radikální levice, 2) extrémní nacionalisté, 3) nacionalistické populistické strany a 4) nové/centristické populistické strany [Pop-Eleches 2009: 227].

³⁶ Taggart „...*populismus je nástrojem pokrokářů, reakcionářů, demokratů, autokratů, levice a pravice.*“ Pro populismus je typická absence klíčových hodnot. Podle Taggarta je populismus prvkem doplňujícím ostatní ideologie, je jakýmsi dodatkem. [Taggart 2000: 3–4].

Identifikují se na základě dichotomie lid vs. elity, ovšem není u nich klasická plošná kritika establishmentu.[Havlík, Pinková 2012: 140–141]

Autorka diplomové práce považuje přístup Havlíka a Pinkové za nejlepší způsob identifikace populismu u politických stran. Kvituje důraz na rozlišení populismu a demagogie a především důraz na to, zda je populismus ve své podstatě hlavní a vlastně i jedinou myšlenkou identity politické strany, nebo jde o stranu, která není ideologicky prázdná a populismu užívá pouze jako strategie či doplňku, nástroje. V případě, kdy by se jednalo o identitárně populistickou politickou stranu, pak je vyloučeno její zařazení do krajní pravice.

1.3 Islamofobie

V případě islamofobie lze říci, že se jedná o jakýsi poddruh xenofobie. Projevy islamofobie jsou různé. Může to být strach z islámu jako takového, anti-muslimský rasismus, intolerance vůči muslimům, nenávisť vůči muslimům, předsudky a demonizace islámu a muslimského národa [Richardson 2014: 1]. Autorka podotýká důležitost alespoň základní definice islámu jako konceptu myšlenek a názorů. Islám nepředstavuje žádný národ, etnikum či rasu. Xenofobie představuje v obecné rovině strach z čehokoli cizího (může to být strach z cizinců, cizích národů, cizích kultur, cizí rasy), což znamená, že islamofobii může být brána jako podmnožina xenofobie. Rozdíl mezi obecným pojetím xenofobie a islamofobií tedy spočívá v tom, že u islamofobie jde primárně o kulturu a náboženství jako takové, jelikož islám nepředstavuje žádný národ, etnikum, či rasovou skupinu.

K největšímu nárůstu islamofobních nálad v moderních západních společnostech došlo na přelomu 80. a 90. let 20. století ve Velké Británii – termín byl používán v reakci na odmítání a diskriminaci muslimského obyvatelstva na „Západě“ [Allen 2006: 1–23]. Největší rozšíření v rámci západního světa logicky nastalo jako následek teroristických útoků 11. září 2001, které zničily tzv. „Dvojčata“ - Světové obchodní centrum v New Yorku, pod které se podepsala teroristická organizace al-Kaida v čele s Bin Ládinem. Událost si vyžádala okolo tří tisíc životů a obrovskou rychlostí rozšířila islamofobní smýšlení do všech vyspělých zemí světa [Lopéz 2011: 1].³⁷

Na druhou stranu je dobré podotknout, že fenomén islamofobie sahá daleko do historie. Samotný negativní vztah k orientu, resp. pak islámu a muslimům jako jeho

³⁷ Toto tvrzení se snaží doložit I. Ramberg pomocí údajů z EMC (*European Monitoring Centre of Racism and Xenophobia*) a organizace Raxen network v díle *Islamophobia and Its Consequences on Young People* [2004].

představitelům panoval mezi Evropany již v době křížáckých výprav a následně byl prohlubován v období kolonialismu primárně afrického kontinentu. Termín islamofobie se v literatuře začal objevovat již na přelomu 19. a 20. století. Hlavní otázkou v rámci islamofobie bylo/je proč jsou muslimové diskriminováni? Je to pro jejich barvu pleti? Pro jejich etnikum? Kvůli náboženství? Nebo je to směs všech těchto faktorů? Jde o formu tzv. nového neboli kulturního rasismu?[Lopéz 2011: 2] Rovněž probíhala diskuze o tom, zda islamofobie představuje náboženskou netoleranci, nebo jde o strach z přítomnosti náboženství ve veřejné sféře, resp. i zasahování náboženství do běžného života lidí [Geisser 2003: 12]. V. Geisser pak v tomto smyslu vidí jako vhodnější užití označení *religiofobie* [Geisser 2003: 12].

Projevy islamofobie představují krajní podobu hostilního postoje vůči jiné společenské skupině, v tomto případě muslimům, tato teze souvisí s provázaností islamofobie s hostilitou sociálních skupin³⁸. I. Ramberg zdůrazňuje, že zde má pak největší význam negativní vymezení se proti minoritě, která je vnímána jako „antiobraz“ sebe sama [Ramberg 2004: 10–11]. Takový nepřátelský postoj „...může zahrnovat vyčlenění a diskriminaci dané skupiny, snahu o její asimilaci, verbální či fyzické násilí na dané skupině a v krajním případě i organizovanou snahu o její likvidaci.“, L. Větrovec dále hovoří o etnocentrismu – zde dělení „my“ versus „oni“, nebo o orientalismu jako pramenu islamofobie, kde tvrdí, že je islamofobie důsledkem „...postkoloniálních zájmů Západu v muslimském světě a provázanosti jistých orientalistů s vládami a lobbisty.“[Větrovec 2013: 2–6]. Autorka ale upozorňuje, že L. Větrovec je zástupcem komunity ortodoxních wahhábistů v České republice a tak je zde více méně jistá interpretace za účelem demonizace společnosti odporující islámu.

Mnoho autorů srovnává vnímání islamofobie s rasismem, resp. novým/kulturním rasismem k antisemitismu. V tomto případě jde o to, že někteří antisemité patřili ke katolíkům, někteří byli evangelíci, jiní zase ateisté, někteří se hlásili k rasismu a jiní se od rasismu plně distancovali, ale pro všechny tyto zástupce představovali Židé, resp. judaismus hrozbu pro jejich vlastní přežití. Autoři Meer, Noorani a Modood poukazují na to, že náboženské menšiny, jako muslimové, mohou být brány stejně, jako byli odmítáni Židé. Zároveň říkají, že není správné označovat antisemitismus a tím také

³⁸ Hostilita sociálních skupin souvisí s psychologickým pojetím sociálních skupin. Každý jedinec náleží do nějaké sociální skupiny, se kterou se ztotožňuje – tzv. členská skupina, v této souvislosti je užíváno označení „MY“. V protikladu stojí skupina tzv. nečlenská, kde se jedinec nepovažuje za součást této skupiny a užívá se zde výrazu „ONI“. Každý jedinec považuje svou skupinu za lepší a skupiny „ONI“ jsou brány za horší, to souvisí s etnocentrismem, exkluzivitou. [Linhartová 2008] Mezi takovými skupinami se pak mnohdy vytváří „přirozená“ hostilita, tedy nenávisť.

islamofobii za formu rasismu či kulturního rasismu. Což ovšem nevyvrací fakt, že islamofobie může být s rasismem, či kulturním rasismem, smíšená – jako v případě Bosny a Hercegoviny a bosenských muslimů, kteří byli odmítáni Srby [Lopéz 2011: 6].

K prvním teoretikům, kteří zkoumali práce věnující se tématu islámu a nenávisťným projevům vůči němu, patří autoři Dinet a Ibrahim. Ti ve výsledku rozlišují dva typy islamofobie, za 1) pseudo-vědeckou a 2) klerikální/administrativní islamofobii. V prvním případě neuvádějí, kromě špatných výkladů Koránu, žádné konkrétní příklady. Ve druhém případě jde o spojitost s evangelíky, kteří usilují o konvertování muslimů ke křesťanství, což se následně stává důvodem pro válku proti islámu. Ve výsledku ale nenabízí žádnou definici.[Lopéz 2011: 7–10]

Nejvýznamnějším autorem stále zůstává A. Quiellien a to navzdory tomu, že jeho práce se datuje do první dekády 20. Století. Quiellien říká, že za islamofoby mohou být považováni všichni autoři, kteří považují islám za nesmiřitelného nepřítele Evropanů [Quiellien 1910: 135]. Tvrdí, že předsudky vůči islámu byly vždy zakořeněné v západních a křesťanských civilizacích a to trvá i nadále. Muslim se tedy rovná neslučitelnému nepříteli křesťana a Evropana. Islám pak je negací civilizace, „...*je to barbarství, špatná víra a krutost představuje to nejlepší, co může člověk čekat od Mohamediánů.*“ [Quiellien 1910: 133], zároveň podotýká, že taková představa je poměrně dost nadsazena, „*Tento předsudek proti islámu se zdá být přehnaný, muslimové nejsou přirozeným nepřítelem Evropanů, ale mohou se jím stát v důsledku místních podmínek a to zejména, když se brání ozbrojenému dobytí.*“ [Quiellien 1910: 135].

Podle Quielliena jde tedy o postoj vycházející z přesvědčení, že islám – a tedy i muslimové – je nesmiřitelným a absolutním nepřítelem. Více jde tedy o náboženskou identifikaci a nikoli o rasu či etnikum. Quiellien ve své práci uvádí konkrétní „obvinění“, která islám nese. Jsou to: 1) obvinění z nutnosti vést svatou válku, kde islám představuje jediný důvod pro řadu ozbrojených konfliktů proti koloniálním armádám – zde Quiellien tvrdí, že jde pochopitelně o hloupost, jelikož zde šlo o boj původních obyvatel proti uzurpátorskému bílému muži³⁹, 2) obvinění z otroctví⁴⁰, 3) mnohoženství – v tomto bodě Quiellien podotýká, že všechny černé národy, nikoli pouze muslimové, jsou polygamní, mnohoženství zároveň považuje více za

³⁹ Quiellien 1910: 138

⁴⁰ Quiellien 1910: 141–146

problematiku společenskou než náboženskou⁴¹, a za 4) fatalismus⁴², který ale Quiellien připisuje spíše pasivitě černé populace, než islámu jako takovému⁴³. Quiellien dokonce tvrdí, že důkazem démonizace islámu je to, že v Africe se u muslimské populace projevovala velká tolerance vůči křesťanství [Quiellien 1910: 153].

F. Lopéz ve své práci zmiňuje Bingera, na kterého A. Quiellien navazuje, který se snaží varovat před předsudky [Binger 1906; srov. Lopéz 2011: 17 – 18]. Lopéz tedy shrnuje, že islamofobii můžeme definovat jako nepřátelský postoj vůči islámu a muslimům na základě obrazu islámu jako nepřítele, jako hrozby naší pohody a dokonce i našeho přežití. V tomto pojetí islamofobie nepředstavuje formu náboženské nesnášenlivosti, ani formu rasismu či kulturního rasismu, ačkoli by za určitých okolností mohla být s těmito formami nesnášenlivosti smíchána. Islamofobie může být sdílena mnoha lidmi, a to bez ohledu na jejich vlastní identifikaci s jakoukoli ideologií či náboženstvím. Zároveň Lopéz na základě analýzy děl ostatních autorů dokazuje, že být rasista nutně neznamená být islamofob a stejně tak naopak⁴⁴. Islamofobie plodí nepřátelskou image islámu a muslimů, kteří jsou vnímáni jako ztělesnění islámu, při čemž tato nepřátelská image představuje mnohdy více než pouhou nechuť a antipatii, vždy totiž zahrnuje možnost násilí a ničení, právě v tomto smyslu jde o otázku existence a přežití. Mnozí považovali islám za nepřítele Evropanů také z politického hlediska. Islám totiž mohl/může být dobrým nástrojem politické mobilizace, a to nikoli nutně z důvodu prosazování náboženských pravd.[Lopéz 2011: 19–21]

Důležité je, že v případě, kdy jde o nenávisť vůči muslimům jako menšině, nemělo by to být popsáno jako islamofobie, ale jako rasismus či kulturní rasismus. Dalším vhodným výrazem by mohl být antimuslimismus. S pojmem antimuslimismus operuje F. Halliday, kdy ve své knize *Two Hours that Shook the World* [2002] argumentuje tím, že výpady společnosti nesměřují tolik proti islámu jako víře, ale proti muslimům jako lidem, primárně pak vůči muslimským imigrantům [Halliday 2002: 128]. Naopak v případě, kdy je muslim identifikován jako islámská hrozba, pak jde o islamofobii. Ve výsledku tedy u islamofobie nesmí nikdy jít o etnicitu, rasu, nebo náboženství jako takové. S tím se ztotožňují jak Quiellien, tak Lopéz a z tohoto předpokladu bude rovněž vycházet autorka diplomové práce. Zároveň autorka práce

⁴¹ Quiellien 1910: 146

⁴² Fatalismus představuje označení pro člověka, který věří v osud [ABZ slovník cizích slov].

⁴³ Quiellien 1910: 150–152

⁴⁴ V případě, že by muslim konvertoval od islámu ke křesťanství, již by pro evangelíka nepředstavoval hrozbu [Lopéz 2011: 20].

neopomíjí zmínit tři základní obecné prameny xenofobních, a zároveň i islamofobních, nálad v moderní společnosti, kterými jsou 1) sociální nerovnosti, 2) izolace odlišných skupin a 3) nízká sebeúcta jedinců [Ramberg 2004: 15]. Pokud se tyto tři faktory v dané společnosti vyskytují, a zároveň zde existuje migrační téma, je zde velká pravděpodobnost, že za nedostatky ve společnosti budou obviňováni právě imigranti.

Dobrou metodou pro zjištění míry islamofobie je hodnocení na základě relativně funkčního schematického modelu, který byl představen v publikaci *The Runnymede Commission on British Muslims and Islamophobia*⁴⁵, kde Komise navrhuje rozdělení názorů na islám na „uzavřené“ a „otevřené“. Míra islamofobie pak roste s počtem uzavřených názorů (viz Tabulka č. 1).

F. Halliday, kromě toho, že považuje pojem antimuslimismus za lepší synonymum islamofobie, dělí tento fenomén na dva typy – strategický a populistický antimuslimismus, a to podle podnětů, které jej způsobily. Strategická islamofobie se vztahuje k otázkám bezpečnosti (primárně terorismus, dále pak vlastnictví jaderných zbraní a ropných zdrojů). Populistická islamofobie se pojí s přítomností muslimů v západní zemi a s projevy, které tato přítomnost způsobuje (např. imigrace, asimilace, rasou, zvyky jako je zahalování žen).[Halliday 2002: 108–113] Toto akademické dělení, které Halliday vytvořil je dobré pro rozlišování islamofobních projevů v jednotlivých státech, ale nepatří mezi vhodné metody k posuzování u jedinců a tím pádem autorka tvrdí, že tak není vhodné ani k analýze islamofobie u politických stran a hnutí. Proto je pro účely této práce zvolena definice islamofobie vycházející z A. Quellienu a autorů, kteří definici z počátku 20. století modernizují. Pro lepší identifikaci islamofobie u vybraných subjektů považuje autorka za vhodné využít i výše zmíněné rozdělení názorů na otevřené a uzavřené dle Komise, viz Tabulka č. 1.

⁴⁵ *Islamophobia: A Challenge For Us All*, London: The Runnymede Trust, 1997, s. 5, v překladu též L. KROPÁČEK, *Islám a Západ. Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002, s. 144

Tabulka č. 1: *Schéma uzavřených a otevřených názorů na islám*

Rozlišení	Uzavřené názory na islám	Otevřené názory na islám
1. monolitický / rozrůzněný	Islám je nahlížen jako jediný monolitický blok, statický a nereagující na nové skutečnosti.	Islám je nahlížen jako rozrůzněný a progresivní, s vnitřními rozdíly, diskusemi a vývojem.
2. oddělený / interaktivní	Islám je nahlížen jako oddělený a jiný - a) nesdílející cíle nebo hodnoty s ostatními kulturami b) není jimi ovlivňován c) neovlivňuje je.	Islám je nahlížen jako související s ostatními vírami a kulturami a) sdílí s nimi určité hodnoty a cíle b) je jimi ovlivňován c) ovlivňuje je.
3. nižší / jiný	Islám je vůči Západu nahlížen jako nižší - barbarský, iracionální, primitivní, sexistický.	Islám je nahlížen jako zřetelně jiný, ne však méněcenný, a zaslouží si úctu.
4. nepřítel / partner	Islám je nahlížen jako násilný, agresivní, představující hrozbu, podporující terorismus, mající svou roli ve "střetu civilizací".	Islám je nahlížen jako současný nebo potenciální partner ve společném podnikání a při řešení společně sdílených problémů.
5. manipulativní / upřímný	Islám je nahlížen jako politická ideologie, používaná pro politické nebo vojenské cíle.	Islám je nahlížen jako autentická náboženská víra, kterou jeho věřící upřímně prožívají.
6. kritika Západu je odmítána / zvažována	Kritiku Západu ze strany Islámu je třeba okamžitě odmítnout	Kritiku Západu i jiných kultur je třeba brát vážně a diskutovat o ní.
7. diskriminace je hájena / odmítána	Nepřátelství vůči Islámu je používáno k ospravedlňování diskriminačních praktik vůči muslimům a k exkluzi muslimů z majoritní společnosti.	Diskuse a spory s Islámem neoslábují úsilí o potírání diskriminace a exkluze.
8. islamofobie je považována za přirozenou / problematickou	Protimuslimské nepřátelství je přijímáno jako přirozené a "normální".	Kritické názory na Islám jsou podrobovány kritice, aby nebyly nepřesné a nespravedlivé.

Zdroj: *Islamophobia: A Challenge For Us All*, London: The Runnymede Trust, 1997, s. 5

2 Vznik nových antiimigračních hnutí v ČR

Ve druhé kapitole autorka práce přechází na konkrétní hnutí, která se v České republice v posledních letech zformovala primárně na základě jisté antiimigrační tematiky. V době formování tématu práce byla vybrána hnutí Úsvit–národní koalice a Blok proti islámu. Vzhledem k neustálým proměnám do současnosti přibyly další formace, které autorka v práci zahrnuje⁴⁶, těmi jsou: Iniciativa Martina Konvičky, Alternativa pro Českou republiku, Blok proti islamizaci, Česká suverenita a Svoboda a přímá demokracie. Zmíněna je také 7. Republika v rámci podkapitoly o IMK.

Jiné politické subjekty nejsou zahrnuty do výzkumu, jelikož nejsou autorkou považovány za relevantní, nebo nejsou nové a primárně antiimigrační, jako například DSSS. Tato diplomová práce se zaměřuje na hnutí Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury, které vzniklo před volbami v roce 2013 a s postupující migrační krizí začalo zaměřovat svou rétoriku na otázku imigrace, především té muslimské, a po vnitrostranických konfliktech na odštěpenou Svobodu a přímou demokracii. Na druhé straně stojí subjekty, které byly vytvořeny na platformě Islám v ČR nechceme (IvČRN). Do výzkumu autorka nakonec zahrnuje i Českou suverenitu a to primárně kvůli její současné předsedkyni Janě Volfové⁴⁷ a vazbám na Blok proti islámu.

Autorka nejdříve začíná s původním Úsvitem přímé demokracie Tomia Okamury, který se zanedlouho po volbách rozpadl a vznikl Úsvit–národní koalice, se kterým autorka práce pokračuje. Následně přechází na druhý subjekt, vytvořený původním lídrem Úsvitu Tomiem Okamurou, Svoboda a přímá demokracie. Další část se věnuje Bloku proti islámu, který vznikl v rámci IvČRN. Ani tento politický subjekt nevydržel příliš dlouho, proto autorka postupně dále rozebírá Iniciativu Martina Konvičky, která se utvořila z iniciativy hlavní tváře původního Bloku proti islámu M. Konvičky. Následovně je krátce rozebrán Blok proti islamizaci, který si ponechala J. Volfová s několika dalšími. Jako další přichází na řadu Alternativa pro Českou republiku. Posledním politickým subjektem je Česká suverenita.

U každého politického subjektu se autorka nejprve soustředí na jeho vznik. Následně rozebírá programatiku a organizaci, které identifikuje z programových dokumentů a dostupných stanov (pokud je tedy daná formace má). Významnou částí je

⁴⁶ Stále s ohledem na zadání práce, kde autorka diplomové práce uvádí, že se jedná o hnutí spojená, či přímo vzniklá na platformě Islám v ČR nechceme. U hnutí Úsvit je brán v potaz jeho původní vznik a následná snaha o spolupráci a podílení se na Islám v ČR nechceme, resp. Bloku proti islámu.

⁴⁷ Jana Volfová se angažovala v IvČRN a patřila mezi stěžejní osoby Bloku proti islámu. Více v následujících kapitolách.

působení politických subjektů v nadnárodním prostředí. Tzn. spolupráce se zahraničními skupinami a stranami, nebo příslušnost k nějaké nadnárodní formaci. Rovněž je zde popsán přístup k EU. V samostatných podkapitolách se autorka snaží popsat postoj vybraných subjektů k migrační krizi, primárně té muslimské. V neposlední řadě autorka popisuje možnou budoucnost a směřování subjektů, případně krize, které danou politickou formaci postihly.

2.1 Úsvit přímé demokracie (Tomia Okamury)

2.1.1 Vznik hnutí ÚPD

Hnutí vzniklo v květnu roku 2013 a žádost o registraci u Ministerstva vnitra ČR byla podána 19. června téhož roku [ÚNK]. Důvody pro založení takového hnutí byly mnohé. Tomio Okamura, který byl v té době senátorem Parlamentu ČR, došel k názoru, že Senát je tzv. „odkládkárna“ politiků a že zde politici nemají reálně dostatečnou moc pro změnu politiky a prosazení svých vizí a T. Okamura měl ambice se aktivně podílet na formování politiky v České republice [Rozhovory a dotazníky]. Dalším politickým popudem byly prezidentské volby 2013. T. Okamura byl zamítnut jako kandidát na prezidenta z důvodu nedostatku petičních hlasů pro nestrannického kandidáta [Meier 2012; srov. ČTK 2013a], což pravděpodobně bylo také impulzem.

Již v prosinci 2012 probíhaly debaty kolem knihy Pavla Kohouta *Úsvit: kritika politického systému a návrh nové Ústavy pro Českou republiku* ⁴⁸. Těmto debatám vévodil P. Kohout, poté přišel i T. Okamura. Kniha se stala inspirací pro program i název hnutí, které mělo vzniknout a jehož tváří a lídrem se v lednu 2013 stal právě podnikatel a senátor T. Okamura [Rozhovory a dotazníky]. Pokud autorka uchopí samotný název strany, nalézá na evropské scéně jednu významnější politickou stranu, která má slovo „úsvit“ rovněž ve svém názvu. Tou je řecká strana Zlatý úsvit, jež je řazena mezi krajně pravicové a antisystémové strany. Zlatému úsvitu se v parlamentních volbách v Řecku v roce 2012 podařilo dostat do parlamentu se ziskem 7 % hlasů a dosáhla tak 21 mandátů.⁴⁹ Je otázkou, zda spojení s touto stranou bylo pouze

⁴⁸ Kniha je kritikou českého politického systému. Ekonom P. Kohout zde pojednává o původu a zdroji nedostatků, které se v tomto systému vyskytují. Primárně jde o korupci, nestabilitu vlád, které vztahuje k poměrnému volebnímu systému, nadměrnou moc politických elit atp. Autor zde následně navrhuje novou Ústavu, která vychází z principů přímé demokracie a je založena primárně na přímé odpovědnosti politiků a možnosti jejich odvolatelnosti. Jde o navrácení vlády zpět k občanům a odbourání přehřšle byrokracie a konec moci zkorumpovaných elit. [Kohout 2012]

⁴⁹ Zlatý úsvit se vyznačuje významnou pozicí jejich vůdce Nikolaose G. Michaloliakose. Jejich ideologie navazuje na symboliku a témata nacismu a fašismu [Ellinas 2013]. Strana je členem Evropské národní fronty a z pohledu reprezentace je vůdčím hnutím této organizace [Zondlak 2006].

lingvistické a náhodné. Každopádně v roce 2013, kdy Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury vzniká, je Zlatý úsvit na vrcholu své popularity. Proto mohli zakládající členové ÚPD disponovat dostatečnými informacemi, aby zvážili, zda je z hlediska marketingu vhodné se s podobným hnutím spojit, ač pouze lingvisticky, či nikoli. Název hnutí zároveň evokuje primární zaměření subjektu, a tedy přímá demokracie.

Kdo byl hlavním iniciátorem vzniku, to je otázka, ve které se jednotliví respondenti nepatrně rozcházejí. Jedni považují za zakladatele a hlavního iniciátora T. Okamuru⁵⁰, společně pak s R. Fialou a Jaroslavem Novákem (zvaný „Večerníček“). Druhá strana pak tvrdí, že se jednalo o společnou debatu větší skupiny, myšlenky byly týmové, při čemž T. Okamura byl primárně tváří. Za „otce“ hlavních myšlenek pak považují P. Kohouta, V. Bártu a *Večerníčka*.⁵¹

Od března do července 2013 probíhala roadshow, která představovala jakýsi programový test. Představitelé budoucího hnutí se setkávali s lidmi a zjišťovali, jaký je zájem o myšlenky přímé demokracie a přímou odvolatelnost a odpovědnost politiků. Dalším impulz pro vytvoření takového hnutí představovaly reálie z roku 2013 a předchozích let, kdy docházelo k rozpadům a dehonestaci stran, mnoho vládních kroků bylo kriminalizováno a česká společnost se prakticky ocitla na rozcestí, což je dobrá půda pro vznik nových politických subjektů. Systém zastupitelské demokracie podle mnohých kolabuje, a proto je nutné přijít s novým řešením, které bude efektivněji řešit problémy společnosti – a na tomto základě stavěli představitelé budoucího Úsvitu.

30. dubna 2013 by ustaven přípravný výbor hnutí Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury. Cílem hnutí bylo prosazení změny politického systému ČR směrem k přímé demokracii [ÚNK 2013a]. V tiskové zprávě uvedli, že chtějí usilovat o změnu ústavy, která by měla obsahovat základní prvky přímé demokracie⁵², což by dle nich

⁵⁰ I T. Okamura napsal před založením hnutí Úsvit přímé demokracie několik politicky zaměřených knih. První ryze politické dílo *Umění vládnout* vyšlo v roce 2011 (pozn. stejný název nese i kniha Margaret Thatcherové, které napsala po 12 letech od ukončení výkonu funkce britské premiérky, v knize se věnuje geopolitice a mezinárodním vztahům. Mohl se T. Okamura inspirovat velikostí této ženy?). Zde se věnuje aktuální politické situaci v České republice, korupci v různých odvětvích a problémy společnosti. Druhou knihou je *Umění přímé demokracie*, která vyšla v roce 2013. Tato práce se již věnuje přímo otázce přímé demokracie, která je brána jako „skutečná“ demokracie společně s kritikou stávajícího politického systému a jeho zkorumpovaných elit, včetně kritiky velkých českých politických stran. Na knize *Umění přímé demokracie* se podílel i Jaroslav Novák „Večerníček“. Kniha o přímé demokracii ale vyšla až po založení hnutí Úsvit, a proto lze říci, že primární inspirace, i vzhledem k názvu hnutí, byla kniha Pavla Kohouta.

⁵¹ P. Kohout se vyjádřil: „*Jsem potěšen, že moje kniha Úsvit vzbudila ohlas v podobě vzniku nového hnutí...*“, toto vyjádření hnutí umístilo na své stránky, což podporuje tvrzení inspiraci hnutí v této knize. [ÚNK 2013b]

⁵² Právo v referendu navrhopvat a rušit vybrané zákony, přímá volba starostů, hejtmanů a poslanců, možnost v referendu přímo volené politiky odvolávat, osobní hmotná a trestní odpovědnost politiků,

mělo řešit veškeré stávající politické problémy. V této tiskové zprávě za přípravný výbor Tomio Okamura přímo uvádí, že je hnutí inspirováno myšlenkami ústavní reformy dle Kohoutovy knihy Úsvit [ÚNK 2013]. Tříměsíční roadshow zástupců budoucího politického subjektu měla v jednotlivých obcích úspěch a tak došlo k oficiální registraci u MVČR 20. ledna 2014⁵³ [MVČR 2014]. Rovněž autorka zmiňuje, že hnutí vznikalo v roce 2013 pod názvem Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury, ovšem o necelý rok později z názvu zmizelo jméno senátora T. Okamury. Důvodem přejmenování bylo to, že se hnutí etablovalo na politické scéně a již není třeba odkazování k jeho osobě [Aktuálně.cz 2013]. Už od počátku tehdejší senátor T. Okamura uváděl, že *„hnutí Úsvit přímé demokracie nebude klasickou politickou stranou. Chce jen spojovat a podporovat politické osobnosti napříč společností i politickým spektrem... Cílem není účastnit se koaličních vlád. Hnutí však podpoří takovou vládu, která společně s ním prosadí ústavní změny směrem k přímé demokracii.“* [TN.CZ 2013].

2.1.2 Programatika a organizace ÚPD

Jak již bylo zmíněno výše, stanovy hnutí byly schváleny Konferencí ÚPD ke konci roku 2013. Zde hnutí vymezuje své základní programové cíle, což je prosazení novely Ústavy ČR, která by měla obsahovat zavedení prvků přímé demokracie v českém politickém systému. Klíčovými body hnutí pak je zavedení přímé volby poslanců, hejtmanů a starostů, prosazení nového zákona o referendech a odvolatelnost politiků pomocí referenda. Hovoří o ústavní brzdě, která by měla bránit zadlužování státu s cílem vyrovnaného státního rozpočtu s legislativou podle švýcarského vzoru. Pátým a posledním klíčovým bodem je striktní oddělení zákonodárné a výkonné moci s tím, že by byla posílena moc prezidenta, jež by byl přímo volený a referendem odvolatelný – ve své podstatě by to znamenalo zavedení prezidentského zřízení v České republice. I ve svých stanovách pak hnutí ÚPD odkazuje na knihu P. Kohouta [ÚPD 2014].

Nejvýznamnější institucí v rámci hnutí je Konference, kterou svolává předseda či výkonný tajemník. Má pravomoc volit a odvolávat členy všech orgánů. Konference

kteří ve veřejných funkcích hospodaří s veřejným majetkem, zcela jasné oddělení moci zákonodárné a exekutivní – princip, kdy vládu jmenuje a řídí přímo volený a občany odvolatelný prezident v zákonných mantinelech [ÚNK 2013a].

⁵³ Stanovy byly schváleny Konferencí Úsvitu přímé demokracie dne 19. prosince 2013. V květnu 2013 také hnutí posbíralo podpisy nutné k rozeběhnutí procesu registrace na MVČR, celkem 2 071 podpisů [ÚNK 2013c].

má také pravomoc rozhodnout o změně stanov. Statutárními orgány hnutí jsou předseda a Výkonný tajemník. Předseda má společně s Výkonným tajemníkem nejsilnější pozici v hnutí. Předseda zastupuje hnutí na veřejnosti, řídí hnutí a rozhoduje o všech záležitostech, které nespádají pod jiný orgán. Svolává jednání jak Konference, tak Předsednictva, kterým předsedá. Na návrh Výkonného tajemníka schvaluje rozpočet hnutí a jeho výroční finanční zprávu. Výkonný tajemník má stejné pravomoci jako předseda hnutí a jeho povinností je řízení činnosti kanceláře a zároveň odpovídá za plnění rozpočtu hnutí. Výkonný tajemník navrhuje Konferenci ke schválení vnitřní předpisy hnutí.[ÚPD 2014] Dále je zde předsednictvo skládající se z předsedy hnutí, Výkonného tajemníka a dalších třech členů, které volí Konferenci. Předsednictvo sestavuje volební kandidátní listiny a schvaluje volební zmocněnce. Ze svých členů Předsednictvo volí jednoho nebo dva místopředsedy. Dalšími orgány jsou Revizor, který kontroluje hospodaření a dodržování rozpočtu a také dodržování programu a programových cílů hnutí, a Rozhodčí komise, která má tři členy a je rozhodčím orgánem hnutí. Tato komise řeší spory v rámci hnutí.[ÚPD 2014]

Příjmy hnutí jsou tvořeny členskými příspěvky, dary a dotacemi. Veškeré výdaje hnutí by měly být zaměřeny na uskutečňování cílů, které jsou stanoveny v článku II ve stanovách hnutí. Za své závazky hnutí odpovídá celým svým majetkem. S majetkem hnutí hospodaří předseda a Výkonný tajemník. Předsedou byl Tomio Okamura, funkci výkonného tajemníka zastával Jan Zilvar [ČTK 2013b]. V případě, kdy by došlo ke zrušení hnutí, zbytkový majetek bude převeden na jinou právnickou osobu, která se zabývá neziskovou činností a jejíž cíle jsou blízké cílům původního hnutí.

Hnutí nemělo žádný propracovaný politický program a v současné době není na stránkách Úsvitu k dispozici⁵⁴. Program lze stáhnout na serveru jiné-knihy.cz. Na původních stránkách hnutí Úsvit přímé demokracie⁵⁵ byly jako program uvedeny cíle hnutí v šesti bodech, které jsou uvedeny ve stanovách hnutí (viz výše) [ÚPD 2013].⁵⁶

⁵⁴ T. Okamura na program odkazuje na Facebooku Úsvitu, nyní hnutí SPD [Facebook]. Bohužel tento odkaz již není funkční – přechází na stránky Úsvitu–národní koalice, kde je obsah vyjmutý. Důvodem je transformace hnutí a odchod několika původních hlavních představitelů, včetně předsedy a tváře hnutí T. Okamury. Bližší informace autorka uvádí v další podkapitole.

⁵⁵ Původní web hnutí Úsvit <http://www.hnutiusvit.cz/program-hnuti/>.

⁵⁶ Pokud by hnutí dokázalo prosadit prvky svého programu, které reprezentuje, a po jisté teoretické analýze a analýze důsledků zavedení těchto prvků, vznikl by vzhledem k současným teoriím politických systémů jakýsi hybridní systém *lidově prezidentské demokracie*. Zavedení změn, které hnutí prosazuje, by znamenalo celkovou proměnu politického systému České republiky. Musela by být provedena změna legislativní i exekutivní moci, pouze moc soudní by zůstala prakticky nedotčena. Plus zavedení lidové iniciativy. Ve své podstatě hnutí, které neustále odkazuje na švýcarský model, tento model fakticky předchází. [Pýcha 2014] Je tedy otázkou, zda by takový systém dokázal být

Díky tomu, že ÚPD nemělo komplexní programatiku obzvláště z hlediska socio-ekonomického, je jeho zařazení na tradiční ose pravolevého politického spektra velmi složité. „*Hnutí Úsvit spojuje politiky napříč politickým spektrem a osobnosti z kulturního i společenského života.*“, tato věta z programu dokazuje obtížnost vymezení hnutí [ÚPD 2013]. „*Programem hnutí Úsvit je prosazení změny ústavy s posílením přímé demokracie většinou Parlamentu s tím, že při podpoře vlády hnutí bude usilovat o prosazování následujících principů...*“, zde pak krátce hovoří k sedmi tématům: 1) více pracovních míst díky lepším podmínkám pro podnikání, 2) hospodářská politika, 3) školství, věda a výzkum, 4) zdravotnictví, 5) důchody a sociální oblast, 6) justice a vymáhání práva a 7) kultura [ÚPD 2013].

Úsvit hovoří o podpoře podnikání a zaměstnávání a to za pomoci snížení daní, snížení byrokratické zátěže podnikatelů a změny zákona o veřejných zakázkách. Úlevy pro začínající podnikatele či výhody pro absolventy škol, kteří chtějí pracovat ve svém oboru. Státní úspory by podle hnutí měly vznikat v rámci veřejného financování a neměli by tím být zatěžováni obyvatelé. Hospodářství v ČR by měla pozvednout i hmotná a trestní odpovědnost pro všechny, kteří hospodaří se státním majetkem. Hnutí je proti privatizaci státních podniků (jako příklad uvádějí ČEZ). Podporují využití české produkce surovin v rámci státu, energetickou soběstačnost ČR, boj proti monopolům majitelů vodovodních sítí s podporou jejich navrácení do rukou státu. Hovoří o tom, že chtějí zlevnit potraviny, teplo, telefonní volání, vodné a stočné, výstavbu dálnic a mnoho dalšího.[ÚPD 2013]

Prosazují více financí do sektoru školství, zdravotnictví a sociální oblasti. Mluví o zneužívání systému zdravotnictví a zachování dostupnosti zdravotní péče pro každého občana. Dále například o garanci finančních jistot ve stáří (švédský model důchodového systému). Celkově požadují větší kontrolu nad soudním a politickým systémem a zavedení prostředků proti jeho zneužívání a korupci. Úsvit se zároveň vymezoval proti Evropské unii, a to především v oblasti financí, daňové a rozpočtové politiky a celkové byrokracii Unie. Stejně jako mnoho dalších etablovaných politických stran v České republice uvádějí, že nejsou proti zavedení Eura, ovšem pouze za „...*podmínek jednoznačně výhodných pro ČR a její občany...*“, proti ostatním však navíc navrhuji schválení přijetí v referendu.[ÚPD 2013]

V médiích a na Facebooku nejčastěji vystupoval T. Okamura. Politicky zaměřené spoty, videa a různé písemné projevy byly prezentovány jak na webových stránkách Úsvitu, tak primárně v rámci facebookových skupin Úsvitu a soukromého i politického facebookového profilu T. Okamury. Úsvit přímé demokracie se prezentoval na skupině celostátní a stejně tak byly vytvořeny facebookové skupiny buněk lokálních. Nejčastěji zdůrazňované a používané pojmy, které hnutí používalo v médiích, tiskových zprávách a na Facebooku jsou následující: zneužití moci, chorobný stav politického systému, beztrestné podvádění lidí, stranická oligarchie, straničtí bossové, arogance, porušování volebních slibů, diktatura vládnoucích politických elit, zneužití moci, stíhání politiků, problémové lokality, snížení státního rozpočtu, politikaření, zákulisní kmotři, přímá demokracie, navrácení moci do rukou lidu, slušný občan, nepřizpůsobiví, kriminalita v sociálně vyloučených lokalitách, řešení, arogantní a zkorumpované strany.

Právě v médiích a na Facebooku se začalo od roku 2014 objevovat další vymezení ÚPD. Přesněji již v předvolební kampani se sem tam objevila Okamurova prohlášení, která měla jistý rasistický podtext a týkala se především romské komunity. Těchto vyjádření bylo ale pomálu a hnutí k nim dále nijak nevztahovalo. Ovšem v roce 2014 s eurovolbami se hnutí začalo vymezovat antiimigračně a antimuslimsky. Je otázkou, zda tento směr byl směrem hnutí, nebo spíše osobním vyjádřením T. Okamury. Zvláště proto, že tento nový směr byl pravděpodobně jedním z důvodů rozkol v Úsvitu (více v následující kapitole).

2.1.3 Krize hnutí Úsvit

Zanedlouho po tom, co hnutí Úsvit přímé demokracie vstoupil do Poslanecké sněmovny ČR, začaly neshody a problémy v rámci poslaneckého klubu hnutí. V tomto případě to nelze plně označit jako vnitrostranické rozepře, protože v té době mělo ÚPD pouze devět členů. Ostatní byli nezávislí kandidáty, kteří byli za hnutí zvoleni. Tento případ je jistou raritou, jelikož došlo k situaci, kdy byl do Sněmovny zvolen politický subjekt, který získal více mandátů (14 křesel), než měl celkově vlastních členů.

Na jaře roku 2014 se v médiích začaly objevovat zprávy o tom, zda náhodou T. Okamura netuneluje vlastní hnutí. Jednalo se tehdy o peníze (konkrétně 984 483 Kč⁵⁷), které každý měsíc odcházely na účet Okamurovy firmy. V té době se nechal T.

⁵⁷ Každý měsíc odcházela tato shodná částka. Její výše představuje limit včetně 21 % DPH, který strana odsouhlasila jako hranici měsíčních nákladů na kampaně. Těmito penězi tak měla být financována kampaň na Zlínsku, eurokampaň 2014, podzimní komunální a taktéž senátní kampaň. Dále byl prý údajně financován vznik regionálních struktur a příprava regionálních kandidátek.[ÚNK 2014]

Okamura u médií slyšet a vysvětloval, že se nejedná o jeho soukromý účet, nýbrž o účet firmy, kde pracují lidé zajišťující kampaně do senátních, komunálních i evropských voleb, a proto se tam peníze z Úsvitu převádějí [ÚNK 2014; srov. Parlamentnílisty.cz 2014a, Facebook]⁵⁸. Tyto spekulace ohledně financování předseda hnutí označil jako neoprávněné útoky na Úsvit za účelem jeho dehonestace před nadcházejícími volbami komunálními a do Evropského parlamentu. Mladá fronta se dotazovala i dalšího člena hnutí na stejné otázky ohledně financí, ovšem odpovědi v podstatě kopírovaly výpověď T. Okamury. Přesto se tyto informace zaryly v hnutí a způsobily zde rozhořčení mezi členy. Někteří dokonce uvedli, že tím byli šokováni (např. M. Černochoch – viz rozhovory). Rozpory ohledně financování a hospodaření jsou také zvláštní v tom, že jedna strana tvrdí, že o financování rozhodoval pouze T. Okamura a nikdo jiný do těchto záležitostí neviděl. Druhá strana pak uvádí, že platební příkazy vždy podepisoval J. Zilvar a M. Černochoch, při čemž J. Zilvar byl ten, kdo držel bank⁵⁹. Zároveň prý nikdo z členů, kteří šli do SPD neměli podepisovací právo k bankovnímu účtu hnutí.[Rozhovory a dotazníky] Dle stanov hnutí o hospodaření a financích rozhoduje předseda a tajemník hnutí (viz výše v programatice hnutí), tzn. že by měl rozhodovat tehdejší předseda T. Okamura a také tajemník J. Zilvar. Z toho plyne, že z každé ze zneprátených stran byl zástupce, který by do peněz hnutí vidět měl a mohl do nich zasahovat. Zároveň z toho plyne, že M. Černochoch by se k těmto penězům a rozhodováním o nich neměl vůbec dostat.⁶⁰

V květnu 2014 se konaly eurovolby a hnutí se prezentovalo novými letáčky, jako například leták „*Práci našim NE imigrantům*“ s obrázkem bílé ovečky „vykopávající“ černou ovečku [Obrázek č. 21]. Inspirací pro Úsvit byla Švýcarská lidová strana a její kampaň k referendu o imigraci v roce 2014. Design s ovečkami ale ještě dříve použila ve svém propagačním letáku švýcarská SVP [Obrázek č. 30]. V ČR se tento motiv objevil poprvé před pěti lety, kdy jej převzala Národní strana.[iDNES 2014] Následovalo vyjádření T. Okamury, kde v podstatě popírá existenci koncentračního tábora v Letech u Písku, protože se nejednalo o vyhlazovací tábor – „*V táboře nebyl nikdo nikdy zabit – lidé umírali v důsledku staroby a chorob, které do tábora přivlekli*

⁵⁸ Facebook – stránka veřejně známé osobnosti *Tomio Okamura – SPD*, dostupné na: <https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/785584881452329>.

⁵⁹ Zde je respondentem zdůrazněna spojitost J. Zilvara s Věci veřejnými (VV).

⁶⁰ Mladá fronta DNES získala k případu toku peněz Úsvitu faktury, které dokazují, že peníze tekly jak do firem spřízněných s Tomiem Okamurou, tak i k lidem blízkým dřívějšímu lídrovi Věcí veřejných Vítu Bártovi. Vít Bárta popírá, že by měl v hnutí více než poradní hlas, ovšem mnohá fakta nasvědčují opaku.[iDNES 2015c]

kvůli svému předchozímu kočovnému stylu života.“, řekl Okamura [Lidovky.cz 2014]. Podle T. Okamury šlo o pracovní tábor pro lidi, kteří se vyhýbali řádné práci. Faktem ale je, že většina koncentračních táborů nebyla určena k vyhlazování a přesto šlo koncentrační tábory. Dalším, dá se říci antimuslimským, výrokem bylo Okamurovo vyzývání lidí na Facebooku, aby venčili prasata, případně psy kolem mešit a dalších míst, kde se shromažďují muslimové [Facebook; srov. Deník.cz 2015]. Po těchto Okamurových „akcích“ následovaly bujaré diskuze v rámci Facebooku a následky se projeví i v rámci Sněmovny, kde byli členové Úsvitu označováni jako rasisté a ostatní členové Sněmovny s nimi nechtěli vůbec komunikovat [Lidovky.cz 2015a]. Tyto události rovněž napomohly vzniku odporu proti Okamurovi a jeho „politice“.

Dalším kamenem úrazu pro stabilitu v Úsvitu byly komunální volby, které se konaly v říjnu 2014. Výsledek byl pro ÚPD absolutním debaklem, kdy se hnutí umístilo na ocase výsledků a získalo pouhých 54 mandátů [Volby.idnes.cz 2014]. Po těchto neúspěšných volbách se konala Konference hnutí, kde se mimo jiné řešilo, že hnutí disponuje pouze devíti členy. Zde není zcela jasné, kdo blokoval přijetí tzv. „čekatelů“ a nových členů. Poslanci za nově vzniklé SPD tvrdí, že to byli právě ti, kdo zůstali v Úsvitu. Naopak hlavní představitelé současného Úsvitu–národní koalice tvrdí, že přijetí nových členů bránil primárně T. Okamura a podporoval ho v tom R. Fiala a jako důvod blokace obě strany uvádějí finance, resp. přístup a vzhled do financí hnutí. [Rozhovory a dotazníky] Na Konferenci T. Okamura oznámil, že by vzniklo paralelní hnutí, které by všechny čekatele přijalo. Tím by došlo k rozšíření hnutí, ale rozhodování o financích by zůstalo v úzkém kruhu.

Ke konci roku 2014 vyvstávaly další otázky ohledně účtů hnutí. Navíc kolem Vánoc 2014 se v rámci hnutí objevily další podezřelé zprávy o tom, že R. Fiala „prodává klub“ za státní zakázky – nabízí hlasy poslaneckého klubu hnutí Úsvit jiným politickým stranám za postoupení státních zakázek. Jde ale pouze o tvrzení M. Černocho a v médiích ani jinde autorka nenalezla žádné zprávy, které by to dokládaly. Dále M. Černocho uvedl, že na přelomu roku 2014/2015 se poslanci za Úsvit dozvěděli o vyjednávání, kde by se hnutí zařadilo mezi vládní strany. Následně R. Fialu upozornili, že pokud takto bude pokračovat a jednat za zády hnutí, pak přijde o funkci předsedy poslaneckého klubu. K tomu nakonec došlo v lednu 2015, kdy byl R. Fiala hlasováním klubu odvolán a na jeho místo nastoupil M. Černocho. Rozpory v rámci hnutí nabíraly na obrátkách.[Rozhovory a dotazníky]

Navíc v průzkumech poklesla podpora Úsvitu z původních 7 % na pouhé 1 % a začaly vyvstávat otázky o budoucnosti hnutí. Tomio Okamura vytvořil svoji vizi do budoucna a zároveň vyzval, aby někdo další předložil nějakou alternativu. Toho se ujal opět M. Černocho. Následovalo hlasování předsednictva mezi těmito verzemi, které dopadlo ve prospěch Černocho [Rozhovory a dotazníky]. To rozhýbalo celou situaci v hnutí. V důsledku byl z poslaneckého klubu vyloučen i T. Okamura (24. března 2015). Od toho okamžiku byl jediným straníkem v poslaneckém klubu M. Černocho. Zbytek členů byli členové Bártových Věcí veřejných a nestraníci. Černocho i Okamura byli zváni do debat – zde se vzájemně osočovali, kdo si kolik vyfaktoval pro sebe. Na povrch vyplouvaly částky, které padly na Okamurovu propagaci různým firmám, například ATM a 10 minutes. Zajímavé pak bylo, když ČT zjistila, že firma ATM má sídlo v rozpadlé chatrči, kde jsou místo pracujících PR expertů bezdomovci [Fendrych 2015]. Již v prvním roce svého působení mělo Úsvit na své hospodaření k dispozici „nulu“. Peníze utratili a na ty, které ještě nedostali, již byly uzavřeny smlouvy [Fendrych 2015].

Probíhaly debaty ohledně založení nové strany. Již začátkem února vyšla ven zpráva o hlasování poslaneckého klubu Úsvitu, který se vyslovil deseti hlasy z dvanácti pro ustavení nové strany. Ta by podle M. Černocho, který v té době již zaujímal Fialovo místo předsedy poslaneckého klubu, měla sjednocovat, hájit národní zájmy a primárně mít možnost přijímat nové členy. *“Hnutí nemůže přijímat členy, my chceme členskou základnu. Tato nová strana bude fungovat na standardních demokratických principech, to znamená, že bude nabírat členy, členskou základnu. Bez té to nejde.”*, řekl Černocho pro Český rozhlas [Český rozhlas 2015]. Nový politický subjekt by měl hájit národní zájmy na jiné úrovni než dosavadní Úsvit, a to prý ve stylu Národní fronty Marine Le Pen a naznačují, že primární rozdíl oproti Úsvitu by měl být v tom, že nebude populistická a mnohem demokratičtější⁶¹ [Český rozhlas 2015]. Konference nakonec potvrdila Černochovo snažení a uložila Okamurovi, aby toto rozhodnutí respektoval [Deník referendum 2015].

V květnu 2015 poslanci zakládají stranu Národní zájmy. Předsedou se stal původní nestraník za Úsvit Petr Adam a je v podstatě složena ze všech nestraníků, kteří byli za Úsvit zvoleni. Strana vzniká s myšlenkou, že se v budoucnu s Úsvitem sloučí. Do nové formace neměl v úmyslu vstoupit ani M. Černocho (jelikož by to byla podle

⁶¹ Jelikož hnutí, které má po dvou letech působení devět členů příliš demokraticky nevypadá.

něho zrada myšlenek hnutí a voličů), ani tajemník Úsvitu J. Zilvar (prohlásil, že má už tak dost práce) [Novinky.cz 2015a]. Vzniku této strany ale předcházela odchod T. Okamury a R. Fialy z Úsvitu, kteří si následně založili novou formaci, hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) [ČT24 2015]. Návrh na založení nové strany vznikl právě v době rozepří mezi většinou poslanců hnutí a jeho tehdejší vůdcem T. Okamurou [Novinky.cz 2015b; srov. iDNES 2015a]. Programově byly Národní zájmy v podstatě totožné s ÚPD [iDNES 2015a]. Začátkem července 2017 pak opravdu došlo ke sloučení Národních zájmů a Úsvitu. Následně se v srpnu oficiálně mění název a loga strany – Úsvit–národní koalice a do loga umístili lva s korunou⁶² [Lidovky.cz 2015b]. Z původního Úsvitu přímé demokracie Tomia Okamury tak vznikly dvě formace – transformovaný Úsvit–národní koalice, kde zůstala většina poslanců z ÚPD a nové hnutí Svoboda a přímá demokracie, které vytvořil Tomio Okamura a s ním šel Radim Fiala.

2.2 Úsvit–národní koalice

2.2.1 Vznik politické strany ÚNK

Sedmého srpna 2015 došlo ke vzniku nového Úsvitu, a to sloučením zbývající platformy ÚPD se stranou, kterou si založili nezávislí zvolení za Úsvit, Národní zájmy. Primárním rozdílem bylo, že ÚNK již nebylo hnutím, ale politickou stranou. Původní očekávání bylo, že předsedou strany se stane Marek Černocho, který po celou dobu rozepří a posledních událostí stál v čele. On se ale předsedou stát nechtěl, prý aby to nevypadalo účelově a vlastně tak nebyly potvrzeny Okamurovy výroky o pučistech [Rozhovory a dotazníky; Deník referendum 2015; iDNES 2015], a proto se nominace vzdal. Navržen a poté schválen v srpnu 2015 byl tedy válečný veterán Miroslav Lidinský a M. Černocho se stal prvním místopředsedou [Lidovky.cz 2015b]. V současné době M. Černocho nemá žádnou zvláštní funkci v hnutí a je pouze řadovým členem [ÚNK]. Zůstala mu ale funkce předsedy poslaneckého klubu [PSČR]. Toho, že se v létě roku 2015 zřekl nominace na předsedu strany, v současné době lituje a považuje to za svou největší kariéru chybu, a to především z důvodu, že M. Lidinský hodně inklinuje k tématům imigrace a přímá demokracie podle něho není středobodem v jeho hledáčku [Rozhovory a dotazníky].

Politická strana má v Poslanecké sněmovně devět poslanců. Hned ve svém začátku členství strany čítalo 155, což je oproti původní formaci, která po dvou letech čítala členů devět, značný rozdíl. Strana se snaží fungovat více demokraticky a to i

⁶² Obrázek č. 22

v rámci strany. Uvádí, že hlavní snahou je otevření se novým kandidátům, pozvolné zvětšování stranické základny. Dále vytváření krajských, lokálních a dalších struktur, kterými dříve nedisponovali.

Pro oslovování voličů Úsvit využívá tradičních kampaní. Nejdůležitější je podle strany přímý kontakt s voliči. Facebook stále využívají, ale proti aktivitě Tomia Okamury v rámci původního Úsvitu, komunikace a oslovování přes Facebook dost oslabilo. V současnosti jsou tam nejvíce sdílené příspěvky s M. Černochem, konkrétně jednotlivé otázky prosazované ve Sněmovně, ale samozřejmě nechybí i vytyčování různých myšlenek. Co se sociální sítě týká, Černoch se snaží nahrazovat svou aktivitou Okamuru. Ve spolupráci s BPI, nyní BPi, pracují na demonstracích a peticích. Poslední demonstrace pod hlavičkou ÚNK se konala na konci září 2016⁶³, do budoucna plánují demonstrace v rámci předvolební kampaně před volbami do Parlamentu. Dále strana uvádí, že jsou voliči oslovováni také prostřednictvím médií, a to i v tom duchu, že negativní reklama je také reklama.[Rozhovory a dotazníky]

2.2.2 Programatika a organizace ÚNK

Změna stanov Úsvitu po sloučení s Národními zájmy byla registrována 19. srpna 2015. Jak autorka zmiňuje výše, došlo k proměně z hnutí na politickou stranu a od toho se odvíjely i nové stanovy. Stanovy jsou členěny do osmi článků: 1) základní ustanovení, 2) programové zásady a cíle strany, 3) členství, 4) organizační struktura, 5) zásady hospodaření, 6) kooptace, 7) zrušení strany a 8) přechodná a závěrečná ustanovení [ÚNK 2015]. Skladba stanov zhruba odpovídá stanovám tradičních politických stran, ovšem jsou zde jisté rozdíly. Pro ilustraci autorka srovnává stanovy ÚNK se stanovami zaběhlé a tradiční politické strany v českém systému, a tedy České strany sociálně demokratické (ČSSD). Již na první pohled je vidět rozdíl v samotném rozsahu dokumentu – stanovy ÚNK jsou popsány na dvanácti stránkách, ČSSD má své zásady vypsány na třiceti devíti stranách. ČSSD má hned na začátku preambuli, tuto preambuli má Úsvit uvedenou na svých webových stránkách, ale ve stanovách nikoli. U ÚNK se nevyskytuje popis řádného a čestného člena, je zde pouze členství. Navíc má sociální demokracie i odstavec věnovaný postavení občana jiného státu Evropské unie, což svědčí o jejich proevropském přístupu, na rozdíl od Úsvitu. ČSSD podrobně

⁶³ 28. Září 2016 se konala demonstrace Úsvitu a Bloku proti islámu, kterou přijela podpořit i německá a anglická PEGIDA. Demonstrace probíhala v rámci Svatováclavských demonstrací, které kromě Prahy probíhaly také v Ostravě, Plzni a Mostě. Na demonstraci vystoupil kromě jiných Marek Černoch a předseda Úsvitu Miroslav Lidinský [Lidovky.cz 2016].

popisuje jednotlivé případy zániku a vzniku členství, podmínkách registrace, přeregistrace atp. Dále má ČSSD ve struktuře strany podrobně rozepsané jednotlivé místní, okresní a krajské organizace.[ČSSD 2015] Ovšem tento nedostatek u ÚNK lze připisovat tomu, že teprve bude místní organizace budovat. Celkově jsou stanovy Úsvitu méně propracované a podrobněji se nevěnují konkrétním způsobům vnitrostranických voleb v jednotlivých případech.

Co se týká programových zásad a cílů strany, ty byly vůči „starému“ hnutí rozšířeny. Stále zde zůstává princip posilování prvků demokracie a přímé demokracie, ale v původních stanovách hnutí byl přímé demokracii a jednotlivým nástrojům, které chtěli zavést věnován mnohem větší prostor, a byly zde konkrétně jmenovány. Mezi základní ideové teze se strana zaměřila na vymezení se vůči tradičním stranám. „*Vznik nové parlamentní strany v ČR je reakcí na pokračující úpadek tradičních stran neschopných se zbavit svých kmotrů a na druhé straně vzniknuvších nových centralistických autokratických hnutí...*“ [ÚNK 2015], zde se strana jasně vymezuje antiestablishmentově a tak trochu nepřímou poukazuje na zkorumpované politické strany. Zároveň strana pravděpodobně naráží na hnutí ANO 2011 Andreje Babiše a primárně na nově vzniklé hnutí Tomia Okamury Svoboda a přímá demokracie, kde v obou těchto hnutí údajně nejsou využívány demokratické procesy, a jedná se o formace pracující pro „vůdce“. ⁶⁴ Rovněž zde Úsvit uvádí, že na rozdíl od hnutí jsou nyní jasně organizovanou stranou postavenou na tzv. demokracii od spodu ⁶⁵.

Strana ve stanovách uvádí, že odmítá klasické pravolevé dělení politického spektra [ÚNK 2015]. To je zajímavé primárně z toho důvodu, že v Preambuli [ÚNK], kterou mají na svém webu, stojí, že Úsvit je konzervativně-liberální strana a stejně tak stojí v programu strany, který je úvodem programu pro krajské volby [ÚNK 2016]. Předseda poslaneckého klubu Úsvitu by stranu zařadil jako středo-pravicovou a přirovnává ji k ODS od roku 1997 [Rozhovory a dotazníky]. První místopředseda

⁶⁴ Na Okamurovu „autokratičnost“ poukazovali členové, kteří během rozepry zůstali v Úsvitu a označovali to za jeden z důvodů rozporů.

Ohledně nedemokratických praktik Andreje Babiše vyšlo několik článků. V roce 2014 například článek o tom, že hnutí dlouhodobě porušuje vlastní stanovy. Šlo o to, že rok a půl fungovalo hnutí bez úplného vedení, kde byl pouze předseda A. Babiš, první místopředsedkyně Věra Jourová a osm řadových členů, ale pouze šest z nich bylo řádně voleno sněmem [Deník referendum 2014]. Další zprávou o autokratičnosti hnutí byl rozhovor s bývalým členem Liborem Wítaskem. Ten vypověděl, že o názory členů v hnutí nikdo nestál. Hnutí dle něho bylo řízeno autokraticky, o čemž vypovídalo i to, že členové předsednictva ze severní Moravy a Slezka údajně nedisponovali žádnými pravomocemi. [Ekonom 2014].

⁶⁵ Členové jsou „...z řad osobností a úspěšných regionálních hnutí, která chápou potřebu integrace společného postupu do krajských a parlamentních voleb...“ [ÚNK 2015].

podotýká zastaralost tohoto dělení politického spektra a stranu označuje jako středovou, zároveň uvedl, že označení v programu a preambuli jako konzervativně-liberální má sloužit pro oslovení pravicových voličů [Rozhovory a dotazníky]. V programové části stanov navíc přibyla další část, kde „*strana chce čelit celoevropským úpadkovým trendům*“. V této části poukazují na neschopnost ochraňovat evropské kulturní a ideové hodnoty, chránit národní podnikatele proti globalizačním dopadům, chtějí bojovat proti zneužívání sociálních dávek a sociálního státu. Dále jsou proti delegování kompetencí národních států do rukou EU, která je podle Úsvitu neakceschopná a stejně tak jsou i proti „*umělému udržování eura na úkor zdravějších EU ekonomik*“. Navíc je ve stanovách ukotven postoj k imigrantům, strana tak chce čelit „*nezodpovědnému přílivu nepřizpůsobivých imigrantů, rozvracejících sociální systém i kulturní identitu Evropy*“. Třetí programová část je věnována tzv. ochraně občana, např. zajištění ochrany občana před zneužíváním státní moci, ochrana konkurenčního prostředí před monopolnímu a oligopolnímu cenovému diktátu, který bují v neprospěch občana atp.[ÚNK 2015]

V mnoha směrech je program ÚNK hodně sociální, ale téměř v každé části programu nechybí podotknutí na špatný establishment, politikaření či zkorumpovanost, které problémy ve společnosti a státě způsobují. Co se týká ideologie Úsvitu, místopředseda Zilvar uvedl, že stále stojí na knize P. Kohouta – o tom svědčí i Preamble, kde přímo píše „*Nová vize Úsvitu od ekonoma Pavla Kohouta*“, kterou na svůj web umístili v červenci 2016 [ÚNK]. Autorka zde znovu podotýká fakt, že v této době se P. Kohout dávno od Úsvitu distancoval a je zakladatelem politického subjektu Realisté [Parlamentní listy 2016; srov. Realisté]. Hlavní myšlenky strany jsou referendum, přímá demokracie, hmotná odpovědnost politiků. Nejdůležitější je ochrana občanů. Strana chce usilovat o revizi sociální politiky a exekučního řádu a za podstatné představitelé strany považují návrat pravomocí národním státům.[Rozhovory a dotazníky] Imigrace je podle nich důležitá, ale samotní představitelé ji řadí až za primární přímou demokracii. J. Zilvar migrační tematiku označil jako téma krajských voleb (více v programu a tématu krajských voleb v další části práce), nikoli hlavní téma hnutí – tomu ale ve své podstatě neodpovídají samotné stanovky strany, které se k tématu hodně stáčí. M. Černoch uvedl, že k tématu imigrace směřuje především současný předseda strany Lidinský.

Autorka se respondentů zeptala, jaký vidí rozdíl, pokud nějaký, mezi původním Úsvitem, hnutím SPD a jejich současnou stranou Úsvit. Shodně odpověděli, že mezi původním hnutím Úsvit a SPD není žádný rozdíl, fungují podle nich úplně stejně pod

vedením T. Okamury a R. Fialy, kteří jsou podle představitelů ÚNK nekritičtí fanatici, zároveň Okamurovu politiku označují za ryzí populismus. ÚNK se snaží údajně působit více odpovědně než dříve.[Rozhovory a dotazníky] Postoj vůči krajní pravici a krajní levici vyjadřuje strana spíše negativní. M. Černocho: „*Jsem odpůrcem obojí. Je to násilné a je to špatně. Ani umírněnější formy nebrat, protože ty by mohly vést k násilí.*“ [Rozhovory a dotazníky]. J. Zilvar: „*S krajní levicí nechceme vůbec nic mít, s vlasteneckými stranami můžeme jít do voleb.*“ [Rozhovory a dotazníky].

Organizace strany odpovídá v hlavních bodech tradičním politickým stranám v Západní Evropě. Nejdůležitějším orgánem je předsednictvo, v jehož čele stojí předseda strany a grémium. Další důležitou osobou je sekretář, který má obdobné pravomoci jako předseda strany. Úsvit–národní koalice má Sněm, který je nejvyšším orgánem strany a je svoláván předsednictvem.[ÚNK 2015] Strana k předsedovi volí jednoho místopředsedu. Dále je zde Finanční komise, která na návrh sekretáře schvaluje rozpočet strany a v době, kdy ještě není ustaveno grémium, přebírá jeho pravomoci ve finančních otázkách. Rozhodce je volen sněmem a zároveň je tu podmínka, že člen předsednictva nemůže být zároveň rozhodcem. Úkolem rozhodce je řešit vnitrostranické spory, zároveň podává závazný výklad stanov strany. Revizor kontroluje finanční a hospodářskou činnost strany a doporučuje sněmu, nebo sekretáři, opatření k nápravě. Stejně jako jiné politické strany má Úsvit odborné komise, stínovou vládu, krajskou komoru, krajský sněm a lokální kluby.[ÚNK 2015] Ve stanovách se nenachází délka funkčních období jednotlivých postů.

2.2.2.1 Úsvit s Blokem proti islámu

Nová je také orientace Úsvitu–národní koalice na protiimigračně vymezující se subjekt Blok proti islámu (více o profilu BPI v další kapitole). 20. února 2016 vyšla na veřejnost zpráva o sblížování se Úsvitu s Blokem proti islámu [Hospodářské noviny 2016], který v té době vedl Martin Konvička. Kvůli sblížování s tímto subjektem parlamentní strana odhlasovala změnu názvu, a to na Úsvit s Blokem proti islámu. Oba subjekty to schválili na společné ideové konferenci, která se konala v sobotu 20. února 2016 v Praze. Konference měla znázornit větší propojení těchto dvou politických formací a následně představit společný program pro podzimní krajské a senátní volby. [Hospodářské noviny 2016] Ovšem Ministerstvo vnitra spojení do strany Úsvit s Blokem proti islámu zakázalo. Ministerstvo považovalo programové teze ohledně islamizace ve spojení s Blokem proti islámu za protiprávní, jelikož by údajně cíle strany

v kombinaci s novým názvem mohly vzbudit přesvědčení, že cíle strany směřují k popírání práv a svobod občanů vyznávajících islám. Blok i Úsvit v reakci na to vyhlásili, že se budou s ministerstvem soudit.[iDNES 2016b]

Po následném propojení ÚNK a BPI začali v médiích kolovat zprávy o smlouvě, která byla mezi těmito dvěma subjekty uzavřená a která byla označována jako vyděračská. V této smlouvě Úsvit přislíbil finanční podporu pro BPI ve volbách ve výši 60 000 000 korun českých. Podmíněno to ovšem bylo tím, že v případě, kdy by některý kandidát ve volbách uspěl, státní dotace pro úspěšné strany, kterou by tak BPI získalo, by šla nejprve na umoření dluhu 60 000 000 vůči Úsvitu. Zároveň se muselo BPI zavázat, že nebude podporovat jiného kandidáta, než příslušníka ÚNK či BPI. Dokonce tak měl Blok podepsat i to, že nesmí s žádnou jinou stranou či hnutím na ničem pracovat bez souhlasu Úsvitu. V případě, kdy by M. Konvička rezignoval z vedení Bloku, nebo se rozhodl nekandidovat, musel by Úsvitu zaplatit pokutu rovněž ve výši 60 milionů korun českých. Pokud by M. Konvička sám porušil dohodu mezi BPI a Úsvitem, musel by uhradit Úsvitu 120 000 korun českých. Všechny tyto smluvní body měly být tajné a to rovněž pod finanční pokutou v případě porušení mlčenlivosti vůči třetím osobám.[Bez politické korektnosti.cz 2016; srov. iDNES 2016a] K soudnímu procesu nakonec zřejmě díky vypovězení dohody mezi Úsvitem a Blokem nedošlo.

V případě této „Dohody“ lze jen těžko hovořit o demokratických postupech a zásadách, o kterých představitelé Úsvitu tolik hovoří a kterým dle nich bránil T. Okamura. ÚNK vydalo prohlášení, že se jejich nepřátelé snaží o dehonestaci jejich strany a pošpinění dobré spolupráce mezi BPI a Úsvitem. V tomto prohlášení nepřímo potvrzují tvrzení o podmínkách a sankcích v uzavřené smlouvě mezi těmito dvěma subjekty, a to „...*Po našich předchozích zkušenostech se nelze divit, že se obě strany dohodly na smluvním vázání závazků obou stran...*“[ÚNK]. Pravdou ale je, že obě strany smlouvu podepsaly dobrovolně.

Pouhé dva měsíce od oficiálního uzavření spolupráce se spojení hroutí. Na konci dubna 2016 Blok proti islámu vypověděl Úsvitu–národní koalici smlouvu. Blok proti islámu na svých Facebookových stránkách uvedl, že důvodem odchodu je „...*neférové jednání ze strany Úsvitu, který od samého začátku uvedl Blok v omyl a zneužil jej pro to, aby získal masivní podporu voličské základny Bloku proti islámu za účelem opětovného dosažení volitelných míst v Parlamentu ČR pro své vlastní členy.*“[Facebook]. Úsvit prý od začátku neplnil své závazky. Zároveň zde díky tomu vznikl vnitřní konflikt v Bloku, kdy výkonný výbor Bloku vyzývá své členy, kteří jsou

zároveň členy Úsvitu, aby z Bloku odešli, a to pro zjevné ideové rozpory mezi Blokem a Úsvitem [Forum24 2016].

2.2.3 ÚNK a postoj k migrační krizi

Strana Úsvit–národní koalice určitě vidí imigraci jako problém a to především tu muslimskou. Největší problém je podle strany v řešeních, které se snaží zavádět Evropská unie. Východiska Bruselu vůbec neřeší situaci jako takovou ani primární okolnosti vzniku problémů. Problém je hlavně v masovosti imigrace, kterou není EU schopna efektivně řešit. Dohodu s Tureckem pak považují spíše za časovanou bombu, než cestu z krize. Muslimská imigrace je problémem kvůli kulturním rozdílům a zvykům (náboženství, pracovní i zdravotní návyky, společenské postavení z hlediska genderu), které se pak díky nepřizpůsobivosti těchto jedinců stávají problémem v Západních společnostech. Tito lidé se ve společnosti neintegrují, ale vytvářejí vlastní komunity.[Rozhovory a dotazníky]

Strana nabízí vlastní nástroje k řešení. V první řadě je to systém azylového řízení ve třetích zemích a primárně efektivní ochrana vlastních státních hranic. Úsvit sám uspořádal již dvě charitativní akce na podporu Syrských nemocnic, zároveň spolupracuje na projektech v Libyi apod. Důraz by měl být kladen na řešení problémů na místě. Za největší chyby v postupech Unie označují to, že se vše řeší pozdě a zpětně. Ukazuje se zde nedokonalost Evropské unie a její byrokracie a závislost národních států na této byrokracii. Řešení nejsou funkční a neexistuje žádný balíček, který by dodržovaly všechny země a to se netýká pouze migrační politiky.[Rozhovory a dotazníky]

2.2.4 ÚNK v nadnárodním prostředí

Předseda poslaneckého klubu Marek Černoch uvedl, že Úsvit neoficiálně spolupracuje s ALDE, tj. Aliance liberálů a demokratů pro Evropu [Rozhovory a dotazníky]. ALDE je jednou z platforem působících na půdě Evropského parlamentu [ALDE]. Autorka podotýká, že plnohodnotným členem tohoto sdružení je hnutí ANO 2011 [ALDE] – hnutí, které je často označováno jako populistické a autokratické a Úsvit se vůči němu jistým způsobem vymezuje.

V současné době je ÚNK formálním členem sdružení Pevnost Evropa⁶⁶. Sdružení bylo založeno v lednu 2016 ve spolupráci s dalšími subjekty, včetně Bloku

⁶⁶ „Pevnost Evropa“ byl také název pro vojenskou propagandu v období druhé světové války používaný oběma válčícími stranami.

proti islámu. Cílem sdružení je boj za Evropu, za svobodu a proti islamizaci. Informace se nacházejí na webu Bloku proti islamizaci (BPi) a je zde připojena i petice proti evropským kvótám na přijímání uprchlíků [BPi Pevnost Evropa]. Členem Pevnost Evropa je mimo jiné i PEGIDA⁶⁷.

Nejsilnější spolupráce byla právě mezi Úsvitem a PEGIDOU (politická stanoviska PEGIDA viz přílohy). Ovšem v současné době vedení ÚNK pořádně neví, v jakém stavu se jejich vztah nachází a celková komunikace ochladla. Dále je strana propojena s Maria Kaljuste a její estonskou Konzervativní lidovou stranou⁶⁸, zatím jde o drobnější spolupráce a Úsvit čeká, jak se vztahy budou dále vyvíjet, ale určitě mají zájem na jejich prohlubování [Rozhovory a dotazníky].

2.2.5 Budoucí směřování strany Úsvit

Do budoucna strana nechce provést žádné ideové nebo hodnotové změny. Co ale představitelé strany uznávají, že je nutná revize programu a potřeba charismatického lídra, kterého Úsvit zatím úplně nemá. Možná bude mít tuto ambici do budoucna Marek Černochoch, ale v současné době by dost pravděpodobně nezískal dostatečnou podporu ve straně, jelikož jsou vidět jisté rozpory mezi Černochem a zbytkem představitelů.

Strana má ambice účastnit se nadcházejících voleb do Parlamentu České republiky, ovšem o volebním zisku nemají až tak velké představy. Odhadují dosažení zhruba 3 % hlasů, což by jim na pokračování ve Sněmovně nestačilo. M. Černochoch je přesvědčen, že pokud by došlo k reorganizaci Úsvitu, mohl by pak v parlamentních volbách dosáhnout zisku 7 %.[Rozhovory a dotazníky] Autorka je ale toho názoru, že v současnosti situace ničemu takovému nenasvědčuje. Rovněž se hodljají případně účastnit voleb do Evropského parlamentu, ačkoli bychom je mohli označit jako stranu euroskeptickou. V nadcházejících prezidentských volbách jsou rozhodnutí, že žádného vlastního kandidáta nepostaví [Rozhovory a dotazníky].

⁶⁷ Vlastenečtí Evropané proti islamizaci Západu – jde o německou občanskou iniciativu, která vznikla v Drážďanech. PEGIDA od podzimu 2014 organizuje demonstrace v Německu proti islamizaci [Wikipedia.org; novinky.cz 2016]. Zakladatelem hnutí je Lutz Bachmann. L. Bachmann si odpykal dvouletý trest za obchodování s drogami a on sám nemá oprávnění volit, ani zastávat veřejný úřad. Hnutí kritizuje německé imigrační zákony a chování německých politiků, kteří ustupují muslimské menšině, která se nechce integrovat. Němečtí politici označují hnutí za xenofobní a podněcující násilí. Ovšem skutečností je, že pravicoví radikálové tvoří pouze zlomek demonstrujících a samotná shromáždění nejsou otevřeně xenofobní, ani násilná. Z relevantních německých politických stran má PEGIDA podporu Alternativy pro Německo. [Wikipedia.org]

Po celé Evropě vznikají další frakce: PEGIDA v Rakousku, Velké Británii, Irsku, Nizozemí, Norsku atp. viz skupiny na Facebook.

⁶⁸ Jsou rovněž součástí sdružení Pevnost Evropa.

Co se týká možných koaličních partnerů v případě, že by se Úsvit dostal přes klauzuli a získal by nějaké mandáty v Parlamentu, oba respondenti se vyslovili, že ANO 2011 by mohlo být případným koaličním partnerem. Jako další by prý připadalo v úvahu ODS, či STAN nebo Realisté. Naopak v žádném případě by Úsvit nešel do koaličního partnerství s ČSSD. S TOP 09 a Zelenými by spojení nebylo možné z důvodu rozdílných pohledů na otázku migrace.[Rozhovory a dotazníky]

2.3 Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura

2.3.1 Vznik SPD

Po vyvrcholení rozporů (viz kapitola Krize ÚPD) a odchodu T. Okamury a R. Fialy z Úsvitu, zažádali 5. května 2015 o registraci nového hnutí Svoboda a přímá demokracie [iDNES 2015b]. „*Tímto okamžikem vystupuji já i Radim Fiala z hnutí Úsvit přímé demokracie, které jsme před dvěma lety společně založili, a podáváme návrh na registraci politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD)...Jde o vynucený, ale nutný krok.*“, řekl Tomio Okamura. Zároveň události kolem Úsvitu označil přímo na ministerstvu R. Fiala za puč, který měl zabránit prosazování programu přímé demokracie v České republice a který měl údajně zároveň zmenšit politický vliv nositele tohoto programu Tomia Okamury.[SPD; iDNES 2015b]

V prvotní zprávě T. Okamura deklaroval, že SPD bude hnutí, které se bude opírat o široké regionální struktury a demokratický dialog členů a ihned po registraci začne hnutí přijímat první členy [SPD]. Založení hnutí T. Okamura oznámil v den, kdy přiletěla do Prahy Marine Le Pen, předsedkyně francouzské Národní fronty. Zároveň Okamura plánuje spolupráci s politickými partnery v Česku i zahraničí. „*Příkladem takové spolupráce je náš podíl na organizaci mezinárodní konference Mír a prosperita EU za účasti předsedkyně francouzské Národní fronty Marine Le Pen ve středu v Praze.*“, řekl Okamura [iDNES 2015b]. Zbylí představitelé z Úsvitu se k tomu vyjádřili tak, že přejí Okamurovi hodně štěstí. Nejvíce palčivě se k tomu vyjádřil nový předseda poslaneckého klubu Úsvitu Marek Černochoch, „*My jsme nějaké informace měli, že něco takového plánují, takže já jim popřeji, ať se jim daří. Možná bych to nazval spíš Stranou přímé diktatury, protože to, jakým způsobem řídil pan Okamura Úsvit, tak jestli chce takhle řídit i novou stranu, tak to těm lidem vůbec nezávidím.*“ [iDNES 2015b]. Na Ministerstvu vnitra bylo hnutí registrováno ke dni 2. června 2015 [MVČR]. Ustavující konference SPD byla svolána 4. srpna 2015 [SPD 2015a].

2.3.2 Programatika a organizace SPD

Aktuální stanovy hnutí byly schváleny 11. července 2016 [MVČR]. Zajímavé je, že jméno zakladatele je opět součástí názvu hnutí, stejně jako tomu bylo v začátku úsvitu. Za programové cíle hnutí považuje posílení prvků přímé demokracie v českém politickém systému, kterou považují za nástroj obrany svobod a práv občanů. Za klíčové pak považují zavedení přímé volby poslanců, hejtmanů a starostů, prosazení funkčního zákona o referendech, prosazení osobní, hmotné a trestní odpovědnosti politiků, odvolatelnost politiků prostřednictvím referenda, zavedení ústavní brzdy, která by bránila dalšímu neopodstatněnému zadlužování státu s cílem vyrovnaných státních rozpočtů s legislativou podle švýcarského vzoru, oddělení moci zákonodárné od výkonné posílením přímo voleného a zároveň referendem odvolatelného prezidenta, který by se tak dostal na úroveň kompetencí současného premiéra, vystupovat proti zbytečnému zvyšování daní a podpora suverenity České republiky a její národní zájmy.[SPD 2016a]

Dále stanovy ukládají, že plnohodnotným členem hnutí se může stát pouze ten, který byl po dobu dvou let registrovaným čekatelem [SPD 2016a]. Toto pravidlo ukazuje, že hnutí zas až tak otevřené novým členům není. Bez čekatelství se stanou členy příslušníci přípravného výboru a to dnem od doručení vyhotovení stanov s vyznačením dne registrace u Ministerstva vnitra zmocněnci přípravného výboru [SPD 2016a]. Ti, kteří jsou pouze „čekateli“ nemají právo hlasovat, obhajovat a prosazovat své názory navenek, a podílet se na projednávání záležitostí, týkajících se činnosti hnutí [SPD 2016a]. Hnutí zřizuje organizační jednotky – regionální kluby (tyto kluby vedou registry čekatelů). Nejvyšším orgánem regionálního klubu je Regionální konference, která volí regionálního předsedu, ten je pak navenek zástupcem regionálního klubu vůči Předsednictvu. Rovněž volí dva místopředsedy. Předsednictvo hnutí může zrušit regionální klub.[SPD 2016a]

Konference je nejvyšším orgánem hnutí a jsou zde voleny všechny orgány hnutí, vyjma Výkonného tajemníka, který je volen i odvoláván předsednictvem z řad členů hnutí. Funkce Výkonného tajemníka není slučitelná s funkcí předsedy či místopředsedy. Konference má právo měnit stanovy a může rozhodnout o zrušení hnutí. Statutárním orgánem je předseda, kterým je Tomio Okamura a reálně má v hnutí nejvyšší moc. Předseda uděluje souhlas se vznikem nového členství. Předsednictvo je pětičlenné a v jeho čele je předseda a z jeho řad se volí místopředseda. Předsednictvo schvaluje rozpočet hnutí a zřizuje grémium, které je hlavním poradním orgánem hnutí, rovněž

může zřizovat i další orgány a odborné komise, schvaluje volební program a zřizuje volební štáb.[SPD 2016a]

Na hospodaření hnutí a dodržování chváleného rozpočtu dohlíží revizor. Revizora volí konference. Mimo jiné revizor kontroluje dodržování programu a programových cílů a v případě, že dojde k jejich porušení, má oprávnění činit opatření k nápravě. Konference volí rozhodčí komisi, což je orgán pro rozhodování a urovnávání sporů mezi orgány a členy hnutí.[SPD 2016a]

Co se týká zařazení na ose pravice-levice, Fiala uvádí, že toto dělení již dnes nefunguje a že jde spíše o rozdělení vlastenci versus globalisti, při čemž SPD jsou vlastenci. Primární ideologií je přímá demokracie. Hnutí se považuje za konzervativní. Základní jednotkou je podle SPD rodina. Kromě toho hnutí považuje za důležité zastavení islamizace Evropy a diktátu ze strany Evropské unie.[Rozhovory a dotazníky] Program hnutí je sestaven na deseti bodech, které jsou rovněž dostupné na webu SPD. Body jsou následující: 1) Chceme radikální změnu politického systému, chceme přímou demokracii, referendum a odvolatelnost politiků, 2) Osobní, hmotná a trestní odpovědnost politiků, 3) Chceme zákon o prokázání původu majetku, 4) konec zvyšování daní, 5) Budeme vytvářet nová pracovní místa – podpoříme proto podnikatele a živnostníky, 6) Nedovolme další okrádání občanů lichvářskou a exekutorskou mafii, 7) Chceme právo na spravedlnost. Chceme stát sloužící občanům, 8) Nechceme drahý a nefunkční sociální systém, chceme systém podporující všechny slušné lidi – seniory, rodiny s dětmi, zdravotně postižené občany i děti ohrožené bídou, 9) Chceme budoucnost bez dluhů a poslední bod 10) Nechceme být provincií EU, chceme rozvíjet a bránit suverénní Českou republiku [SPD 2015b]. Každý bod programu je velmi stručně rozepsán. Z programových bodů vyplývá, že hnutí chce ve své podstatě změnit politický systém ČR z parlamentní formy vlády na prezidentskou, protože usiluje mimo jiné o zákaz souběhu funkce poslance a ministra, tzn. i premiéra a vládu by měl sestavovat přímo volený prezident, který bude řídit občany a bude jimi i odvolatelný. Zároveň se SPD prezentuje jako hnutí bojující proti korupci, a proto chce zavést povinnost doložení nabytí majetku ve výši přesahující 20 mil. Korun, při čemž v případě, že by nebylo doloženo legální nabytí, byl by majetek zdaněn 100% daní, tj. zabaven v celé své výši.[SPD 2015b]

Součástí programu je také „...*Odmítáme pozitivní diskriminaci a preferenci občanů na základě rasy, etnika nebo náboženství.*“, zároveň jsou zásadně proti omezení práva občanů na nabytí a držení zbraně [SPD 2015b]. Na konci programu je několik

odkazů, které čtenáře dovedou na podrobnější vyjádření k několika tématům. Jsou to *NEPRAVDY O EVROPSKÉ UNII*, kde je zpochybňováno devět hesel spojených s EU⁶⁹. Dále *Smyslem života nás všech, jsou zdravé a vzdělané české děti a mládež*, kde SPD velmi podrobně věnuje problematice českého školství. Vytyčují zde hlavní problémy a zároveň navrhují plány na jejich řešení [SPD]. Dalším odkazem je *Česká republika – náš bezpečný domov, naše úspěšná budoucnost*, tato sekce je věnovaná bezpečnostní politice. Čtvrtým odkazem v programu je *Zahraniční politika* a jako poslední odkaz na program SPD pro krajské volby [SPD 2015b].

Na otázku zda je nějaký rozdíl mezi ÚNK a SPD Fiala odpověděl, že program byl stejný, jelikož ho vytvořil Tomio Okamura, ovšem Úsvit prý od nějakých témat upustil a přešel na mainstreamová témata (někteří členové Úsvitu prý dokonce hlasovali proti referendu) [Rozhovory a dotazníky]. Pokud jde čistě o programy, tak v nich mnoho rozdílů není, ale dá se říci, že SPD se jeví radikálněji a některým tématům věnuje větší pozornost a více je řeší než ÚNK. Ke krajně levicovým a krajně pravicovým subjektům se hnutí staví negativně, jelikož změň lze dosáhnout pouze demokratickou cestou a ve Sněmovně, což u těchto formací nehrozí [Rozhovory a dotazníky]. Za nejlepší nástroj pro oslovování voličů hnutí považuje sociální síť, nejvíce pak Facebook. Nesmí chybět ani osobní kontakt s voliči prostřednictvím kampaní přímo v jednotlivých městech, dříve účast na demonstracích. V současné době nemají žádné akce v plánu, ale sami říkají, že to se může změnit.[Rozhovory a dotazníky] Jinak se nejvíce angažují na vytváření a propagaci petic, které jsou dostupné na jejich webu⁷⁰. Kromě toho si může kdokoli pročíst jednotlivá stanoviska SPD, na kterých se usneslo předsednictvo hnutí, která jsou vkládána na internetové stránky hnutí, a to od 9. února 2016 [SPD].

2.3.3 SPD a postoj k migrační krizi

Hnutí zařadilo otázku migrace mezi hlavní otázky svého programu. Postoj vůči imigrantům, zejména pak těm islámským je vyjádřen v posledním programovém bodě, který je věnován vztahu k EU a suverenitě ČR, resp. zahraniční politice. Zde je přímo

⁶⁹ 1) Všechny vyspělé státy jsou v EU; 2) Odpůrci EU jsou v zemích EU extrémistickou menšinou; 3) Přijdeme o dotace z Bruselu; 4) Díky EU máme pracovní místa; 5) Vystoupením z EU přijdeme o výhody volného pohybu osob; 6) Ale kdo zajistí naše bezpečí a naši budoucnost?; 7) Potřebujeme imigranty jako pracovní sílu pro vymírající Evropské země?; 8) EU ale zajišťuje svobodný trh!; 9) EU je garantem naší svobody! [SPD].

⁷⁰ V oddílu „Ke stažení“ jsou dostupné: *Petice proti přijímání nelegálních imigrantů na území ČR; Petice za přímou volbu ředitele České televize; Petice za zrušení poplatků České televizi pro seniory a zdravotně a tělesně postižené občany; Petice za referendum o vystoupení z Evropské unie a Petice proti imigrantům v Havířově a Výzva RESIDOMO* [SPD].

psáno: „*Chceme přísné podmínky imigrační politiky České republiky. Nechceme zde nepřizpůsobivé imigranty nebo příchod islámských náboženských fanatiků...Policie České republiky musí zahájit účinnou kontrolu hranic a zpravodajské složky musí důsledně sledovat islamisty podporující džihád a šariú. Orgány činné v trestním řízení musí důsledně postihovat projevy radikálního islámu...Podpoříme posílení aktivních záloh a zapojení občanů do obrany země.*“ [SPD 2015b]. Z toho je vidět jasný negativní postoj k nekontrolovanému přijímání islámských uprchlíků do země. Podobně jako např. u programů BPI, nebo programu ÚNK pro krajské volby se zde objevuje myšlenka vytvoření jakési domobrany.

Jako největší problém imigrace vidí neintegraci a nekompatibilitnost kultury. Jsou přesvědčeni (a mluví o tom jak zahraniční, tak i dosavadní domácí zkušenosti), že tito lidé se nebudou snažit zakomponovat do společnosti, ale naopak budou vytvářet vlastní komunity, ghetta, kde se následně bude jistě vyskytovat bezpečnostní problém. Dosavadní řešení Unie je špatným projektem a nejhorším možným řešením. Podle hnutí by měl stát uzavřít hranice a pomoc by se měla uskutečňovat tam kde problém je. Tzn. v postižených místech vystavět nemocnice, továrny, tam řešit situaci a konflikt.[Rozhovory a dotazníky]

Současnou masovou imigraci do Evropy považují primárně za důsledek Operace Pouštní Bouře, která proběhla v roce 1991, na kterou navázaly další konflikty. Důsledkem toho je právě dnešní masová migrace obyvatel. Tuto migraci ale nepovažují za samostatný proces. Podle SPD jde o nástroj sloužící k prosazování a šíření ortodoxního islámu a také jako nástroj k prosazování mocenských zájmů muslimů.[SPD]

2.3.4 SPD v nadnárodním prostředí

Hnutí Svoboda a přímá demokracie je součástí nadnárodní organizace Evropa národů a svobod (ENF) [Rozhovory a dotazníky]. Jde o eurorealistickou frakci na úrovni Evropského parlamentu, kterou vytvořila předsedkyně francouzské Národní fronty Marine Le Pen 16. června 2015 [Lidovky.cz 2015c]. Jde o druhou takovou frakci v EP [Vlastenecké noviny 2015].⁷¹ Tato politická frakce vystupuje proti migrační invazi a podporuje národní identitu a svrchovanost [Vlastenecké noviny 2015]. V rámci EP

⁷¹ První vytvořenou frakcí, která se vymezuje eurorealisticky byla Evropa svobody a přímé demokracie (EFDD), která byla pod vedením předsedy britské Strany nezávislosti spojeného království Nigela Faragea. Tato frakce je rovněž protievropsky a protiimigračně zaměřená.[Vlastenecké noviny 2015] Členem EFDD v EP je Petr Mach ze strany Svobodných [Lidovky.cz 2015c].

frakci zastupuje 39 poslanců ze sedmi zemí EU [Evropský parlament]. Členských stran je celkem deset, jsou to Národní fronta, belgický Vlámský zájem, italská Liga severu, nizozemská Strana pro svobodu, polský Kongres nové pravice, rakouská Svobodná strana Rakouska, německá Alternativa pro Německo, česká Svoboda a přímá demokracie (ta ale nemá žádný mandát v EP) a k frakci jsou připojeni také dva nezávislí poslanci v EP – jeden z Rumunska zvolený za Konzervativní stranu a jeden z Velké Británie zvolený za Stranu nezávislosti Spojeného království. Ovšem na webových stránkách frakce o SPD nic není [ENF]. Důvodem je, že SPD nemá žádné mandáty v EP. Na stránkách hnutí – Movement for a Europe for Nations and Freedom – je Okamurovo hnutí uvedeno v oddílu *National delegations* [MENF].

Kromě stran, které jsou součástí ENF/MENF Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury nespolupracuje s žádnými dalšími politickými subjekty. Nikdy údajně nedocházelo ani k nějaké užší spolupráci s PEGIDOU, se kterou mimo jiných spolupracuje Úsvit–národní koalice.[Rozhovory a dotazníky]

R. Fiala uvedl, že SPD chce novou Unii, složenou ze suverénních států s volným obchodem a pouze v případě, že dojde k omezení migrace i volného pohybu osob [Rozhovory a dotazníky]. Součástí priorit hnutí je stále prosazení referenda o vystoupení z Evropské unie. Je součástí formace, která se vymezuje jasně euroskepticky, a proto i SPD autorka označuje za jasně euroskeptický subjekt. Otázka odmítání Unie totiž nesouvisí pouze s migrační krizí. SPD má sestavený „program“, kde kritizuje mnoho složek EU [SPD]. Kromě migračních otázek a s tím spojené bezpečnosti hovoří o negativním vlivu Unie na hospodářství a pracovní trh v ČR, Evropská komise produkuje velký počet nesystémových nařízení, která podle SPD často jdou proti národním zájmům jednotlivých států [SPD]. EU dokonce přirovnávají k SSSR a jeho pozici v době RVHP [SPD]. Celkově kritizují tzv. diktát Bruselu a požadují obnovení suverenity států [SPD; SPD 2015b]. V podstatě jim jde o navrácení se do fáze EHS [Rozhovory a dotazníky].

2.3.5 Budoucí směřování SPD

Hnutí Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury do budoucna neplánuje žádné organizační, ani programové změny. I nadále chtějí pracovat na prosazování programu a programových cílů, které jsou pro hnutí nejdůležitější. Snaží se o prosazování „desatera“ SPD, které se pokouší neustále rozšiřovat, prohlubovat a propracovávat.[Rozhovory a dotazníky]

Největší výzvou a ambicí do budoucna jsou nadcházející parlamentní volby, které proběhnou na podzim tohoto roku. SPD se bude snažit o takový úspěch, který by hnutí zaručil opětovný průnik do Poslanecké sněmovny, kde se budou snažit o realizaci svých myšlenek. Za reálné považují, že by mohly ve volbách získat 8 až 12 % hlasů. Pokud by se jim to podařilo, zatím nemají reálnou představu o tom, s kým by mohli vstoupit do koalice a s kým by mohla být úspěšná spolupráce. Prezidentského kandidáta zatím postavit neplánují. Jsou přesvědčeni, že v budoucnu budou mít strany a hnutí zaměřené proti imigraci stále velkou váhu. Muslimů je mnoho a mnoho z nich je radikálních. Jsou přesvědčeni, že Německo nebude schopné krizi zvládnout, a proto se budou snažit tyto muslimy dostat do ostatních evropských států, což bude vyvolávat další vlny nespokojenosti a protestů.[Rozhovory a dotazníky]

2.4 Blok proti islámu

2.4.1 Vznik Bloku proti islámu

Vše začalo v roce 2009, kdy vznikl spolek Islám v ČR nechceme (IVČRN), který působil primárně v prostředí internetu, konkrétně na sociální síti Facebook. Spolek vznikl v reakci na postupující islámskou expanzi v Evropě a v důsledku podle spolku špatného jednání v této věci ze strany evropských i českých politických elit [Rozhovory a dotazníky]. V následujícím roce se protagonisté IVČRN sešli v rámci nového projektu *Czech Defence League*, která představovala první pokus dát lidem okolo stránky IVČRN organizační strukturu. Inspirace vznikla v zahraničí – u anglické organizace *English Defence League*. Čeští zástupci tak názvem chtěli vyjádřit sounáležitost s anglickou skupinou. Organizace *Czech Defence League* nikdy pořádně nepracovala, ačkoli je i soudně zapsána.[Rozhovory a dotazníky]

Blok proti islámu byla nová platforma, která vznikla 6. června 2015 z IVČRN [IVČRN 2015]. Tento spolek měl být vytvořen jako budoucí politická platforma, jelikož bez politického subjektu lze jen těžko něčeho v politickém systému dosáhnout. Vznik byl také podnícen vlnami demonstrací, které probíhaly od začátku roku 2015 jako akce neoficiální IVČRN. Kumulace aktivistů z internetového prostředí na veřejnosti byla jedním z hlavních důvodů pro vytvoření oficiálního spolku [MVČR 2015: 4]. Velkou roli ve vytvoření BPI sehrála Jana Volfová, která viděla v IVČRN velký politický potenciál, ale druhá část vedení s tím nesouhlasila. Pravděpodobně ze strachu, že by ztratili svou důležitost. Tak se pod vedením Martina Konvičky přešlo ke kompromisu – a tedy vytvoření právě Bloku, který se bude samostatně rozvíjet a spolek IVČRN

zůstane stejný.[Rozhovory a dotazníky] Formálně tedy nešlo o politickou stranu či hnutí, ale o spolek, který měl být jakousi politickou nadstavbou.

2.4.2 Programatika a organizace BPI

Primárním tématem Bloku je protest proti islamizaci evropské společnosti, zejména pak té české. Spolek tak sdružoval občany se stejným smýšlením, nesouhlasící s přílivem muslimských uprchlíků do Evropy a s reakcí a opatřeními, které zavádí EU, posléze pak česká politická scéna, která není ochotna vystoupit proti jednání Unie. Od svého počátku se Blok proti islámu distancuje od jakýchkoli antisemitských nebo rasistických skupin. Zároveň podotýká, že veškeré akce, které hodlá Blok podnikat, jsou nenásilného charakteru a že jsou skupinou, která ctí demokratické hodnoty ve společnosti, včetně základních lidských práv a svobod [BPI 2015a]. A právě tyto hodnoty (svoboda, hodnoty, tradice) deklaruje BPI ochránit před islamizací.

Tehdejší předseda spolku Martin Konvička se při ustavení subjektu vyjádřil, „*Máme-li jako Blok proti islámu skutečně zastavit islám, budeme potřebovat plně jinou politiku, než jaká se zde dosud provozovala. Naprosto čistou, nezištnou, otevřenou, ale i soustavnou, usilovnou, zapálenou. Zastavení islámu je úkolem, který se dříve či později promítne jak do „velkých otázek“ (zahraniční politika, finance, obrana atd.), tak možná ještě významněji, do toho, jak vedeme své obce, jak se chováme k sousedům, jak spolu vycházíme či nevycházíme, jaké poměry panují v našich rodinách. Naše zem se musí znovu nebo konečně stát dobrým a pohodovým místem k životu a současně silnou zemí, ale k tomu musíme být dobří, pohodoví a současně silní my všichni.*“ [BPI 2015a]. Z tohoto výroku lze jasně vyčíst, že se spolek vymezuje antiestablishmentově, že kritizuje české vlády a propos politické strany, které v tomto systému dosud fungovaly.

Bývalý předseda spolku M. Konvička se k zařazení Bloku na pravolevé ose politického spektra vyjádřil následovně, „*Zařazení Bloku na této ose není moc možné – já jsem, jak známo, největší liberál v ČR, současně jsme tam však měli „socialistické“ křídlo okolo Jany Volfové a politiků z Úsvitu a Suverenity.*“ [Rozhovory a dotazníky]. Za ideologické zdroje BPI pak Konvička označuje myšlenky a knihy Ayaah Hirsi Aliové⁷², Pima Fortuyna⁷³, Davida Horowitza⁷⁴, Benjamin Kurase⁷⁵. Navíc pak zdůrazňuje, že

⁷² A. H. Aliová je somálsko–izozemská feministická a ateistická aktivistka, spisovatelka a politička. Zároveň je kritičkou islámu, která volá po reformaci tohoto náboženství [Wikipedia.org]. Z děl pro ilustraci autorka jmenuje například knihy přeložené do češtiny *Rebelka: odvrácená strana islámu* [2008], *Kacířka: proč islám právě teď potřebuje reformaci* [2016], *Z područí islámu: otázka integrace muslimů do západní společnosti* [2016].

⁷³ Celým jménem Wilhelmus Simon Petrus Fortuijn byl nizozemským politikem, který je často řazen ke

nesmí chybět ani díla sociologa Petra Hampla, který byl součástí BPI a po jeho rozpadu se angažoval v Alternativě pro Českou republiku.[Rozhovory a dotazníky]

Program spolku vytyčoval čtyři okruhy, který se chtěl věnovat, a to: 1) bezpečí, 2) svoboda, 3) prosperita a 4) výchova. V bodě prvním Blok navrhuje větší možnost občanů na legální sebeobranu. Dále pak restrukturalizaci Armády České republiky, jejímž cílem by měla být obrana státu uvnitř hranic. V tomto směru by to zahrnovalo i vyjednání nových podmínek s Evropskou unií, na které pokud by Unie nepřistoupila, ČR by pak mohla vystoupit. Ve druhém oddílu – svoboda – pak BPI považuje boj proti islamizaci právě za boj za svobodu. Zde pak kladou důraz na zákaz propagace islámu na školách a v médiích, zákaz vystavování islámských symbolů na veřejných prostranstvích a nulovou toleranci k prosazování islámského práva v zemi. V rámci prosperity jde o podporu malých českých firem a živností doprovázenou zrušením některých byrokratických povinností. Blok se chce soustředit na zlepšení výběru daní od nadnárodních korporací, které v ČR působí a zároveň chtějí odmítnutí předpisů EU, které omezují produkci potravin. Dále se zasazují za snížení cen energií. V případě, že by se tyto věci podařilo Bloku prosadit, pak by podle nich mělo být výsledkem zachování životní úrovně českých občanů a růst pracovních míst. V posledním programatickém bodě spolek nejvíce hovoří o projevech islámu ve školách. Jsou proti propagaci multikulturalismu na půdě státních škol a vůbec všech myšlenek multikulturalismu podobných. Podle BPI by měly školy zajišťovat výchovu, která vede k podpoře takové kultury a umění, které povedou k růstu národní hrdosti. V rámci výchovy chce Blok podporovat masový sport dětí a mládeže.[BPI 2015b] Ačkoli BPI nebylo založeno na platformě politického hnutí, nebo strany, jeho program je výrazně zpracován na tomto principu.

krajní pravici. On sám toto označení odmítal a distancoval se od jiných pravicových radikálů, např. Jean-Marie Le Penn. Vytvořil nový koncept radikální pravice, tzv. *fortuynismus*, který se skládal z neoliberalismu (*laissez-faire*, deregulace, malý stát, malá vláda), euroskepticismu, antiklerikalismu, republikánství, boje za přímou demokracii, obhajoby práv žen a homosexuálů (pozn. autorky: práva homosexuálů opravdu nejsou propagovaným tématem krajní pravice, naopak jsou více kritizována; u Fortuyna to ovlivnilo primárně to, že on sám se hlásil k homosexualitě), absolutní svoboda projevu a kritika multikulturalismu a Islámu.[Wikipedia.org] Právě zde je vidět mnoho bodů, kterými se M. Konvička nejen inspiroval, ale přímo je přebírá.

⁷⁴ D. Horowitz je izraelský novinář. Je autorem knihy *Still Life with Bombers: Israel in the Age of Terrorism* [2004].

⁷⁵ B. Kuras, původním jménem Miroslav Kuraš, je český spisovatel, publicista a překladatel žijící ve Velké Británii a vyznávající židovství. V minulosti kandidoval do Evropského parlamentu za Stranu svobodných občanů, později ovšem stranu opouští.[Wikipedia.org] Napsal mnoho knih a divadelních her. Kromě jiného byl tématem zkorumpovaný český politický systém, nebo krizi v západní civilizaci, a jak z ní ven.

„Hlavní myšlenkou je, že elity „západu“ postupně zradily a vyprázdnily vše, co západ dělalo západem, od ekonomických a kulturních svobod po ženská práva. Pokud se má země ubránit islámské expanzi, musí být silná navenek i dovnitř, současně v ní musí žít spokojení lidé, kteří se nebojí zakládat rodiny, podnikat, pečují o své obce a bližní. Takže ekonomický liberalismus, aktivní pomoc drobnému a střednímu podnikání, naopak tvrdost na korporace. Podpora rodin, ovšem s plnou tolerancí alternativních pohledů na rodinu. Maximum přímé demokracie. Menšinám nejen práva, ale i povinnosti. Z EU odejít, nebo se aspoň asertivně vymezit, multikulturalismus označit za to, čím je – předvoj islamizace.“, vyjádřil se M. Konvička k primárnímu směru Bloku proti islámu [Rozhovory a dotazníky].

Stanovy BPI říkaly, že hlavním účelem spolku je *„vyvíjení aktivity v oblasti ochrany demokracie, občanských svobod a sekulárního státního zřízení v České republice.“* [BPI 2015c]. Prostředkem k naplňování cílů spolku jsou pak petice, pořádání konferencí a seminářů a publikace materiálů informujících občany o diskutované problematice [BPI 2015c].

Primárním nástrojem pro oslovování stoupenců Bloku bylo prostředí internetu (web, internetová média) a nejvíce pak síť Facebook, dále pak ostatní nezávislá média [Rozhovory a dotazníky]. V otázce, jaký je postoj BPI ke krajní pravici a krajní levici, se tehdejší předseda Konvička vyjadřuje takto, *„Krajní levici, představovanou všelijakými Žit Brno, Zelenými, či Člověky v tísní pokládám za nepřítel. Krajní pravici – tu rasistickou, tupě národoveckou a násilnickou – vlastně taky. Ale zase bych rozlišoval: Na obou těchto pólech se najdou jednotlivci, kteří nejsou a priori zlí, jen zmatení a svedení. Například mezi Zelenými bych určitě našel nemálo jednotlivců, kde nepochybuji o dobrých úmyslech, jen vidím jejich neochotu přiučit se něco na téma současného dění v Evropě. V různých „pravicových“ uskupeních těž vidím kluky a holky, kteří si prostě nenašli čas promyslet příčiny současného dění a tak vše prvoplánově svádějí na nějakou konspiraci, plutokraty a podobně. V obou případech, věřím, může pomoci trpělivé vysvětlování.“* [Rozhovory a dotazníky]. Zde je jasné, že Zelení nebo organizace Člověk v tísní jistě nemohou být považováni za krajní levici. Zároveň z tohoto tvrzení lze vyčíst, že se Blok nijak neztotožňoval s extrémisty jako je např. DSSS jako celkem. Rovněž program spolku nezachází zdaleka do takových krajních mezí jako například akční plán Národní demokracie⁷⁶.

⁷⁶ Národní demokracie v tomto akčním plánu absolutně opomíjí ústavní a politické normy zavedené v českém politickém systému. Hovoří zde například o absolutním uzavření hranic, opuštění Schengenu,

Organizace spolku se odvíjela od stanov, které byly přijaty Ministerstvem vnitra. Nejvyšším orgánem spolku byla Členská schůze, která volila členy výkonného výboru a Akční rady. Statutárním orgánem spolku byl výkonný výbor, který se skládal ze tří členného předsednictva (předseda a dva místopředsedové). Předsedou byl Martin Konvička, místopředsedy pak Jana Volfová a Petr Hampl [BPI 2015d]. Výkonný výbor měl vést spolek dle směru schváleného Členskou schůzí. Dalším orgánem byla Akční rada, jež byla orgánem kontrolním a měla dvacet jedna členů. Její náplní byla také koordinace a dohlížení nad průběhem Členské schůze. Poslední organizační složkou byly regionální pobočky, které byly podřízeny Akční radě.[BPI 2015c] Předseda představoval primus, ale nedisponoval žádným právem veta ve Výkonném výboru.

2.4.2.1 Blok a spojení s Úsvitem

Mnohé okolnosti autorka zmiňuje již v kapitole věnované Úsvitu. O spojení jednali již zhruba od srpna 2015. K oficiálnímu propojení doprovázenému pokusem o změnu názvu na Úsvit s Blokem proti islámu došlo na jaře 2016 (viz kapitola Úsvit s Blokem proti islámu). Společně vytvořili program pro krajské volby, který bude autorka rozebírat ve třetí kapitole práce.

Spojením s Úsvitem spolek jasně deklaroval své politické ambice (což byla největší zásluha hlavně J. Volfové, která neustále opakovala důležitost politické platformy, bez které nelze nic prosazovat). Konvička se v tomto směru vyjádřil, že *„Program naší Národní koalice má dva výchozí mantinely, na jedné straně svoboda jednotlivce mít svou víru, na druhé straně nulová tolerance k politizaci islámu v ČR. Poslanci Úsvitu byli jediní, kteří okamžitě reagovali na naše návrhy zákonů a nabídli svoji pomoc při jejich předložení do sněmovny. Proti invazi běženců nás nezachrání mediální výstupy, ale skutečná práce ve sněmovně, která donutí vládu jednat. Proto jsem rád, že dnes zahajujeme dlouhodobou spolupráci. A uvítám i další strany a hnutí, které se k ní připojí“*, čímž zároveň vyzývá další subjekty k participaci [BPI 2016a]. Jak již bylo řečeno, toto spojení vzápětí končí, a to 25. dubna 2016 a tím také Blok ztrácí statut politického subjektu.

2.4.3 BPI a postoj k migrační krizi

U spolku Blok proti islámu je vymezení v rámci migrační krize, která vznikla s přílivem muslimských uprchlíků vyznávajících islám zcela jasné. Pro BPI je islám

zřízení přísně střežených internačních táborů pro imigranty, či stíhání tzv „sluníčkářů“ viz <http://narodnidemokracie.cz/akcni-plan-pro-reseni-migracni-krize-v-cr/> [2016].

středobodem od jeho počátku až do konce. Vyjadřuje negativní postoj vůči islámské komunitě, která je nepřizpůsobivá, neintegrovatelná, narušující tradice a hodnoty v Evropě, zavádějící vlastní kulturní zvyky a ideologii v evropských zemích – jak vyjadřoval M. Konvička a další představitelé BPI primárně na Facebooku a v médiích.

Problémy v otázce imigrace jsou podle M. Konvičky dva. Za prvé obecný problém, že „volnou migrací“ stát v podstatě rezignuje na svou základní funkci – zajištění ochrany svých občanů. Druhý je problém specifický. Jde o to, že islámská migrace znamená více islámu a více islámu znamená proliferaci všech na islám navázaných negativních jevů (od růstu paralelní společnosti až po terorismus). Podle Konvičky by se migrace z islámských zemí měla zcela vyloučit.[Rozhovory a dotazníky] Obecně označují islám jako nenávistnou ideologii, která je neslučitelná s evropskými hodnotami, s demokracií, s lidskou důstojností a svobodou [Pravý prostor 2016].

O tématu islámské imigrace a jeho škodlivosti pro evropskou, resp. českou, společnost se M. Konvička, P. Hampl a další představitelé velice frekventovaně na Facebooku. Denně bylo přidáváno hned několik příspěvků, kde ve většině případů sdíleli zprávy z migrací „postižených“ zemí – Německo, Francie, severské státy – kde muslimští imigranti způsobovali problémy ve společnosti. Nejvíce zmiňovány byly případy znásilňování a obtěžování žen v těchto zemích a také příspěvky o tom, jak imigranti nechtějí pracovat, integrovat se a vysávají státní finance.[Facebook] Aktivita v prostředí internetu, primárně pak na síti Facebook, je dle Ministerstva vnitra nejčastější formou projevu stoupců spolku [EuroZprávy.cz 2015a]. Předseda spolku Konvička byl pro své výroky na Facebooku dokonce na podzim 2015 obviněn z podněcování nenávisti vůči muslimům [EuroZprávy.cz 2015c].⁷⁷

Postoj Bloku vůči muslimským imigrantům vyznávající islám je jasně čitelný i díky akcím, které spolek pořádal. Například pochod na prvního Máje 2016 z Letné na Klárov, kde zhruba 400 lidí protestovalo vůči nelegální migraci a proti Islamizaci Evropy [EuroZprávy.cz 2016a]. Zde vládnímu kabinetu adresovali politické výzvy, mimo jiné i zpřísnění imigračních zákonů. Padaly zde hesla jako „*Islám tady nechceme*“, „*Bohuše do koše*“, „*Chceme ochranu hranic*“ [EuroZprávy.cz 2016a]. V srpnu 2015 byly po Praze instalovány torza ukamenovaných žen (samozejmě šlo o

⁷⁷ Obviněn byl 18. listopadu 2015, den poté co vystoupil po boku prezidenta Zemana na akci na Albertově. Zástupkyně M. Konvičky označila obvinění za účelové, kde jde o politický a ideologický proces, [EuroZprávy.cz 2015c]

figuríny) pod hlavičkou IVČRN a BPI, jejichž prostřednictvím chtěli upozornit na nebezpečí islámu. Součástí instalací byly i cedule s nápisy „*Otěhotněla po znásilnění*“ nebo „*Byla nevěrná*“, které měly poukazovat na jedny z důvodů ukamenování [EuroZpravy.cz 2015a]. Dalším zajímavým činem BPI bylo podání trestního oznámení na městské státní zastupitelství v Praze na ministra vnitra Milana Chovance v září 2015. Oznámení podal Martin Konvička a Jana Volfová. Důvodem bylo podezření ze spáchání trestného činu šíření nakažlivé nemoci z nedbalosti (§ 153 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákona), jelikož ministr nechrání zdraví a životy lidí před nemocemi, které mohou do ČR zavléci nelegální migranti [EuroZpravy.cz 2015b].

2.4.4 BPI v nadnárodním prostředí

Blok proti islámu nebyl nikdy součástí nějaké nadnárodní či mezinárodní organizace, hnutí či politické strany, což potvrzuje i tehdejší předseda spolku Martin Konvička [Rozhovory a dotazníky]. Z hlediska spolupráce však BPI spolupracovalo „*s kde kým*“, jak řekl M. Konvička. Jako příklad uvedl německou PEGIDU, ale zároveň podotkl, že to většinou byly ad hoc aktivity.[Rozhovory a dotazníky]

Ke konci ledna 2016 se v České republice konalo setkání odpůrců islámu z celé Evropy, kde hlavním organizátorem byla PEGIDA. Sešli se představitelé organizací odmítajících islám ze čtrnácti evropských zemí a to v Roztokách u Prahy. Na setkání šlo o projednání podrobností ohledně demonstrací proti islamizaci Evropy, které se měly konat v mnoha městech napříč Evropou, a to i v Praze 6. února. Cílem schůzky bylo podle mluvčího BPI D. Štěpána i projednání memoranda o spolupráci, jehož součástí by bylo mimo jiné odmítnutí kvót pro rozdělování uprchlíků. Mezi signatáři memoranda byly i některé evropské parlamentní strany. Samotného setkání v Roztokách se přímo účastnili zástupci devíti zemí a zbylí prostřednictvím videohovorů. Jednání se zúčastnili i Blok proti islámu a Úsvit–národní koalice.[EuroZpravy.cz 2016b]

Na základě tohoto setkání byla podepsána Pražská deklarace⁷⁸, ze které vzniká projekt Pevnost Evropa. Pevnost Evropa má představovat spojení subjektů napříč Evropou za účelem obrany, má symbolizovat zeď, která bude chránit Evropu proti islámským imigrantům. Šlo zde o spolupráci např. s německou PEGIDA, estonskou Konzervativní lidovou stranou, slovenskou Odvahou, polským hnutím Ruch narodowy, rakouskou PEGIDA, bulharskou PEGIDA, nizozemskou PEGIDA, italskou Ligou

⁷⁸ Podepsána byla 23. ledna 2016 právě při konferenci lídrů organizací v Roztokách u Prahy.

severu, jejichž účast je možné vidět i na fotografiích z konference v Roztokách (fotografie viz přílohy práce) [Parlamentnílisty.cz].

Další setkání se v Praze konalo ve druhé polovině května 2016, kde se sešla Pevnost Evropa – dvacet evropských protiimigračních hnutí. Zde jednali o celoevropské petici proti kvótám na rozdělování uprchlíků. Setkání předsedal předseda strany Úsvit–Národní koalice [EuroZpravy.cz 2016c]. V této době již vrcholily neshody uvnitř Bloku, což je důvodem, proč se jednotně příliš neangažovali.

Co se týká vztahu BPI k Evropské unii, dal by se označit jako euroskeptický i když s výhradami. M. Konvička uvádí, že jsou v tomto směru dvě možnosti. První je definitivní odchod České republiky z Unie. Druhou možností je, se v rámci EU nějak asertivně vymezit a multikulturalismus označit za to čím je – podle Konvičky jde o předvoj islamizace.[Rozhovory a dotazníky] Blok v žádné tiskové zprávě, rozhovoru, ve svých dokumentech, ani na Facebooku neuvedl žádnou pozitivní reakci ke kterémukoli z aspektů, kterým se EU věnuje. Spolek dokonce požadoval i vypsání referenda o vystoupení z evropských struktur. Kritika Unie vychází primárně z kritiky islámu a celkově negativnímu postoji vůči islámskému náboženství a kritiky multikulturalismu – což je právě euroskepticismus s výhradami. Neobjevuje se zde kritika postupů a přebujelé byrokracie jako například u Úsvitu. Autorka tak míní, že pokud by problém islamismu a migrace v evropské společnosti nebyl postaven na rozhodování EU, je velmi pravděpodobné, že by se zde nevyskytovala ani kritika Unie.

2.4.5 Krize BPI

Krize spolku byla spojena s dohodou mezi Úsvitem–Národní koalice a BPI, díky které Blok získal peníze pro své kampaně. Právě kvůli penězům vše začalo. Primární spor byl mezi Petrem Hamplm a Janou Volfovou. P. Hampl obvinil J. Volfovou z vykrádání hnutí a že úmyslně brání ustavení přehledné struktury, aby své krádeže zakryla [Rozhovory a dotazníky]. Další zástupci z Bloku, ale říkají, že šlo spíš o soukromé ambice právě P. Hampla, který chtěl získat peníze pro sebe. Měl pocit, že by za svou práci měl být odměněn. V tomto směru Marek Černoš z Úsvitu Hampla nařkl, že po Úsvitu požadoval asi šest milionů korun na placené pracovníky [EuroZpravy.cz 2016d]. K tomu P. Hampl uvedl, „...je zapotřebí, aby pro Blok pracovalo řádově 15 lidí na plný úvazek a že tito lidé by měli dostávat plat na úrovni poslaneckého asistenta. Byl bych mezi tyto lidi zařadil i sebe.“[Facebook]. Autorka z rozhovorů a dostupných

informací inklinuje spíše k té verzi, že šlo o osobní ambice a snahu odstranit ze strany P. Hampla.⁷⁹

Mimo jiné šlo také o rozdílný pohled uvnitř Bloku na další spolupráci s Úsvitem po vypovězení dohody mezi BPI a ÚNK ze strany předsedy spolku Martina Konvičky. V dubnu 2016 totiž J. Zilvar z Úsvitu poskytl zprávu o tom, že vyzvou znovu BPI ke spolupráci, jelikož část Bloku by ve spolupráci ráda pokračovala. Prohlášení o konci spolupráce prý bylo pouze ze strany M. Konvičky a P. Hampla a to bez projednání se členy BPI, důvody pro ukončení prý byly lživé. Nesouhlas s postupem těchto dvou hlavních představitelů vyjádřili v prohlášení 26. dubna 2016 zástupci čtyř pražských místních organizací Bloku a vedení jeho divize v metropoli.[EuroZprávy.cz 2016d]

22. dubna 2016 Hampl veřejně oznamuje, že plánuje svůj odchod z BPI. Zdůvodňuje ho tím, že nemá čas a peníze na kampaň ve Středočeském kraji, kde chtěl kandidovat na post hejtmána v nadcházejících podzimních volbách. Pro server EuroZprávy.cz uvedl, „...*Abych mohl věnovat maximum času lidem na Berounsku, připravuji i rezignaci na pozici místopředsedy Bloku proti islámu.*“[EuroZprávy.cz 2016e].

28. dubna 2016 se konal sněm Bloku proti islámu v Praze, po kterém došlo k rozpadu BPI. Rozpuštění údajně plánované nebylo a došlo k němu spontánně během sněmu a to ve chvíli, kdy předsedovi Konvičkovi bylo jasné, že protiislámské hnutí nemůže pod jeho vedením nadále fungovat [Echo24 2016]. Pravdou je, že spory se vyostřili hned na začátku, kdy Martin Konvička a Petr Hampl odmítali vpustit do sálu delegáty z Liberce, kterým údajně zrušili členství. Proti tomu protestovala Jana Volfová a další. Následně se průběh sněmu zasekl na zvolení volební komise, v tu chvíli se zvedl Radek Nováček a obvinil M. Konvičku a P. Hampla z bolševických metod a následně sněm opustilo několik delegátů (dle J. Volfové více než třicet). Při odchodu všichni podepsali deklaraci o nedemokratických metodách v Bloku a jejich údajném napojení na kmotry ODS (viz Příloha č. 1).[Parlamentnílisty.cz 2016b]

Další delegáti odešli po tom, co Konvička oznámil zrušení Bloku a převedení jeho financí na IVČRN. Díky tomu podle Volfové už nebyl sněm usnášeníschopný.[Parlamentnílisty.cz 2016b] A proto s rozpuštěním někteří bývalí představitelé nesouhlasí. Jana Volfová a další respondenti uvedli, že tomuto rozhodnutí nebyli přítomní primární členové, včetně Volfové a Hampla. Rozhodnutí podle nich

⁷⁹ Hampl působil v BPI, následně v Alternativě pro Českou republiku, ale ani tam nevydržel.

není právoplatné a proto J. Volfová a další dali celou záležitost k soudu. Samotné uskupení jakoby pokračuje ve své činnosti pod názvem Blok proti islamizaci.

Pár hodin po tom co došlo k rozkladu BPI, Martin Konvička oznámil založení Iniciativy Martina Konvičky [Echo24 2016a]. V rozhovoru pro Echo24 Konvička uvedl, že šlo o vnitřní spor dvou stran (tedy tzv. Konvičkovců a lidí okolo Jany Volfové), který už byl v takové fázi, že se s tím nedalo nic dělat, a proto spolek rozpustil, ačkoli se jej snažil „zachránit“ do poslední chvíle. Reportéři také upozornili na fakt, že mnozí tento tah vidí jako plánovanou cestu ze smluvních závazků, které uzavřeli s Úsvitem⁸⁰, čemuž nasvědčuje i založení Iniciativy a také úmysl založení Alternativy pro Česko⁸¹. Konvička to vyvrací a označuje jako spekulace.[Echo24 2016a]

2.5 Blok proti islamizaci

2.5.1 Vznik BPI

Dne 1. května 2016 došlo k založení nového spolku Blok proti islamizaci [Bpi 2016a]. Důvodem pro jeho založení byla podle členů/zakladatelů cenzura na Facebooku původního BPI, zastrašování vylučováním oponentů, či manipulace s počtem hlasů v Akční radě. Zakladateli nového spolku jsou někteří krajští a řada okresních lídrů Bloku proti islámu. Lidé, kteří se rozhodli projekt dále udržovat, chtějí zamezit štěpení protiimigračních sil a naopak dosáhnout spojování sil v boji proti islamizaci České republiky. *„Naším cílem je bránit štěpení protiimigračních sil v ČR. Zastavení mocenských sil, které se snaží ovládnout BPI, manipulujících s doc. Konvičkou, a usilujících o štěpení a tedy oslabení antiislámských sil v ČR...“*, odůvodňuje vznik BPI předsedkyně krajské ústecké divize BPI Iva Procházková. Kromě toho chce Blok proti islamizaci pokračovat v kampani do krajských i senátních voleb ve všech krajích a to jak s Úsvitem, tak i s dalšími demokratickými silami. V BPI působí i podnikatel Roman Bakala jako lídr plzeňské divize.[Parlamentnílisty.cz 2016d]

Předsedkyní přípravného výboru se stala Jana Borkovcová. Dále byli v přípravném výboru Iva Procházková, Roman Bakala a Miroslava Franková [Parlamentnílisty.cz 2016d]. Zde je také jisté propojení s Úsvitem, protože Roman

⁸⁰ Že je rozpuštění BPI cestou ze smluvních závazků prý naznačil i P. Hampl [Echo24 2016a].

⁸¹ O založení politické strany se M. Konvička snažil ještě před konáním dubnového sněmu. Politická strana měla nést název Alternativa pro Česko – zde pocházela inspirace podle strany Alternativa pro Německo (AfD). Naneštěstí ho ale někdo předběhl a pod tímto názvem zaregistroval jiný subjekt. [Parlamentnílisty.cz 2016b]

Bakala je členem předsednictva strany Úsvit–národní koalice [ÚNK]. Na webových stránkách jsou jako členové BPI uvedeny pouze dvě osoby – Jana Borkovcová a Iva Procházková. Jana Borkovcová se stala předsedkyní spolku. Zároveň je Borkovcová výraznou osobou, jelikož se společně s Tatjanou Festerling⁸² podílela na založení eurorealistických stran a hnutí v Evropě – Pevnost Evropa, s cílem Evropu nerozbit, ale formovat.[BPI] Iva Procházková se stala místopředsedkyní Bloku proti islamizaci. Další představitelé jsou pak k nalezení na webu BPI v záložce „místní organizace“. Rovněž Roman Bakala, který je druhým místopředsedou BPI.[BPI] Na založení spolku se podílela i Jana Volfová [Vlastenecké noviny 2016a].

Pro oslovování stoupenců je primárním nástrojem jejich facebookový profil, kde publikují příspěvky s tematikou problémů s teroristy a uprchlíky. Dále využívají peticí a pořádají demonstrace. Další z nich je chystána na prvního Máje letošního roku, kde bude přítomna i strana Česká suverenita a pravděpodobně další organizace, při čemž je chystán průvod s alegorickými vozy, který pojedje z Letné na Klárov [Rozhovory a dotazníky].

2.5.2 Programatika a organizace BPI

Nově založený spolek vytvořil své stanovy 1. května 2016. Stanovy byly sestaveny na zhruba stejném principu, jako stanovy BPI. Jako základní cíl si vymezují ochranu demokracie, občanských svobod, šíření osvěty, organizace demonstrací a pomoc občanům v konkrétních situacích. Aby spolek dosáhl vytyčených cílů, hodlá vyvíjet následující činnost: organizování a podpora zapojení občanů do veřejného života, definování společenských priorit a hledání inspirativních příkladů řešení a přístupů k nejdůležitějším politickým oblastem a jejich veřejná publikace, propagační a reprezentační činnost, vydávání tiskových materiálů, pořádání přednášek, seminářů a konferencí.[BPI 2016a]

Ve stanovách je vymezeno kdo se může stát členem spolku – tedy kromě fyzických osob i osoby právnické (tj. i politická strana) a zároveň jaká práva a povinnosti tito členové mají. Nejvyšším orgánem spolku je Členská schůze, která se skládá ze všech členů. Schůze je svolávána předsedou spolku a schvaluje výroční zprávy a koncepci hospodaření spolku, dále může doplňovat a měnit stanovy spolku. Na Členské schůzi je volen výkonný výbor spolku, jehož úkolem je řízení spolku. Výkonný výbor je tvořen předsedou spolku a dalších dvou členů, které volí Schůze. Výbor může

⁸² Tatjana Festerling je mluvčí německé PEGIDY.

rozhodnout o přijetí i vyloučení člena spolku a zakládá a ruší krajské divize spolku.[BPi 2016a]

Na první schůzi výkonného výboru je volen předseda. Předseda je statutárním orgánem spolku a má právo hospodařit s majetkem spolku. Kontrolní výbor, který je orgánem kontrolním a koordinačním. Jednotlivé krajské divize jsou podřízeny výkonnému výboru a nemají vlastní stanovy, ani samostatnou právní subjektivitu, mají pouze samostatné dílčí projekty na úrovni krajů, a to z pověření výkonného nebo kontrolního výboru.[BPi 2016a]

Program spolek popisuje velice stručně, a to v osmnácti bodech, které působí spíše heslovitě. Zní následovně: 1) pohraniční policie do všech hraničních okresů, 2) žádné další azylové tábory v krajích a rozšiřování jejich kapacit, 3) zřízení dobrovolných krajských sborů Stráže obrany státu, 4) prevence kriminality, 5) přímá demokracie a referenda i v krajích, 6) zachování praktických škol. Stop nepromyšlené inkluzi, 7) odměny pro učitele za pokroky žáků, 8) školy a mimoškolní aktivity dostupné pro všechny, 9) zastavení multikulturních programů a zavedení výchovy k národní hrdosti na školách, 10) děti a mladí z pouličních part a od počítačových her na hřiště, 11) zapojení místních firem všech velikostí do přípravy učňů – podle švýcarského vzoru, 12) nižší daně v kraji pro firmy i občany dle návrhu ekonoma Pavla Kohouta, 13) ochrana české krajiny, podpora historických tradic a cestovního ruchu, 14) dostupné služby a aktivity pro všechny seniory, 15) krajská veřejná doprava pro aktivní občany zdarma, 16) STOP plíživé likvidaci nemocnic: Udržení systému úplné dostupnosti zdravotní péče, 17) tranzit kamionů pouze po železnici – podle rakouského vzoru a 18) zrušení soukromých exekutorů [BPi 2016b].

Autorka zde podotýká jistý programový posun oproti BPI – Blok proti islamizaci je méně *single issue* spolkem a věnuje se tématům v jednotlivých společenských sektorech. Ačkoli jde o body, je zde vidět, že se snaží kromě tématu bezpečnosti hranic pojmout i politiku hospodářskou a sociální, podotýká zdravotnictví, školství i dopravu. Navíc je zde přítomno prosazování prvků přímé demokracie. Autorka také tvrdí, že je zde vidět jasný vliv strany Úsvit, což se v tomto programu odráží v cílech, které jsou pro ně společné⁸³. Je to proto, že program (jediný, který spolek má) se rovná programu ÚNK pro krajské volby – resp. osmnáct bodů je totožných. Rozdíl je v tom, že u BPi

⁸³ Nejvíce zmínka o Pavlu Kohoutovi, o kterém Konvičkův Blok nikdy nehovořil. Rovněž přímá demokracie a referenda, nebo vytvoření domobrany, což bylo součástí společného programu pro krajské volby. I další body jsou více méně „opsány“ od strany Úsvit.

jsou k vidění pouze tyto holé body, ale na stránkách ÚNK je každý bod podrobněji rozepsán⁸⁴. Zajímavé je také to, že ani v jednom bodě není kladen důraz na boj proti islamizaci a téma muslimské imigrace či islámu jako takového se v textu vůbec nevyskytuje.

V programu se spolek muslimské populaci vyznávající islám nevěnuje, ovšem na svém webu je zde samostatný oddíl „Islám“. Pokud otevřete přímo oddíl islám, otevře se stránka s vyhlášením soutěže „o nejlepší karikaturu proroka Mohameda“, která je doprovázena poměrně výsměšným textem o proroku Mohamedovi, o tom že muslimové mají předepsáno i to, jak se mají vykálet. Pak zde jsou dvě záložky – halal a šaría. BPi informuje o výrobcích s označením HALAL, které porušují práva zvířat (jejich zabíjení bez omráčení). Aby firma mohla užívat označení certifikace HALAL, musí nejdříve zaplatit islámské organizaci za tento certifikát. Blok proti islamizaci tvrdí, že tyto peníze jsou následně používány na šíření islámu a že tím pádem je tak placen džihád. Rovněž dokazují, že výrobky s HALAL má i firma Agrofert ministra financí Andreje Babiše. Ve druhé záložce BPi popisuje, a to velmi stručně, islámské právo šaría a zdůrazňuje zde hlavní body, které odporují evropskému myšlení. Píší, že 64 % Koránu, ze kterého šaría vychází, pojednává o tom, jak mají muslimové zacházet s ateisty, křesťany a dalšími nemuslimy – tedy s námi. Upozorňují na to, že šaría ospravedlňuje a přímo vyžaduje veškeré projevy islámu, které my odmítáme.⁸⁵

2.5.2.1 Blok proti islamizaci a spojení s Úsvitem

U „následnického“ spolku je propojení se stranou Úsvit–národní koalice zcela jasné. V první řadě, jedním ze sporů, díky kterým došlo k rozpuštění BPI a založení Bloku proti islamizaci, byla právě rozdílná vize členů BPI o spolupráci s Úsvitem. Ti, kteří založili Blok proti islamizaci, patřili k těm, kteří nesouhlasili s Konvičkovým a Hamplovým vypovězením dohody mezi ÚNK a BPI a chtěli pokračovat ve spolupráci se stranou. Dalším faktorem bylo a je to, že součástí přípravného výboru BPi byl člen strany Úsvit Roman Bakala, který se po založení spolku stal jeho místopředsedou.

Nepopíratelný je i vliv Úsvitu na programové cíle spolku, při čemž většina bodů programu BPi je shodná s tím, co prosazuje ÚNK. Jak bylo zmíněno výše, nechybí primární body ÚNK jako přímá demokracie, domobrana a inspirace P. Kohoutem. Od

⁸⁴ Viz *Program strany pro krajské volby: Hrdá a bezpečná země* na <http://www.usvitnarodnikoalice.cz/program-strany/> [2016].

⁸⁵ Například džihád, ženská obřízka, ukamenování, dětské nevěsty, antisemitismus, otrokářství, trest smrti za konverzi od islámu atp. [BPi]

ustavení nového spolku tedy byla jasná budoucí vize spolupráce těchto dvou formací. BPi tak pokračovalo v kampaních a s Úsvitem šel společně do krajských a senátních voleb, které proběhly na podzim 2016.

Jistou zvláštností, na kterou autorka upozorňuje je, že Úsvit má na svých webových stránkách v hlavní nabídce oddíl „Blok proti islamizaci“, který přímo odkazuje na webové stránky BPi. Na druhé straně Blok proti islamizaci na svých oficiálních stránkách Úsvit vůbec nezmiňuje. V záložce „s kým spolupracujeme“ je pouze odkaz na Svobodný vysílač CS, což je projekt rádia české alternativy, jde o vysílání a internetové fórum. Iniciátorem rádia Svobodný vysílač CZ je Pavel Hlávka, který je zároveň koordinátorem integračního projektu svobodných a nezávislých rádiových studií po celé republice a právě ta jsou sdružena do projektu Svobodný vysílač CS. Svobodný vysílač CS je interaktivní informační a společenský portál, který spolupracuje se zahraničním partnerem Svobodný vysílač, který působí na Slovensku a kde celý projekt vznikl. Jako svou filozofii prezentují svobodu slova, hledání pravdy, věnování se zakázaným a kontroverzním tématům. Má představovat prostředí, kde mají všichni příležitost se vyjádřit a reagovat na daná témata, aniž by zde docházelo k jakékoli cenzuře.[Svobodný vysílač]

2.5.3 BPi a postoj k migrační krizi

Blok proti islamizaci se jasně vymezuje výhradně vůči migraci muslimů vyznávajících islám. O tom nasvědčuje i název spolku a to, že jde o spolek, který má představovat zachránění Bloku proti islámu, který byl rozpuštěn. Na svých webových stránkách zdůrazňuje muslimské hodnoty vycházející z práva šaría, které vychází z Koránu, a které jsou jasně v rozporu s evropskou kulturou. Kladou důraz na to, že toto právo ve své podstatě útočí na všechny, kteří nejsou vyznavači islámu a nejsou muslimy a i mezi svými jasně potlačuje, pro evropskou společnost tradiční, lidská práva a svobody. Na stránkách rovněž ukazuje jak je toto náboženství vlastně směšné.

Na svém Facebooku BPi primárně sdílí různé zprávy ze světa i z domácího prostředí, které se nějak týkají muslimů, islámu, terorismu, či zákonů o migraci apod. Například zpráva online zpravodaje Echo24 „*Jak správně podřezat německého policistu. Islamisté zveřejnili videomanuál*“⁸⁶, nebo zpráva na webu Česká justice „*Migrant připlul z Libye do Itálie a mířil do Českých Budějovic. Soud v Brně*

⁸⁶ Jde o zprávu informující o tom, že radikálové Islámského státu natočili instruktážní video, které radí jak způsobit německému policistovi nožem smrtelná zranění [Facebook].

nepřipustil návrat do Itálie“, či zpráva na iDNES „*U metra v centru Osla našli v noci bombu. Policie ji zajistila a odpálila*“[Facebook]. Všechny sdílené zprávy mají upozorňovat především na nebezpečí, které hrozí od muslimské populace, při čemž jsou tito lidé, kteří jsou již v Evropě, vyzýváni představiteli teroristických skupin k nejrůznějším činům. Také na neschopnost vlád a justice tyto situace řešit. Frekvence jejich příspěvků je velmi intenzivní, přidávají až deset příspěvků za den a všechny se týkají tohoto tématu.

2.5.4 BPi v nadnárodním prostředí

Největší spojení BPi je s německou PEGIDA. O tom svědčí spolupráce předsedkyně Bloku proti islamizaci J. Borkovcové a mluvčí německé PEGIDY T. Festerling na vybudování projektu, či sdružení stran a hnutí, Pevnost Evropa (Festung Europa). Díky této deklaraci, která byla podepsána 23. ledna 2016 zástupci vlasteneckých a protiislámských iniciativ ze čtrnácti zemí Evropy. Na webových stránkách BPi je samostatný oddíl „Pevnost Evropa“, kde je sepsáno hlavních šest bodů deklarace a rovněž odkaz na petici proti evropským kvótám na přerozdělování uprchlíků [BPi].

Co se týká postoje BPi k Evropské unii, dalo by se předpokládat, že zůstane stejně negativní jako v rámci Bloku proti islámu. Ovšem opak je možná pravdou. Nikde nejsou vidět zmínky či postoje vůči Unii. Nesouhlas je vyjádřen pouze proti přijetí kvót na přerozdělování uprchlíků mezi evropskými státy. V programu ale není jediná zmínka o Unii. Nevyskytuje se zde kritika jejích politik apod. Dle autorky nikde nebylo uvedeno, že by Blok proti islamizaci usiloval například o vystoupení České republiky z Evropské unie. Autorka práce to zdůvodňuje tím, že díky úzkému propojení se stranou Úsvit možná spolek postoj nevyjadřuje a není v tomto směru tolik agresivní. Úsvit patří mezi strany euroskeptické, ale nikoli radikální – vyžaduje primárně odstranění chyb a až v případě, že k tomu nedojde, by přešel k radikálnější vizi – vystoupení z evropských struktur. To se ale změnilo v březnu 2017, kdy BPi podal zprávu o kandidatuře do voleb do PSČR, kde mimo jiné chce referendum o vystoupení z EU – postoj se tedy radikalizoval [Parlamentnílisty.cz 2017a].

2.5.5 Budoucí směřování spolku BPi

Budoucnost spolku Blok proti islamizaci se bude pravděpodobně nejvíce odvíjet od toho, jak dopadne soudní proces ve věci existence Bloku proti islámu. Pokud soud uzná žalobu J. Volfové za oprávněnou a rozhodne v její prospěch, nejspíš dojde

k obnovení Bloku proti islámu. Tím pádem by byl Blok proti islamizaci s největší pravděpodobností rozpuštěn. Otázkou zůstává, jak by to bylo se závazky BPI vůči straně Úsvit. Spolupráce s Úsvitem nevypadá, že by se měla měnit a autorka predikuje, že se mohou společně pokusit o úspěch v nadcházejících parlamentních volbách.

Ke konci března letošního roku Blok proti islamizaci na jednání rozhodl, že se budou účastnit voleb do Poslanecké sněmovny, které se budou konat na podzim, a to na kandidátkách politické strany Blok proti islamizaci – obrana Domova. Jako volební heslo hlásají „*Postavíme islám mimo zákon*“ a budou požadovat vypsání referenda o setrvání v NATO i EU. To ukazuje posun BPI k euroskeptické orientaci. Výstup z NATO požadují primárně proto, že jeho součástí je i nedemokratické Turecko. Zároveň uvádějí, že je Blok otevřen spolupráci se všemi vlasteneckými, antiislamizačními a protiimigračními organizacemi, které svou činností prokázaly oddanost českému státu a těmto organizacím nabízí možnost kandidovat do Sněmovny.[Parlamentnílisty.cz 2017a]

2.6 Iniciativa Martina Konvičky

2.6.1 Vznik IMK

Jak autorka uvedla výše, založení Iniciativy Martina Konvičky oznámil M. Konvička pár hodin po sněmu, kde došlo k rozpuštění Bloku proti islámu, tedy 28. dubna 2016. Založení nové iniciativy již proběhlo bez účasti a hlasování Jany Volfové, libereckých delegátů a ostatních, kteří v průběhu sněm opustili [iDNES 2016c]. Novým mluvčím byl zvolen Miroslav Adamec, který uvedl, že do vedení IMK byli zvoleni Marie Čapková, Kateřina Šťastná, Martin Vítek a David Nepimach [iDNES 2016c].

Konvička původně chtěl založit novou stranu s názvem Alternativa pro Česko (po vzoru Německa), ovšem na sněmu se hovořilo o tom, že už je někdo předběhl a stranu s takovým názvem registroval. Uskupení s názvem Alternativa pro ČR nakonec později vzniklo a Konvička se nechal slyšet, že chce s uskupením spolupracovat. „*Budeme tuto stranu podporovat, ale nebude nám činit problém přepřáhnout, pokud by se nám to, co dělá, nelíbilo.*“, řekl k tomu Konvička.[iDNES 2016c]

Iniciativa Martina Konvičky je rovněž spolkem. Datum zápisu spolku do obchodního rejstříku je 26. listopadu 2016. Martin Konvička je veden jako předseda spolku, při čemž předseda představuje statutární a výkonný orgán spolku. Stanovy spolku jsou zde pak registrovány 30. listopadu 2016.[Kurzy.cz] V dotazníku Konvička uvedl, že založení Iniciativy byl „...*zoufalý pokus zachránit tu část členů BPI, kteří se*

úplně nezbláznili“[Rozhovory a dotazníky]. Tento pokus zároveň označil za „...*pokus s nešťastným názvem, nešťastně zrozený*.“[Rozhovory a dotazníky].

M. Konvička zároveň v dotazníku uvádí, že oficiálně IMK stále existuje, ale reálně je „mrtvé“. Je to proto, že „*ten, jehož jméno nese, prostě nemá sílu znovu absolvovat takové to organizačně-zakládací martýrium (objíždět kraje, mluvit na schůzích...)*. *Momentálně kašlu na hru na masovost a pracuji ve spolku, který by se spíše dal nazvat think-tankem. Jmenuje se VII. republika a vychází z přesvědčení, že hrstka odhodlaných a schopných udělá víc práce, než masa pasivních a nemotivovaných*.“[Rozhovory a dotazníky]. V současné době tak Konvička pracuje v projektu 7. Republika.

2.6.2 Programatika a organizace IMK

Dle stanov je IMK „*nezávislou a dobrovolnou právnickou osobou sdružující dospělé občany se zájmem o ochranu lidských práv a demokratických svobod, sekulárního a právního řízení ČR, poznání lidské společnosti z hlediska sociálních procesů, trendů, struktur a jevů, stejně jako o poznání podstaty práva a s tím souvisejícím zájmem o posilování občanské, právní i ekonomické gramotnosti a vnímavosti občanů a rovněž tak i rozvoje jejich schopností... Cílem činnosti spolku je povzbudit ambice a aspirace všech jejich členů a veřejnosti při šíření kulturních a civilizačních hodnot*.“[Kurzy.cz 2016]. Zajímavé je, že v dotazníku Konvička uvedl, že IMK stanovy nemá, ačkoli je má a uváděl pouze funkce a orgány BPI [Rozhovory a dotazníky]. Ve stanovách je rovněž uvedeno, že se jedná o nepolitický subjekt [Kurzy.cz 2016].

Členem se může stát jakákoli fyzická osoba (na rozdíl od BPI, kde mohla být členem i právnická osoba) a zároveň je zde uvedeno, že členové neodpovídají za dluhy spolku (což je pravděpodobně spojeno se zkušeností ohledně dohody mezi BPI a ÚNK). K dosažení vytyčených cílů hodlá spolek využívat přednášky a edukační činnost, pořádání společenských a kulturních akcí a pomocí spolupráce s různými státními i nestátními subjekty [Kurzy.cz 2016].

Orgány spolku jsou valná hromada, výbor a předseda. Vrcholným orgánem spolku je valná hromada, která má právo schvalovat a měnit stanovy, či odmítnout rozhodnutí výboru a předsedy. Rovněž volí ostatní orgány spolku. Výbor tvoří předseda, místopředseda a jeden další člen výboru. Předseda stojí v čele spolku a uskutečňuje usnesení valné hromady. Předseda společně s výborem hospodaří s majetkem spolku a o

tomto hospodaření je povinen poskytovat informace členům.[Kurzy.cz] Proti spolkům jako byl Blok proti islámu, nebo je Blok proti islamizaci, zde chybí kontrolní orgán, který by dohlížel na činnost výboru a dodržování stanov a cílů spolku

Co se týká programového zaměření IMK vychází autorka primárně z dotazníku vyplněného M. Konvičkou a z médií, jelikož mnoho dokumentů, ani facebookových příspěvků, již není dostupných. Iniciativa je nezařaditelná na pravolevé ose, jelikož to měl být opravdu pokus o držení se protiislámské iniciativy. Ideologický rozdíl mezi IMK a BPI prý více méně není, jde o boj proti islamizaci Evropy.[Rozhovory a dotazníky]

Primárním nástrojem pro oslovování příznivců je, jako u všech Konvičkových projektů, internet. Nejvíce pak sociální síť Facebook. Až na druhém místě jsou média. Na Facebooku je stále přítomna diskuzní skupina IMK, která je uzavřená [Facebook]. Aby bylo možné číst příspěvky, uživatel musí nejprve odeslat žádost o členství ve skupině a vyčkat na její schválení. V současné době se ale zřejmě nedá do skupiny zapojit, jelikož se zdá, že ji už nikdo nespravuje. Autorka žádala o členství, ovšem dosud nebyla do skupiny zařazena.

Dále je na Facebooku mnoho profilů městských organizací IMK (např. Iniciativa Martina konvičky – Jižní Čechy oficial, Iniciativa Martina Konvičky – Moravskoslezský kraj). Skupiny IMK jako Iniciativa, či nezisková organizace a komunita. Na „celostátních“ stránkách není mnoho k vidění. Na komunitě IMK se nevyskytují žádné informace ani příspěvky. Na stránkách iniciativy i neziskové organizace IMK jsou sdíleny a poskytnuty informace o sněmu, kde byl rozpuštěn Blok proti islámu a založeno IMK. Na stránce iniciativy IMK je pak ještě pět antiislámských příspěvků, které ale byly všechny uveřejněny 29. května 2016. Na stránce neziskové organizace IMK je poslední příspěvek ze začátku srpna 2016 s glosou s antiislámským podtextem, kterému předcházela pouze jeden příspěvek z Konvičkovy tiskové konference z 30. května 2016. Skutečně a více aktivní tak jsou do současnosti pouze městské skupiny IMK, které sdílejí zprávy ze světa týkající se negativ islámu a terorismu, případně v tomto směru kritizují českou vládu a premiéra Sobotku.[Facebook]

Dojde-li ke shrnutí – jediný směr IMK je/byl boj proti islámu a islamizaci Evropy a sdružování lidí se stejným názorem na tuto otázku. Autorka tak Iniciativu Martina Konvičky označuje za *single issue* spolek, který již reálně nefunguje. Ačkoli byla Iniciativa aktivní krátce, i přesto stihla několik akcí. První z nich proběhla

začátkem července 2016, kdy byla před brněnskou mešitou uspořádána akce s názvem „*Ramadán po česku*“. Vystoupili zde řečníci, včetně Martina Konvičky, podával se vepřový guláš, proběhla přehlídka modelek v plavkách a vystoupila zde i členka SPD Andrea Komárková. Rovněž zde byla možnost podepsání petice za vznik politické strany Alternativa pro Českou republiku.[Novinky.cz 2016b] Druhá výrazná akce proběhla na konci srpna 2016, kdy IMK uspořádala na Staroměstském náměstí v Praze happening s názvem „*Okupanti obsazují Prahu*“. Tento happening měl za cíl simulovat útok Islamistů. Na náměstí přijeli zástupci IMK s džípem s vlajkou Islámského státu. Před tímto vozem jel Konvička na velbloudu. IMK způsobilo na náměstí plném turistů paniku ve chvíli, kdy začali vykřikovat „Alláhu akbar“. Nechyběla ani imitace střelby. Akce byla ukončena policií ve chvíli, kdy se zástupci Iniciativy chystali předvést popravu zajatce.[Týdeník policie 2016] Aktéři výstupu včetně Martina Konvičky byli policií zadrženi [A2alarm 2016]. Z těchto aktů lze také rovněž zjistit zaměření spolku.

2.6.3 Otázka migrace, nadnárodní prostředí a budoucnost IMK

Postoj IMK k imigraci je naprosto jasný. Spolek byl jednoznačně proti islámské imigraci a proti jakémukoli přijímání či pomoci těmto uprchlíkům. Jde o primární a jediné faktické zaměření spolku. Za své krátké reálné působení IMK s nikým na nadnárodní úrovni nepůsobil a nejsou ani žádné zprávy o spojení s nějakými zahraničními uskupeními. Primárním důvodem jsou dle autorky veškeré události okolo rozpadu BPI a velmi krátké aktivity Iniciativy.

Budoucnost IMK nevypadá dobře. M. Konvička uvedl, že jeho budoucí vize IMK je její „uspání“ [Rozhovory a dotazníky]. Jako důvod může být brána Konvičkova práce v VII. Republice. „*Pracuji v “7. Republice”, která má velké plány, ale nechce být (alespoň prozatím) velkým hnutím. Důvody jsou tři, jednak nechci dále tříštit roztržitěnou scénu, jednak teď fakt nemám prostor na organizační práci a konečně – po občas trpkých zkušenostech se chci řídit pravidlem “Dvakrát měř, jednou řež”.*“, uvedl Konvička v dotazníku [Rozhovory a dotazníky]. Na otázku Konvičkových politických ambicí odpověděl, že to ukáže až vývoj a prý velmi brzy, s Iniciativou však do voleb rozhodně jít nechce. Konvička se zároveň domnívá, že podpora občanů se bude od hnutí odvracet k politickým stranám [Rozhovory a dotazníky] – je tedy možné, že bude opět zakládat novou politickou stranu, se kterou bude chtít ve volbách uspět, či snad transformuje v politickou stranu 7. Republiku.

2.6.4 7. Republika

Projekt 7. Republika označil Martin Konvička spíše za think thank [Rozhovory a dotazníky]. Ovšem z think thanku, který primárně na Facebooku poukazoval na problémy islamizace, se stává něco jiného. 17. března letošního roku se na Facebooku Martin Konvička – 7. Republika.cz objevilo video, které vyzývá k podpoře jejich volební kampaně pro volby 2017 [Facebook].

Stěžejními osobami jsou Martin Konvička a David Nepimach. Na webu 7. Republika nejsou téměř žádné informace. Jedná se pouze o jednu jedinou stránku, kde je sedm zásadních bodů, při čemž je cílem sedmé republiky poučit se z chyb republik minulých a vytvořit ještě úspěšnější zem, než byla česká První republika [7.republika.cz]. Prvním bodem je identita, která hovoří o identitě Čechů, Moravanů a Slezanů. Další je přežití. Zde říkají, že chtějí být silou a nástrojem k přežití našeho národa nyní, v době, kdy evropské národy zmírají v ničivé krizi. Třetím bodem je svoboda, zde píše o tom, že v současné době žijeme v tyranii, která je vydávána za svobodu, ale skutečná svoboda prý znamená říkat to, co se nám zrovna nemusí líbit. Čtvrtým bodem je anti-islám, který berou jako svůj princip, jelikož islám je protikladem svobody, práva a spravedlnosti. Následuje hrdost, kterou by si měl český národ znovu vybudovat a pokud tak neučiní, bude nadále vazalem cizích mocností. Předposledním bodem je občanství, které by nemělo být chápáno jako pouhá výhoda, ale jako privilegium, které si člověk musí zasloužit. Posledním bodem je vize. Jejich vizí je společnost založená na modernizaci, efektivitě, rozvoji, inteligenci, technologii, občanství, kuráži, razantnosti, aktivitě, civilizovanosti, inovaci a energii.[7.republika.cz]

Kromě toho jsou na stránce odkazy na online zprávy Nová buržoazie (Czech Alt – Right News Network) a Hrdý Čecháček, což je ovšem také odkaz směřující na web Nové buržoazie. Odkazy Martina Konvičky a Davida Nepimacha uživatele nasměrují na jejich facebookové profily. Pak je zde k nalezení pouze číslo účtu, určeného na podporu 7. Republiky a odkazy na Facebook, Twitter či Youtube. V této chvíli je otázkou, co z této formace vznikne a jakým směrem se bude vyvíjet její budoucnost, která se může zdát pod vedením M. Konvičky, vzhledem k dosavadní činnosti, poněkud nejistá.

2.7 Alternativa pro Českou republiku 2017

2.7.1 Vznik ApČR

Protože P. Hampl a P. Štěpánka z rozpadlého Bloku proti islámu předběhli⁸⁷ s registrací politické strany Alternativy pro Česko, muselo se najít jiné řešení, a to se také podařilo. Samotnému vzniku politického subjektu předcházelo vytvoření webové prezentace Alternativy pro Česko (www.alternativaproceskourepubliku.cz). Následně využili pro realizaci vzniku nového politického subjektu „spící“ hnutí Restart 2014⁸⁸. Na celém procesu se podílel primárně Petr Hampl a Petr Štěpánek. Mnohá média uváděla, že je tvůrcem i Martin Konvička, ovšem sám Konvička se o tom nikde příliš nezmiňuje. Zřejmě byl Konvička součástí širšího přípravného výboru ApČR [Fragmenty.cz 2016]. Na serveru Hrebenar.eu píší o fabulacích kolem vzniku ApČR [Hrebenar.eu 2016], ovšem většina informací je ryzími spekulacemi a jednou z mála pravd v tomto článku je pouze neschopnost představitelů budoucího ApČR patentovat si tento název.⁸⁹

Začátkem května 2016 byl ustaven přípravný výbor politické strany Alternativa pro Českou republiku, která se od začátku hlásí k hodnotám jako německá AfD. Členy přípravného výboru byli Petr Hampl, Eva Hrdinová a Petr Štěpánek. Dalšími tvářemi, které patřili k širšímu přípravnému výboru, byli již zmíněný Martin Konvička, Vladimíra Mročková, Jaroslav Zvěřina či Radim Hreha [Fragmenty.cz 2016; srov. ApČR 2016a]. Přípravný výbor deklaroval, že „...bude národně orientovanou, euroskeptickou, liberálně konzervativní stranou. Zakladatelé ApČ se hlásí ke stejným hodnotám, cílům a stejné politice, jakou německým občanům nabízí tamní *Alternative für Deutschland (AfD)*, a chce být pro české voliče stejnou alternativou.“ [ApČR 2016a]. Alternativa byla oficiálně registrována na MVČR ke dni 29. července 2014 [MVČR] (datum registrace RESTART 2014), za reálné datum vzniku Alternativy může být považováno datum uvedené P. Hamplem na webu ApČR, a to 16. června 2016, kdy došlo ke změně stanov u MVČR [ApČR; MVČR].

⁸⁷ Šlo o původní sympatizanty Bloku proti islámu, který byly celou situací okolo rozpadu rozhořčeni. Předsedou strany Alternativa pro Česko (APČ) se stal Jan Hlava [E15 2016]. Strana byla zapsána 2. června 2016. Skupina založila stranu na základě odporu vůči P. Hamplovi, M. Konvičkovi i P. Štěpánkovi.

⁸⁸ Jednalo se o politické hnutí Richarda Permana, které vzniklo jako občanská iniciativa. Hnutí mělo ambice získání postu pražského primátora. [Aktuálně.cz 2014]

⁸⁹ Hrebenar.eu například zdůrazňuje lživost Hamplova prohlášení o registraci hnutí u Ministerstva vnitra 16. června 2016, ovšem pokud otevřete stránky ministerstva je zde evidována změna stanov hnutí a to 16. června 2016 [MVČR].

Alternativa vznikla proto, že BPI vypověděl spolupráci s Úsvitem a bylo jasné, že reálná politika potřebuje politickou základnu, proto vznikl nápad udělat něco podobného jako je Alternativa v Německu [Rozhovory a dotazníky]. 26. června byl Hampl zvolen předsedou ApČR a byl pověřen vypracováním podrobného politického a volebního programu. Prvním místopředsedou se stal Petr Štěpánek.[Echo24 2016b].

Na konci ledna tohoto roku došlo k transformaci hnutí na politickou stranu (politickou stranou chtěli být od začátku, ale vzhledem ke komplikacím, kvůli kterým museli využít platformu hnutí RESTART, a jako de facto pokračovatelé se změněným názvem byli nuceni být hnutím, minimálně do té doby, dokud nevyřídí veškeré závazky, které po původním hnutí „zdědili“ – tj. problém s doplněním výročních zpráv za RESTART [Rozhovory a dotazníky]). Republikový sněm Alternativy pro Českou republiku 2017 schválil nové stanovy. Zároveň došlo ke zvolení nového předsedy strany, kterým se stal Petr Štěpánek, který stál po odchodu P. Hampla z hnutí v jeho čele z funkce prvního místopředsedy. Místopředsedy se pak stali Richard Perman a Roman Papež.[ApČR]

2.7.2 Programatika a organizace ApČR

21. ledna 2017 se konal sněm, kde byly schváleny nové stanovy, které konečně transformovaly ApČR do žádané podoby – politické strany. Autorka se bohužel nedostala k dokumentu stanov - v březnu předseda Štěpánek uvedl, že jsou ke zveřejnění u Ministerstva vnitra [Rozhovory a dotazníky], zde doposud zveřejněny nejsou. Na stránkách Vnitra je Alternativa stále evidována jako politické hnutí a poslední změna stanov je registrována 16. Června 2016 [MVČR]. Jako programové cíle stanovy pravděpodobně obsahují, že „...se Alternativa důrazně staví proti lživé propagandě v našem školství a veřejnoprávních médiích, požaduje zrušení politických neziskovek financovaných z veřejných rozpočtů, zrušení rozhlasových a televizních poplatků a restrukturalizaci a zeštíhlení veřejnoprávních médií. Alternativa je proti ilegální masové migraci, požaduje vypsání referenda o setrvání České republiky v EU, respektive o zákazu politického islámu. V ekonomické oblasti Alternativa požaduje zrušení byrokratických povinností a regulací pro malé firmy a živnostníky...“, informoval nový předseda Štěpánek [Vlastenecké noviny 2016b]. V doprovodných usneseních také sněm podpořil Centrum pro občanské svobody, které nedávno založil Václav Klaus mladší [Vlastenecké noviny 2016b].

Hlavní funkci uvnitř strany má předseda, dva místopředsedové a předsednictvo a také hlavní manažer. U strany nechybí ani ústřední tajemník, jednotliví předsedové krajů, kontrolní komise atp. Jednoduše všechny orgány, které musí řádná politická strana mít. Schůze/sjezdy se dle stanov mají konat nejméně jednou za dva roky, ale reálně by k nim mělo docházet zhruba po půl roce.[Rozhovory a dotazníky] Vzhledem k velmi krátké působnosti lze jen těžko hodnotit četnost konání jednání. Jednotlivé funkce jsou obsazovány prostřednictvím tajné volby [Rozhovory a dotazníky]. Co se týká faktických pravomocí, v době, kdy byla Alternativa ještě hnutím, měl velké slovo Konvička, ačkoli byl pouze řadovým členem, ve většině případů se mu podařilo prosadit, co požadoval. V současné době již není ve strukturách strany a nemá žádný vliv na její politiku.[Rozhovory a dotazníky]

Programově může být strana označována liberální či konzervativní. Konzervativní ve věcech společenských a liberální po stránce ekonomiky. Předseda strany Alternativu označuje jako stranu pravicovou, a to dál od středu [Rozhovory a dotazníky]. Petr Hampl, který byl pověřen vytvořením programu, říká, že ideologie hnutí byla od začátku založena na tezích o hroucení a kolapsu civilizace, při čemž současná migrační vlna je řízenou akcí. Hovoří o Huntingotnově tezi o střetu mezi islámským a západním světem. Primární je, že není způsob jak integrovat islám do západní společnosti a ten tak představuje větší nebezpečí, než jaké ve své době představoval nacismus a stalinismus. Z toho důvodu je potřeba rychlé řešení společenských problémů v zemi a nastolení obranných opatření. Východiskem by pak byla vize zavedení za 1) švýcarského modelu přímé demokracie, 2) izraelského modelu bezpečnosti a militarizace společnosti a za 3) bavorského modelu ekonomiky (tj. preference malých českých firem a drobného podnikání).[Rozhovory a dotazníky]

Součástí jejich programu je odpor vůči multikulturalismu a boj proti islamizaci Evropy. Co se týká evropské politiky, chtějí návrat do formy Evropských společenství, která souvisela pouze s obchodem. V případě, že by na to Unie nepřistoupila, jsou ochotni přistoupit k czexitu. Také v hlavních bodech programu propagují zrušení nově zavedený systém EET a také hovoří o regulaci přebujelé byrokracie, zjednodušení výběru daní atd. Samozřejmostí je konec zvýhodňování zahraničních korporací a podpora domácího obchodu. Nechybí ani další body tzv. „boje pro lid“, jako například zrušení poplatků za rozhlas a TV, konec péče o menšiny ve školách, podpora pro pracující rodiny, či právo občanů na sebeobranu včetně vlastnictví zbraně.[ApČR]

O škodlivosti multikulturalismu a islámu strana hovoří i ve svém Manifestu. Stejně tak je zde kritika neustále narůstající byrokracie na národní úrovni i na úrovni evropské, která má negativní dopady na bezpečnost a svobodu občanů. Mluví zde o zločinných bruselských regulacích a dalších věcech, které jsou i v programu [ApČR 2016b]. Kromě programu a manifestu má Alternativa ještě „Misi“. Zde se přímo píše „*Přicházíme, abychom smetli současnou politickou elitu*“. Dokument se celkově týká budoucích voleb do Parlamentu ČR, kde se vymezují vůči stávajícímu establishmentu. [ApČR] Co se týká postoje ke krajním formacím, např. Sládka P. Štěpánek považuje za extrém, se kterým by nespolečně pracoval. Obecně je skeptický k jakémukoli propojení vlasteneckých stran.[Rozhovory a dotazníky]

2.7.3 Alternativa a postoj k migrační krizi

Obecně nepovažují migraci jako takovou za problém. Ovšem současná migrace z islámských zemí je velkým problémem. Hampl to dokonce označuje za připravený a řízený útok proti evropským zemím. Svě tvrzení se snaží podložit studiem dějin a učebnic strategií a také diskuzemi s experty. Uvádí, že všichni vojenští experti a členové branně-bezpečnostního výboru parlamentu vidí situaci stejně jako hnutí/strana, ale prý nevystupují primárně proto, že jsou vázáni stranickou disciplínou a svými obchodními zájmy.[Rozhovory a dotazníky] Tyto informace bohužel není možné empiricky podložit, jelikož k Hamplovým tvrzením nejsou konkrétní dokumenty a data.

Každopádně strana zastává názor, že islámská migrační krize by se měla řešit v místě, kde se problém vyskytuje, jelikož jiným způsobem to nelze. Unie se podvolila bezmeznému přílivu muslimské populace, která je neúnosná především z hlediska počtu lidí, kteří do Evropy plynou. Bývalý předseda Hampl viděl řešení krize poněkud extrémně, konkrétně pak do dotazníku uvedl „*Uzavřít hranice, nikoho nepustit dovnitř. V krajním případě na ty lidi střílet, nebude-li možné je zastavit jinak... Snad jde dovnitř pustit ty, kdo jednoznačně prokáží, že nejsou muslimové. Plně se ztotožňujeme se strategií, kterou představil prezident Zeman: ‚Zavřít hranice, ozbrojit obyvatele, zahájit masové deportace.‘ Ostatně já sám jsem formuloval stejný program o pár týdnů dříve než prezident Zeman.*“ [Rozhovory a dotazníky]. Vzhledem k tomu, že Hampl již není součástí strany, nemůže být tento extrémní postoj brán jako postoj Alternativy.

Co se týká současného řešení krize, tak vlastně žádné řešení není a proto strana očekává, že bude problém demograficky narůstat. „*Máme za to, že vláda naprosto rezignovala na obranu státní suverenity a na ochranu obyvatel ČR. A že dokonce*

aktivně napomáhá skupinám usilujícím o genocidu místního obyvatelstva. To je asi jasné z toho, co bylo uvedeno výše. Podle mého osobního názoru by členové současné vlády měly být souzeni za zločiny proti lidskosti.”, řekl Hampl [Rozhovory a dotazníky]. Zde je nutné uvažovat, že P. Hampl a jeho prohlášení hraničí s konspirací. Pro stranu je tak zřejmě lepší že P. Hampl již není její součástí, protože by mohla být brzy Ministerstvem vnitra zakázána.

Ve svých programech a příspěvcích na sociální síti lze ale vyzorovat negativní postoj k islámské imigraci, kterou strana považuje za primární problém evropských společností a to jak problém kulturní, tak i bezpečnostní.

2.7.4 ApČR v nadnárodním prostředí

Alternativa pro Českou republiku není, ani nebyla, součástí řádné nadnárodní organizace. V Evropě sice jsou dvě nadnárodní strany s obdobným směřováním, ty ale sdružují pouze strany, které již dosáhly parlamentního zastoupení. Pokud jde o spolupráci se zahraničními subjekty, jisté vazby tu jsou, ale žádné z nich nemají pevnou strukturu (to je vidět i podle toho, že na stránkách webových, ani facebookových se o žádné spolupráci nemluví, na jejich vlastním webu nejsou přítomny žádné odkazy na zahraniční organizace a strany), to může být opět způsobeno krátkou působností a řešením starostí ohledně samotného založení strany. Nějaká forma kontaktů existuje zhruba s dvaceti stranami a organizacemi, nejpravidelnější z nich je kontakt s německou PEGIDA, nebo AfD. Dříve se komunikovalo například s rakouskou Svobodných, s pár lidmi z francouzské Národní fronty, nebo s holandskou Stranou svobody [Rozhovory a dotazníky].

V postoji k Evropské unii patří strana mezi euroskeptické politické subjekty. Jak bylo popsáno v programové části, požaduje návrat do formace EHS, nebo odchod z Unie. Celkově strana velmi kritizuje byrokracii Evropské unie a to ne jen co se týká rozhodnutí ohledně imigrace a uprchlické krize (jako tomu bylo u předchozích formací), ale i ve směru ekonomickém. Například odsuzuje ekonomické směrnice a regule, které omezují domácí trh, podobně jako SPD.

2.7.5 Budoucí směřování Alternativy

Budoucnost Alternativy pro ČR je momentálně nejasná. Bývalý předseda Hampl považuje za nejlepší, kdyby ApČR skončila, „*Ukázalo se, že bez velkých peněz nedokážeme vládnoucí elitu porazit. ApČR jako politická strana skončí. Většina členů*

bude podporovat hnutí Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury. Já osobně jsem začal spolupracovat s Institutem Václava Klause. Většina členů je také aktivní v nejrůznějších neformálních skupinách – od diskuzí na facebooku až po domobranu... Skončit. Když to panu Okamurovi jde a nám nikoliv, je racionální podpořit jeho.“, uvedl Hampl v dotazníku.[Rozhovory a dotazníky]

P. Štěpánek si není jistý, jak bude vypadat další vývoj, neví zatím, ani zda půjdou do voleb, ale zároveň nechce na straně nic měnit. Jako konkurenci vidí nové uskupení okolo Petra Robejška a říká, že oba jít do voleb nemůžou. Jednali s Realisty o spolupráci, ale Alternativa je podle Realistů poškozenou značkou, zatím to ale není uzavřeno, V případě, že by se Alternativa účastnila voleb, nevidí svůj úspěch příliš dobře. Pokud by ale přeci jen uspěli tvrdí, že by v žádném případě nešli do koalice s ANO 2011, protože podle nich hnutí nefunguje demokraticky. Stejně tak by nešli do spolupráce s TOP 09 či KDU-ČSL, jelikož zde není shoda ani v postoji k migraci ani k EU. Jako možné partnery zatím vidí pouze Realisty.[Rozhovory a dotazníky] Ovšem v listopadu loňského roku si Alternativa dohodla spolupráci se dvěma stranami – stranou Patrioti České republiky⁹⁰ a stranou Svoboda a síla⁹¹ [Parlamentnílisty 2016e]. Otázkou je, zda je toto spojení stále platné.

2.8 Česká suverenita

2.8.1 Vznik České suverenity

Česká suverenita vzniká po parlamentních volbách v roce 2010 spojením Strany důstojného života a Politika 21 a vzniká tak nový subjekt Suverenita – Blok Jany Bobošíkové, do kterého přechází většina členů [Rozhovory a dotazníky]. Politická strana je registrována u Ministerstva vnitra k 21. lednu 2011 [MVČR]. Před parlamentními volbami 2013 Jana Bobošíková ze strany odchází [Rozhovory a dotazníky]. Neznamenalo to ale odchod Jany Bobošíkové z politiky, protože byla předsedkyní volebního bloku Hlavu vzhůru. Zároveň se zavazovala k další spolupráci s Janou Volfovou.[Parlamentnílisty.cz 2014b] Odchod byl na základě dohody bez jakýchkoli rozporů.[Rozhovory a dotazníky] Díky tomu se v čele strany ocitla Jana Volfová z pozice první místopředsedkyně.

18. ledna 2014 se konal stranický sjezd, na kterém došlo ke schválení nových stanov [Parlamentnílisty.cz 2014b; MVČR]. Delegáti schválili stanovy, které mění název

⁹⁰ Strana je konzervativní a euroskeptická – viz <http://www.stranapatrioti.cz/>.

⁹¹ Pravicová strana – viz <http://s-a-s.cz/>.

na Českou suverenitu [Parlamentnílisty.cz 2014b]. Po odchodu J. Bobošíkové je nesmyslné, aby strana nesla její jméno ve svém názvu. Na sněmu došlo k volbě předsedy strany, do této funkce byla zvolena Jana Volfová. Dle stanov České suverenity se má sjezd konat po každých parlamentních volbách, takže jeho konání v lednu nebylo nijak mimořádné. Volfová po svém zvolení uvedla, že hodlá pokračovat v dosavadním směřování strany. „*Suverenita – Blok Jany Bobošíkové vždy hájila suverenitu ČR, suverenitu státu a my jsme název upřesnili tak, že nám jde v rámci mezinárodních aktivit o suverenitu ČR, odmítnutí diktátu Bruselu a snahu o vyvázání ČR z povinnosti přijmout Euro.*“, řekla Jana Volfová [Parlamentnílisty.cz 2014b].

2.8.2 Programatika a organizace ČS

Poslední stanovy byly u MVČR registrovány 27. ledna 2014 [MVČR]. Bohužel, vzhledem k tomu, že webové stránky suverenity stále nejsou v provozu (a to trvá již min. od ledna 2017), nejsou stanovy nikde k dispozici. Proto se musí autorka práce spoléhat na výpověď Jany Volfové z rozhovoru, který provedla v březnu letošního roku.

Statutárním orgánem strany je předseda, který vykonává schválenou politiku. Nejvyšším rozhodujícím orgánem je předsednictvo, které se schází jednou měsíčně. Dále je zde výkonný výbor scházející se třikrát do měsíce. Sjezd strany se schází po každých parlamentních volbách. To je celkem zajímavé, protože většina stran a hnutí má stanovami danou nejčastěji lhůtu jednou nebo dvakrát za rok. Důvodem pro toto ustanovení je, aby bylo po každých volbách zvoleno nové vedení strany, které bude mít následně dostatek času na to, aby stranu dovedlo do dalších voleb. Klíčem pro volbu delegátů, kteří budou z jednotlivých dílčích organizací vysláni, je výsledek ve volbách.[Rozhovory a dotazníky] Tento klíč má dle autorky zdůrazňovat demokratičnost a spravedlivost výběru delegátů – ve své podstatě tak rozhodují občané daného regionu. Další zajímavostí strany je poměrně vysoký počet místopředsedů, který autorka vyzorovala ze stránek MVČR. Většina politických stran má jednoho až dva místopředsedy, ovšem tady jsou čtyři místopředsedové a k tomu ještě statutární místopředseda [MVČR]. V současné době jsou jimi Marie Paukejová, Petra Bártová, Vladislav Nechvátal, Miroslav Jindrák a statutárním místopředsedou je Zdeněk Pavlíček. Česká suverenita má rozdělené organizační jednotky, a to krajské organizace, místní a okresní organizace [MVČR].

ČS je podle J. Volfové ryze středovou stranou, jelikož vzešla v podstatě z kombinace myšlenek J. Bobošíkové, která je spíše pravicová zástupkyně a Volfová,

kteřá je, jakožto i bývalá členka ČSSD, více levicovou představitelkou. Základní body, na kterých Suverenita stojí, jsou následující: 1) suverenita České republiky, 2) odmítání islamizace ČR a Evropy, 3) svoboda jedince a za 4) parlamentní demokracie s prvky přímé demokracie.[Rozhovory a dotazníky] Strana prosazuje klasickou tržní ekonomiku a vzhledem k EU ji autorka řadí mezi strany euroskeptické. K euroskepticismu se hlásí i sama předsedkyně Volfová [Rozhovory a dotazníky]. Strana mimo jiné prosazuje princip oddělenosti, samostatnosti a nezávislosti mocí, které musí být zároveň založeny na vzájemné kontrole a rovnováze mezi jednotlivými mocemi – tedy důležitost principu reálných brzd a protivah.[Parlamentnílisty.cz 2014d]

Jediným momentálně dostupným programovým dokumentem, vzhledem k nefunkčnosti jejich webových stránek, České suverenity je preambule programu ČS pro volby do Evropského parlamentu z roku 2014. Suverenita podle ní usiluje o svrchovanost ČR, která je podle nich základním předpokladem prosperity, svobody a záruka našeho budoucího rozvoje. Jako základní pilíř programu, který byl schválen druhým stranickým sjezdem, tvoří obhajoba oprávněných zájmů občanů. Suverenitu chápou ne jen jako státní, ale i jako suverenitu každého jedince, který má právo o svém osudu rozhodovat sám v rámci demokratických pravidel. Dále podporují co nejširší uplatňování prvků přímé demokracie, nejvíce pak lidová hlasování. Na půdě EP chtějí prosazovat, že Evropa musí být společenstvím svobodných a rovnoprávných národů.[Parlamentnílisty.cz 2014c]

Jako hlavní nástroj pro oslovování voličů strana využívá sociální síť Facebook, kde se snaží prezentovat především názory vztahující se k islámské migraci. Kromě toho se podílela, a hodlá v tom i pokračovat, na pořádání demonstrací či propagaci různých petic.[Rozhovory a dotazníky] V lednu 2015 např. demonstrace na Hradčanském náměstí v Praze v reakci na události v Paříži [Parlamentnílisty.cz 2015b].

2.8.3 Česká suverenita a postoj k migrační krizi

O postoji ČS k migrační krizi svědčí to, že strana byla právnickou osobou, která byla členem nejdříve Bloku proti islámu a po jeho rozkladu i nástupnického spolku Blok proti islamizaci, jehož je stále součástí, nyní ve formaci Blok proti islamizaci obrana domova [Rozhovory a dotazníky]. Celkově jde o odpor k migraci islámské. Strana pokládá příliv muslimských uprchlíků vyznávajících islámské náboženství za nebezpečné pro českou i západní společnost.

Postup Evropské unie v této věci vidí jako špatný a vnímají ho celkově negativně. Na otázku, jak by se dle České suverenity měl problém s uprchlickou krizí řešit, předsedkyně Volfová odpověděla: „*Rozhodně v první řadě uzavřít hranice. Třeba vytvořit hot spot v první bezpečné zemi. EU mnoho peněz vynaložila na obranu hranic atd. ale k ničemu. Klidně i hot spot v Austrálii, Libyi, a odtamtud poskytovat válečným běžencům po dobu konfliktu pomoc, za jakýkoli trestný čin pak okamžité vyhoštění a to s celou rodinou (když nejsou schopni je vychovat podle evropských hodnot)*“ [Rozhovory a dotazníky].

Pro volby do EP předsedkyně Volfová vytvořila volební video klip, ve kterém byla oblečena do nikábu a varovala před nebezpečím islamizace Evropy [Novinky.cz 2014a]. ČS také vyjádřila ostrý nesouhlas s tím, aby se do českých škol aplikovaly experimenty dle amerického vzoru, kde by se vyučovaly informace o islámu a to za účelem likvidace xenofobie a předsudků vůči islámu a muslimům [Česká škola 2014]. Po útocích v Paříži v roce 2015 Volfová vyzývala, aby politici začali konečně mluvit pravdu o tzv. umírněných islamistech, a podotýká na fakt, kolik z těchto „umírněných“ islamistů odešlo z Evropy bojovat za Islámský stát, který důsledně naplňuje slova Koránu. Vyzývá, aby přiznali, že nejde o terorismus, nýbrž o násilnou islamizaci Evropy. [Parlamentnílisty.cz 2015a]

Na Facebooku Česká suverenita nejvíce prezentuje problematiku islámu a uprchlíků u nás i v zahraničí, jednotlivé postoje západních vlád a Bruselu. Primárně sdílí facebookové příspěvky Bloku proti islamizaci a dále pak i Konvičkovy příspěvky v rámci 7. Republiky. [Facebook]

2.8.4 ČS v nadnárodním prostředí

Česká suverenita nebyla a není součástí žádné nadnárodní/mezinárodní organizace. Předsedkyně Suverenity uvedla, že v rámci BPI/BPi je v kontaktu a spolupracuje s PEGIDOU a rovněž se podílela na založení projektu Pevnost Evropa. Podotýká, že v současné době je tato spolupráce složitější a to především kvůli Úsvitu, konkrétní problémy však nezmiňuje. ČS se také hlásí např. ke spolupráci s Estonskou lidovou stranou. [Rozhovory a dotazníky] Vlastní internetové stránky Suverenity již delší dobu nefungují a ani na Facebooku nejsou informace o spolupráci s nějakými zahraničními skupinami, nebo propagace některých organizací.

2.8.5 Budoucí směřování ČS

Do budoucna strana neplánuje žádné zásadní změny ve straně ani jakoukoli transformaci. Představitelé České suverenity jsou přesvědčeni o tom, že jejich směr je správný, že mají pravdu. Do budoucna se chtějí snažit o integraci antiislámských hnutí na území České republiky, ale je jim jasné, že to nepůjde úplně se všemi. I z hlediska racionálního zamyšlení nad voliči – voliči Bobošíkové nebudou volit Bartoše, a naopak, říká J. Volfová.[Rozhovory a dotazníky]

Strana má nyní primární ambice v nadcházejících podzimních volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Do těchto voleb chtějí jít s Blokem proti islamizaci a předsedkyně strany uvedla, že by byla ochotná spolupracovat znovu i s Martinem Konvičkou, pokud by se rozhodl do voleb jít. Pokud by to bylo možné, určitě by chtěla Jana Volfová jít do voleb s Janou Bobošíkovou. Kromě toho organizují, společně s Blokem proti islamizaci sběr podpisů pro Miloše Zemana, aby mohl znovu kandidovat v prezidentských volbách. Vlastního kandidáta Suverenita nasadit nechce. Výjimkou by byla pouze situace, kdy by se pro kandidaturu rozhodla Jana Bobošíková, pak by šli do voleb s ní.[Rozhovory a dotazníky]

ČS si je vědoma neodhadnutelnosti současné situace z hlediska jakýchkoli voleb, ale doufá v zisk alespoň 3 %, aby strana měla dostatek peněz pro svou činnost. Předpokládají, že ČSSD půjde v příštích volbách rapidně dolů, otázkou ale je, jak to nakonec dopadne s Andrejem Babišem a jeho hnutím ANO 2011, i podle toho se bude podle nich jejich zisk odvíjet. Celkově jsou představitelé ČS přesvědčení, že imigrační tematika v současné době a v budoucnu rozhodně nevyhasne. Naopak si myslí, že se situace bude vyhrcovat, a to i díky Turecku, kde se situace vyostřuje. Problémy v subsaharské oblasti neustále přetrvávají, a proto příliv uprchlíků ustávat nebude a díky tomu nevyhasíná ani *issue* stran, hnutí a spolků, jejichž hlavní náplní je boj právě vůči této imigraci.[Rozhovory a dotazníky]

3 Analýza Facebooku

Aktivity na nejrůznějších sociálních sítích (primárně pak na síti Facebook a Twitter⁹²) patří mezi hlavní součást komunikace politických stran. Tuto domněnku potvrzuje i monitoringová a analytická firma Newton Media, která rovněž provádí analýzu komunikace politických subjektů na Facebooku [Newton Media 2016]. Stejně tak mnoho stran a hnutí samotných uvádí Facebook jako hlavní komunikační kanál s voliči. V této části se autorka práce zaměřuje na aktivitu na sociální síti Facebook, která byla uvedena jako primární nástroj komunikace u mnoha ze zkoumaných politických subjektů. Vzhledem k tomu, že docházelo k proměnám některých z nich, nejsou v tomto výzkumu podrobněji zkoumány všechny, jelikož jejich stránky byly buď zrušeny, nebo transformovány v jiné. Předmětem této části výzkumu jsou hlavně: Úsvit–národní koalice, Svoboda a přímá demokracie, Blok proti islámu, Blok proti islamizaci, Alternativa pro Českou republiku, Česká suverenita a 7.republika. Facebookové stránky hnutí Úsvit přímé demokracie byly přejmenovány a jsou využívány právě stranou ÚNK. Iniciativa Martina Konvičky je v rámci Facebooku marginální skupinou, která má pouhých 52 příznivců, a proto není do podrobnějšího zkoumání zahrnuta. Autorka na začátku Iniciativu pouze krátce okomentuje.

Jako nástroj pro výzkum Facebooku autorka vybrala online nástroj FanPage Karma. Jsou i další podobné nástroje⁹³, ale ty se pro účely této práce nejevily jako vhodné. Často jde o placené verze, které nelze bezplatně vyzkoušet, nebo s nimi nelze volně pracovat – zadávat a měnit potřebná data. FanPage Karma tak byl autorkou vyhodnocen jako nejvhodnější nástroj pro účely této diplomové práce. Jedná se o nástroj, který umožňuje vytvořit vcelku podrobnou analýzu facebookových stránek a dokáže zobrazit jejich porovnání z hlediska konkurence. Tzn., že konkurenceschopnost stránky a uvedená data vypovídají o možné účinnosti takové stránky ve společnosti. V systému se zadají jednotlivé facebookové stránky a následně lze získat jednotlivá hodnocení kritérií, která výzkumník vybere (např. počet fanoušků, růst podpory, či počet příspěvků za den). FanPage Karma umí mezi stránkami vzájemně porovnat, jak se v zadaném časové periodě vyvíjí a rostou. Lze zadat jakkoli dlouhé časové období.⁹⁴

⁹² Twitter byl ještě před několika lety hlavním nástrojem pro komunikaci, a to jak politickou, tak byl hojně využíván i v akademické sféře. To se ale dle názoru autorky změnilo a prim sociálních sítí převzal v těchto sférách Facebook, který je podle autorky v současné době jednoznačně dominantním komunikačním systémem na internetu.

⁹³ Existují i další obdobné nástroje na porovnávání konkurence facebookových stránek jako jsou AgoraPulse Barometer, LikeAnalyzer, CScore, nebo Simply Measured.

⁹⁴ Je možné zadat jakékoli období od počátku registrace a sběru dat firmou FanPage Karma.

Kromě toho je schopen vyhodnotit nejčastěji užitá slova a vytvořit tzv. *wordcloud* (slovní mrak). Problémem ale je, že stejně jako u jiných aplikací na tvoření wordcloudů, jsou zahrnuty i spojky a další slova, která nejsou pro analýzu primární (že, jestli, proto atp.). Tyto problémy jsou způsobeny hlavně tím, že aplikace na tvorbu wordcloudů jsou vytvořeny v anglosaských zemích a neumějí tak lépe pracovat s českým jazykem. I tak ale lze *wordcloud* od FanPage Karma pro ilustraci využít.[FanPage Karma]

V grafech jde o tzv. KPI – *Key Performance Indicators* – což jsou klíčové ukazatele výkonnosti. KPI jsou ukazatele, indikátory či metriky výkonnosti, které jsou přiřazené určitému procesu, nebo službě, či organizaci a vyjadřují požadovanou výkonnost. Tj. kvalitu, efektivnost nebo hospodárnost.[Management mania] Mezi KPI patří grafy angažovanosti, počtu *likes*, počtu fanoušků, počet příspěvků či absolutní růst.

Autorka zkoumá nejprve každou facebookovou stránku politického subjektu zvlášť, a to za časovou periodu od vzniku subjektu do 23. dubna 2017⁹⁵. Nejstarší a nejdélejší perioda je zadána pro hnutí SPD – od května 2015. Následně je vytvořeno souhrnné porovnání sedmi vybraných subjektů a to za období od května 2015 do dubna 2017. Díky FanPage Karma autorka vyhodnocuje KPI jednotlivých profilů a zároveň ukazuje nejlepší příspěvky každého subjektu a jejich úspěšnost v rámci Facebooku.

3.1 Facebook jako nástroj politických subjektů

Iniciativa Martina Konvičky vznikla ke dni ohlášení zániku Bloku proti islámu, a to 28. dubna 2016. Na Facebooku bylo založeno několik veřejných stránek. Jednak celostátní Iniciativa Martina Konvičky a jednak regionální větve.⁹⁶ První aktivita IMK je vidět až 29. Května 2016, kdy na svou stránku vkládají své logo a *cover photo*⁹⁷ – ovšem není to oficiální logo IMK [Obrázek č. 24], a proto autorka předpokládá, že se jedná pouze o zbylou skupinu několika příznivců a nikoli o původní hlavní a oficiální stránku založenou M. Konvičkou, který v současné době *postuje* pouze na Facebooku

⁹⁵ 23. duben je poslední zohledněné datum výzkumu vzhledem k termínu dokončení a odevzdání diplomové práce, jak bylo uvedeno již v úvodu této diplomové práce.

⁹⁶ Iniciativa Martina Konvičky – Zlínsko oficial, která se prezentovala společně s Alternativou pro Českou republiku (viz <https://www.facebook.com/IMKzlinyskykraj/?fref=ts>), Iniciativa Martina Konvičky – Beroun – Svoboda, odpovědnost, svrchovanost (viz <https://www.facebook.com/bpiberoun/?fref=ts>), Iniciativa Martina Konvičky – Jižní Čechy – oficial (viz <https://www.facebook.com/Iniciativa-Martina-Konvi%C4%8Dky-Ji%C5%BEn%C3%AD-%C4%8Cechy-oficial-100295840400837/?fref=ts>) a Iniciativa Martina Konvičky – Moravskoslezský kraj (viz <https://www.facebook.com/imkmsk/?fref=ts>). [Facebook]

⁹⁷ Cover photo, nebo-li úvodní fotka je obrázek na profilu, který doplňuje profilový obrázek, či loho politického subjektu. Politické formace, spolky a další podobné skupiny si nejčastěji dávají jako *cover photo* obrázek, který skupinu dokresluje, např. antiislámský subjekt si tam dá motivy vyjadřující odpor vůči islámu. Příklad takové *cover photo* autorka přikládá do příloh práce viz Obrázek č. 23.

Martin Konvička – 7. Republika a 7. Republika. Nicméně na tomto „zbylém“ profilu IMK se nachází dalších pět příspěvků ze stejného data a dále už nic. Regionální skupiny jsou stále aktivní, ačkoli se již M. Konvička k Iniciativě nikterak nehlásí, a mají okolo sta příznivců. Výjimkou je regionální skupina IMK Moravskoslezského kraje, která je sice také stále aktivní, ale počet příznivců činí pouhých dvacet, což je ještě méně, než „zbylá“ celostátní IMK.

Dalším dnes již neaktivním subjektem je Blok proti islámu, u kterého se čeká na výsledek soudu, který rozhodne o budoucnosti tohoto spolku. Poslední aktivita na jejich Facebooku Blok proti islámu – iniciativa na podporu doc. Mgr. Martina Konvičky PhD byla zaznamenána 11. Června 2016. Ovšem tato skupina má už přes dvě stovky příznivců, a proto je ve výzkumu zahrnuta.

Do sledování tedy bylo v konečném výsledku zařazeno sedm politických subjektů. Strana Úsvit–národní koalice byla sledována od srpna 2015. Hnutí Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura od svého vzniku v květnu 2015, spolek Blok proti islámu od června 2015, strana Česká suverenita rovněž až od června 2015, kdy začala být členem Bloku proti islámu jako právnická osoba. Hnutí, které je od začátku roku 2017 politickou stranou Alternativa pro Českou republiku 2017 od června 2016 a podobně následovník BPI Blok proti islamizaci od května 2016. Posledním subjektem je 7. Republika, která je podrobněji sledována rovněž od května 2016. Jak již bylo řečeno výše, souhrnné výsledky jsou uvedeny v tabulkách a grafech v časové periodě od 1. května 2015 do 23. dubna 2017. Díky tomu je možné pozorovat případný vzestup a útlum subjektů.

Tabulka č. 2 ukazuje výsledné hodnoty u každé ze sledovaných formací. Zde mohou být sledovány rozdíly mezi nimi. Jsou zde zaznamenány hodnoty jednotlivých sledovaných KPI. Rovněž je zde uveden počet postů, a to z hlediska jejich typu – počet video příspěvků, přidaných obrázků, počet odkazů. Také je zde vidět vypočítaný průměr příspěvků za den. V tabulce je celkový počet fanoušků a také celkový počet *likes* pro všechny jejich příspěvky. V posledním řádku tabulky jsou uvedeny průměrné hodnoty vypočítané z těchto sedmi subjektů. Když autorka srovnává každou průměrnou hodnotu s jednotlivými hodnotami u stran a hnutí může tak usoudit, jak dobře si strana nebo hnutí vede.

Tabulka č. 2: Souhrnné výsledky analýzy vybraných facebookových profilů

	 Number of posts	 Posts per day	 Picture Posts	 Video-post	 Link-posts	 User posts per day	 Number of fans	 Number of Likes	 Growth (absolute)	 Engagement	 Total Reactions, Comments, Shares	 User posts total Reactions, Comments, Shares
 7 republikaciz	234	0.3	107	70	53	0.04	563	1.0k	1	0.042%	3.9k	35
 Alternativa pro Čes...	724	1.0	296	162	211	0.2	2.7k	17k	-1	0.062%	29k	166
 Blok proti islamizaci	1.5k	2.1	425	152	891	1.4	20k	118k	2.3k	1.0%	358k	728
 Blok proti islámu - L...	15	0.02	7	0	5	0.02	267	25	0	n.a.	97	13
 SPD Svoboda a přímá de...	3.2k	4.5	1.6k	1.1k	576	4.4	29k	478k	3.2k	0.89%	649k	5.2k
 Úsvit národní koalici...	961	1.3	371	138	365	2.0	38k	176k	10.0k	1.4%	338k	2.7k
 Česká suverenita	260	0.4	21	29	193	0.06	1.4k	1.5k	-1	0.0019%	3.0k	29
Average values	996	1.4	397	237	328	1.2	13k	113k	2.2k	0.57%	197k	1.3k

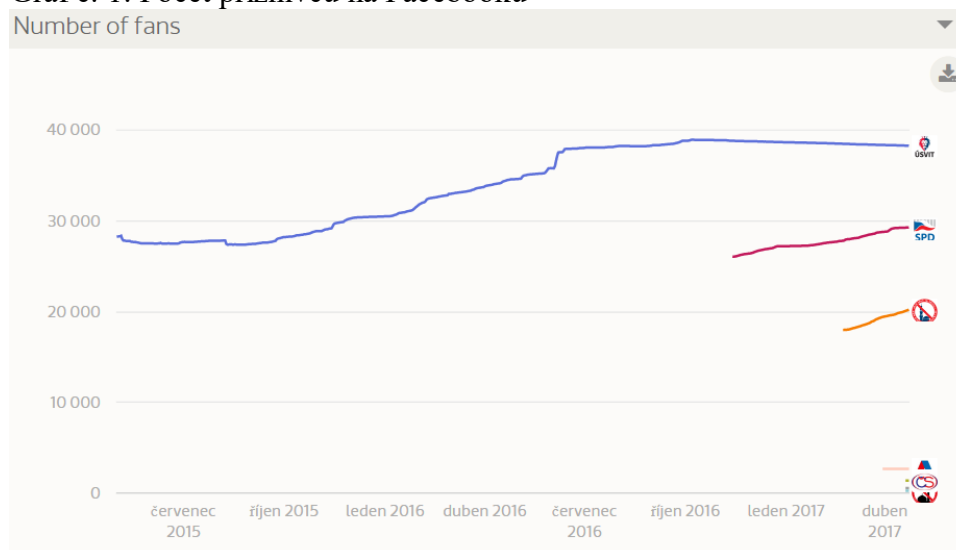
Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

V následujících podkapitolách se autorka věnuje jednotlivým ukazatelům úspěšnosti facebookových stránek. Ke každému ukazateli autorka vytvořila v nástroji FanPage Karma graf, který výsledky a jejich vývoj v průběhu času graficky znázorňuje. Další dokreslující grafy, které podrobněji znázorňují tyto výsledky pro každý z politických subjektů zvlášť, autorka přikládá do příloh na konci práce. V Tabulce č. 2 je vidět také rozdělení barev, které byly jednotlivým aktérům přiděleny a které jsou používány v liniích grafů. ÚNK byla přidělena barva modrá, SPD má fialovou, BPi oranžovou, BPI světle modrou, ČS zelenou, ApČR béžovou a 7. Republika barvu šedou.

3.1.1 Počet příznivců na Facebooku

Největšího počtu příznivců za dobu svého působení dosáhl profil strany Úsvit 38 255 fanoušků. Druhé v pořadí je Okamurovo hnutí SPD s 29 282 a třetí v pořadí je Blok proti islamizaci s 20 349 příznivců stránky. Proti tomu zbylé čtyři politické subjekty jsou na tom o dost hůř a pohybují se hluboko pod průměrem 13 000 [Tabulka č. 2]. Graf č. 1 ukazuje tyto obrovské rozdíly mezi nimi. Autorka předpokládala, že na prvním místě bude spíše SPD než ÚNK, jelikož je na sociální síti aktivnější. Výsledek je podle autorky způsoben tím, že předseda hnutí SPD má osobní politickou stránku na Facebooku *Tomio Okamura – SPD*, kde se odehrává mnohé politické dění. Na tomto příkladu je vidět, že hnutí SPD je postaveno na silném lídrovi, který je jeho středobodem a veřejnost reaguje primárně na něho, než na hnutí jako celek – o tom vypovídá počet fanoušků jeho politického profilu, který v současnosti činí 256 040.

Graf č. 1: Počet příznivců na Facebooku

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

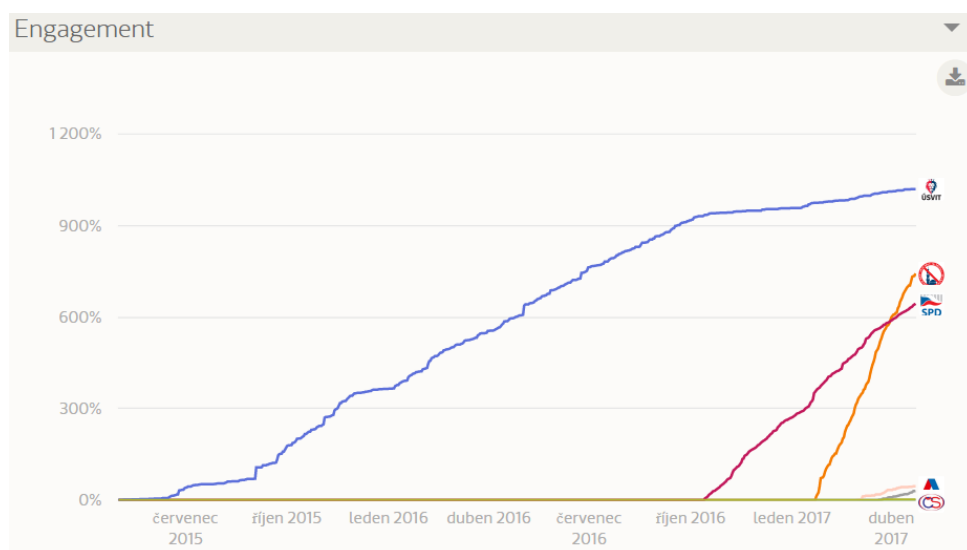
Celkově je trend počtu fanoušků Úsvitu od srpna 2015 stoupající, při čemž největší růst byl zaznamenán v červnu 2016. Strmý růst byl pravděpodobně způsoben debatami, které ÚNK pořádalo v rámci volební kampaně. Debaty byly na téma stop imigraci a proběhly v několika českých městech⁹⁸. Růst pokračoval, ačkoli už ne tak rapidní, až do říjnových voleb, dále už se počet příznivců nijak výrazně nemění [Graf č. 1; Graf č. 2]. SPD se o dobu své existence drželo na stálém počtu kolem dvaceti tisíc fanoušků, až po posledních krajských volbách došlo k růstu [Graf č. 3]. U Bloku proti islamizaci se hodnota pohybovala kolem osmnácti tisíc a až po novém roce, zhruba od února 2017 počet vzrostl a přesáhl dvacet tisíc příznivců [Graf č. 4]. U České suverenity, Bloku proti islámu, ApČR a 7. Republiky se ukazují grafy až za poslední čtvrtletí. „Apači“ (ApČR) jako jediný z vybraných subjektů vykazují střídavý trend v počtu příznivců, za poslední měsíc (duben 2017) počty fanoušků střídavě přibývaly a ubývaly. K růstu u ApČR docházelo v úplném začátku měsíce, následoval lehký propad a pak opětovný růst kolem poloviny měsíce. V polovině měsíce ale následoval opětovný propad [Graf č. 7]. Ovšem je nutné podotknout, že růsty a propady se pohybují v pouhých desítkách příznivců. 7. Republika vykazuje trend spíše stoupající, ovšem zde jde o jednotky [Graf č. 8]. Blok proti islámu i ČS zůstávali a zůstávají stále na svém [Graf č. 5; Graf č. 6].

3.1.2 Aktivita politických subjektů na Facebooku

Aktivita politických aktérů v rámci Facebooku se odvíjí od toho, jak často a jak moc se snaží zviditelnit. Prostředky jsou různé. Subjekty mohou psát různé příspěvky, vkládat fotografie a videa, vytvářet události, které pořádají, dále odkazovat na média, či stránky a události jiných aktérů. Graf č. 26 znázorňuje tzv. angažovanost, kde jsou v podstatě sloučeny a akumulovány veškeré tyto aktivity a zároveň odezvy ze strany fanoušků, dosah příspěvků, reakce.

⁹⁸ Debata v Tanvaldu 31. května, debata v Tachově 1. června, debata v Žihlě a Frýdlantu 6. června, debata v Třinci, Humpolci a Kladně 7. června, debata v Plzni a Novém Boru 8. června, debata v Havířově 9. června [ÚNK].

Graf č. 26: Angažovanost na Facebooku

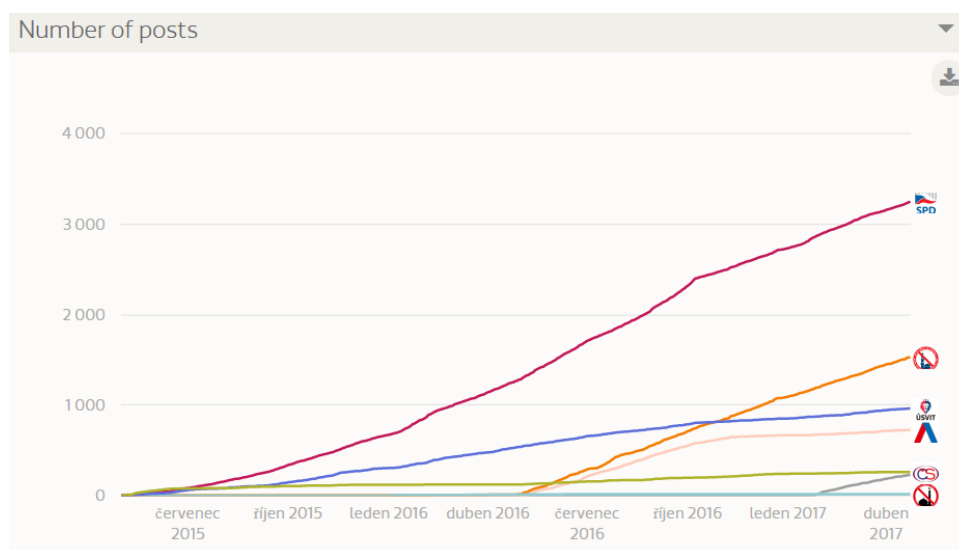

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Kontinuální angažovanost stoupajícího trendu je za celou periodu vidět u strany Úsvit–národní koalice. Zajímavé je, že graf vykazuje největší aktivitu až po krajských volbách (ne že by před tím nebyly vůbec žádné příspěvky, ale graf ukazuje „náhlý“ růst). Stejně tak u Alternativy a 7. Republiky je vidět aktivita dokonce až po novém roce. Autorka tento fakt vysvětluje tím, že pro SPD byly krajské volby jakýmsi upevněním postavení primárně vůči Úsvitu, a proto nyní může dát veškeré snahy do příprav na následující parlamentní volby. Parlamentní volby jsou také primusem pro 7. Republiku, která právě v posledních měsících začala rozjíždět kampaň pro tyto volby. Alternativa pravděpodobně zatím váhá a tak nějak „otukává“ situaci a podporu před volbami do Sněmovny. U Alternativy je jasné, že její aktivita se nezvedla ani před krajskými volbami, jelikož se z pragmatických důvodů (nedostatek času) rozhodli ve volbách nekandidovat. Česká suverenita se nikam nehýbe, což je pravděpodobně způsobeno tím, že se angažuje více v rámci BPi, proto nelze očekávat žádné větší změny ani v jednotlivých aktivitách.

Graf č. 27 znázorňuje celkový počet příspěvků v dané periodě. V tomto směru je vidět jasný prim SPD, jejichž celkový počet příspěvků na Facebooku v roce 2017 přesáhl tři tisíce. Na druhém místě je Blok proti islamizaci, který ale v současnosti přidal pouze polovinu příspěvků co SPD. Zároveň ale autorka tvrdí, že od vzniku BPi je vidět strmý růst a tedy snaha oslovovat příznivce. Třetí místo patří Úsvitu, který je těsně pod hodnotou tisíce příspěvků a za ním se dotahuje Alternativa pro ČR.

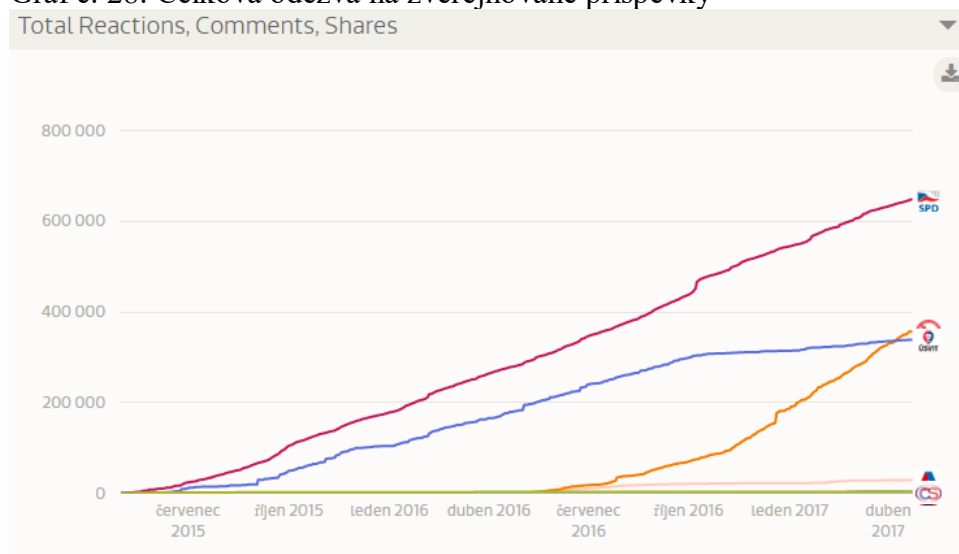
Graf č. 27: Celkový počet příspěvků za dané období

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

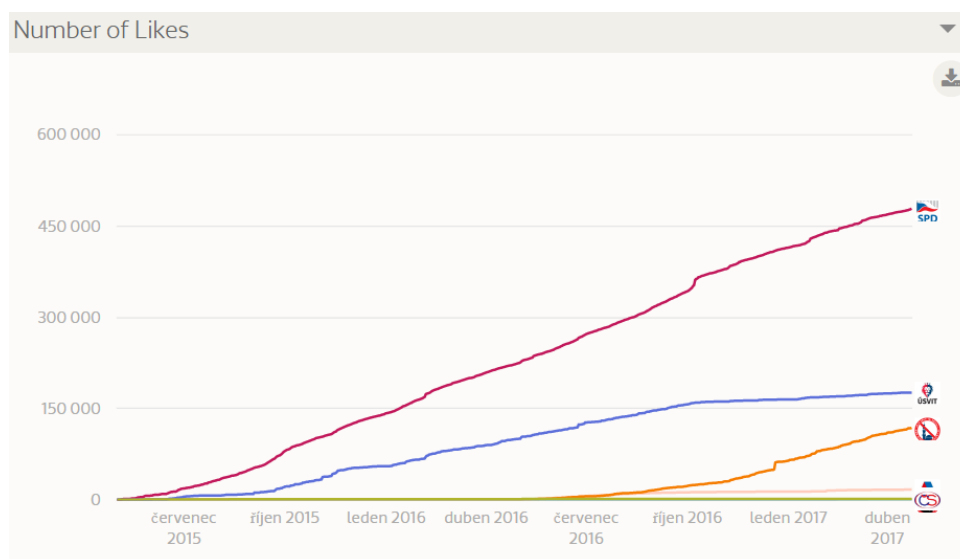
Přidávání příspěvků na sociálních sítích je velmi důležité, ale rovněž, a ještě víc, záleží na tom, zda dané příspěvky někdo sleduje, reaguje a případně je šíří dál. Tento faktor je znázorněn v Grafu č. 28. V tomto směru je nejvíce konkurenci schopnou formací opět SPD, které téměř dvojnásobně předešlo dalšího v pořadí. Strana ÚNK v tomto směru disponuje rovněž velice obstojnou rolí, ovšem v dubnu letošního roku ji předčil Blok proti islamizaci. Na druhou stranu jde o spolupracující subjekty, které se drží zhruba na stejných pozicích, je otázkou jak se to bude vyvíjet v budoucnu. Zbylí aktéři jsou spíše marginální a nedosahují významnějších hodnot, co se týká reakcí na Facebooku. Analýzu odezev na příspěvky aktérů autorka doplňuje ještě o graf, který znázorňuje počet *likes* pro příspěvky jednotlivých stran, hnutí a spolků [Graf č. 29].

Graf č. 28: Celková odezva na zveřejňované příspěvky

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Graf č. 29: Počet likes pro příspěvky jednotlivých politických aktérů

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

U Svobody a přímé demokracie lze vysledovat vysokou průměrnou frekvenci přidávaných příspěvků za den, dosahuje 4,5. Obdobně vysokou aktivitu vykazuje i Blok proti islamizaci, u kterého je průměrný počet příspěvků za den 4,2. Dalšími v pořadí jsou strany Úsvit a Alternativa, které přidávají jeden až dva příspěvky denně. Zbylé subjekty se pohybují okolo 0,3 příspěvku za den, což pro běžného uživatele není tak málo, ovšem pro politický subjekt v mnoha volebním období je to poměrně málo.[Graf č. 24] Skladba příspěvků je u každého aktéra trochu jiná a nelze říci, že by všichni primárně *postovali* například odkazy. Obecně ale nejvíce využívají příspěvky právě s obrázky a odkazy (např. na zprávy z domova i ze světa, záznamy z hlasování). SPD je proti ostatním subjektům jiné v tom, že má velký počet přidávaných video příspěvků – je to primárně díky spotům a vyjádřením Tomia Okamury, který tento způsob komunikace tradičně využíval i v bývalém hnutí Úsvit přímé demokracie. Ostatní videopříspěvků příliš nevyužívají. Objevilo se jen několik málo videí (např. výzva na podporu 7. Republiky v parlamentních volbách).[Graf č. 28]

3.2 Analýza facebookových příspěvků z hlediska směřování politických subjektů - wordclouds

Pokud autorka vyjme ze sítě nejoblíbenější obrázky, videa a texty sdílené stranou Úsvit–národní koalice, je v tomto průřezu vidět jasné zaměření na otázku imigrace, a to konkrétně té islámské, která je stranou odmítána. Je zde vidět i s tím spojená kritika Evropské unie a také podpora současného prezidenta Miloše Zemana a jeho názorů na toto téma [Obrázek č. 1]. V rámci top sdílených odkazů jsou vidět

primárně ta samá témata, ale objevují se i témata domácí (na druhém místě návrh zákona o vyvlastnění majetku, či na místě šestém report z dění ve Sněmovně ČR) [Obrázek č. 2]. Na Obrázku č. 3 je znázorněn *wordcloud* strany ÚNK. Velikost slova znázorňuje frekventovanost výrazu – čím větší, tím větší frekvence použití. Zelená barva vysokou angažovanost příspěvku a červená nízkou. Z obrázku je vidět, že primární osobou, která je nejvíce zmiňována je Marek Černocho a to navzdory tomu, že není předsedou strany, ale „pouze“ předsedou poslaneckého klubu (jelikož současný předseda není zvoleným poslancem, a tak nemůže být předsedou poslaneckého klubu). Předseda Miroslav Lidinský je až na druhém místě. Dalšími důležitými slovy, která jsou užívána jsou Blok, Brusel, Evropa, Úsvit, Sobotka, Merkelová, národní. Co je na tomto *wordcloudu* důležité je, že zde není něco, co by se týkalo přímé demokracie, která má být základní ideologií. Stejně tak v rozhovorech bylo uvedeno, že přímá demokracie je ideologií a téma islámské imigrace a uprchlíků je pouze aktuálním tématem. Tak to ale podle prezentace na sociální síti nevypadá, tím spíš, že je v analýze zahrnuto období, během kterého se konaly krajské a senátní volby a probíhá příprava na volby parlamentní a prezidentské.

Obrázek č. 3: Wordcloud ÚNK

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

U SPD je scénář jiný – je zde vidět průřez tématy, které podporují ideologii přímé demokracie (příspěvek s odkazem na petici na referendum – ačkoli referendum o vystoupení z EU, což kombinuje přímou demokracii a kritiku EU z hlediska uprchlické krize). Dále poděkování za podporu v krajských volbách a nechybí ani téma odmítání přijímání uprchlíků na území ČR [Obrázek č. 4]. Nejoblíbenější odkazy jsou více na

téma zahraničního i domácího dění vzhledem k islámským imigrantům a nebezpečí terorismu [Obrázek č. 5]. *Wordcloud* SPD ukazuje na kritiku současných vládních stran (to, že se jedná o kritiku je vidět na Facebooku) – ANO, ČSSD, KDU-ČSL. Velmi frekventované je pak slovo svoboda a SPD. Dále je z *wordcloudu* znatelné Okamurovo odkazování na další propagační kanály jako YouTube a Twitter. Stejně jako u ÚNK jsou zde slova jako Sobotka, Brusel a Evropa – jako kritika Sobotky a jeho vlády, Brusel ve smyslu bruselského diktátu České republiky a Evropa, jako ochrana Evropy, evropských hodnot.

Obrázek č. 6: Wordcloud SPD

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

U Bloku proti islamizaci je jeho zaměření zcela jasné. Z *postů* je to potvrzeno. Věnují se primárně problematice islámské populace v západoevropských zemích a nebezpečí, které hrozí. Jsou sdíleny příspěvky, které se věnují kriminální činnosti v zemích jako je Německo či Francie, ale také obecné problematice islámského náboženství jako takového, postoji k ženám, který z něho plyne a Islámskému státu. Rovněž je poznamenán „hitlerovský“ způsob jednání ze strany Bruselu, který diktuje unijním státům proti jejich vůli [Obrázek č. 7]. V nejvíce podporovaných odkazech je vidět problematika islámu a muslimské populace z okolních států jako Slovensko, Polsko, Maďarsko. A opět zdůraznění negativ spojených s aktivními vyznavači islámu, kteří se po čase radikalizují [Obrázek č. 8]. Nejfrekventovanějšími slovy jsou Německo, Trump, ČSSD, ANO, Úsvit, Allahu, Akbar, Babiš, Sobotka, ČR, islámský, BPI, Evropa, Zeman, Francie, pevnost. Při čemž z analýzy programů a Facebooku může autorka říci, že pozitivní postoj BPI drží vůči prezidentu Zemanovi (kterému v současné době sbírá podpisy pro další prezidentskou kandidaturu), Trumpovi, který v USA zavádí

antiimigrační opatření, straně Úsvit, se kterou spolupracuje. Naopak negativní je postoj vůči stávající vládě a jejím hlavním představitelům Sobotkovi a Babišovi. Dále pak ochrana Evropy vybudování „pevnosti“ na její obranu a nebezpečí islámu a všeho co s ním má něco společné.

Obrázek č. 9: Wordcloud BPI

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

V nejvíce podpořených příspěvcích Bloku proti islámu je zřetelná pouze kauza okolo rozpuštění BPI, při čemž je vidět odsuzování Petra Hampla a podpora docenta Konvičky (ačkoli z rozhovorů se jevil jako primární rozpor Hampl vs. Volfová) [Obrázek č. 10]. Stejně tak v *top links* rezonuje pouze kauza ohledně rozpadu Bloku proti islámu a jeho závazkům vůči Úsvitu, který ovládá „z pozadí“ Vít Bárta [Obrázek č. 11]. Z *wordcloudu* vyvstává islám, ovšem také jména Martin Konvička a Petr Hampl a opět kauza s Úsvitem a vnitropolitický konflikt BPI.

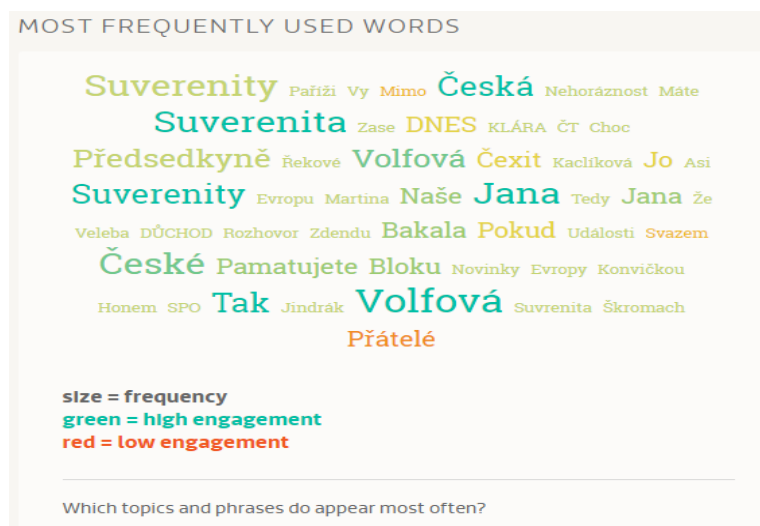
Obrázek č. 12: Wordcloud BPI

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Česká suverenita se na svých vlastních facebookových stránkách nejvíce zapsala svým rozhodnutím o vstupu do Bloku proti islámu, posléze pak Bloku proti islamizaci, a spoluprací se stranou Úsvit. Také se zde vyskytují příspěvky, kde vyjadřuje nesouhlas s přijímáním uprchlíků ze strany České republiky, ovšem velmi střídmým a umírněným způsobem oproti předchozím politickým aktérům [Obrázek č. 13]. V TOP odkazech je ovšem vidět změna. Kromě otázek spojených s islámskou imigrací se Suverenita věnuje i tématům jako je cena potravin v ČR vzhledem k cenám v Německu či kauza OKD [Obrázek č. 14]. Ze slovního mraku České suverenity vyvstává primárně jméno současné lídrině Jany Volfové. Dále pak czexit, suverenita a Blok. SPO, Bakala, Škromach, Jindrák, ale ta jsou poměrně marginální.

Obrázek č. 15: Wordcloud ČS

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

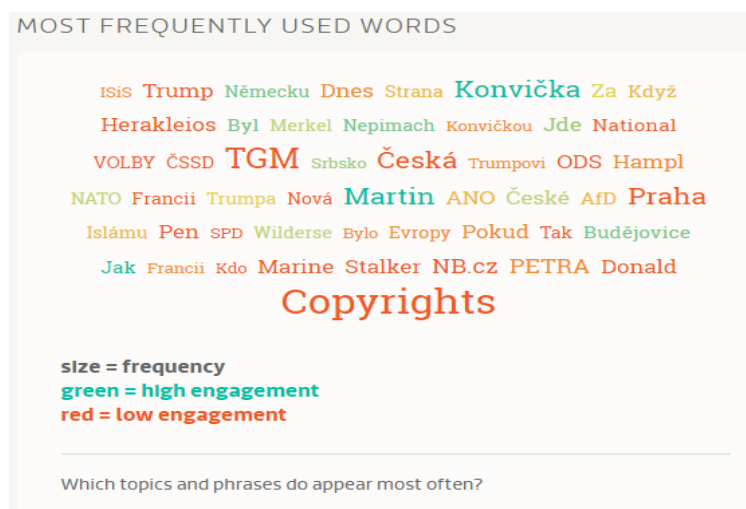
U Alternativy je celkově velmi málo zpráv. Mezi nejpoblárnější tak patří zpráva o republikovém sněmu, který schválil stanovy Alternativy a příspěvky o dění ve Francii a Turecku, které se taktěž vztahují k islámské otázce [Obrázek č. 16]. Stejně tak nejpoblárnější odkazy se týkají problémům s muslimskou populací vyznávající islám v západních evropských zemích. Výjimkou je pouze post o schválení emisních limit pro sekačky na trávy europoslanci [Obrázek č. 17]. Ve slovním mraku Alternativy rezonují tři jména – Hampl, Konvička, Štěpánek. Dále zde lehce vystupuje jméno pragmatika a euroskeptika Václava Klause (ApČR uvažovala o jeho podpoře). Následně slova Sobotka, Německo, Brusel, Francie, Hrdý Čecháček, Alternativa, Apači, Merkel, AfD, Trump. Hrdý Čecháček se stále objevuje na stránkách Konvičkovi 7. Republiky. Ostatní témata jsou v podobném módu jako u předchozích subjektů.

Obrázek č. 18: Wordcloud ApČR

Politický projekt 7. Republika je nejranějším zkoumaným subjektem. Mezi nejoblíbenější příspěvky patří video s kauzou pálení Koránu – soud se Slovenkou. Zpráva o mezinárodním dni žen, kterého se účastnily feministky „bojující za práva slabých mužů“. Potom další příspěvky, které se vztahují k muslimům, islámu a imigraci [Obrázek č. 19]. Ty jsou na těchto stránkách nejvíce publikovaným tématem. O tom svědčí i souhrn TOP odkazů [Obrázek č. 20]. Ve *wordcloudu* nechybí primární místo pro Konvičku. Poté zde jsou opět známá slova jako Merkel, Trump, ISIS, Německo, Francie, Praha, Le Pen, volby, ČSSD atp. [Obrázek č. 21]. 7. Republika se tak příliš neliší od BPI, BPi, či Alternativy a v podstatě ani ÚNK.

Obrázek č. 21: Wordcloud 7. Republika

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

4 Krajské volby v ČR 2016

Čtvrtá kapitola práce se věnuje analýze krajských voleb, které se v České republice konaly 7. a 8. října 2016. Tyto volby jsou pro práci důležité vzhledem k predikci budoucího vzestupu, nebo naopak úpadku stran a hnutí, která mají ve svých programech témata odmítání primárně islámských imigrantů a multikulturalismu. Volby ukazují, jak v současné době, kdy se v České republice antiimigrační nálady ochladily, rezonují protiimigrační a vlastenecká témata, která propagují strany jako Úsvit, nebo SPD. Výrazně pak společná koalice Svobody a přímé demokracie se Stranou práv občanů ovlivňuje i zisk sociálních demokratů [Neovlivní 2016]. V případě, kdy by byla antiimigrační rétorika stále aktuální, tyto subjekty odeberou hlasy právě ČSSD, jelikož se u nich hodně vyskytují sociální témata a ČSSD je naopak v podstatě příznivcem přijímání uprchlíků. Zároveň se v těchto volbách ukazuje kdo má u občanů navrch – je to „nový“ Úsvit a nebo Okamura? Pokud T. Okamura převálcuje ÚNK, bude to znamenat více méně jasný konec „pučistů“ z Úsvitu.

Volena byla krajská zastupitelstva ve třinácti krajích ČR (zastupitelstvo pro hlavní město Praha bylo zvoleno v roce 2014). Volby probíhaly souběžně s volbou senátorů v jedné třetině volebních obvodů. Uzavření kandidátních listin proběhlo 2. srpna 2016. Losování čísel pro označení hlasovacích lístků proběhlo 23. srpna 2016. Kandidovalo nakonec celkem 89 politických stran a hnutí a to samostatně, nebo v koalicích [Volby.cz]. Za nejsilnější z těchto 89 politických subjektů byly před volbami pokládány ANO 2011, ČSSD, KSČM, TOP 09, ODS, KDU-ČSL, Piráti, Svobodní, ÚNK, STAN, Jihočeši 2012 a SPD [Blesk 2016]. Průměrná volební účast za všechny kraje byla 34,81 %. Nejvyšší volební účast byla zaznamenána ve Zlínském kraji (38,50 %), naopak nejnižší účast byla v kraji Ústeckém (28,94 %) [Volby.cz].

Ze všech výše zmíněných stran, hnutí a spolků se do voleb nakonec rozhodly jít pouze tři, resp. čtyři formace. Byla to strana Úsvit–národní koalice, která kandidovala v koalici s Blokem proti islamizaci ve šech krajích, kromě Jihočeského a Zlínského kraje, kde šla strana do voleb samostatně. Při čemž tam, kde byla koalice ÚNK a BPi, byly kandidátní listiny sestaveny s kandidáty strany Česká suverenita, která je členem Bloku proti islamizaci jako právnická osoba. Třetí bylo Okamurovo hnutí Svoboda a přímá demokracie, které ve většině krajů kandidovalo v koalici se Stranou práv občanů (SPO) [Volby.cz]. Výjimkou byl kraj Pardubický a Zlínský, kde SPD kandidovalo bez SPO.

4.1 Volební programy kandidujících subjektů

Úsvit–národní koalice si pro krajské volby připravil program společný jak pro samostatnou kandidaturu, tak i pro většinu krajů, kde kandidoval s Blokem proti islamizaci. Program nese název *Program strany pro krajské volby: HRDÁ A BEZPEČNÁ ZEMĚ*, který byl zveřejněn na stránkách Úsvitu v polovině srpna 2016. Je to program, který byl vytvářen již v době spolupráce s Blokem proti islámu. Představen byl v osmnácti bodech, kdy každý byl stručně popsán. Proti hlavnímu programu stany Úsvit se tento jeví poněkud radikálnější, což je pravděpodobně akcentováno mimo jiné i spojením s BPI, resp. BPi. Hned první tři body programu jsou věnovány zvýšení obrany hranic a obrany státu. Je zde jasný antiimigrační postoj, kdy odmítají budování detenčních center na území České republiky. Důvodem je, že tyto azylové tábory podle strany ohrožují bezpečnost i zdraví občanů a to je nepřijatelné. Navíc chtějí usilovat o omezení provozu stávajících zařízení a žádají vyřizování azylového procesu mimo území ČR stejně, jako to dělají Austrálie nebo USA. Dále posílení policejních složek a to primárně v pohraničních oblastech, rovněž jakási obnova hraničních ozbrojených složek. Hovoří zde o využití dronů a kamer a dokonce i připravenosti na okamžitou stavbu „plotu“ na hranicích. Mimo to popisují vytvoření jakési občanské domobrany, tzv. *Krajský Sbor dobrovolných strážníků*, který by podléhal Policii ČR, „*Umožníme aktivním a odpovědným občanům, aby se zapojili do obrany své země a regionu.*“ [ÚNK 2016].

Čtvrtým bodem je prevence kriminality prostřednictvím zaměstnání pro dlouhodobě nezaměstnané v krajských, městských a obecních firmách. Přímá demokracie (přímá volba starostů a hejtmanů), společně s prosazením referend na úrovni krajů, jsou až na pátém místě krajského programu. Následuje šest bodů věnovaných školství a výchově. V této části kromě obecných lokálních požadavků mluví o zastavení multikulturalismu a výchově k vlastenectví. Dalšími body jsou tradiční témata, která využívají i ostatní politické strany a hnutí, jako jsou nižší daně, ochrana krajiny a památek, podpora cestovního ruchu v krajích, důstojný a plnohodnotný život seniorů, zlepšení veřejné dopravy, dostupnost zdravotní péče, převod tranzitu zboží na železnice. Tato témata jsou v obdobném módu jako například u sociální demokracie, či liberálních stran. Jen poslední bod je opět vymezen trochu „nově“, a to pro zrušení soukromých exekutorů – jelikož v tomto případě jde podle strany o tzv. „byznys s lidským neštěstím“. [ÚNK 2016]

Program Úsvitu–národní koalice s Blokem proti islamizaci pro krajské volby je poměrně stručný, ovšem proti programu, který má na svých stránkách SPD jde skoro o rozsáhlou stat'. Hnutí Svoboda a přímá demokracie má *Základní všeobecný krajský program*, který má „...čtyři nosná celostátní témata...“ [SPD 2016b]. Těmi jsou 1) Zastavíme nelegální imigraci, 2) Podporujeme přímo zvoleného prezidenta a prosazujeme přímou volbu hejtmanů, primátorů a starostů, 3) Zastavíme diktát EU a 4) Konec poplatků České televizi. Zdůrazňují, že budou prosazovat celostátní témata právě díky legislativní iniciativě krajů. Uvádějí, že lokální témata jsou prezentována zvláště v každém z krajů a tyto programy každá krajská buňka sama prezentuje svým občanům. Čtyři celostátní témata reflektují pro hnutí primární myšlenky jejich programu. A tedy důraz na odmítání umístování islámských imigrantů na území ČR, při čemž chtějí podpořit referenda a další ústavní protestní akce proti přijímání nelegálních imigrantů a islamizaci. Rovněž zde nechybí přímá volba starostů, hejtmanů a primátorů, kde chtějí využít legislativní iniciativy kraje k prosazování přímé demokracie návrhem změn volebních zákonů. Ve vztahu k EU chtějí referendum o vystoupení z Unie. V poslední části prosazují zrušení poplatků pro ČT od seniorů a vytvořit tlak na ČT, aby lépe hospodařila. [SPD 2016b]

4.2 Volební kampaň

Volební kampaň byly vedeny obdobným stylem u obou bloků. Koalice SPD a SPO nejvíce rozjela společnou kampaň od srpna 2016, kterou postavila primárně na tématu boje za „naši vlast“, který se zakládá na potlačení nelegální islámské imigrace, která ohrožuje budoucnost našich občanů a naší budoucí generace. Společné volební video poslance předsedy SPD Tomia Okamury a senátora a předsedy SPO Jana Veleby bylo uveřejněno na facebookových stránkách obou politických formací 7. srpna 2016⁹⁹. Ve videu oba představitelé střídavě vyzývali voliče, aby jim dali svůj hlas, jelikož jsou to oni, kdo chtějí vůči tomuto fenoménu bojovat a nechtějí být „*loutkami kancléřky Merkelové a premiéra Sobotky*“ [Facebook; srov. Vlastenecké noviny 2016c]. Vymezuji se tak vůči byrokracii a politice EU a české vlády.

Počátky volební kampaň ale mohou být zaznamenány již se začátkem roku. Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura vsadila na tradiční kontaktní kampaň. Kromě lokálních představitelů hnutí se v jednotlivých krajích angažoval i sám T. Okamura a rovněž R. Fiala. Pořádali tak debatní akce, kde se snažili vysvětlovat své

⁹⁹ Viz <https://www.facebook.com/stranaprav/videos/10153885109218207/>. [Facebook]

politické záměry běžným občanům a kde mohli občané klást své dotazy.¹⁰⁰ V rámci propagace byly v krajích vyvěšovány plakáty, billboardy a rozdávány propagační letáky. V mnohých krajích nechyběla iniciativa místních představitelů, kteří disponovali i propagačními volebními vozy [Obrázek č. 25], které byly polepeny nálepkami na podporu SPD a SPO a některé měly dokonce umístěné transparenty na střeše automobilů [Obrázek č. 26].¹⁰¹[Facebook]

V období volebních kampaní před krajskými a senátními volbami proběhlo také několik demonstrací pod taktovkou SPD. První z nich se konala na Václavském náměstí 14. května, která byla uspořádána ke dni 700. výročí narození Karla IV.[SPD] a SPD ji vedla v duchu „dne vlastenectví“. Setkalo se zde několik stovek lidí. Odmítán zde byl příchod uprchlíků a nechyběla kritika EU. Mezi řečníky byli i zahraniční představitelé (např. britská europoslankyně Janice Atkinsonová) [iDNES 2016]. Druhá demonstrace se konala 25. června 2016 v Brně. Zde byla propagována stejná témata, včetně protestu vůči „zmanipulované“ České televizi [SPD; Facebook].¹⁰² Velká propagace samozřejmě nechyběla ani na oficiálním celostátním profilu SPD na Facebooku a stejně tak jeho regionálních buněk. Zde byly stále příspěvky týkající se migrační krize a nebezpečí islámu a neschopnosti Unie se s tímto problémem vyrovnat. V rámci regionů pak zprávy o schůzích pro jednání o krajských volbách a různých akcích, které v krajích podnikali.

Úsvit–národní koalice volil v podstatě stejnou taktiku jako SPD. Což je pravděpodobně způsobeno i tím, že v „okamurovském“ stylu vedení kampaně mají praxi z dob společného působení. Jako primární tak zvolili kontaktní kampaň¹⁰³ společně s aktivitou na Facebooku. V březnu byl představen společný program ÚNK a BPi pro krajské volby. Od té doby se strana Úsvit i koalice vymezovali primárně antiimigračně. Začátkem dubna proběhla společná beseda, která byla otevřena veřejnosti a které se mimo jiné účastnil i tzv. „duchovní otec“ Úsvitu ekonom Pavel Kohout [ÚNK]. 9. dubna proběhla akce „*Úsvit a Blok proti islámu uzavřou hranice na ochranu země před EU*“, kdy došlo k symbolickému uzavření hranic ve spolupráci

¹⁰⁰ Například 5. července proběhlo okresní setkání SPD na Kladensku v rámci kampaně ve Středočeském kraji. Předmětem setkání bylo zodpovídání otázek, reklamní plochy, zviditelnění a propagace hnutí. [Facebook] Další akcí byla společná tisková konference v Jihočeském kraji, která proběhla v květnu 2016, kde propagovali svou koalici a zdůrazňovali chyby české exekutivy i legislativy.[Facebook]

¹⁰¹ Krásným příkladem jsou např. volební auta na Kladensku. Ilustrativní fotografie propagačních letáků, plakátů, automobilů i billboardů jsou k dispozici v přílohách na konci práce.

¹⁰² Projev Tomia Okamury z demonstrace v Brně viz <http://www.tomio.cz/aktuality/projev-na-demonstraci-spd-v-brne-25-6-2016/>. [SPD]

¹⁰³ Zpráva Úsvitu viz <http://www.usvitnarodnikoalice.cz/novinky/misto-billboardu-chce-usvit-mluvit-s-lidmi/> [ÚNK].

s partnery z hnutí PEGIDA. 19. dubna pak následovalo podání trestního oznámení na premiéra B. Sobotku ze strany ÚNK a BPi, protože vláda ignoruje čtvrt milionu občanů ČR. V květnu byla Úsvitem uspořádána výstava o Karlu IV [ÚNK]. Zde je vidět, že ÚNK a SPD se neustále pohybují v analogickém módu, tudíž mezi nimi bude velký boj o konečnou přízeň voličů. V červnu se konala akce Úsvitu v době vyhlášení výsledků brexitu, při které byla v Praze do Vltavy vhozena EUrana (Panáka s motivem vlajky EU). V krajích byly pořádány nejružnější akce v rámci kontaktní kampaně. Například koncert kapely v Jihomoravském kraji, či velká předvolební akce na náplavce v Českých Budějovicích, kde bylo mnoho soutěží a zábavní program a účastnil se i předseda M. Lidinský [ÚNK], které se konaly v září.

4.3 Volební preference

Volební preference začátkem předvolebního roku 2016 nehovořily o příliš dobrém scénáři ani pro jednu z těchto formací. Ani u Úsvit, ani u SPD v žádném z průzkumů nebyl předpoklad volebního zisku, který by překročil pěti procentní volební klauzuli, která je pro české volby nastavena. Navíc s přepočtem mandátů dle upravené D'Hondtovy metody nebyl předvídan zisk jediného mandátu v žádném z krajů. V průběhu volebního období stoupaly preference pro hnutí Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura, při čemž v srpnu dokonce překročil předpokládaný zisk dle průzkumu pět procent v pěti krajích. Volební potenciál firma SANEP vyčíslila dokonce na hodnoty přes osm procent rovněž v pěti krajích.¹⁰⁴[Tabulka č. 3]

Proti tomu Úsvit velmi zaostával. Jeho preference v březnu se pohybovaly zhruba mezi polovinou procenta a maximální možný zisk dosahoval hodnoty necelých dvou a půl procent. V dalších měsících monitoringová firma ani neuváděla samostatné výsledky pro Úsvit a strana tak spadala do skupiny „ostatní“, kteří měli preference menší než tři procenta hlasů.[Tabulka č. 3]

Výsledky voleb ukázaly, že průzkumy výsledek SPD odhadly, navzdory nevyzpytatelnosti současné doby, velmi dobře. Konečné procento hlasů pro Svobodu a přímou demokracii se pohyboval zhruba v průměru mezi procentem rozhodnutých voličů SPD a jejich volebním potenciálem v průzkumu ze srpna před volbami. U strany Úsvit – národní koalice došlo spíše k lehkému nadhodnocení dosažených výsledků. Ve volbách strana utržila spíše podprůměr březnových preferencí.[Tabulka č. 3]

¹⁰⁴ Pro podrobnější ilustraci rozdílů mezi srpnovým volebním potenciálem a preferencemi pro SPD je v přílohách na konci práce autorkou vytvořen graf [Graf č. 26].

Tabulka č. 3: Volební preference v jednotlivých krajích za tři měsíce

	kraje:	SČK	JČK	PLK	KVK	ÚSK	LBK	KHK	PAK	VYS	JMK	OLK	ZLK	MŠK
03/16	preference pro SPD v %	2,1	0,9	1,4	4,2	3,7	3,5	5,3	0,9	1,8	3,3	3,7	2,9	1,4
	preference pro Úsvit v %	2,3	1,2	0,3	1,2	1,6	1,4	1,3	1	0,4	0,9	1,4	0,5	0,8
05/16	preference pro SPD v %	3,9	3,6	3,6	4,8	5,4	6,8	6,2	5,1	5,4	4,4	4,9	5,3	4,1
	preference pro Úsvit v %	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3
08/16	SPD - rozhodnutí voliči v %	4,1	2,3	3,9	5,1	4,4	5,9	6,1	3	4,8	4,4	5,3	1,8	5,5
	SPD volební potenciál v %	6,4	4,8	5,4	6,7	5,8	8,3	8,4	6,8	8,2	6,7	8,1	4,5	9,8
	preference pro Úsvit v %	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3	> 3
	zisk ve volbách v %	4,96	4,39	5,33	5,52	6,07	5,2	5,54	4,72	6,4	5,66	7,33	5,41	7,02

Zdroj: Autorka. Data z agentury SANEP. Dostupné na: <http://www.sanep.cz/>.

4.4 Výsledky voleb

Volby proběhly ve vyhlášeném termínu téměř bez problémů (kromě nesrovnalostí ohledně kandidátek Severočechů, ovšem to není předmětem této práce). Tomio Okamura podal po volbách stížnost (tak nějak tradičně) na průběh krajských voleb ve Středočeském kraji, kde koalice nezískala žádný mandát a jen o kousek nezvládla překročit volební klauzuli 5 % [Tabulka č. 3] [Volby.cz; SPD]. Stížnost byla podána z důvodu podezření z manipulace s volebními výsledky. Soud žádost v druhé polovině října 2016 zamítl [SPD]. Kromě toho nebyly další výsledky ze strany SPD ani ÚNK a BPi zpochybňovány.

Celkově strana Úsvit totálně propadla. Volební výsledky vypověděli o její neschopnosti postavit do svého čela siného lídra, který by byl tváří strany. Zároveň výsledky pozvedly Okamuru a vlastně tak potvrdily tvrzení, která byla pronášena během krize hnutí Úsvit přímé demokracie, kdy představitelé, kteří zůstali a zformovali ÚNK, byli označováni za „pučisty“ a především zrádce voličů. Voliči tak dali jasně najevo, komu fandí. Autorka podotýká, že dle rozhovorů, které byli s představiteli Úsvitu uskutečnění si ani nedokázali takový tragický scénář představit. Strana nezískala jediný mandát v žádném z krajů. Nepřekročili ani procento hlasů, za které by mohli získat finanční podporu od státu. Největších úspěchů pak dosáhli tam, kde kandidovali v koalici s BPi s kandidáty České suverenity.[Tabulka č. 4]

SPD na rozdíl od ÚNK prokázalo svou jasnou dominanci mezi politickými subjekty s protiimigrační rétorikou. Hnutí uspělo v deseti ze třinácti krajů, mezi nimi i ve Zlínském kraji, kde kandidovalo jako samostatný subjekt. Neúspěch zaznamenali pouze v kraji Středočeském, Jihočeském a Pardubickém, při čemž v každém z nich přesáhli čtyři procenta a ve Středočeském kraji nestačili na pět procent pouze o čtyři setiny procenta.

O demokratičnosti politických stran a hnutí také vypovídá obsazení žen. Žen, které jsou postaveny na danou kandidátní listinu a primárně pak počet žen, které jsou reálně zvoleny. Vzhledem k tomu, že koalice ÚNK a BPi, ani ÚNK samostatně nedokázala získat žádný mandát, toto hledisko není autorkou zohledněno, protože by nebylo dostatečně vypovídající. Autorka vytvořila tabulku, kde je znázorněn počet zvolených žen v jednotlivých krajích vzhledem k získaným mandátům v daném kraji. Zároveň je barevně vyznačeno, zda spadá k hnutí SPD nebo ke strana SPO [Tabulka č. 5].

Tabulka č. 4: Výsledky krajských voleb 2016 za jednotlivé kraje

kraje	SPD %	SPD M	SPD+SPO %	SPD+SPO M	ÚNK %	ÚNK M	ÚNK+BPI %	ÚNK+BPI M
Středočeský	x	x	4,96	0	x	x	0,77	0
Jihočeský	x	x	4,39	0	0,54	0	x	x
Plzeňský	x	x	5,33	1+1	x	x	1,39	0
Karlovarský	x	x	5,52	2+1	x	x	1,02	0
Ústecký	x	x	6,07	2+3	x	x	1,02	0
Liberecký	x	x	5,2	1+1	x	x	1,12	0
Královéhradecký	x	x	5,54	1*+1	x	x	0,89	0
Pardubický	4,72	0	x	x	x	x	1,08	0
Vysočina	x	x	6,4	1+1,1*	x	x	0,78	0
Jihomoravský	x	x	5,66	2+2	x	x	0,59	0
Olomoucký	x	x	7,33	3+1,1*	x	x	0,8	0
Zlínský	5,31	1,1*	x	x	0,28	0	x	x
Moravskoslezský	x	x	7,02	3+3	x	x	1,58	0

1* = neustraník zvolený za stranu; M = získané mandáty

Zdroj: Autorka. Výsledky voleb ze serveru Volby.cz.

Z tabulky je vidět, že ženy byly zvoleny pouze ve čtyřech z deseti úspěšných krajů. Pokud dojde k vytvoření průměru za všechny kraje, je procento mandátů obsazených ženami v krajských zastupitelstvech 11,76 %. Pokud autorka porovná výsledek s ostatními stranami, které v současné době drží mandát v Poslanecké sněmovně ČR, dochází ke zjištění, že SPD se nachází na posledním místě (tedy kromě Úsvitu, který nezískal žádné křeslo v krajském zastupitelstvu) [Tabulka č. 6]. Ovšem nutno podotknout, že zbylé parlamentní strany na tom nejsou o moc lépe. Podíl kandidujících žen v ČR v těchto volbách byl 30,10 %, počet reálně zvolených pak 20,30 %. Strany, které přesáhly průměrných dvacet procent, jsou pouze (paradoxně) ANO 2011, ČSSD a KSČM. Na druhou ODS, které je všeobecně pokládáno stranu demokratickou, jsou na tom pouze o necelou desetinu procenta lépe než SPD. Pro příští volby by dle autorky mělo na této věci SPD zapracovat, primárně z důvodu, že se hnutí prezentuje jako hájící práva občanů, včetně rovnosti žen (i ve vztahu obrany jejich práv v kontrastu s islámem).

Tabulka č. 5: Počet zvolených žen v krajských volbách 2016 za SPD/SPD+SPO

kraje	M	M pro Ž	podíl M/Ž
Středočeský	0	x	x
Jihočeský	0	x	x
Plzeňský	2	1	50%
Karlovarský	3	1	33,30%
Ústecký	5	1	20%
Liberecký	2	1	50%
Královéhradecký	2	0	0%
Pardubický	0	x	x
Vysočina	3	0	0%
Jihomoravský	4	0	0%
Olomoucký	5	0	0%
Zlínský	2	0	0%
Moravskoslezský	6	0	0%
za stranu SPD			
za stranu SPO			

Zdroj: Autorka výpočet dle Volby.cz

Tabulka č. 6: Podíl mandátů obsazených ženami za jednotlivé kraje v krajských volbách 2016 – srovnání současných parlamentních stran

kraje	SPD/+SPD	Úsvit	ANO 2011	ČSSD	KDU-ČSL	STAN	ODS	KSČM	TOP 09	VV	SÍK
Středočeský	x	x	43,80%	18,20%	x	33,30%	10,00%	12,50%	20,00%	x	x
Jihočeský	x	x	33,30%	20,00%	25,00%	x	0,00%	14,30%	x	x	x
Plzeňský	50,00%	x	9,10%	22,20%	x	0,00%	25,00%	33,30%	0,00%	x	x
Karlovarský	33,30%	x	46,20%	25,00%	20%*	20%*	0,00%	50,00%	20%*	x	x
Ústecký	20,00%	x	15,00%	0,00%	x	x	14,30%	15,40%	x	x	x
Liberecký	50,00%	x	33,30%	25,00%	x	x	0,00%	25,00%	x	x	22,20%
Královéhradecký	0,00%	x	30,80%	16,70%	x	50,00%	20,00%	25,00%	0,00%	x	x
Pardubický	x	x	16,70%	9,10%	x	33,30%	20,00%	20,00%	x	x	x
Vysočina	0,00%	x	33,30%	27,30%	0,00%	0,00%	20,00%	16,70%	x	x	x
Jihomoravský	0,00%	x	26,70%	18,20%	18,20%	0,00%	33,30%	14,30%	25,00%	x	x
Olomoucký	0,00%	x	12,50%	22,20%	0,00%	16,70%	0,00%	28,60%	x	x	x
Zlínský	0,00%	x	25,00%	33,30%	25,00%	16,70%	0,00%	25,00%	0,00%	x	x
Moravskoslezský	0,00%	x	27,30%	35,70%	12,50%	x	16,70%	33,30%	x	x	x
podíl za všechny	11,76%	x	26,70%	20,80%	17,02%	21,57%	11,84%	25,97%	14,29%	x	x
strana v koalici											
* - STAN s podporou TOP 09 a KDU-ČSL, KOA											
podíl kandidujících žen v ČR:		30,10%									
podíl žen mezi zvolenými ČR:		20,30%									

Zdroj: Autorka. Výpočet dle výsledků na Volby.cz.

4.5 Podíl SPD na vládě v krajích

Jak je známo z předchozí kapitoly, Úsvit nezískal v žádném z krajů křeslo v zastupitelstvu, a proto nemá ani žádný podíl na vládě a dění v rozhodujících orgánech krajů. SPD mělo samostatně i v koalici se Zemanovci v mnoha krajích získali více než 5 % hlasů, ovšem na výkonných pozicích v radách krajů se to neodrazilo. Koalice SPD a SPO získala pozici radního pouze ve dvou krajích, a to jeden post radního v Karlovarském kraji a jeden v Ústeckém. Ve všech zbylých osmi krajích, kde koalice/hnutí uspělo, zůstávají v opozici. Důležité ovšem je, že jak v Karlovarském, tak i Ústeckém kraji získal funkci radního zástupce Strany práv občanů a nikoli člen Svobody a přímé demokracie. Reálně tak nedrží Okamurovo hnutí ani jeden výkonný post, o to menší je jeho reálný vliv na formování krajské politiky [Tabulka č. 7].

Tabulka č. 7: Postavení koalice SPD a SPO – počet zástupců v radě kraje

	SPD	SPO
Plzeňský kraj	x	x
Karlovarský kraj	0	1
Ústecký kraj	0	1
Liberecký kraj	x	x
Královéhradecký kraj	x	x
Vysočina	x	x
Jihomoravský kraj	x	x
Olomoucký kraj	x	x
Zlínský kraj	x	x
Moravskoslezský kraj	x	x

Zdroj: Autorka dle webu jednotlivých krajů¹⁰⁵.

¹⁰⁵Plzeňského kraje - <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/rada-plzenskeho-kraje>; Karlovarský kraj - <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Stranky/Rada.aspx>; Ústecký kraj - <http://www.kr-ustecky.cz/rada-kraje/os-7795>; Liberecký kraj - <http://liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/rada>; Královéhradecký kraj - <http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=81>; Kraj Vysočina - <http://extranet.kr-vysocina.cz/telefon/rada>; Jihomoravský kraj - <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=1179&TypeID=1>; Olomoucký kraj - <https://www.kr-olomoucky.cz/rada-cl-25.html>; Zlínský kraj - <https://www.kr-zlinsky.cz/clenove-rady-cl-194.html>; Moravskoslezský kraj - http://www.msk.cz/cz/verejna_sprava/rada-kraje-42132/.

5 Vyhodnocení výzkumu

Poslední kapitola práce se věnuje celkovému vyhodnocení jednotlivých analýz vzhledem ke snaze o zjištění výskytu a míry populismu a islamofobie u vybraných politických subjektů a navíc možnost jejich zařazení ke stranické rodině krajní pravice. Rovněž jsou zde hodnoceny faktory, které následně zodpovídají v úvodu práce stanovené výzkumné otázky. Rozdíl mezi subjekty v jejich organizaci a fungování a jejich budoucí potenciál v prostředí české společnosti. Veškerá data uvedená níže vycházejí z předchozího výzkumu ve druhé až čtvrté kapitole.

5.1 Identifikace vybraných politických subjektů

U populismu autorka využívá šest hlavních znaků populismu v kontrastu s nepopulistickými prvky dle Havlíka a Pinkové [2012], kterými jsou: 1) heterogenita lidu vs. lid jako homogenní skupina, 2) heterogenita elit vs. elity jako monolitický blok, 3) odtažitost od lidu vs. lid jako nezkažený suverén, 4) nezastupitelnost elit vs. kritika establishmentu, 5) podpora stávajícího institucionálního uspořádání vs. přímá demokracie a 6) kompromis a kooperace vs. žádná kooperace se stávajícími elitami – populistický je vždy druhý v pořadí. U každého znaku je pak politickému subjektu přiřazena hodnota 0 až 1, při čemž 0 znamená nepopulistický znak a 1 vyjadřuje znak populismu. Hodnota 0,5 pak znamená střední výskyt/střední cestu, tzn., že například postoj k establishmentu není ani příliš kritický, ale zároveň jej subjekt nepovažuje za nepostradatelný. V Tabulce č. 8 jsou uvedené jednotlivé hodnoty. Nejvíce populistické jsou ty subjekty, které dosahují maximální hodnoty 6, čím menší je výsledná hodnota, tím méně populismu se v politické formaci vyskytuje.

Tabulka č. 8: Míra populismu u jednotlivých subjektů

	ÚPD	ÚNK	SPD	BPI	BPi	IMK	7. Rep.	ApČR	ČS
heterogenita lidu/homogenní lid	1	1	1	0,5	0,5	0,5	x	0,5	1
heterogenita elit/monolitický blok	1	1	1	0,5	1	1	x	1	1
odtažitost od lidu/lid jako nezkažený suverén	1	1	1	0,5	0,5	0,5	x	1	1
nezastupitelnost elit/kritika establishmentu	1	1	1	1	1	1	1	1	1
podpora stávajícího institucionálního uspořádání/přímá demokracie	1	1	1	0	1	0	0	1	0,5
kompromis a kooperace/ne kooperace se stávajícími elitami	1	0,25	1	1	1	1	1	1	0,5
výsledná hodnota	6	5,25	6	3,5	5	4	2	5,5	5

Zdroj: Autorka

Dle těchto výsledků je vidět, že za nejvíce populistické subjekty mohou být označeny ÚPD a SPD, dále pak ApČR, ÚNK, BPi a ČS. U IMK je míra o něco menší, spolek neprosazuje hlavní součást této *thin-centered* ideologie přímou demokracií a neklade takový důraz na lid jako nezkaženého suverénního a homogenního aktéra a stejně tak u BPI. Nejvíce kritizuje stávající establishment a populismus je pro něho spíše nástrojem, hlavní ideologií je pak vymezení se vůči islámu. 7. Republika je pak subjektem, kde populismus rezonuje nejméně, jelikož tento subjekt se vymezuje primárně jako vlastenecký a jde mu o národní suverenitu, populistickým tématům nevěnuje tolik prostoru. Je ale možné, že se jedná o dočasnou záležitost a v průběhu času se zaměří i na populistická témata. Musí být zohledněn fakt, že se stále jedná o *think thank* s velice krátkým časem působení, o kterém zatím není k dispozici příliš zdrojů. Po bližším výzkumu autorka zjišťuje, že pravděpodobně kromě České suverenity nemá ani jeden subjekt propracovaný politický program, což by mohlo přispívat k populismu, ovšem faktem je, že heslovitá forma programů často oslovuje voliče mnohem více. Z veřejných průzkumů je známo, že většina voličů volební programy politických stran nečtou a dají spíše na jejich kampaně, letáky či na jejich prezentaci na Facebooku.

V tomto bodě je důležité, že Úsvit přímé demokracie nemá jinou ideologii, než přímou demokracií, kterou za ideologii označuje. Z toho vyplývá, že ÚPD je identitárně populistickým hnutím, což je neslučitelné s žádnou další ideologií, a proto nemůže být zařazen do stranické rodiny krajní pravice. Populismus je zde jádrem stranické ideologie. To se mění po roce 2014, kdy začíná rezonovat islámská migrační krize, dokonce se objevovalo několik projevů tehdejšího předsedy vůči Romům, které byly označovány za rasistické – ovšem tyto faktory se nestačily hlouběji vyvinout díky rozpadu původního Úsvitu. U ostatních subjektů se kromě populismu vždy objevuje tematika migrační krize či vlastenectví.

Dále autorka u subjektů zkoumala výskyt islamofobie. Pro vyhodnocení využila tabulku Komise [1997], která rozdělila názory na islám na uzavřené a otevřené, při čemž míra islamofobie roste s počtem uzavřených názorů [Tabulka č. 9]. Autorka opět vytvořila tabulku, kde zapisovala hodnoty od 0 do 1, při čemž 0 znázorňuje otevřený názor na islám a 1 uzavřený. Křížek je zapsán v případě, kdy názor není z žádných projevů a dokumentů znám – politický subjekt se k tomu nevyjadřuje, nevěnuje se mu. Hned na první pohled je vidět zaměření ÚPD, které dosahuje hodnoty 0, a to především proto, že se většinou tematice vůbec nevěnuje, což opět potvrzuje jeho zařazení mezi

identitárně populistické strany. Ovšem ani po roce 2014, kdy se začal původní Úsvit radikalizovat, nedosahuje příliš vysoké hodnoty. Proti tomu všechny ostatní subjekty dosahují více než poloviny možných bodů (maximum je 8 bodů). To znamená, že u všech se islamofobie ne jen vyskytuje, ale její míra je poměrně dost vysoká. Při tom maximální možné míry dosahují všechny subjekty, ve kterých se výrazně angažoval Martin Konvička, tedy BPI, IMK, 7. Republika, ApČR. Blok proti islamizaci dosahuje hodnoty 7,5, jelikož je pokračujícím subjektem BPI, přesto je u něho vidět jisté umírnění, proto autorka obhajobě diskriminace přidělila pouze půl bodu. ÚNK je mnohými označováno za ryzí populisty, což ovšem podle autorky není pravda. Primárně to dokazuje ukotvení antiimigračních postojů vůči islámským migrantům ve stanovách strany. Strana navíc odmítá případné koaliční partnerství právě na základě postoje vůči migraci. Stejně tak „populistické“ SPD vykazuje poměrně velkou hodnotu islamofobie.

Tabulka č. 9: Míra islamofobie u jednotlivých subjektů

Rozlišení	ÚPD do 2014	ÚPD od 2014	ÚNK	SPD	BPI	BPI	IMK	7. Rep.	ApČR	ČS
1. monolitický/rozdružený	x	0,5	1	1	1	1	1	1	1	1
2. oddělený/interaktivní	x	0,5	1	1	1	1	1	1	1	1
3. nižší/jiný	x	0	0,5	0,5	1	1	1	1	1	0,5
4. nepřítel/partner	x	0,5	1	1	1	1	1	1	1	1
5. manipulativní/upřímný	x	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	0,5
6. kritika Západu je odmítána/zvažována	x	x	x	0	1	1	1	1	1	x
7. diskriminace je hájena/odmítána	0	0,5	0,5	0,5	1	0,5	1	1	1	0,5
8. islamofobie je považována za přirozenou/problematickou	0	0	0,6	0,5	1	1	1	1	1	0,5
výsledná hodnota:	0	2,5	5,1	5,5	8	7,5	8	8	8	5

Zdroj: Autorka za pomoci dělení Komise, viz. *Islamophobia: A Challenge For Us All*, London: The Runnymede Trust, 1997, s. 5.

Třetí fáze výzkumu identifikace politických subjektů je jejich krajně pravicová příslušnost. Jelikož autorka vychází primárně z definice C. Mudde, jsou stěžejními znaky, které by měl krajně pravicový subjekt splňovat nacionalismus, kulturní rasismus, xenofobie jako odpor vůči multikulturalismu, antidemokratické postoje, požadavek silného státu a welfare-šovinismus. Pokud má být politický subjekt zařazen ke krajní pravici, měl by podle autorky splňovat minimálně polovinu z těchto znaků, při čemž

úplně nejdůležitějším znakem je nativismus a kulturní rasismus. Pro dokreslení celého obrazu politické formace autorka přidává osm dalších faktorů, a to: antisystémovost (která ukazuje na extremismus), populismus, autokratičnost, islamofobie (protože mnozí autoři tvrdí, že to není to samé co kulturní rasismus, který je zaměřen proti muslimům jako takovým), odmítání pravolevé dělicí osy, propracovaný politický program, negativní postoj vůči EU a pořádání demonstrací. Opět zde autorka využívá hodnotící škály 0 až 1, aby vyjádřila rozdíly mezi danými subjekty v jednotlivých bodech, křížek pak vyjadřuje, že se daný znak u subjektu nevyskytuje. Vše zachycuje Tabulka č. 10.

Tabulka č. 10: Identifikace politických subjektů a jejich krajně pravicové prvky

		ÚPD	ÚNK	SPD	BPI	BPi	IMK	7. Rep.	ApČR	ČS
hlavní znaky dle Mudde	nacionalismus	0,5	1	1	1	1	1	1	1	1
	kulturní rasismus	x	1	1	1	1	1	1	1	1
	xenofobie - odpor vůči multikulturalismu	x	1	x	1	1	1	1	1	0,5
	antidemokratické postoje	x	x	x	0,5	x	0,5	1	x	x
	požadavek silného státu	x	1	1	1	1	1	1	1	1
	welfare-šovinismus	x	1	0,5	x	1	x	1	1	
doplňující znaky	antisystémovost	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	populismus	1	0,6	1	x	0,4	0,5	x	0,75	0,4
	autokratičnost	1	x	0,5	x	x	1	x	x	x
	islamofobie	od 2014	0,75	0,75	1	1	1	1	1	1
	odmítání pravo-levé osy	1	1	1	1	1	1	1	x	x
	propracovaný politický program	x	0,5	x	x	x	x	x	x	1
	proti EU	1	0,2	1	0,5	0,5	x	x	1	1
	pořádání demonstrací atd.	1	1	0,5	1	1	1	x	x	1

Zdroj: Autorka

Prvním evidentním zjištěním je, že žádná politická formace není extrémistická, jelikož všechny uznávají stávající politické nastavení, nejsou tedy antisystémové, ale vymezují se antiestablishmentově. Primární znak – nacionalismus – se vyskytuje u všech zkoumaných subjektů, pouze u ÚPD autorka přiřadila pouze půl bodu, jelikož se zde nevyskytuje až takový národní apel. ÚPD hovořilo o upřednostňování české produkce zboží a péči o každého občana (nikoli jen o českého apod.). Jinak ÚPD nesplňuje žádný další znak krajní pravice. Druhý z hlavních znaků je kulturní rasismus, který autorka identifikovala plně u všech subjektů vyjma ÚPD (to se do roku 2014 vůči multikulturalismu příliš nevymezovala), stejně jako více méně islamofobii. Rozlišení kulturního rasismu a islamofobie u jednotlivých formací je mnohdy složitější. Jde o to, zda subjekt vyjadřuje negativní postoj vůči islámu jako náboženství a s tím spojenými kulturními znaky, nebo zda jde o negativní postoj k muslimům, kteří jsou představiteli

islámu a díky tomu jsou nositeli kulturních zvyků, které nejsou slučitelné s těmi západními, evropskými. Ve většině případů jde ale o propojení islamofobie s kulturním rasismem.

ÚNK, SPD, BPI, BPi, IMK, 7. Republika, ApČR i ČS mají požadavek silného státu. Projevuje se jako posílení bezpečnostních složek, vytvoření jejich nových forem a snaha o větší efektivitu zákonů, primárně co se týká kontroly výkonných orgánů. K negativnímu postoji vůči multikulturalismu se oficiálně hlásí ve svých programech ÚNK, BPI i BPi, Konvičkovy subjekty, Apači i Suverenita. Příklon k welfare-šovinismu autorka nachází u SPD, ÚNK, BPI, ApČR i 7. Republiky. Zajímavé je, že většina subjektů odmítá tradiční dělení pravice–levice, které většinou považují v současných podmínkách za zastaralé. Pouze Alternativa pro ČR inklinuje k liberálnímu konzervatismu propojenému s vlastenectvím. Česká suverenita se pak označuje za ryzí stranu středu, kde dochází ke kombinaci liberalismu a socialismu. Hodnota populismu u ÚNK je snížena, jelikož se strana vyslovila, že by byla ochotna spolupracovat s hnutím ANO 2011, které bylo v současnosti vládní stranou a to popírá antiestablishmentové vymezení, které strana prezentuje.

Úsvit přímé demokracie, Svoboda a přímá demokracie, Alternativa i Česká suverenita patří mezi euroskeptické strany, které souhlasí se členstvím České republiky v Evropské unii pouze v případě, kdy by se Unie navrátila do stavu EHS. V opačném případě požadují referendum o vystoupení z EU. K identifikaci politických subjektů pomáhá i to, kdo jsou jejich partneři a to ne jen na domácí, ale především na zahraniční půdě. ÚNK a BPI/BPi díky propojení v rámci Pevnost Evropa kooperují s německou, rakouskou, nizozemskou a bulharskou PEGIDOU, polským Ruch narodowy, slovenskou Odvahou, italskou Ligou severu, či estonskou Konzervativní stranou. Tyto subjekty jsou běžně řazeny mezi populistickou krajní pravici. ÚNK spolupracuje s ALDE (ačkoli neoficiálně, jelikož nemá mandáty v EP), což svědčí o tom, že postoj strany k Evropské unii není tak negativní, jelikož ALDE je pro-evropanistická frakce na úrovni Evropského parlamentu. Proti tomu SPD nikdy s významným subjektem antiimigračního pólu PEGIDOU nespolečně pracovala. Svoboda a přímá demokracie je součástí MENF, které jako ENF působí v EP a v jehož čele stojí francouzská Národní fronta a její předsedkyně Marine Le Pen. Součástí MENF jsou delegace například Vlámský blok, italská Liga severu, rakouští Svobodní. Tyto strany jsou pravicové, někteří je označují za krajně pravicové. Alternativa měla nestrukturovanou formu spolupráce s AfD, rakouskými Svobodnými a francouzskou Národní frontou.

Co se týká Konvičkových politických subjektů (IMK a 7. Republika), pohybují se podle autorky často na hraně demokratičnosti. Ať už s jedná o projevy na Facebooku, které hraničí s rasismem, nebo veřejné projevy, jako například simulace islamistického útoku na Václavském náměstí. U subjektů se vyskytují kromě vytyčování hrozeb, které islám přináší i prvky zesměšňování – například zesměšňování proroka Mohammada na webu Bloku proti islamizaci, výzva k venčení prasat před pražskými mešitami od Tomia Okamury (SPD). Autorka si ale zároveň povšimla faktu, že radikalita u subjektů se zvyšovala s přítomností Martina Konvičky a Petra Hampla – v okamžiku, kdy opustili daný subjekt, začalo docházet ke snižování radikálnosti projevů a subjekty se sice nadále vymezovaly negativně vůči islámu, ale více v rámci demokratických mezí. Stejně tak se vyskytují rozdíly mezi jednotlivými představiteli v rámci daných subjektů. V Úsvitu–národní koalice například Marek Černoš, který klade důraz spíše na přímou demokracii a Miroslav Lidinský, který údajně vnáší více antiimigračních a vlasteneckých prvků. Stejně tak se jeví i poklidná postava Radima Fialy a občasná výstřelky Tomia Okamury. Rovněž Alternativa se jeví více klidně a méně radikálně od doby, co není Petr Hampl jeho součástí – nový předseda Štěpánek dokonce hovořil o nutnosti revize programu, který vytvořil právě Petr Hampl.

Podle Tabulky č. 10 je autorka schopna říci, že všechny vybrané politické subjekty, kromě Úsvitu přímé demokracie, mohou být řazeny ke stranické rodině krajní pravice, při čemž se jedná o tzv. nové krajně pravicové strany. V tomto okamžiku autorka uvažuje, že je ale nutné rozlišit evidentní rozdíly mezi těmito subjekty. Další otázkou je, že pokud je pro současné politické subjekty nedostatečné dělení dle tradiční osy pravice–levice, pak by mělo být v podstatě anachronní i označení krajní pravice, navíc když je u této skupiny evidentní negativní akcent vnímaný ve společnosti, stejně jako u populismu?

Autorka zastává názor, že pojetí současných politických stran, hnutí a dalších politických subjektů by určitě potřebovalo revizi. Vzhledem k tomu, že tradiční strany z obou pólů se posouvají čím dál více do středu politického spektra a většina nově vznikajících politických subjektů se v socioekonomické rovině rovněž hlásí ke středu, vzniká zde prostředí, kde by, až na nějaké výjimky, byly všechny strany středové. Autorka tvrdí, že je nutné stavět na současných primárních štěpících liniích. Autorka práce totiž říká, že jsou dvě, při čemž obě mohou být krátkodobé, ale mohou se protáhnout až v dlouhodobé. Jsou to *cleavage* pro-EU versus proti-EU a druhá *cleavage*,

kteřá je s tím v podstatě propojena, a to vlastenci versus globalisté¹⁰⁶. Otázka islamofobie je pak pouze aktuálním tématem podporující štěpení vlastenci proti globalistům. Při tom by v typologii mohlo dojít k propojení těchto dvou štěpících linií.

Pak by mohly být vytvořené typy jako radikální vlastenecká strana, umírněná vlastenecká strana, globalistická populistická strana, globalistická strana. Při čemž vlastenecké strany by se vyznačovaly prvky populismu a eurospekticismem. Globalistickou stranou by byla eurooptimistická středová strana, takovou by mohla být například strana tradičního typu (např. ČSSD). Globalistická populistická strana by se vyznačovala centristickým populismem, ale zároveň by měla pozitivní postoj vůči EU a silným lídrem (takovou by mohla být ANO 2011). V této práci by pak mohla být umírněnou vlasteneckou stranou například Česká suverenita a radikální vlasteneckou stranou 7. Republika či Alternativa pro ČR 2017. Jsou to ale pouze hypotetické návrhy pro budoucí výzkum, vhodný pro rigorózní práci.

5.2 *Budoucí potenciál (Parlamentní volby)*

Jednoznačně největší volební potenciál pro nadcházející parlamentní volby do Sněmovny ČR vidí autorka v hnutí Svoboda a přímá demokracie. Tomu nasvědčují jednak výsledky krajských voleb, kde hnutí bezpodmínečně rozdrtilo očekávání strany Úsvit–národní koalice. O popularitě SPD svědčí i analýza Facebooku, ze které vyplývá, že má jednoznačně největší růst. SPD zaznamenalo za poslední dobu velký nárůst fanoušků a za poměrně krátkou dobu (proti ÚNK, kterému zůstali fanoušci ÚPD, jelikož pouze přejmenovalo svůj profil) dosáhlo více než 29 000 příznivců. Celkově *postuje* nejvíce příspěvků, ale co je nejdůležitější, že dosahuje také velké odezvy ze strany potenciaálních voličů, to samé říká i počet *likes*.

Analýza Facebooku hovoří vcelku pozitivně i pro ÚNK a BPi, které spolu spolupracují. Ostatní faktory ale minimálně pro ÚNK už tak optimistické nejsou. Ve straně rezonují vnitrostranické konflikty a nejednotnost. Rovněž je zde, na rozdíl od SPD, jednoznačná absence charismatického lídra, který by stranu reprezentoval a přitáhl voliče. Výraznou osobou je sice Marek Černocho¹⁰⁷, ten ale není předsedou strany a

¹⁰⁶ Někteří by mohli navrhnout spíše variantu lid vs. elity. Autorka se ale přiklání k štěpení vlastenci versus globalisté, a to z toho důvodu, že ve společnosti podle ní více rezonuje právě otázka národního citění, ochrany národa a jeho hodnot a kulturního dědictví, která se dříve v mnoha evropských zemích tak výrazně neprojevovala. Společnost se sice vymezuje vůči elitám, ovšem inklinuje spíše k zastavení přílivu migrantů vzhledem k multikulturalismu a samozřejmě i nebezpečí, které mohou představovat, čemuž stávající elity brání.

¹⁰⁷ Diskutovalo se o Černochově příklonu a sympatizaci k ANO 2011. To se potvrzuje, jelikož v současné době M. Černocho zvažuje kandidaturu za ANO 2011. Naproti tomu Úsvit zřejmě půjde do voleb

působí jako samostatná entita v rámci strany, se kterou ostatní představitelé příliš nekooperují. Absence charismatického vůdce je problém i ostatních subjektů (a vlastně i většiny českých politických stran), kromě 7. Republiky, kterou reprezentuje Martin Konvička. Ovšem autorka podotýká, že ohlas po panu Konvičkovi také poněkud utichl.

V současné době „mrtvými“ subjekty jsou Úsvit přímé demokracie (ten skončil definitivně), dále Blok proti islámu, o jehož osudu rozhodne soud a tím i o osudu Bloku proti islamizaci (v případě, že soud rozhodne o neplatnosti rozpuštění BPI je možné, že se BPI s BPI sloučí), rovněž je umrtveno IMK, na kterém Konvička záměrně přestal pracovat. Podle autorky je velká pravděpodobnost, že ÚNK po podzimních parlamentních volbách zkolabuje a rozpadne se – předpokládá totální neúspěch, o kterém nasvědčuje i výsledek krajských voleb, zároveň strana nemá lídra a vnitřní nejednotnost. Je zde také možnost, že se transformuje v nějakou novou formaci. Otázkou je, co bude dělat Alternativa, zatím vypadá, že stagnuje. Případným překvapením by mohla být Konvičkova 7. Republika. Ovšem její hlavní představitel již vzbuzuje v příznivcích jistou nedůvěru, jelikož za poslední dva roky neustále vytváří a za nedlouho ruší další a další subjekty. Česká suverenita operuje primárně prostřednictvím BPI, což znamená, že pokud se spojí znovu s Úsvitem, tak s ním i skončí. Pokud si najdou jiné formace do koalice Domov, mohla by získat alespoň kolem 3 %, díky kterým by získali finanční prostředky na svou existenci. Tak jako tak zde není předpoklad, že by přesáhla v jakékoli variantě *threshold* 5 % hlasů.

Závěr

Cílem magisterské diplomové práce byla predikce pravděpodobné budoucnosti vybraných politických subjektů v českém politickém prostoru a zároveň snaha o identifikaci jejich charakteru, resp. zda mohou být zařazeny ke stranické rodině krajně pravicových stran, a to za pomoci aplikace teorie krajní pravice, islamofobie a populismu. Budoucnost a identifikace subjektů probíhala na základě toho, jak jsou organizované a jak reálně fungují, jaká je jejich programatika a projevy na sociální síti. Předmětem výzkumu byly subjekty, které se prezentují jako příznivci protiimigrační politiky s islamofobním podtextem. Konkrétně byly zkoumány Úsvit přímé demokracie, Úsvit–národní koalice, Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura, Blok proti islámu, Blok proti islamizaci, Iniciativa Martina Konvičky, 7. Republika, Alternativa pro Českou republiku 2017 a Česká suverenita. Pro dosažení výzkumného cíle autorka nejprve vymezila teoretický rámec, který v práci použila.

Jako nejvhodnější rámec byl vybrán koncept krajní pravice C. Mudde, který vytyčuje čtyři hlavní znaky, které by měly krajně pravicové formace splňovat, a to: nacionalismus, nativismus, touha po *law and order* a welfare-šovinismus. Tento koncept je mezi vědci stále nejvyužívanějším. Autorka pak tyto znaky pro lepší identifikaci doplňuje ještě o jeden Mudde prvek kulturní rasismus a další znaky jako populismus, antisystémovost, autokratičnost, islamofobie, odmítání pravolevé dělicí osy, propracovanost politického programu, postoj vůči EU a pořádání demonstrací, petiční iniciativa atp. U definice populismu autorka vychází z nejznámější definice populistické strany dle P. Taggarta a F. Pianizzy. Při zjišťování míry populismu u jednotlivých subjektů pak využívá definiční znaky podle V. Havlíka a A. Pinkové. Teorii islamofobie autorka uchopuje z hlediska definice A. Quellienna modernizované F. Lopezem. Aby autorka zjistila v jaké míře se islamofobie u jednotlivých subjektů vyskytuje, využívá schematického modelu navrženého v publikaci *The Runnymede Commission on British Muslims and Islamophobia*.

Autorka v práci využila obsahové analýzy v kvalitativní i kvantitativní rovině programů a stanov jednotlivých subjektů, monitoringu médií a vlastních webových stránek a projevů na sociální síti Facebook. Zároveň autorka využila polostrukturovaných dotazníků a rozhovorů sestavených dle stejného schématu, které pomáhaly identifikaci subjektů i predikci jejich budoucnosti. Respondenti byli následující: Martin Konvička (BPI, IMK, 7. Rep.), Jana Volfová (ČS, BPI, BPI), Petr Hampl (BPI, ApČR), Petr Štěpánek (BPI, ApČR), Tomio Okamura (ÚPD, SPD), Radim

Fiala (ÚPD, SPD), Marek Černoš (ÚPD, ÚNK), Jan Zilvar (ÚPD, ÚNK), Miroslav Lidinský (ÚNK), Jaroslav Holík (SPD), Jana Hnyková (ÚNK), Martin Lank (ÚNK). Autorka rovněž udělala podrobnou analýzu facebookových profilů vybraných subjektů a to za pomoci online nástroje FanPage Karma. Zkoumala zde KPI (klíčové ukazatele výkonosti) jako je počet příznivců, celková angažovanost, počet *likes*, celková odezva, počet příspěvků za den. Rovněž byly vytvořeny *wordclouds* vytyčující nejvíce užívané výrazy v rámci Facebooku daným subjektem. Autorka bere ohled na nejvíce oblíbené příspěvky a jejich skladbu (vlastní příspěvky, sdílená videa, sdílené obrázky, sdílené odkazy). Další analytickou částí byl výzkum krajských voleb, které proběhly na podzim roku 2016. Zde byly zkoumány pouze hnutí SPD a strana ÚNK, která kandidovala s BPI (kde byli i kandidáti ČS). Autorka na konci práce v části vyhodnocení vytvořila tři tabulky, které ukazují přidělené hodnoty u míry populismu, islamofobie a výskytu krajně pravicových znaků. Dle těchto tabulek pak autorka konkrétně identifikuje jednotlivé subjekty.

Výzkum v diplomové práci pomohl autorce k zodpovězení pěti v úvodu stanovených výzkumných otázek. První z nich se ptala, zda mohou být vybraná hnutí zařazena ke stranické rodině krajní pravice. Analýza ukazuje, že téměř všechny vybrané strany, hnutí a spolky splňují více jak polovinu definičních znaků krajní pravice dle Mudde, a proto mohou být označovány jako krajně pravicové subjekty. Jediný ÚPD nemůže být zařazen k rodině krajní pravice, jelikož se jedná o identitárně populistickou stranu, resp. hnutí, a to se neslučuje s jinou ideologií, a proto sem nemůže být zařazena.

Druhá otázka se ptala na rozdíl mezi fungováním a organizací Bloku proti islámu a Úsvitu–národní koalice. Zde jde o to, že se jedná o zcela jinou platformu. BPI byl spolkem, stejně jako jeho následovník BPI, či IMK, a ÚNK je politickou stranou. Každý tak musí splňovat jisté zákonem dané organizační prvky, jedná se tak o jinou platformu. Co se ale týká reálného fungování, jsou postupy podobné, ovšem je vidět, že u politické strany jsou programová hlediska přeci jen více rozebrána než u spolku. Spolek se více věnuje internetové činnosti. Od doby co je ÚNK a stalo se politickou stranou je vidět posun blíže k tradičním stranám z hlediska fungování a organizace, než když bylo hnutím v rámci ÚPD. Třetí otázka zní, zda má přeshraniční spolupráce s obdobnými formacemi vliv na úspěch politické strany/hnutí. Zde se v krajských volbách prokázalo, že nikoli. ÚNK absolutně propadlo v krajských volbách, ačkoli má mnoho přeshraničních partnerů. Nesvědčí to ani o opaku, jelikož SPD také spolupracuje s několika zahraničními stranami a hnutími a naopak zaznamenalo ve volbách úspěch.

Čtvrtá otázka se týká budoucího možného volebního potencialu vybraných politických subjektů. Zde autorka tvrdí, že šanci na větší úspěch (tj. překročení 5 % hlasů) v nadcházejících parlamentních volbách má nejpravděpodobnější Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura. Ostatní subjekty se zdají být spíše marginálními.

Poslední otázka se ptala na to, zda mají vybraná hnutí reálný vliv na politický systém ČR a jeho fungování a zda mohou ovlivnit tento systém v budoucnu. Tuto otázku je poměrně složité zodpovědět. Z minulých voleb víme, že ačkoli Úsvit prorazil do Poslanecké sněmovny, reálně příliš svých programových bodů neprosadil, měl možnost spíše rozdmýchávat jisté politické otázky a kauzy. Ovšem je otázkou, zda na to neměla vliv i politická krize v rámci hnutí, která jej rozdělila a na půdě parlamentu více marginalizovala, jelikož teď jsou velmi podobné subjekty nesmiřitelnými protivníky. Navzdory tomu autorka tvrdí, že i když se subjekt nedostane do politického aparátu, může mít vliv na společnost a tím i na formování politického systému v zemi. V tomto smyslu vyhodnotila, že SPD, Konvičkovci i Blok proti islamizaci tento systém ovlivňují – ovlivňují radikalizaci občanů. Zároveň autorka práce vyhodnotila, že ačkoli je ÚNK součástí Sněmovny, patří mezi subjekty, které systém ovlivňují minimálně, jelikož jeho dosah je marginální – o tom vypovídá analýza Facebooku a výsledky krajských voleb.

Mimo to autorka v poslední kapitole práce upozorňuje na nedostatečnost tradiční typologie politických stran z hlediska pravice-levice a snaží se navrhnout možný směr, kterým by se budoucí výzkum mohl ubírat. Základem by měly být štěpící linie pro-EU versus proti-EU a v současnosti dle autorky hlavní *cleavage* vlastenci versus globalisté. Navrhuje možnou typologii stran vycházející z těchto štěpných linií, a to radikální vlastenecká strana, umírněná vlastenecká strana, globalistická populistická strana a globalistická strana. Vlastenecké strany by vykazovaly prvky populismu a eurospekticismu. V této práci by pak mohla být umírněnou vlasteneckou stranou například Česká suverenita a radikální vlasteneckou stranou 7. Republika či Alternativa pro ČR 2017. Jsou to ale pouze hypotetické návrhy pro budoucí výzkum, vhodný pro rigorózní práci. Globalistickou stranou by byla eurooptimistická středová strana (např. ČSSD). Globalistická populistická strana by se vyznačovala centristickým populismem, a zároveň pozitivním postojem vůči EU a silným lídrem (např. ANO 2011). Autorka ale podotkla, že nová typologie je spíše hypotetickým návrhem pro budoucí výzkum, vhodný například pro rigorózní práci.

Použitá literatura

- ABEDI, Amir. *Anti-political Establishment Parties*. London: Psychology Press, 2004. 204 s.
- ALIOVÁ, Ayaah Hirsi. *Rebelka: odvrácená tvář islámu*. Praha: Ikar, 2008.
- ALIOVÁ, Ayaah Hirsi. *Kacířka: proč islám právě teď potřebuje reformaci*. Praha: Ikar, 2016.
- ALIOVÁ, Ayaah Hirsi. *Z područí islámu: otázka integrace muslimů do západní společnosti*. Praha: Ikar, 2016.
- ALLEN, Chris. *Islamophobia: contested concept in the public space*. Ph.D. Dissertation, Department of Theology, Birmingham: University of Birmingham, 2006.
- BELL, Daniel Ed. *The New American Right*. New York: Criterion Books, 1955.
- CANOVAN, Margaret. Trust the People! Populism and the Two Faces of Democracy. *Political Science*, 1999, Vol. 47, No. 1, p. 2–16.
- DANICS, Štefan. *Extremismus*. Triton: Existencialia, 2003. 62 s.
- DEEGAN-KRAUSE, Kevin and HAUGHTON, Tim. Towards a More Useful Conceptualization of Populism: Types and Degrees of Populist Appeals in the Case of Slovakia. *Politics & Policy*, Vol. 37, s. 821–841.
- DE LANGE, Sarah L. *From Pariah to Power. The Government Participation of Radical Right-Wing Populist Parties in West European Democracies*. Thesis, University of Antwerp, promotor C. Mudde, 2008.
- DE RADT, Jasper et al. *Varieties of Populism: An Analysis of the Programmatic Character of Six European Parties*, 2004. [2.2.2017] Dostupné na: file:///C:/Users/Niccoleta/Downloads/Varieties_of_Populism_An_Analysis_of_the_Programma.pdf
- ELLINAS, Antonis. „The Rise Of Golden Dawn: The New Face of the Far Right in Greece.“ *South European Society and Politics*, 2013. [28.3.2017] Dostupné na: <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13608746.2013.782838>.
- FIALA, Petr (ed.). *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 1998.
- FILIP, Jan. *Ústavní právo České republiky*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2003.
- GEISSER, Vincent. *La nouvelle islamophobie*. Paris: La Découverte, 2003.
- HALLIDAY, Fred. *Two Hours that Shook the World: September 11, 2001: Causes and Consequences*. London: Saqi Books, 2002.

- HAVLÍK, Vlastimil a PINKOVÁ, Aneta. Populistické strany, outsideri? Několik poznámek ke konceptualizaci populistických politických stran. *Časopis pro výzkum radikalismu, extremismu a terorismu*, Rexter, vol. 2, 2012.
- HOROWITZ, David. *Still Life with Bombers: Israel in the Age of Terrorism*. New York: Knopf Doubleday Publishing Group, 2004.
- CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Doktorská práce, Praha: Institut politologických studií, 2007.
- KOHOUT, Pavel. *Úsvit: Kritika politického systému a návrh nové Ústavy pro Českou republiku*. Příbram: Pistorius a Olšanská, 2012.
- LAYCOCK, David. Populism and the New Right in English Canada. In: PIANIZZA, F. Ed. *Populism and the Mirror of Democracy*. London – New York: Verso, 2005, s. 172–202.
- LINHARTOVÁ, Dana. *Psychologie pro učitele*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2008.
- LOPÉZ, Fernando Bravo. Towards a definition of Islamophobia: approximation of the early twentieth century. *Ethnic and Racial Studies*, 2011, vol. 34, no. 4, p. 1–29.
Dostupné na: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01419870.2010.528440>.
- MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, Centrum strategických studií, 2003.
- MAREŠ, Miroslav. „Teorie Ectremismu.“ In: HLOUŠEK, V. a KOPEČEK, L. *Demokracie: teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*. Brno: MU, 2004.
- MILLER, David. *Blackwellova encyklopedie politického myšlení*. Brno: Barrister & Principal, 2000.
- MUDDE, Cas. Right-Wing Extremism Analyzed: A comparative analysis of the ideologies of three alleged Right-Wing Extremist Parties (NPD, NDP, CP'86). *European Journal of Political Research*, 1995, vol. 27, no. 2, p. 203–224.
- MUDDE, Cas. *The Ideology of Extreme Right Parties in Europe*. New York: Manchester University Press, 2000.
- MUDDE, Cas. The Populist Zeitgeist. *Government and Opposition*, 2004, no. 14, p. 33–53.
- MUDDE, Cas. *Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007.

MUDDE, Cas. The Populist Radical Right: A Pathological Normalcy. *West European Politics*, 2010, vol. 33, no. 6, p. 1167–1186.

PANIZZA, Francisco. *Populism and the Mirror of Democracy*. London–New York: Verso, 2005.

PÝCHA, Adam. *Případová studie – teoretická aplikace programových priorit Hnutí přímé demokracie Tomia Okamury na český politický systém*. Seminární práce, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. [26.3.2017] Dostupné na: <http://www.adampycha.cz/wp-content/uploads/2013/09/seminarni-prace-teoreticka-aplikace-programov%C3%BDch-priorit-Hnuti-prime-demokracie.pdf>.

QUIELLIEN, Allain. *La politique musulmane dans l'Afrique occidentale française*. Paris: Émile Larose, 1910.

RAMBERG, Ingrid. *Islamophobia and Its Consequences on Young People*. Budapešť: European Youth Centre.

OKAMURA, Tomio. *Umění vládnout*. Praha: FRAGMENT, 2011.

OKAMURA, Tomio. *Umění přímé demokracie*. Praha: FRAGMENT, 2013.

POP-ELECHES, Cristian. Throwing out the Bums. Protest Voting and Unorthodox Parties after Communism. *World Politics*, 2009, no. 2, p. 221–260.

RICHARDSON, Robin. Islamophobia or anti-Muslim racism – or what? – concepts and terms revisited. *Insted*. [2.2. 2017]. Dostupné na: <http://www.insted.co.uk/anti-muslim-racism.pdf>.

SHEDLER, Andreas. Anti-Political-Establishment Parties. *Partz Politics*, 1996, no. 2. p. 291–312.

SMOLÍK, Josef et al. *Krajní pravice ve vybraných zemích střední a východní Evropy: Slovensko, Polsko, Ukrajina, Bělorusko, Rusko*. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2009.

SMOLÍK, Josef. *Národní strana v kontextu krajní pravice*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2013.

SMOLOVÁ, Věra. *Latinsko-český slovník*. Příbram : Státní okresní archiv, 2011. 140 s. [1.2.2017] Dostupné na: http://www.soapraha.cz/documents/praha/20111214085939-Latinsko-cesky_slovník.pdf.

STANLEY, Ben. The thin ideology of populism. *Journal of Political Ideologies*, 2008, no. 13, p. 95–110.

TAGGART, Paul. *Populism*. Buckingham PA: Open University Press, 2000.

VĚTROVEC, Lukáš. *K definici a kontextualizaci pojmu islamofobie*. E-islám, 2013.

[12.2.2017] Dostupné na: [http://www.e-](http://www.e-islam.cz/sites/default/files/VETROVEC%20K%20definici%20a%20kontextualizaci%20islamofobie.pdf)

[islam.cz/sites/default/files/VETROVEC%20K%20definici%20a%20kontextualizaci%20islamofobie.pdf](http://www.e-islam.cz/sites/default/files/VETROVEC%20K%20definici%20a%20kontextualizaci%20islamofobie.pdf).

VON BEYME, Klaus. *Political Parties in Western Democracies*. Aldershot: Gover, 1985.

VON BEYME, Klaus. *Radical Wing Extremism in Western Europe*. London: Frank Cass Publishers, 1988.

ZONDLAK, Jiří. „Evropská národní fronta.“ *Rexter.cz*, 2006. [26.3.2017] Dostupné na: <http://www.rexter.cz/evropska-narodni-fronta/2006/05/01/>.

Internetové zdroje

7.republika.cz. [1.4.2017] Dostupné na: <http://www.7republika.cz/>.

A2alarm. *Exkluzivní fotoreport ze zadržení Martina Konvičky*. 2016. [3.4.2017] Dostupné na: <http://a2alarm.cz/2016/08/exkluzivni-fotoreport-ze-zadrzeni-martina-konvicky/>.

ABZ.cz: slovník cizích slov. 2005–2017. [1.2.2017] Dostupné na: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/demagogie>.

Aktuálně.cz. *Úsvit přímé demokracie*. 2013. [15.3.2017] Dostupné na: <https://www.aktualne.cz/wiki/politika/politicke-strany/usvit-prime-demokracie-tomia-okamury/r~i:wiki:4006/?redirected=1489061013>.

Aktuálně.cz. *Do voleb míří hnutí RESTART 2014. Praha je nemocná tvrdí*. 2014. [5.4.2017] Dostupné na: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/praha-je-nemocna-rika-lidryne-kandidatky-restart-2014/r~d365b48a1e3311e487a9002590604f2e/?redirected=1492040762>.

ALDE. <http://alde.eu/en/> [31.3.2017].

ApČR. [5.1.2017] Dostupné na: <http://www.alternativaproceskourepubliku.cz/>. Od dubna 2017 nový web Dostupný na: <http://apcr.cz/>.

ApČR. *Ustavení přípravného výboru ApČ*. 2016a. [5.4.2017] Dostupné na: <http://alternativaproceskourepubliku.cz/index.php/item/94-ustaven%C3%ADp%C5%99%C3%ADpravn%C3%A9ho-v%C3%BDboru-ap%C4%8D>.

ApČR. *Manifest ApČ*. 2016b. [1.3.2017] Dostupné na: <http://www.alternativaproceskourepubliku.cz/index.php/o-nas/manifest>.

- Bez politické korektnosti.cz. *Je tato smlouva mezi Úsvitem a BPI normální? Nebo vyděračská?* 2016. [31.3.2017] Dostupné na: <http://www.bezpolitickekorektnosti.cz/?p=69887>.
- Blesk. *Krajské volby 2016 – termín, kandidáti a volební lídři.* 2016. [10.4.2016] Dostupné na: <http://www.blesk.cz/krajske-volby-2016-kandidati-a-termin-voleb>.
- BPI. *Co je to BPI?* 2015a. [20.1. 2016] Dostupné na: <http://www.blokprotiislamu.cz/co-je-bpi>.
- BPI. *Program BPI.* 2015b. [19.1.2016] Dostupné na: <http://www.blokprotiislamu.cz/program-bpi>.
- BPI. *Stanovy Bloku proti islámu z. s.* 2015c. [19.1.2016] Dostupné na: <http://www.blokprotiislamu.cz/stanovy>.
- BPI. *Kdo jsou členové?* 2015d. [20.1.2016] Dostupné na: <http://www.blokprotiislamu.cz/kdo-jsou-clenove>.
- BPI. *Úsvit NK se spojil s Konvičkovým Blokem proti islámu.* 2016a. [25.1. 2017] Dostupné na: <http://www.blokprotiislamu.cz/usvit-nk-se-spojil-s-konvickovym-blokem-protiislamu>.
- BPi. [2.4.2017] Dostupné na: <http://blokprotiislamizaci.cz/>.
- BPi. *Stanovy.* 2016a. [2.4.2017] Dostupné na: <http://blokprotiislamizaci.cz/o-bloku-proti-islamizaci/stanovy/>.
- BPi. *Program.* 2016b. [2.4.2017] Dostupné na: <http://blokprotiislamizaci.cz/o-bloku-proti-islamizaci/nas-program/>.
- BPi Pevnost Evropa. [15.3.2017] Dostupné na: <http://blokprotiislamizaci.cz/pevnost-evropa/>.
- Česká škola. *Česká suverenita: Islám do českých škol nepatří.* 2014. [10.4.2017] Dostupné na: <http://www.ceskaskola.cz/2014/05/ceska-suverenita-islam-do-ceskych-skol.html>.
- Český rozhlas. *Hnutí Úsvit se rozpadá. Jeho poslanci chtějí založit novou stranu.* 2015 [25.3.2017] Dostupné na: http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/hnuti-usvit-se-rozpada-jeho-poslanci-chteji-zalozit-novou-stranu--1453912.
- ČSSD. *Stanovy České strany sociálně dmeokratické.* 2015. [29.3.2017] Dostupné na: <https://www.cssd.cz/data/files/aktualni-stanovy.pdf>.
- ČT24. *Nezávislí poslanci Úsvitu založili stranu Národní zájmy.* 2015. [25.3.2017] Dostupné na: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1529460-nezavisli-poslanci-usvitu-zalozili-stranu-narodni-zajmy>.

ČTK. Ústavní soud zamítl stížnost Okamury na prezidentské volby. *Týden.cz*, 2013a. [4.3.2017] Dostupné na: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/boj-o-hrad/ustavni-soud-zamitl-stiznost-tomia-okamury-na-prezidentske-volby_257804.html.

ČTK. *Mistopředsedou hnutí Úsvit se stal Jaroslav Novák*. 2013b [4.3.2017] Dostupné na: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/mistopredsedou-hnuti-usvit-se-stal-jaroslav-novak/r~i:article:798239/>.

Deník referendum. *Hnutí ANO dlouhodobě porušuje vlatsní stanovy*. 2014. [31.3.2017] Dostupné na: <http://denikreferendum.cz/clanek/18824-hnuti-ano-dlouhodobeporusuje-vlastni-stanovy>.

Deník referendum. *Okamura štěpení nezabránil, hnutí Úsvit se rozpadlo*. 2015. [25.3.2017] Dostupné na: <http://denikreferendum.cz/clanek/19848-okamura-stepeni-nezabranil-hnuti-usvit-se-rozpadlo>.

E15. *Politická scéna má novou stranu. Vznikla Alternativa pro Česko*. 2016. [30.3.2017] Dostupné na: <http://zpravy.e15.cz/domaci/politika/politicka-scena-manovou-stranu-vznikla-alternativa-pro-cesko-1300980>.

Echo24. *Rozpustit Blok mě napadlo až na sněmu, přiznává Konvička*. 2016a. [20.3.2017] Dostupné na: <http://echo24.cz/a/iaj7H/rozpustit-blok-me-napadlo-az-na-snemu-priznava-konvicka>.

Echo24. *Hampl se stal předsedou nově vzniklé Alternativy pro Českou republiku*. 2016b. [5.4.2017] Dostupné na: <http://echo24.cz/a/itmcG/hampl-se-stal-predsedou-nove-vznikle-alternativy-pro-cr>.

Echo24. *Úsvit se rozpadá a jedná s vlastenci. Černochoch zase s ANO*. 2017. [12.5.2017] Dostupné na: <https://echo24.cz/a/iP8J2/usvit-se-rozpada-a-jedna-s-vlastenci-cernochoch-zase-s-ano>.

Ekonom. *Proč jsem odešel z ANO? Kvůli autokratickému řízení*. 2014. [31.3.2017] Dostupné na: <http://ekonom.ihned.cz/c1-61599060-proc-jsem-odesel-z-ano-kvuli-autokratickemu-rizeni>.

ENF. [10.3.2017] Dostupné na: <http://www.enfgroup-ep.eu/>.

EuroZprávy.cz. *Torza ukamenovaných žen se objevily v Praze. Instalovaly je protiislámské spolky*. 2015a. [1.4.2017] Dostupné na: <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/128485-torza-ukamenovanych-zen-se-objevily-v-praze-instalovaly-je-protiislamske-spolky/>.

EuroZprávy.cz. *Konvička kvůli uprchlíkům žaluje Chovance. Ohrožuje prý zdraví českých občanů*. 2015b. [1.4.2017] Dostupné na: <http://domaci.eurozpravy.cz/spolecnost/130443-konvicka-zaluje-chovance-ohrozuje-pry-zdravi-ceskych-obcanu/>.

EuroZprávy.cz. *Policie obvinila Konvičku z podněcování nenávisti. Tady je reakce z Hradu*. 2015c. [1.4.2017] Dostupné na: <http://domaci.eurozpravy.cz/politika/138067-policie-obvinila-konvicku-z-podnecovani-nenavisti-tady-je-reakce-z-hradu/>.

EuroZrávy.cz. *Islám nechceme, Bohuše do koše! Proti migraci pochodovaly čtyři stovky lidí.* 2016a. [1.4.2017] Dostupné na: <http://domaci.eurozpravy.cz/spolecnost/153670-islam-nehceme-bohuse-do-kose-proti-migraci-pochodovaly-ctyri-stovky-lidi/>.

EuroZprávy.cz. *V Česku se sejdou odpůrci islámu z celé Evropy, budou jednat o plánovaných demonstracích.* 2016b. [2.4.2017] Dostupné na: <http://domaci.eurozpravy.cz/spolecnost/143355-v-cesku-se-sejdou-odpurci-islamu-z-cele-evropy-budou-jednat-o-planovanych-demonstracich/>.

EuroZprávy.cz. *Úsvit představil petici proti kvótám, chce získat milion podpisů napříč Evropou.* 2016c. [19.3.2017] Dostupné na: <http://domaci.eurozpravy.cz/politika/155185-usvit-predstavil-petici-proti-kvotam-chce-ziskat-milion-podpisu-napric-evropou/>.

EuroZprávy.cz. *Úsvit vyzval Blok proti islámu k další spolupráci. Důvody výpovědi jsou prý lživé.* 2016d. [19.3.2017] Dostupné na: <http://domaci.eurozpravy.cz/politika/153139-usvit-vyzval-blok-proti-islamu-k-dalsi-spolupraci-duvody-vypovedi-jsou-pry-lzi/>.

EuroZprávy.cz. *Blok proti islámu oslabuje. Opustil ho Hampl.* 2016e. [20.3.2017] Dostupné na: <http://domaci.eurozpravy.cz/spolecnost/152736-blok-proti-islamu-oslabuje-opustil-ho-hampl/>.

Evropský parlament. *Poslanci EP.* [10.3.2017] Dostupné na: <http://www.europarl.europa.eu/meps/cs/search.html?politicalGroup=4907>.
Facebook. [1.2.2017] Dostupné na: <https://www.facebook.com/>.

FanPage Karma. [23.4.2017] Dostupné na: <http://www.fanpagekarma.com/dashboard?h=RNXnOSF0K#tabelle>.

FENDRYCH, Martin. *Nahý Úsvit. Nahý Okamura. Pod slupkou demokracie zeje tunel.* *Aktuálně.cz*, 2015. [25.3.2017] Dostupné na: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/nahy-usvit-nahy-okamura-pod-slupkou-demokracie-zeje-tunel/r~f8a44348d2dc11e49e4e002590604f2e/?redirected=1491133407>.
Forum24. *Blok proti islámu a Úsvit Národní koalice nečekaně končí spolupráci.* 2016. [31.3.2017] Dostupné na: <http://forum24.cz/blok-proti-islamu-a-usvit-narodni-koalice-necekane-konci-spolupraci/>.

Hospodářské noviny. *Úsvit se přejmenoval na Úsvit s Blokem proti islámu. Chce konkurovat zavedeným politickým stranám.* 2016. [31.3.2017] Dostupné na: <http://domaci.ihned.cz/c1-65172480-usvit-se-prejmenoval-na-usvit-s-blokem-proti-islamu-chce-konkurovat-zavedenym-politickym-stranam>.

Hrebenar.eu. *Použilo politické hnutí Restart 2014 ke vzniku Alternativy pro Českou republiku 2017?* 2016. [5.4.2017] Dostupné na: <http://www.hrebenar.eu/2016/06/poslouzilo-politicke-hnuti-restart-2014-ke-vzniku-alternativy-pro-ceskou-republiku-2017/>.

- iDNES. *Okamurův plakát vyhání imigranty, nápad s černou ovci má ze Švýcarska.* 2014. [18.2.2017] Dostupné na: http://zpravy.idnes.cz/okamura-si-pujcil-cernou-ovci-ze-svycarsku-zacilil-proti-imigrantum-1i9-/domaci.aspx?c=A140423_134636_domaci_kop.
- iDNES. *Pučisté z Úsvitu zakládají stranu Národní zájmy, má dvanáct členů.* 2015a. [25.3.2017] Dostupné na: http://zpravy.idnes.cz/puciste-z-usvitu-zakladaji-stranu-narodni-zajmy-f6z-/domaci.aspx?c=A150519_123326_domaci_jj.
- iDNES. *Okamura vystoupil z Úsvitu, zakládá hnutí Svoboda a přímá demokracie.* 2015b. [3.3.2017] Dostupné na: http://zpravy.idnes.cz/okamura-opustil-usvit-zaklada-hnuti-svoboda-a-prima-demokracie-pvv-/domaci.aspx?c=A150505_101715_domaci_hv.
- iDNES. *Peníze z Úsvitu šly lidem od Bárty, ukazují faktury.* 2015c. [3.3.2017] Dostupné na: http://zpravy.idnes.cz/usvit-volby-financovani-strany-dnz-/domaci.aspx?c=A150326_224030_domaci_aba.
- iDNES. *Blok proti islámu nebo Blok kmotrů? Aneb divné smlouvy o miliony...* 2016a. [31.3.2017] Dostupné na: <http://lukasshotan.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=497837>.
- iDNES. *Vnitro zakázalo spojení Úsvitu a Konvičky kvůli právům vyznavačů islámu.* 2016b. [29.3.2017] Dostupné na: http://zpravy.idnes.cz/zakazte-islam-a-predcasne-volby-at-jsou-hned-zadaji-usvit-a-konvicka-11p-/domaci.aspx?c=A160322_112614_domaci_kop.
- iDNES. *Blok proti islámu už neexistuje. Vznikla nová Iniciativa Martina Konvičky.* 2016c. [1.4.2017] Dostupné na: http://zpravy.idnes.cz/blok-proti-islamu-konvicka-alternativa-pro-cesko-fb7-/domaci.aspx?c=A160528_130350_domaci_pku.
- iDNES. *Karel IV. by Česko cizákům neprodal, hřímal Okamura. Tleskal i Brichta.* 2016d. [20.4.2017] Dostupné na: http://zpravy.idnes.cz/tomio-okamura-spd-demonstrace-vaclavak-d94-/domaci.aspx?c=A160514_153856_domaci_ale.
- IVČRN. *Blok proti islámu. Nová platforma, která vznikla 6/6 2015 z IVČRN – Položí „matka s dcerou ruku v ruce“ islám v ČR na lopatky?* 2015. [31.3.2017] Dostupné na: <http://www.ivcrn.cz/blok-proti-islamu-nova-platforma-ktera-vznikla-6-6-2015-z-ivcrn-poloji-matka-s-dcerou-ruku-v-ruce-islam-v-cr-na-lopatky/>.
- Kurzy.cz. [1.4.2017] Dostupné na: <http://rejstrik-firem.kurzy.cz/05524059/iniciativa-martina-konvicky-zs/>.
- Kurzy.cz. *Stanovy.* 2016. [1.4.2017] Dostupné na: http://doc.kurzy.cz/static/sbirka-listin/59/40/52/sl05524059_1-66992sl2msph.pdf.
- Lidovky.cz. *Okamura popřel romský koncentrák. Hanebnost na úrovni zločinu, reagují politici.* 2014. [25.3.2017] Dostupné na: <http://www.lidovky.cz/hanebnost-na-urovni-zlocinu-reakuji-politici>.

Lidovky.cz. *Tomiovi jsem věřil, pak ale Úsvit vytuneloval, útočí pučista Černoch*. 2015a. [25.3.2017] Dostupné na: http://www.lidovky.cz/spory-uvnitr-hnuti-usvit-cernoch-obvinil-okamuru-z-tunelovani-psh-/zpravy-domov.aspx?c=A150326_152957_ln_domov_hm.

Lidovky.cz. *Bývalá Okamurova strana má nový název i předsedu – válečného veterána Lidinského*. 2015b. [25.3.2017] Dostupné na: http://www.lidovky.cz/byvala-okamura-strana-ma-novy-nazev-usvit-narodni-koalice-p3o-/zpravy-domov.aspx?c=A150808_140720_ln_domov_ELE.

Lidovky.cz. *Evroparlament má novou frakci: Evropu národů a svobod v čele s Le Penovou*. 2015c. [10.3.2017] Dostupné na: http://www.lidovky.cz/europarlament-ma-novou-frakci-evropu-narodu-a-svobod-v-cele-s-le-penovou-1oc-/zpravy-svet.aspx?c=A150616_140320_ln_zahranici_msl.

Lidovky.cz. *Do Prahy přijeli zástupci Pegidy, zapojili se do demonstrace proti islámu*. 2016 [31.3.2017] Dostupné na: http://www.lidovky.cz/do-prahy-prijeli-zastupci-pegidy-zapojili-se-do-demonstrace-proti-islam-111-/zpravy-domov.aspx?c=A160928_155308_ln_domov_jko.

Management mania. *KPI*. [20.4.2017] Dostupné na: <https://managementmania.com/cs/key-performance-indicators>.

MEIER, Vladimír. *Jak se v Kocourkově volí prezident. Česká pozice*, 2012. [4.3.2017] Dostupné na: http://ceskapozice.lidovky.cz/jak-se-v-kocourkove-voli-prezident-dtm-/tema.aspx?c=A121124_110225_pozice_85036.

MENF. [10.3.2017] Dostupné na: <http://www.menleuropa.eu/national-delegation/>.

MVČR. *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002*. 2002 [25.1.2017]. Dostupné na: file:///C:/Users/Niccoleta/Downloads/extrem_2002.pdf.

MVČR. *Registrace politického hnutí Úsvit přímé demokracie*. 2014. [5.3.2017] Dostupné na: <http://www.mvcr.cz/clanek/poskytnuti-informaci-registrace-politického-hnuti-usvit-prime-demokracie.aspx>.

MVČR. *Souhrnná situační zpráva MV o extremismu za 2. čtvrtletí roku 2015*. 2015. [1.4.2017] Dostupné na: <http://www.mvcr.cz/soubor/souhrnna-situacni-zprava-za-2-ctvrtleti-roku-2015.aspx>.

Národní demokracie. *Akční plán na řešení migrační krize v ČR*. 2016. [19.1.2017] Dostupné na: <http://narodnidemokracie.cz/akcni-plan-pro-reseni-migracni-krize-v-cr/>.
Neovlivní. *Předvolební analýza: začala hra o vysoké posty*. 2016. [10.4.2017] Dostupné na: <http://neovlivni.cz/predvolebni-analyza-zacala-vysoka-hra-o-vysoke-posty/>.

Newton Media. *Analýza komunikace politických stran na Facebooku*. 2016. [20.4.2017] Dostupné na: <http://www.newtonmedia.cz/cs/mediainfo-cz/analyzy-studie/analyza-komunikace-politickyh-stran-na-facebooku/detail>.

Novinky.cz. *Volfová v burce varuje v klipu před přílivem muslimů do Evropy*. 2014a. [1.3.2017] Dostupné na: <https://www.novinky.cz/domaci/335638-volfova-v-burce-varuje-v-klipu-pred-prilivem-muslimu-do-evropy.html>.

Novinky.cz. *Úsvit se dál štěpí. Šéf klubu do nové strany Národní zájmy nejde*. 2015a. [25.3.2017] Dostupné na: <https://www.novinky.cz/domaci/366162-usvit-se-dal-stepi-sef-klubu-do-nove-strany-narodni-zajmy-nejde.html>.

Novinky.cz. *Odpadlíci z Úsvitu založili stranu Národní zájmy*. 2015b. [25.3.2017] Dostupné na: <https://www.novinky.cz/domaci/369875-odpadlici-z-usvitu-zalozili-stranu-narodni-zajmy.html>.

Novinky.cz. *Protiimigrační hnutí Pegida si založilo politickou stranu*. 2016a [31.3.2017] Dostupné na: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/409558-protiimigracni-hnuti-pegida-si-zalozilo-politickou-stranu.html>.

Novinky.cz. *Konvička pořádal u mešity v Brně ramadán po česku*. 2016b. [2.4.2017] Dostupné na: <https://www.novinky.cz/domaci/408467-konvicka-poradal-u-mesity-v-brne-ramadan-po-cesku.html>.

Parlamentnílisty.cz. *Fotogalerie*. [20.3.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/galerie/foto/Pevnost-Evropy-11326#13>.

Parlamentnílisty.cz. *Okamura: Na můj soukromý účet z hnutí Úsvit nepřišla ani koruna*. 2014a. [25.3.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/Okamura-Na-muj-soukromy-ucet-z-hnuti-Usvit-neprišla-ani-koruna-315294>.

Parlamentnílisty.cz. *Suverenita má nový název i předsedkyni. Bobošíková ale z politiky neodchází*. 2014b. [14.3.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Suverenita-ma-novy-nazev-i-predsedkyni-Bobosikova-ale-z-politiky-neodchazi-300495>.

Parlamentnílisty.cz. *Preambule programu České suverenity pro volby do Evropského parlamentu*. 2014c. [10.4.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/profilu/Ceska-Suverenita-34742/clanek/Preambule-programu-Ceske-Suverenity-pro-volby-do-Evropskeho-parlamentu-31747>.

Parlamentnílisty.cz. *Česká suverenita v Senátu*. 2014d. [10.4.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/profilu/Ceska-Suverenita-34742/clanek/CESKA-SUVERENITA-v-Senatu-31990>.

Parlamentnílisty.cz. *Volfová (Česká suverenita): Řekněme konečně pravdu!* 2015a. [10.4.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/Volfova-Ceska-Suverenita-Rekneme-konecne-pravdu-353302>.

Parlamentnílisty.cz. *Volfová (Česká suverenita): Demonstrace proti hrozbě islamizace Evropy*. 2015b. [10.4.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/Volfova-Ceska-Suverenita-Demonstrace-proti-hrozbe-islamizace-Evropa-354092>.

Parlamentnílisty.cz. *Uznávaný ekonom Kohout odkrývá karty: Realisté jsou vítězem příštích voleb, protože...* 2016a [31.3.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Uznavany-ekonom-Kohout-odkryva-karty-Realiste-jsou-vitezem-pristich-voleb-protoze-464565>.

Parlamentnílisty.cz. *Rozpad Bloku proti islámu v přímém přenosu. Zmatky, křik, vzájemné vylučování a nakonec celý spolek rozpustili. Víme o tom více.* 2016b. [1.4.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rozpad-Bloku-proti-islam-u-v-primem-prenosu-Zmatky-krik-vzajemne-vylucovani-a-nakonec-cely-spolek-rozpustili-Vime-o-tom-vice-437789>.

Parlamentnílisty.cz. *Kmotři s Hamplem a Konvičkou zničili BPI. Chtějí zmařit referendum o vládě.* 2016c. [5.4.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/politici-volicum/Kmotri-s-Hamplem-a-Konvickou-znicili-BPI-Chtej-i-zmarit-referendum-o-vlade-437790>.

Parlamentnílisty.cz. *Krajští lídři BPI založili Blok proti islamizaci.* 2016d. [5.4.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/Krajsti-lidri-BPI-zalozili-Blok-proti-islamizaci-433583>.

Parlamentnílisty.cz. *Alternativa pro ČR se dohodla na spolupráci se dvěma stranami.* 2016e. [3.4.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Alternativa-pro-CR-se-dohodla-na-spolupraci-se-dvema-stranami-463849>.

Parlamentnílisty.cz. *Blok proti islamizaci: Jdeme do voleb.* 2017a. [10.4.2017] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Blok-proti-islamizaci-Jdeme-do-voleb-481060>.

Patrioti České republiky. [3.4.2017] Dostupné na: <http://www.stranapatrioti.cz/>.
PSČR. *Poslanecký klub Úsvit – Národní koalice.* [3.4.2017] Dostupné na: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=5901>.

Realisté.
http://www.realiste.cz/WP_NEWS?opendocument&ID=A8F8EF0D28724E26C12580B4003B9AD3 [31.3.2017].

SPD. [5.1.2017] Dostupné na: <http://spd.cz/>.

SPD. *Usnesení Ustavující konference SPD.* 2015a. [5.1.2017] Dostupné na: <http://spd.cz/wp-content/uploads/2015/06/Usnesen%C3%AD.pdf>.

SPD. *Program.* 2015b. [5.1.2017] Dostupné na: <http://spd.cz/program/>.

SPD. *Stanovy.* 2016a. [5.1.2017] Dostupné na: <http://spd.cz/wp-content/uploads/2015/06/Stanovy-hnut%C3%AD-SPD-Tomio-Okamura-1.pdf>.

SPD. *Základní všeobecný krajský program.* 2016b. [18.11.2016] Dostupné na: <http://spd.cz/zakladni-vseobecny-krajsky-program/>.

Svoboda a síla. [3.4.2017] Dostupné na: <http://s-a-s.cz/>.

Svobodný vysílač. [20.4.2017] Dostupné na: <http://www.svobodny-vysilac.cz/o-nas/>.
TN.CZ. *Senátor Okamura zakládá politické hnutí Úsvit přímé demokracie*. 2013.
[5.3.2017] Dostupné na: <http://tn.nova.cz/clanek/zpravy/domaci/senator-okamura-zaklada-politicke-hnuti-usvit-prime-demokracie.html>.

Týdeník policie. *Iniciativa Martina Konvičky si na Staroměstském náměstí hrála na Islámisty, při střelbě do vzduchu propukla panika*. 2016. [2.4.2017] Dostupné na: <http://tydenikpolicie.cz/iniciativa-martina-konvicky-si-na-staromestskem-namesti-hrala-na-islamisty-pri-strelbe-do-vzduchu-vypukla-panika/>.

ÚNK. <http://www.usvitnarodnikoalice.cz/> [4.3.2017]

ÚNK. *Proč vzniklo hnutí Úsvit*. Tisková zpráva, 2013a. [5.3. 2017] Dostupné na: <http://www.usvitnarodnikoalice.cz/novinky/tiskova-zprava-k-zalozeni-hnuti/>.

ÚNK. *Vyjádření Pavla Kohouta ke vzniku hnutí Úsvit přímé demokracie*. 2013b. [5.3.2017] Dostupné na: <http://www.usvitnarodnikoalice.cz/novinky/vyjadreni-pavla-kohouta/#more-20>.

ÚNK. *Děkujeme za Vaši podporu*. 2013c. [14.3.2017] Dostupné na: <http://www.usvitnarodnikoalice.cz/novinky/dekujeme-za-vasi-podporu/>.

ÚNK. *Tomio Okamura k financování Hnutí Úsvit*. 2014. [25.3.2017] Dostupné na: <http://www.usvitnarodnikoalice.cz/z-medii/tomio-okamura-k-financovani-hnuti-usvit/>.

ÚNK. *Stanovy politické strany Úsvit – Národní Koalice*. 2015. [29.3.2017] Dostupné na: <http://www.usvitnarodnikoalice.cz/wp-content/uploads/2015/09/usvit-nk-stanovy.pdf>.

ÚNK. *Program strany*. 2016. [31.3.2017] Dostupné na: <http://www.usvitnarodnikoalice.cz/program-strany/>.

ÚPD. *Volební program Úsvit přímé demokracie pro volby do Poslanecké sněmovny 2013*. 2013. [6.3.2017] Dostupné na: <http://www.jine-knihy.cz/kniha/volebni-program-hnuti-usvit>.

ÚPD. *Stanovy politického hnutí*. 2014. [5.3.2017] Dostupné na: <http://www.usvitnarodnikoalice.cz/wp-content/uploads/2013/04/stanovy2014.pdf>

Vlastenecké noviny. *Marine Le Pen vytvořila novou eurorealistickou frakci v Evropském parlamentu*. 2015. [10.3.2017] Dostupné na: <http://www.vlasteneckenoviny.cz/?p=33227>.

Vlastenecké noviny. *Muslimové se smějí: Blok proti islámu se rozpustil. Vzápětí byla založena Iniciativa Martina Konvičky*. 2016a. [2.4.2017] Dostupné na: <http://www.vlasteneckenoviny.cz/?p=166301>.

Vlastenecké noviny. *APAČI 2017 už nejsou po. hnutí, ale strana a zvolili si nového předsedu.* 2016b. [2.4.2017] Dostupné na: <http://www.vlasteneckenoviny.cz/?p=179628>.

Vlastenecké noviny. *Společná kampaň SPD a SPO odstartována. Co přinese spojení Veleby s Okamurou?* 2016c. [20.4.2017] Dostupné na: <http://www.vlasteneckenoviny.cz/?p=169731>.

Volby.cz. [10.11.2016] Dostupné na: <http://volby.cz/>.

Volby.idnes.cz. *Výsledky voleb v České republice: Volby do zastupitelstev obcí 2014.* 2014. [25.3.2017] Dostupné na: <https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx>.

Významslova.com. *Význam demagogie.* [1.2.2017] Dostupné na: <http://www.vyznam-slova.com/demagogie>.

Wikipedia.org. *PEGIDA.* Dostupné na: <https://cs.wikipedia.org/wiki/PEGIDA> [31.3.2017].

Seznam příloh

Graf č. 2: Počet příznivců ÚNK

Graf č. 3: Počet příznivců SPD

Graf č. 4: Absolutní růst – porovnání subjektů

Graf č. 5: Počet příznivců BPI

Graf č. 6: Počet příznivců BPI

Graf č. 7: Počet příznivců ČS

Graf č. 8: Počet příznivců ApČR

Graf č. 9: Počet příznivců 7. Republika

Graf č. 10: Angažovanost ÚNK

Graf č. 11: Angažovanost SPD

Graf č. 12: Angažovanost BPI

Graf č. 13: Angažovanost BPI

Graf č. 14: Angažovanost ČS

Graf č. 15: Angažovanost ApČR

Graf č. 16: Angažovanost 7. Republika

Graf č. 17: Počet likes ÚNK

Graf č. 18: Počet likes SPD

Graf č. 19: Počet likes BPI

Graf č. 20: Počet likes BPI

Graf č. 21: Počet likes ČS

Graf č. 22: Počet likes ApČR

Graf č. 23: Počet likes 7. Republika

Graf č. 24: Průměrná frekvence příspěvků za den

Graf č. 25: Složení příspěvků politických subjektů na FB dle typu

Obrázek č. 1: Analýza příspěvků ÚNK

Obrázek č. 2: TOP odkazy ÚNK

Obrázek č. 4: Analýza příspěvků SPD

Obrázek č. 5: TOP odkazy SPD

Obrázek č. 7: Analýza příspěvků BPI

Obrázek č. 8: TOP odkazy BPI

Obrázek č. 10: Analýza příspěvků BPI

Obrázek č. 11: TOP odkazy BPI

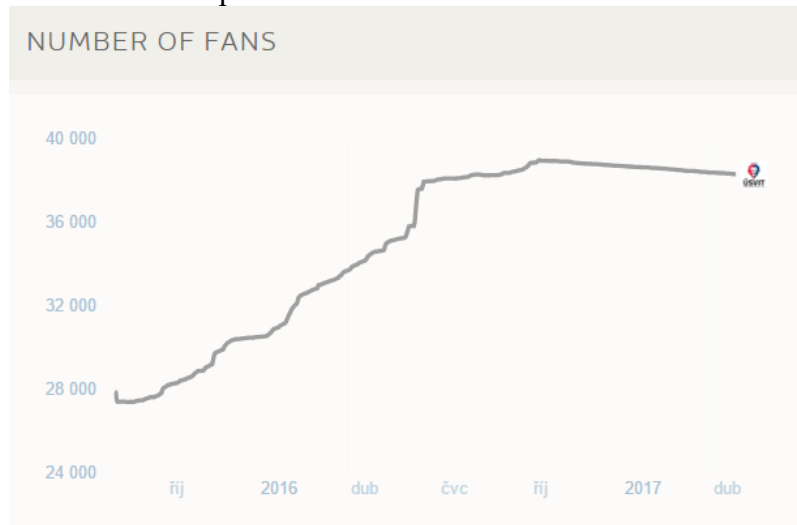
Obrázek č. 13: Analýza příspěvků ČS

- Obrázek č. 14: TOP odkazy ČS**
- Obrázek č. 16: Analýza příspěvků ApČR**
- Obrázek č. 17: TOP odkazy ApČR**
- Obrázek č. 19: Analýza příspěvků 7. Republika**
- Obrázek č. 20: TOP odkazy 7. Republika**
- Obrázek č. 21: Leták ÚPD pro eurovolby 2014 – „ovečky“**
- Obrázek č. 22: logo Úsvit–národní koalice**
- Obrázek č. 23: Cover photo IMK**
- Obrázek č. 24: Oficiální logo IMK**
- Obrázek č. 25: Volební automobil SPD**
- Obrázek č. 26: Volební automobil s billboardem na střeše SPD**
- Obrázek č. 27: Torza ukamenovaných žen Blok proti islámu**
- Obrázek č. 28: Logo Pevnost Evropa**
- Obrázek č. 29: Setkání Pevnost Evropa v Roztokách u Prahy**
- Obrázek č. 30: Propagační leták SVP**
- Příloha č. 1: Deklarace nesouhlasících členů BPI s jeho rozpuštěním**
- Příloha č. 2: Model politického systému ČR dle ÚNK**
- Příloha č. 3: Dohoda mezi Úsvit–národní koalice s Blokem proti islámu**

Přílohy práce

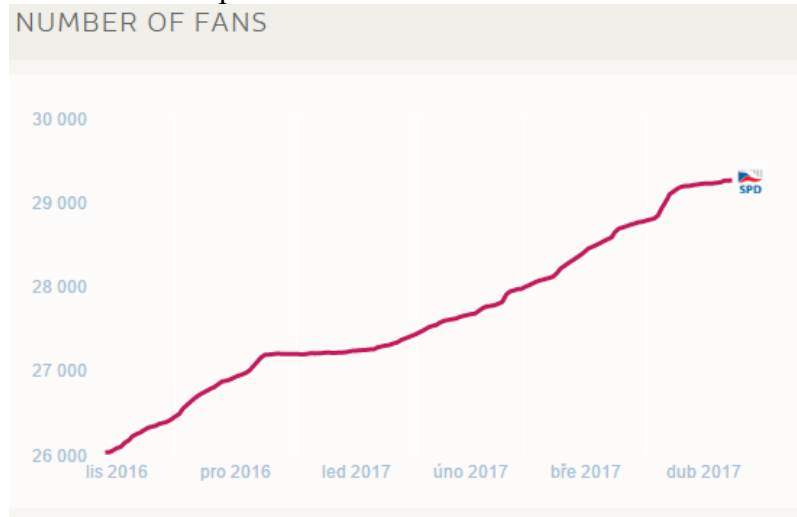
Grafy

Graf č. 2: Počet příznivců ÚNK

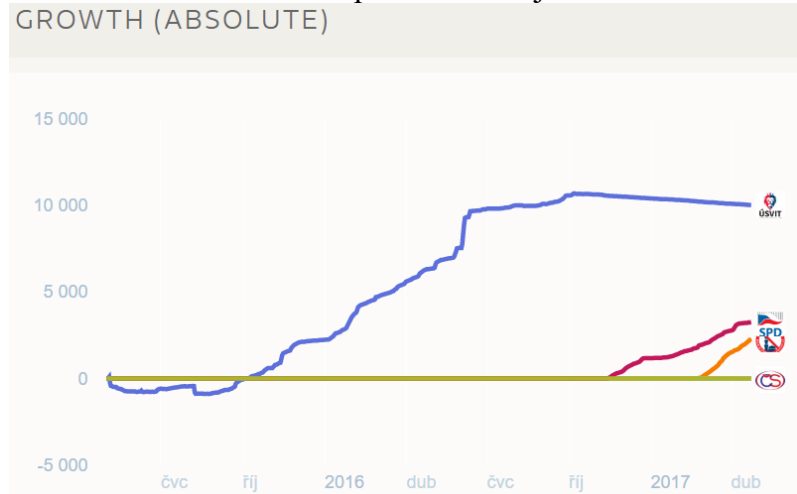
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 3: Počet příznivců SPD

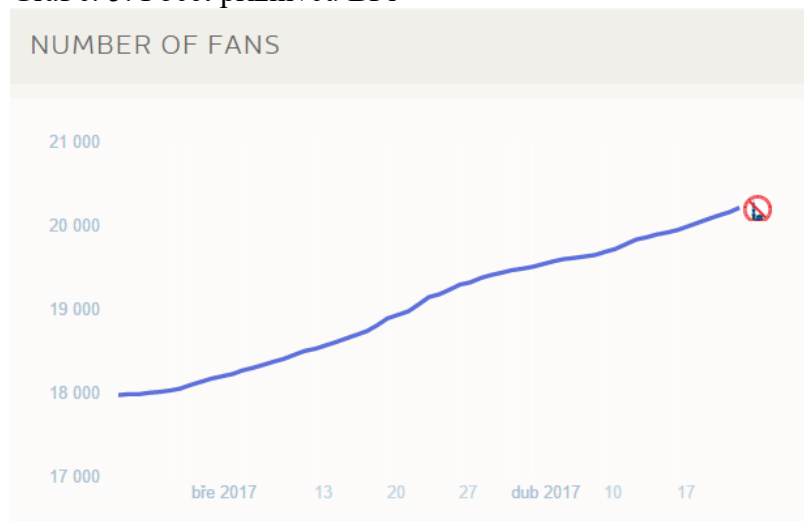

Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 4: Absolutní růst – porovnání subjektů

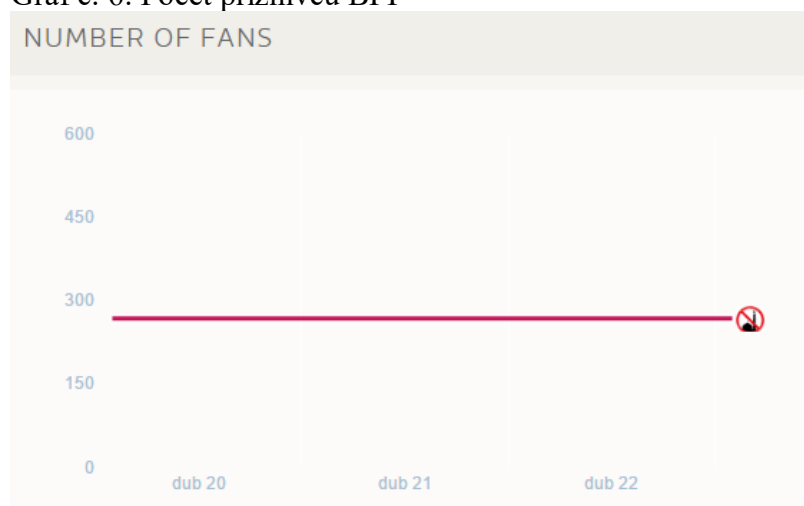

Graf č. 5: Počet příznivců BPI

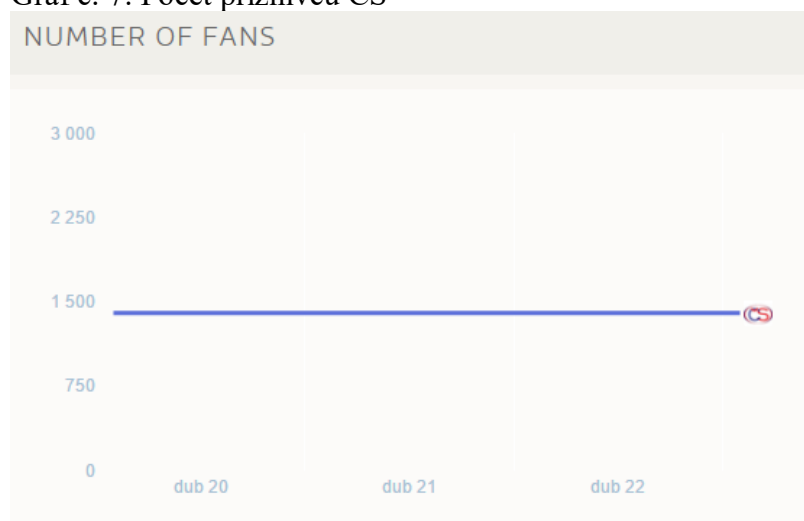
Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Graf č. 6: Počet příznivců BPI

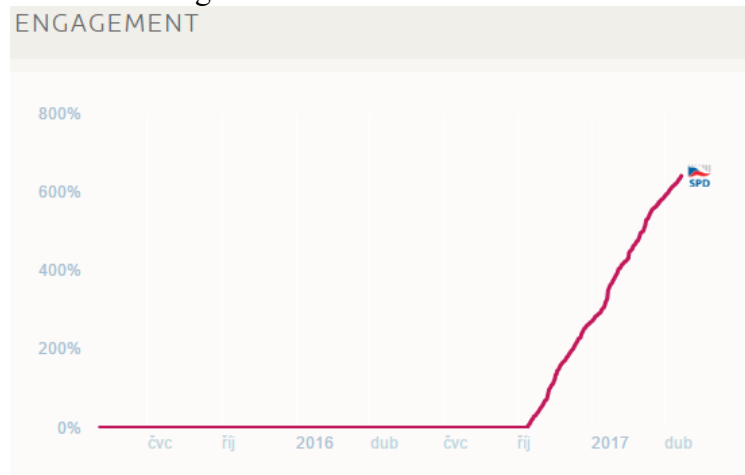
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 7: Počet příznivců ČS

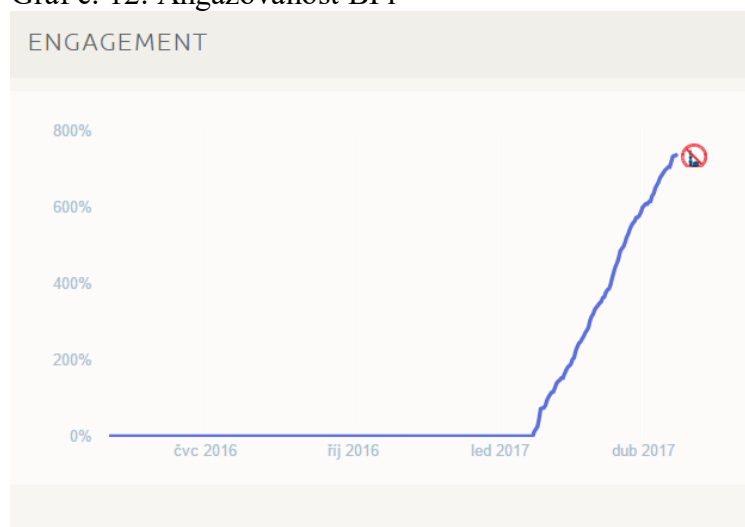
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 11: Angažovanost SPD

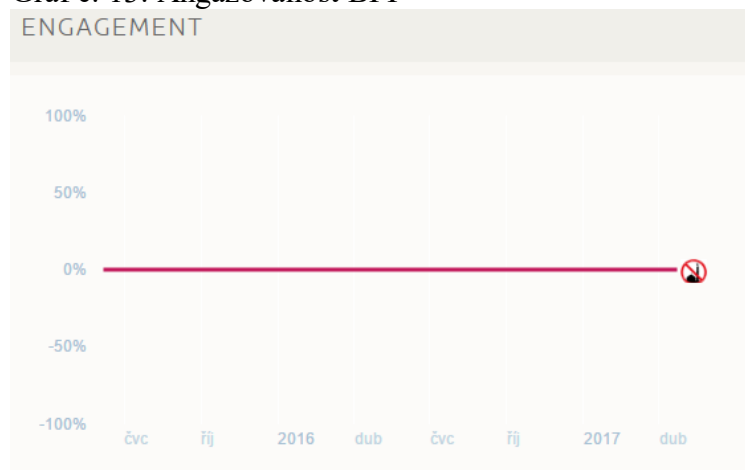
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 12: Angažovanost BPI

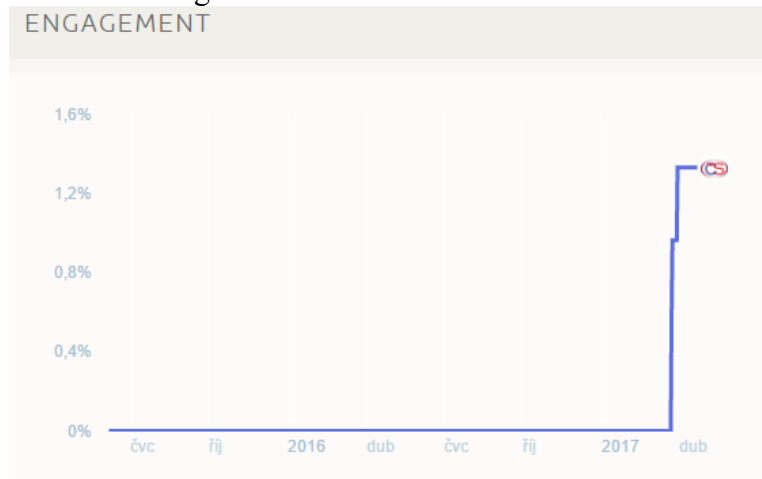
Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Graf č. 13: Angažovanost BPI

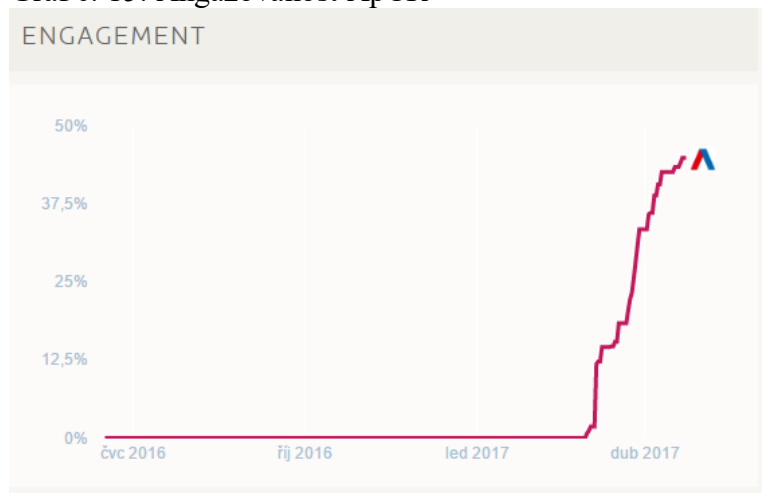
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 14: Angažovanost ČS

Zdroj: Autorka na Fanage Karma.

Graf č. 15: Angažovanost ApČR

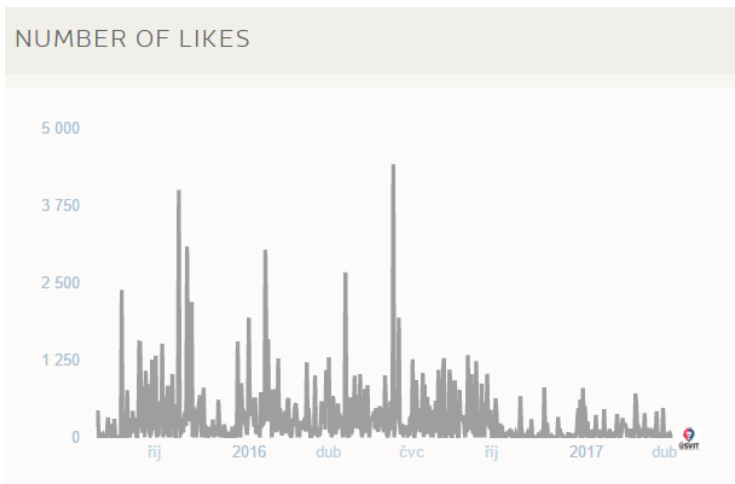
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 16: Angažovanost 7.republika

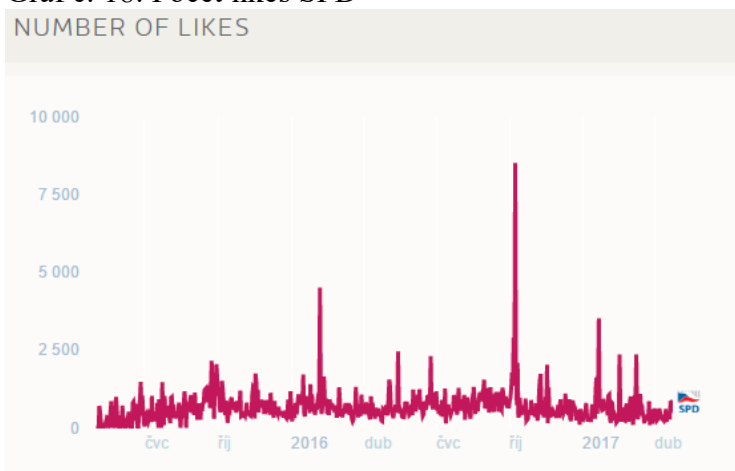
Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Graf č. 17: Počet likes ÚNK

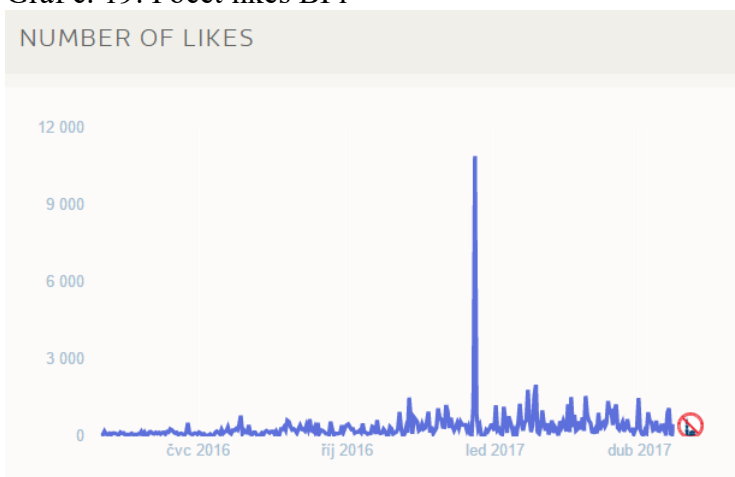
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 18: Počet likes SPD

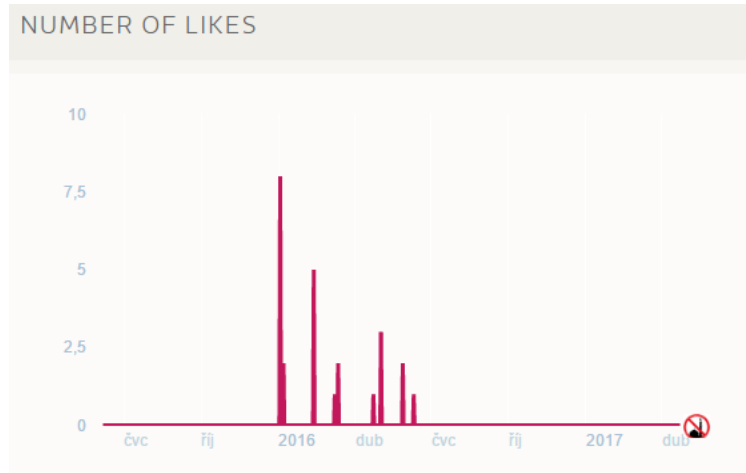
Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Graf č. 19: Počet likes BPi

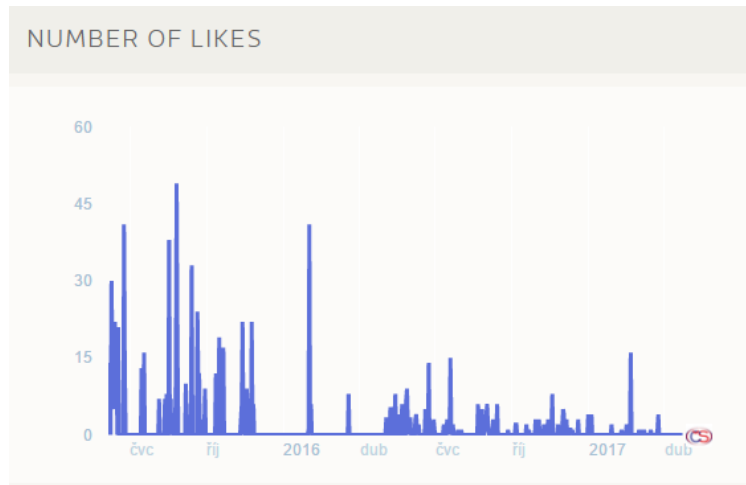
Zdroj: Autorka na FanPageKarma.

Graf č. 20: Počet likes BPI

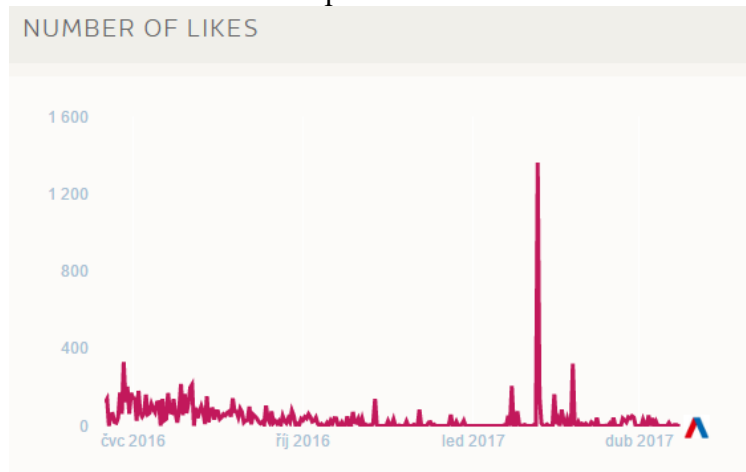
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 21: Počet likes ČS

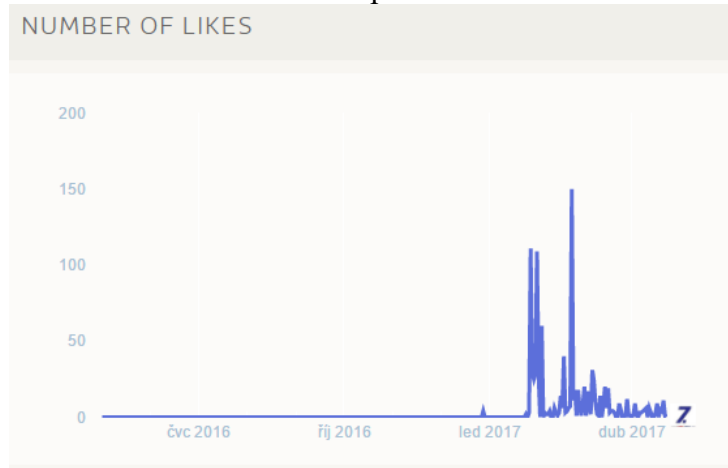
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 22: Počet likes ApČR

Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 23: Počet likes 7. Republika

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Graf č. 24: Průměrná frekvence příspěvků za den

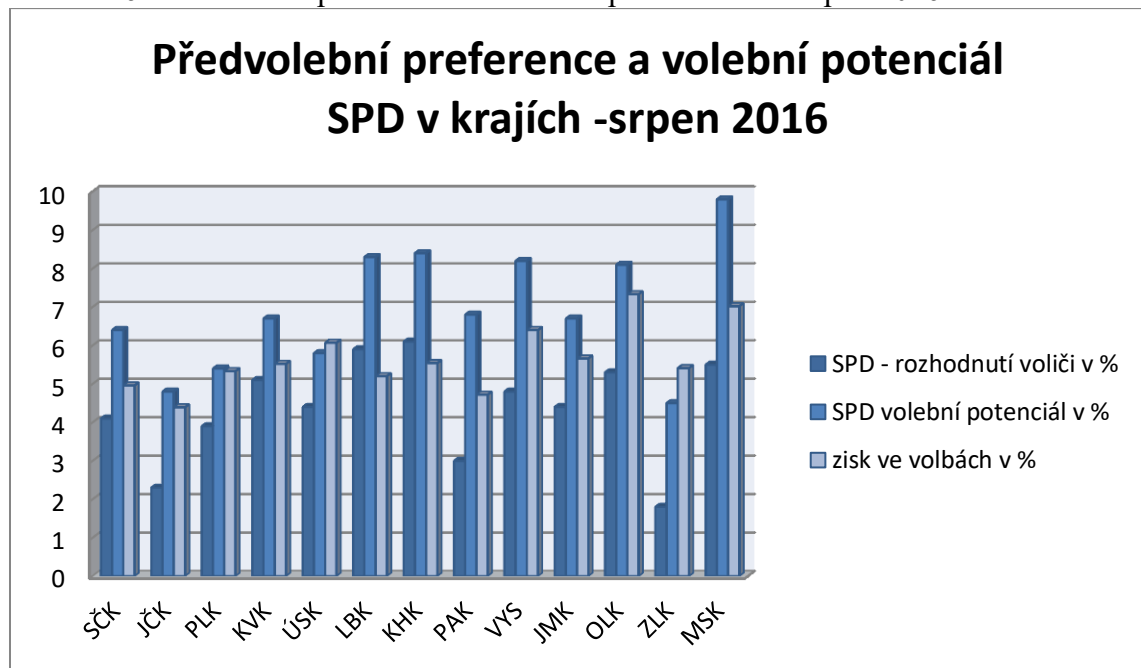
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 25: Složení příspěvků politických subjektů na FB dle typu

Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Graf č. 26: Předvolební preference vs. volební potenciál SPD srpen 2016

Zdroj: Autorka dle výzkumu SANEP a výsledků na serveru Volby.cz.

Obrázky

Obrázek č. 1: Analýza příspěvků ÚNK

The screenshot displays the top content of a Facebook fan page for 'Úsvit národní koalice'. It is organized into three columns: 'TOP PICS', 'TOP VIDEOS', and 'TOP TEXTS'.
TOP PICS: Two posts are visible. The first, dated September 3, 2015, discusses the safety of the Czech Republic and mentions a 93% survey. The second, dated November 4, 2015, is a call for support for President Miloš Zeman's stance on Islam and immigration, mentioning a demonstration in Hradčanské náměstí.
TOP VIDEOS: Two video thumbnails are shown. The first, dated May 3, 2016, features a man speaking at a podium with the text 'ODMÍTÁME BRUSELU PLATIT MILIARDY ZA MIGRANTY!'. The second, dated June 24, 2016, shows a group of people with a sign that says 'CENTRUM' and 'ÚSVIT'.

Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Obrázek č. 2: TOP odkazy ÚNK

The screenshot shows a list of top links from the fan page. Each entry includes a thumbnail, a title, a URL, and a view count. The links are:
1. 'Konečně Ministr!: Neproljeme polskou krev, lidinsky.blog.idnes.cz/c/48460...' with 2.0k views.
2. 'Vitásková připravila zákon o vyvlastnění majetku novinky.cz/ekonomika/414511...' with 1.6k views.
3. 'Sluníčkáři nenáviděný průzkum: 65% evropských lidinsky.blog.idnes.cz/c/478875...' with 1.6k views.
4. 'Vyrazily k vodě v „Islámských plavkách“, odešly s pokutou. blesk.cz/clanek/zpravy-svet/41...' with 1.3k views.
5. 'Cannes zakázalo mustímkám nosit na pláž plavky reflex.cz/clanek/zpravy/74102/...' with 1.3k views.
6. 'Marek Cernoch prozradil, co se dělo ve sněmovně kvůli parlamentnilisty.cz/arena/rozh...' with 1.2k views.
7. 'Ve Strasburku v tichosti řešili, jak nechat migranty souložit parlamentnilisty.cz/arena/rozh...' with 1.2k views.
8. 'Bez kvót nebudou dotace. Předseda Evropského parlamentnilisty.cz/arena/mon...' with 1.0k views.
9. 'Sobotka: české referendum o setrvání ceskatelevize.cz/ct24/domaci...' with 1.0k views.
10. 'Vyhoštění za trestný čin i přestupek. Sněmovna dala zpravy.aktualne.cz/domaci/vyh...' with 1.0k views.

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Obrázek č. 4: Analýza příspěvků SPD

TOP PICS

Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura - SPD
shared a picture - October 8, 2016 5:53 PM

Hnutí Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura děkuje všem příznivcům a voličům, kteří podpořili kandidáty našeho hnutí ve volbách do krajských zastupitelstev. V koalici se Stranou Práv Občanů a v samostatné kandidátce se naše hnutí prosadilo ve většině krajů a desítky našich kandidátů se prosadily do krajských zastupitelstev. Jde o obrovský úspěch vlasteneckého hnutí, které prosazuje přímou ...

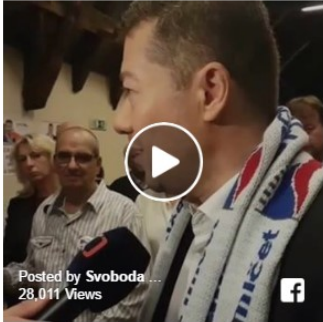
1,984 likes, 224 hearts, 1 share, 35 comments, 2 reactions, 172 messages, 252 shares

Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura - SPD
shared a picture - September 25, 2015 4:16 PM

Důležitý je výsledek a k tomu potřebujeme vaši maximální podporu!
Online petice:
http://www.petice24.com/petice_za_referendum_o_vys...

TOP VIDEOS

Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura - SPD
shared a video - October 8, 2016 4:40 PM

Posted by Svoboda...
28,011 Views

SPD: děkujeme za vaši podporu, společně jsme úspěšní!!!

1,526 likes, 388 hearts, 9 shares, 47 comments, 3 reactions, 10 messages, 738 messages, 607 shares

Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura - SPD
shared a video - October 8, 2016 8:03 PM

TOP TEXTS

Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura - SPD
shared a status - September 16, 2015 5:55 PM

Zasiláme vyjádření předsedy hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) k dnešním pomateným návrhům ministra Dienstbiera na přijetí 15 tisíc uprchlíků. Toto jednání je už opravdu příliš a připadá mi, že se ministr Dienstbier definitivně zbláznil. Absolutně odmítám jeho dnešní návrh, že prý není problém ihned zaměstnat tisíce uprchlíků, že každý ihned po příchodu dostane právní pomoc a to ve svém ro...

541 likes, 114 hearts, 324 shares

Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura - SPD
shared a status - March 1, 2016 6:56 AM

Tohle nám přišlo do emailu:
Jeden den v utečeneckém táboře Změnil jsem názor. Posádka CZ vozu: řidič T. Ho..... a 3 studenti z Pražské ČVUT,
místo: Nickelsdorf, Rakousko,
Datum akce: 10.11. 2015.
Směřuji v naloženém nákladáku s dalšími třemi dobrovolníky do tábora v Rakousku, kde je nyní soustředěno velké množství uprchlíků ze Sýrie, Iráku, Afghá...

118 likes, 10 hearts, 1 share, 15 comments, 28 messages, 192 shares

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Obrázek č. 5: TOP odkazy SPD

TOP LINKS

	Okamurova SPD začala bojovat za záchranu Česka byznysnoviny.cz/2017/02/14/o...	1.5k
	facebook.com/radimfiata.cz/ facebook.com/radimfiata.cz/	1.5k
	Okamurovo SPD podpořilo Zemanův plán na deportace byznysnoviny.cz/2016/10/04/o...	1.5k
	facebook.com/tomio.cz/ facebook.com/tomio.cz/	1.2k
	ct24 ceskatelevize.cz/ct24#live	899
	Stropnický a Chovanec získávají na oblibě, ukázal zpravy.idnes.cz/popularita-poli...	882
	Okamura v uprchlickém zařízení. Kvůli infekčním blesk.cz/clanek/zpravy-uprchli...	877
	Mrtví se hromadí v evropských městech a v parlamentnilisty.cz/profilu/Mg...	838
	Okamurova SPD odsoudila summit NATO: Zatahuje prý byznysnoviny.cz/2016/07/12/o...	799
	Arab může, Trump a Lucie Bítá nesmí - Blog IDNES.cz okamura.blog.idnes.cz/blog.as...	769

[more](#)

Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Obrázek č.7: Analýza příspěvků BPi

The image shows a Facebook page layout with three columns: 'TOP PICS', 'TOP VIDEOS', and 'TOP TEXTS'. All posts are from the page 'Blok proti Islamizaci'.

- TOP PICS:**
 - December 20, 2016 7:21 PM: Timeline Photos. 9,889 likes, 193 loves, 9 comments, 13 reactions, 1 share, 112 views, 4,340 shares.
 - November 27, 2016 8:00 PM: Masovou demonstraci v Berlíně v uspořádali Zelení, Křesťansko-demokratická unie a Socialisté na podporu Merkelové. Přáli všichni voliči :-). 340 likes, 3 loves, 232 comments, 5 reactions, 52 shares, 72 views, 937 shares.
 - January 27 9:27 AM: Začínáme u soudu! Přinesli jsme k soudu Conchitě židli. Timeline Photos. 673 likes, 14 loves, 402 comments, 6 reactions, 4 shares, 17 views, 65 shares, 2,968 shares.
- TOP VIDEOS:**
 - July 27, 2016 9:30 PM: Hitler chce trvalé kvóty na dovoz muslimů. Skvělé video. 444 likes, 26 loves, 96 comments, 5 reactions, 1 share, 2 views, 59 shares, 5,441 shares.
 - January 7 2:28 AM: Zoufalé manželky ISIS. 249,724 Views. 673 likes, 14 loves, 402 comments, 6 reactions, 4 shares, 17 views, 65 shares, 2,968 shares.
 - November 17, 2016 1:53 PM: Video post.
- TOP TEXTS:**
 - December 12, 2016 10:00 AM: Je to otázkou času, kdy občanské války vypuknou. Muslimové to mají přímo nařizeno : zaútočte až vás bude 20 z 200. Tj. 10%. <http://tn.nova.cz/clanek/svedi-zahajili-valku-proti-muslimum-a-vypaluji-mesity.html>. 359 likes, 71 loves, 16 comments, 12 reactions, 1 share, 1 view, 55 shares, 134 shares.
 - February 25 1:06 PM: Tak jsme zdolali další tisícovku, už nás lajkuje 18 000 z vás. Přidejte se také. 560 likes, 29 loves, 1 comment, 1 reaction, 4 shares, 16 shares.
 - January 16 3:18 PM: Blížíme se 15 000 lajků, pomozte nám, prosíme, a přidejte nám lajk stránky, pokud se Vám naše stránky líbí, aby se tak naše informace šířily mezi co největší počet dalších lidí. 391 likes, 9 loves, 0 comments, 0 reactions, 42 shares.
 - December 19, 2016 10:33 PM: Tisková zpráva BPi. Případná smrt českých občanů padne na hlavu Sobotky, Babiše a Bělobrádky. Teroristické útoky, jejich frekvence se zvyšuje a počet obětí roste, jasně ukazují na naprostou neschopnost a diletantství evropských elit a české vlády. Místo aby...

Zdroj: Autorka na FanPag Karma.

Obrázek č. 8: TOP odkazy BPi

The image shows the 'TOP LINKS' section of a Facebook page. The links are as follows:

Link Title	Views
Lidé chtějí pálit své Korány - na podporu mladé Slovenky.	2.2k
Muslimové v Polsku ubodali mladého Poláka. Poláci v	1.9k
Nebudete tady courat. Viktor Orbán vydal opatření k	1.6k
Na Slovensku zakázali registraci Islámu. Všichni	1.5k
Soud zamítl žalobu studentky kvůli nošení hidžabu ve škole	1.4k
Elity nechají podřezávat neozbrojené občany jako	1.4k
Ortel je Karel Kryl dneška. Třeba se pos*rtel! - Blok proti	1.4k
Saudi imigranty rozstříleli z vrtulníku, Australané si je	1.3k
Máme důkazy : v letech 2017 - 2019 přivezou 6.000	1.3k
Nebojte se, mezi uprchlíky nejsou teroristé, tvrdí	1.3k

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Obrázek č. 10: Analýza příspěvků BPI

TOP PICS

Blok proti Islámu - iniciativa na podporu doc Mgr Martina Konvičky, PhD shared a **picture** - May 2, 2016 5:05 PM

ROZPORY V PROHLÁŠENÍCH BPI A HAMPLA ZCELA JASNĚ UKAZUJÍ ŽE MOCENSKÉ BOJE DOSÁHLI SVÉHO VRCHOLU!

Timeline Photos
facebook.com

2 6 3

Blok proti Islámu - iniciativa na podporu doc Mgr Martina Konvičky, PhD shared a **picture** - March 12, 2016 1:43 PM

PŘIŠLO NÁM DO ZPRÁV. SDÍLEJTE TAKÉ BLOK PROTI ISLÁMU - I.N.P.M.K STOJÍ ZA DOC. MGR. MARTINEM KONVIČKOU, PH.D. A PŘEKABÁTNÍKY JAKO HAMPLA ODMÍTÁ!!!!

Timeline Photos
facebook.com

2 1 5

TOP VIDEOS

No suitable contributions available

TOP TEXTS

Blok proti Islámu - iniciativa na podporu doc Mgr Martina Konvičky, PhD shared a **status** - February 12, 2016 8:08 PM

PROHLÁŠENÍ BLOKU PROTI ISLÁMU - I.N.P.M.K. Blok proti islámu - iniciativa na podporu doc Mgr Martina Konvičky, PhD se dnes sešla, aby projednala další postup k ochraně BPI od lovců funkcí: PŘESTO, ŽE JE NA NAŠE ČLENY VYVDĚN TLAK, ABYCHOM PŘESTALI S VEŘEJNOU PODPOROU DOC. MGR. MARTINA KONVIČKY, PH.D., MY SE NEVZDÁME. NIKDO JINÝ PODLE NÁS NEMŮŽE BPI VĚST LÉPE, NEŽ DOC. MGR. MARTIN KONVIČKA, PH.D...

5 2 34

Blok proti Islámu - iniciativa na podporu doc Mgr Martina Konvičky, PhD shared a **status** - January 3, 2016 9:42 AM

Jsme iniciativa lidí, členů a příznivců BPI, kteří vnímají mocenský boj, který se rozhořel uvnitř BPI. Chceme tímto vyjádřit jednoznačnou podporu pro doc. Mgr. Martina Konvičku, Ph.D. Zároveň vystupujeme proti všem, kteří členství v BPI vnímají jako jednoduchou příležitost pro uchopení moci v BPI, potažmo v naší zemi. Vystupujeme proti všem, kteří se překabáčili, aby mohli vystupovat

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Obrázek č. 11: TOP odkazy BPI

TOP LINKS

Tomáš Měšťan: Jsem Homo Politicus Ostrava-Online.cz ostrava-online.cz/blogy/tomas...	3
Usvit si Konvičku pojistil. Musí kandidovat, nebo zaplatí 60... novinky.cz/domaci/396969-usv...	3
Blok proti Islámu končí. Konvička zakládá Alternativu... zpravy.idnes.cz/konvicka-bpi-n...	2
Odpůrci muslimů se hádají o název Alternativa, v Česku... zpravy.idnes.cz/alternativa-pro...	1
Vít Bárta ovládá hnutí Usvit a Blok proti Islámu. Stál už u... video.aktualne.cz/dvtv/vit-bart...	1

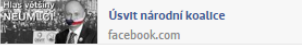
Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Obrázek č. 13: Analýza příspěvků ČS

TOP PICS

Česká suverenita shared a picture - November 24, 2015 5:35 PM

Úsvit národní koalice

22 1 0

Česká suverenita shared a picture - August 21, 2016 12:20 PM

Blok proti islamizaci

6 5 2 2 0

Česká suverenita shared a picture - March 19, 2016 4:38 PM

Úsvit národní koalice

TOP VIDEOS

Česká suverenita shared a video - May 28, 2016 7:16 PM

Blok proti islamizaci

9 2 4 0

Česká suverenita shared a video - May 5, 2016 11:45 AM

Předsedkyně Jana Volfová v pořadu Události,

TOP TEXTS

Česká suverenita shared a status - September 20, 2015 2:50 PM

Česká Suverenita na své republikové radě dne 19.9.2015 rozhodla o tom, že vstoupí jako právnická osoba do Bloku proti islamu. Jsme přesvědčeni, že současná situace vyžaduje co největší integraci stran, které se chtějí bránit proti nelegální migraci a islamizaci Evropy. Tento programový bod Česká Suverenita prosazuje již více než 4 roky, a současný vývoj jí dává za pravdu. Jsme si ale vědomi toh...

24 0 51

Česká suverenita shared a status - June 24, 2015 1:25 PM

Včera jsem ve sněmovně jasně řekla, že nám politici lížou. Že sice říkají, že povinné kvóty nechťejí, ale pak si nepovinně vezmou ještě víc, než je kvóta. A už je to tady. Sobotka už chce přijímat dobrovolné uprchlíky. Suverenita to odmítá. Jana Volfová

33 5 9

Česká suverenita shared a status - November 14, 2015 12:34 AM

Malost tak zvané české elity.
Česká huctaria z umrhilů ia nřmavim malneti™ Tak

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Obrázek č. 14: TOP odkazy ČS

TOP LINKS

	Brusel chce okamžitě poslat Řecku sedm miliard eur, za novinky.cz/ekonomika/375080...	115
	Směte fotografovat na ulici? Ne, navrhl europarlament - zpravy.e15.cz/domaci/udalosti/...	87
	Jana Volfová: My jsme problémy běženců nezavinili, disuk.cz/jana-volfova-my-jsme...	68
	404 Not Found blokprotiislam.cz/tiskova-zpr...	63
	Většina stejných potravin stojí v Německu méně než novinky.cz/ekonomika/377955-...	51
	SKANDÁL PREMIÉRA! Prodej OKD pod cenou krylo tn.nova.cz/clanek/zpravy/dom...	45
	Angola zákonem zcela zakázala Islám zajimavosti.info/angola-zakon...	43
	Korán nám říká, abychom znásilňovali ženy! Islamisté si blesk.cz/clanek/zpravy-svet/33...	40
	Místopředseda lidovců v rádiu: Hlavně, aby se parlamentnilisty.cz/arena/mon...	40
	Stát si pronajal dvacet bytů pro uprchlíky od Bakalovy novinky.cz/domaci/376771-stat...	34

[more](#)

Zdroj: Autorka na Fanpage Karma.

Obrázek č. 16: Analýza příspěvků ApČR

TOP PICS

Alternativa pro Českou republiku shared a picture - February 5 8:14 PM

A měl pravdu, ostatně, jako skoro ve všem.

1,363 likes, 53 comments, 21 shares, 4 reactions, 2 messages, 300 views

Alternativa pro Českou republiku shared a picture - January 22 9:37 AM

V sobotu 21. 1. 2017 jednal v Praze republikový sněm Alternativy pro Českou republiku 2017. Sněm odsouhlasil nové stanovy, dle kterých se Alternativa změnila z politického hnutí na politickou stranu. Novým předsedou delegátů zvolili publicistu, spisovatele a hudebníka Petra Štěpánka. Místopředsedy byli zvoleni Richard Perman a Roman Papež. V programové oblasti se Alternativa důrazně staví pro...

207 likes, 30 comments, 4 shares, 6 reactions, 1 message, 42 views, 55 views

TOP VIDEOS

Alternativa pro Českou republiku shared a video - February 14 9:28 PM

Aktuálně nepokoje
Posted by Alternativ...
131,288 views

++ Aktuálně: Nepokoje ve Francii ++
To opravdu není ta Evropa, které jsme se v 90. letech chtěli přiblížit. -lk-
"Pokud někomu to hemžení oné jiné kultury připadá povědomé, tak se podívejte do krysiho hnízda." Roman Papež.
<http://alternativaproceskourepubliku.cz/>

165 likes, 2 comments, 7 shares, 3 reactions, 25 views, 194 views, 185 messages, 527 views

Alternativa pro Českou republiku shared a video - February 24 1:24 PM

TOP TEXTS

Alternativa pro Českou republiku shared a status - October 28, 2016 9:00 AM

Stanovisko Alternativy pro Českou republiku ke „vzdoroslavám“ státního svátku
Dobře si zapamatujme tváře a jména lidí, kteří v den státního svátku České republiky uspořádali na Staroměstském náměstí svůj vlastní „trupodník“. Jsou to ti samí, kteří dlouhodobě obviňují občany s jiným názorem a na prvním místě prezidenta republiky, že rozdělují národ.
Alternativa pro Českou republiku se ztotož...

64 likes, 3 comments, 3 messages, 68 views

Alternativa pro Českou republiku shared a status - July 11, 2016 2:07 PM

Petr Hampel: Děsivý scénář se naplňuje. Podle dnešní zprávy ČTK Turecko připravuje přidělení občanství statisícům Syřanů. S tureckým občanstvím získají také volný vstup do zemí EU, včetně České republiky. Sebevědomá prohlášení Islámského státu o brzkém dobytí celé Evropy tak získávají až naprosto konkrétní obrysy.
Vláda i tzv. odpovědná opozice má pro takový případ jediné řešení. Dělejme, že n...

54 likes, 1 comment, 1 share, 7 reactions, 8 messages, 53 views

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Obrázek č. 17: TOP odkazy ApČR

TOP LINKS	
Request Rejected fara.gov/Takže	232
V Recku se ztratili uprchlíci s umístěnkami do ČR securitymagazin.cz/zpravy/v-r...	177
Utok v Nice: Nákladák vjel do davu lidí - 84 mrtvých a 100 novinky.cz/zahranicni/evropa/4...	170
Simon Pánek z rádia ohromil národ: Integrace muslimů se parlamentnilisty.cz/arena/mon...	149
French terror cover-up: Bataclan attack included washingtontimes.com/news/2...	149
Izrael si posvětil na nevládní organizace. echo24.cz/a/w3Kzz#4sVLbJ6d...	139
Dezinformatoři.cz: Nejvlivnější český mediahub.cz/media-35808/de...	123
Foreign Agents Registration Unit (FARA) fara.gov/	119
Katolický kněz k muslimské vraždě bratra z Francie: Z parlamentnilisty.cz/arena/rozh...	114
Europostanci schválili emisní limity pro sekačky na trávu tyden.cz/rubriky/zahranici/evro...	112

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Obrázek č. 19: Analýza příspěvků 7. Republika

TOP PICS

7 republika.cz shared a picture - March 9 8:39 PM

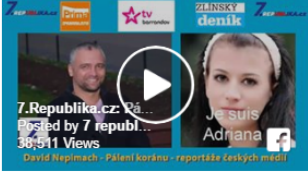
Včera byl MEZINÁRODNÍ DEN ŽEN - a naše české feministky u toho nesměly chybět. (V popředí Monika Horáková, Zelenina).
Kratkýž dánek v Novinkách říká na pár rádcích vše. Hlavně se mně líbí ta představa "feministek", že bojují za právo mužů - být slabými muži. Člověk jim to nebere, ale dovedete si představit KTEROUKOLI z těch slečen na fotce, která je šťastná vedle "zženštilého" muže? Já n...

Timeline Photos
facebook.com

6 17 2 23 6

7 republika.cz shared a video - February 22 4:49 PM

7.Republika.cz: Pálení koránu - reportáž z českých médií, TV Barrandov, Zlínský Deník
Předseda spolku 7.republika.cz, David Nepimach, v reportážích o pálení koránu, na podporu zatčené slovenky Adriana.
Česká republika, 22.2.2017
<https://www.youtube.com/watch?v=gEY1kGe2Sk4>
zdroj:
<http://play.iprima.cz/zpravy-ftv-prima/zpravy-ftv-prima-21-2-2017>
<http://www.barrandov.tv/video/91569-nase-zpravy-21...>

134 21 3 1 2 34 382

7 republika.cz shared a status - April 17 12:30 PM

EU je spoluviníkem dnešní situace v Turecku!
Eurolidí nejsou schopni pochopit nesmyslnost vlastní pozice. Napřed jim vadilo, že Turecko drží v sekulární linii vojenské vlády, přičemž armáda a ozbrojené složky byly na základě Atatürkova systému povinně sekulární. EU tedy tak dlouho tlačila proti vojenským vládám a požadovala otevření politické soutěže i pro islámské strany, až islamisté zlikvid...

3 0 1

7 republika.cz shared a picture - March 15 7:00 PM

Teze 7Republika.cz, které jsme "přiblížili" na plot německého kandidátsví v Berlíně, jako vzkaz pro šilenou kandidátku vítlačí Angelu Merkel!
<http://www.7republika.cz/>
<http://www.novaburzoozle.com/>
Copyright 2017

Timeline Photos
facebook.com

7 republika.cz shared a status - January 30 4:23 PM

ad Kanada:
Největším nepřítelem mírumilovných muslimů jsou ještě mírumilovnější muslimové.
(mk_admin)

1 1 0 0

7 republika.cz shared a status - April 23 12:47 AM

filosof Jiří Fuchs v knize "Milosrdenství? Bez rozumu"
"Někteří experti zcela vážně doporučují, abychom se s terorismem prostě naučili žít. Chtělo by se říct: „jak stoické“; ono je to však především hloupé. Ano, se smrtí je nutné v životě počítat; stejně tak s

Zdroj: Autorka na FanPage Karma.

Obrázek č. 20: TOP odkazy 7. Republika

TOP LINKS

	Další zprávy z Paříže, z telefonního rozhovoru ze tadesco.cz/dalsi-zpravy-parize...	344
	Obrovský skandál ve Vídni. Unikl utajený audit sociálních parlamentnílisty.cz/arena/mon...	221
	VIDEO. NEMECKO: „Plán náhrady populace je freedomeurope.eu/video-neme...	155
	404 Not Found rts.rs/page/stories/sr/story/10...	152
	Jourová vysvětlovala, proč je řešením krize EU ještě větší parlamentnílisty.cz/arena/mon...	78
	Z Turecka pouští Erdogan do Evropy nevzdělaný a parlamentnílisty.cz/zpravy/kau...	72
	Konvička se konečně našel. Založit Sedmou republiku a lidovky.cz/s-iniciativou-byl-kon...	29
	Súd pustil na slobodu Slovenku, ktorá páčila korán aktuality.sk/clanok/421797/sud...	25
	Slovenští policisté zadrželi ženu, která pomohla a spálila novinky.cz/zahranicni/evropa/4...	20
	Ayaan Hirsi Ali says controversial Women's March nytlive.nytimes.com/womenin...	10

[more](#)

Zdroj: Autorka na FanPage Karma

Obrázek č. 21: Leták ÚPD pro eurovolby 2014 – „ovečky“

Zdroj: iDNES. *Okamurův plakát vyhánění imigranty, nápad s černou ovčí má ze Švýcarska.* 2014.

Obrázek č. 22: Logo Úsvit–národní koalice

Zdroj: ÚNK.

Obrázek č. 23: Cover photo IMK

Zdroj: Facebook.

Obrázek č. 24: Oficiální logo IMK

Zdroj: Facebook.

Obrázek č. 25: Volební automobil SPD

Zdroj: Facebook.

Obrázek č. 26: Volební automobil s billboardem na střeše SPD

Zdroj: Facebook.

Obrázek č. 27: Torza ukamenovaných žen Blok proti islámu

Protisíslámské spolky instalovaly v Praze sochy ukamenovaných žen (12.8.2015, Klárov)
FOTO: IVČRN

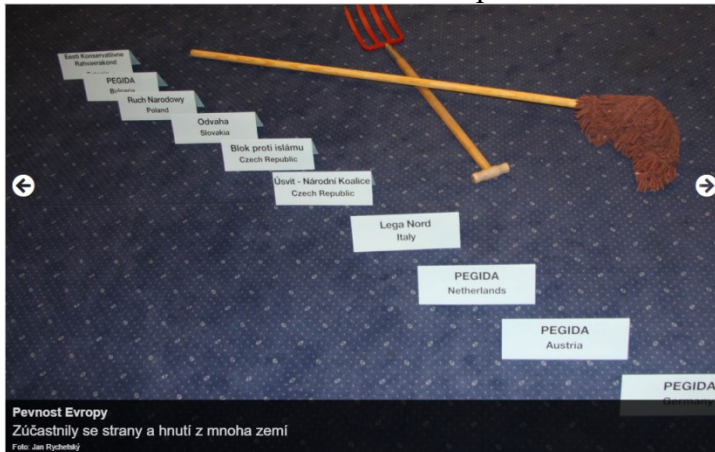
Zdroj: BPI.

Obrázek č. 28: Logo Pevnost Evropa

Zdroj: BPI.

Obrázek č. 29: Setkání Pevnost Evropa v Roztokách u Prahy

Zdroj: Parlamentní listy.cz. Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/galerie/foto/Pevnost-Evropy-11326>.

Obrázek č. 30: Propagační leták SVP

Zdroj: iDNES. *Okamurův plakát vyhání imigranty, „nápad s černou ovci má ze Švýcarska*. 2014. Dostupné na: http://zpravy.idnes.cz/okamura-si-pujcil-cernou-ovci-ze-svycarsku-zacilil-proti-imigrantum-1i9-/domaci.aspx?c=A140423_134636_domaci_kop.

Přílohy

Příloha č. 1: Deklarace nesouhlasících členů BPI s jeho rozpuštěním

Kmotři stojící za Konvičkou a Hamplem se snaží zabránit referendu o vládě.

Kmotři, podvodníci a lobbisté zničili Blok proti islámu, aby se krajské volby nestaly referendem o vládě. Krajské organizace proto mobilizují Blok proti islamizaci, který pokračuje v kampani do krajských voleb. Vyzýváme všechny, včetně Martina Konvičky, aby se nenechali dále manipulovat a obelhávat a aktivně se do krajských voleb zapojili. Delegáti z devíti krajů ČR, opustili jednání dnešního celostátního Sněmu, protože odmítají manipulace s hlasy, nepřípuštění řádně zvolených delegátů na Sněm, nedemokratické metody, zastrašování delegátů, stejně jako navržené protiústavní Stanovy, rušení celých divizí bloku a postupy odporující zákonu i morálce.

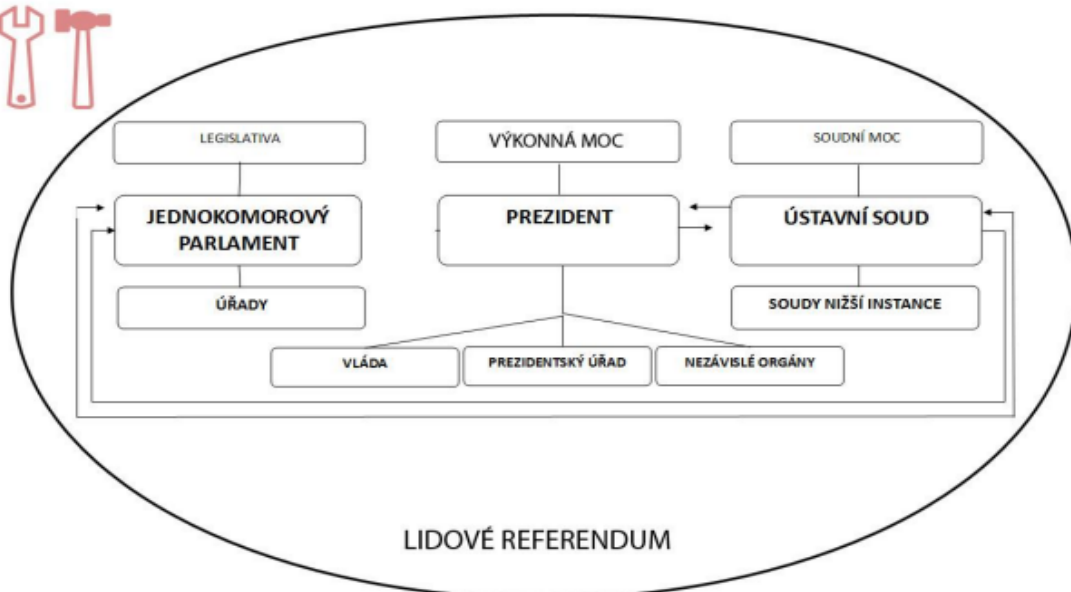
My, zakladatelé Bloku proti islámu a dlouholetí členové organizací a spolků, které již mnoho let bojují za zachování suverenity, bezpečnosti a hrdosti našeho státu, jsme odhodláni pokračovat společně s Úsvitem - Národní Koalicí ve všech aktivitách, směřujících k volbám do krajských zastupitelstev 13 krajů České republiky a k volbám do 27 senátních obvodů Senátu Parlamentu ČR, zároveň učiníme vše pro to, aby Česká republika co nejdříve dospěla k předčasným volbám do Poslanecké Sněmovny.

Dnešní Sněm BPI i několikátýdenní aktivity několika málo členů a různých zákulisních politických harcovníků, kmotrů a mafiánů, prokázali jasný úmysl rozvrátit a ukončit úspěšnou spolupráci s parlamentní stranou Úsvit.

My budeme pokračovat v tom, co jsme před rokem všichni společně slíbili občanům naší vlasti. Nikdy neustaneme v boji za záchranu naší země proti islamizaci a proti každému, kdo ohrožuje naše lidská, občanská a politická práva. S Blokem proti islamizaci a s Úsvitem budeme kandidovat ve všech krajích ČR.

Zdroj: [Parlamentnilisty.cz](http://www.parlamentnilisty.cz) [2016c] Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/politico-volicum/Kmotri-s-Hamplem-a-Konvickou-znicili-BPI-Chtejizmarit-referendum-o-vlade-437790>.

Příloha č. 2: Model politického systému ČR dle ÚNK

Model politického systému ČR – dle návrhů hnutí Úsvit. Vytvořeno autorem práce.

Zdroj: PÝCHA, Adam. *Případová studie - teoretická aplikace programových priorit Hnutí přímé demokracie Tomia Okamury na český politický systém*. Seminární práce, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. Dostupné na: <http://www.adampycha.cz/wp-content/uploads/2013/09/seminarni-prace-teoreticka-aplikace-programov%C3%BDch-priorit-Hnuti-prime-demokracie.pdf>.

Takový systém v této podobě pravděpodobně neexistuje nikde na světě.

Dohoda o společném postupu

uzavřená mezi

politická strana Úsvit – Národní koalice
se sídlem Velflíkova 1428/4, 160 00 Praha 6
č. reg. MV-60042-6/VS-2013
IČ: 714 43 576
zastoupená Janem Zilvarem, sekretářem

a

Blok proti islámu, z.s.
se sídlem Mánesova 345/13, České Budějovice 6, 370 01 České Budějovice
IČ: 03964728
Spolek zapsán ve spolkovém rejstříku vedeném Krajským soudem v Českých Budějovicích
sp. zn. L 6662
zastoupený doc. Mgr. Martinem Konvičkou, Ph.D., předseda výkonného výboru a Robertem
Metelcem, předsedou akční rady

a

Doc. Mgr. Martin Konvička, Ph.D.

(dále jen „účastník 1“)

a

Jana Volfová

(dále jen „účastník 2“)

Zdroj: Hrebenar.eu. 2016. Dostupné na: <http://www.hrebenar.eu/2016/03/usvit-si-smlouvou-s-blokem-proti-islamuzajistuje-sanci-na-preziti/>.